

Integrovaný plán rozvoje území Liberec – Jablonec nad Nisou

Pracovní verze

Říjen 2015

Obsah

A.	ÚVOD, ZPŮSOB ZPRACOVÁNÍ STRATEGIE	4
B.	VYMEZENÍ ÚZEMÍ IPRŮ A JEHO ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA	8
B.1	Doporučení pro výběr území IPRŮ	10
C.	SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA	18
C.1	Socioekonomická analýza – popis problémových oblastí	18
C.2	SWOT analýza	88
D.	ANALÝZA STAKEHOLDERŮ	97
E.	ANALÝZA PROBLÉMŮ A POTŘEB	100
E.1	Problémová analýza	100
E.2	Analýza potřeb území dle cílových skupin	108
F.	VAZBA NA STRATEGICKÉ DOKUMENTY	111
F.1	Východiska a způsob řešení	111
F.2	Přehled strategických dokumentů	111
F.3	Vazba na strategické dokumenty	117
G.	Doporučení pro nastavení opatření IPRŮ	119
H.	NÁVRHOVÁ ČÁST STRATEGIE	130
G.1	Dlouhodobá vize	131
G.2	Globální cíl	131
G.3	Strategické cíle	132
G.4	Specifické cíle	134
G.5	Koincidenční matice	174
G.6	Horizontální témata	175
I.	IMPLEMENTAČNÍ ČÁST	176
I.1	Popis způsobu řízení IPRŮ – přípravná fáze	176
I.2	Popis způsobu řízení IPRŮ – realizační fáze	178
I.3	Popis realizace partnerství	184

I.4 Monitorování a hodnocení plnění strategie.....	185
J. PŘÍLOHY	188
J.1 Finanční plán a indikátory	188
J.2 Přílohy k analytické části	192
J.5 Analýza rizik.....	226
J.6 Seznam obcí aglomerace.....	230
J.8 Statut a Jednací řád Řídicího výboru.....	231
J.9 Statut a Jednací řád Pracovních skupin Řídicího výboru.....	240
SEZNAM TABULEK	246
SEZNAM OBRÁZKŮ	249
SEZNAM ZKRATEK.....	251

A. ÚVOD, ZPŮSOB ZPRACOVÁNÍ STRATEGIE

Aktuální verze Strategie byla zpracována v duchu existujících i připravovaných metodických pokynů a doporučení. Snahou všech aktérů, kteří se podíleli na jejím vzniku, bylo vytvořit dobrý pracovní základ integrovaného plánu pro úspěšné a smysluplné čerpání dotačních prostředků z fondů EU v programovacím období 2014-2020.

Jako velmi prospěšná a funkční se ukazuje úzká spolupráce obou statutárních měst – vedle koordinace územně plánovací dokumentace se jedná se o první takto komplexně koncipovaný strategický dokument, který vzniká společně za aktivní účasti zástupců obou měst.

Při zpracování byl kladen velký důraz na integrovaný přístup k řešení identifikovaných problémů řešeného území a synergické efekty navrhovaných cílů a opatření. To se projevuje ve společném řešení a vzájemné provázanosti specifických cílů i rozvojových opatření, potřebných pro celou aglomeraci.

Důraz je rovněž kladen na publicitu projektu, kdy na webových stránkách statutárního města Liberec, statutárního města Jablonec nad Nisou a SO Vratislavice nad Nisou jsou zveřejňovány aktuální informace o průběhu projektu, průběžně je informována Komise pro rozvoj a strategické plánování, jsou zveřejňovány tiskové zprávy, projekt byl rovněž představen veřejnosti dne 24. července 2014.

Pracovní verze IPRÚ předkládaná v rámci projektu OPTP odpovídala postupům Metodiky přípravy veřejných strategií a tato verze byla zveřejněna k připomínkám na webových stránkách Pracovní skupiny pro udržitelný rozvoj a webových stránkách IPRÚ na webu obou měst a samostatného městského obvodu Vratislavice. Veřejnost měla možnost připomínkovat celý dokument do 15.11. 2014 na mailovou adresu speciálně zřízenou pro tuto příležitost: ipru@magistrat.liberec.cz.

Dalším specifickým aspektem strategie IPRÚ (ve srovnání například s rozvojovými dokumenty měst a obcí) je nutnost jejího podstatného zúžení ve smyslu zaměření pouze na vybraná témata. Tato témata musí splňovat dvě základní podmínky – musí být identifikována jako zásadní a klíčová pro rozvoj řešeného území a zároveň musí být financovatelná prostřednictvím územní dimenze z příslušných operačních programů. Těmto principům výběru byla přizpůsobena také metodika dosavadního zpracování Strategie, zejména tvorba „stromu cílů“ a přístup k výběru témat. Do diskuse o stanovení priorit musí být zapojen široký okruh aktérů a zejména politická reprezentace měst a obcí.

V rámci dalších prací na strategii po skončení projektu došlo k úpravám cílů a opatření.

Institut integrovaného plánování při využívání evropských fondů je v mezinárodním kontextu novinkou. Přestože se na úrovni Unijních institucí hovoří o potřebě více zapojit města do implementace strukturálních fondů již poměrně dlouho, teprve pro programové období 2014 - 2020 došlo v evropské legislativě k významnějšímu posílení urbánní dimenze. V minulosti tak

s výjimkou aglomerace čtyř největších měst Nizozemí (tzv. Randstad je navíc administrativními možnostmi, počtem obyvatel, velikostí území i typem potřeb v jiné situaci a zkušenosti tak nejsou plně přenositelné) neexistují obdobné příklady, kterými by se bylo možné v tuzemských podmínkách inspirovat. S ohledem na skutečnost, že v současnosti v jiných členských státech stejně jako v České republice se teprve rozpracovávají integrované strategie, nejsou dostupné příklady dobré či nevhodné praxe, které by bylo možné využít. Jednou z mála výjimek je studie „Integrované územní investice měst - Srovnávací studie Slovenska, Polska, Nizozemska a České republiky“, která je výstupem souběžně realizovaného projektu Svazu měst a obcí ČR "Horizontální podpora nositelů integrovaných nástrojů ITI a IPRÚ pro realizaci integrovaných strategií v programovém období 2014 - 2020", a která obsahuje podrobnější informace o připravovaných integrovaných strategiích samospráv v sousedním Slovensku, Polsku a Nizozemí.

Zpracovatelé dílčích částí Strategie:

Základem analytických prací v rámci tvorby Strategie IPRÚ Liberec – Jablonec nad Nisou je Socioekonomická analýza a manažerské shrnutí s doporučením vymezení území a zásadních témat pro další rozpracování v návrhové části Strategie.

Tento základní analytický dokument zpracovala v období 04-06 / 2014 společnost PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s.r.o., Švabinského 1749/19, 702 00 Ostrava - Moravská Ostrava.

Autorský kolektiv:

- Doc. Ing. Lubor Hruška, Ph.D.
- Ing. Hana Doleželová, Ph.D.
- Ing. Ivana Foldynová
- Mgr. Lukáš Dědič
- Mgr. Ondřej Jirásek
- Ing. Petr Proske
- a kolektiv.

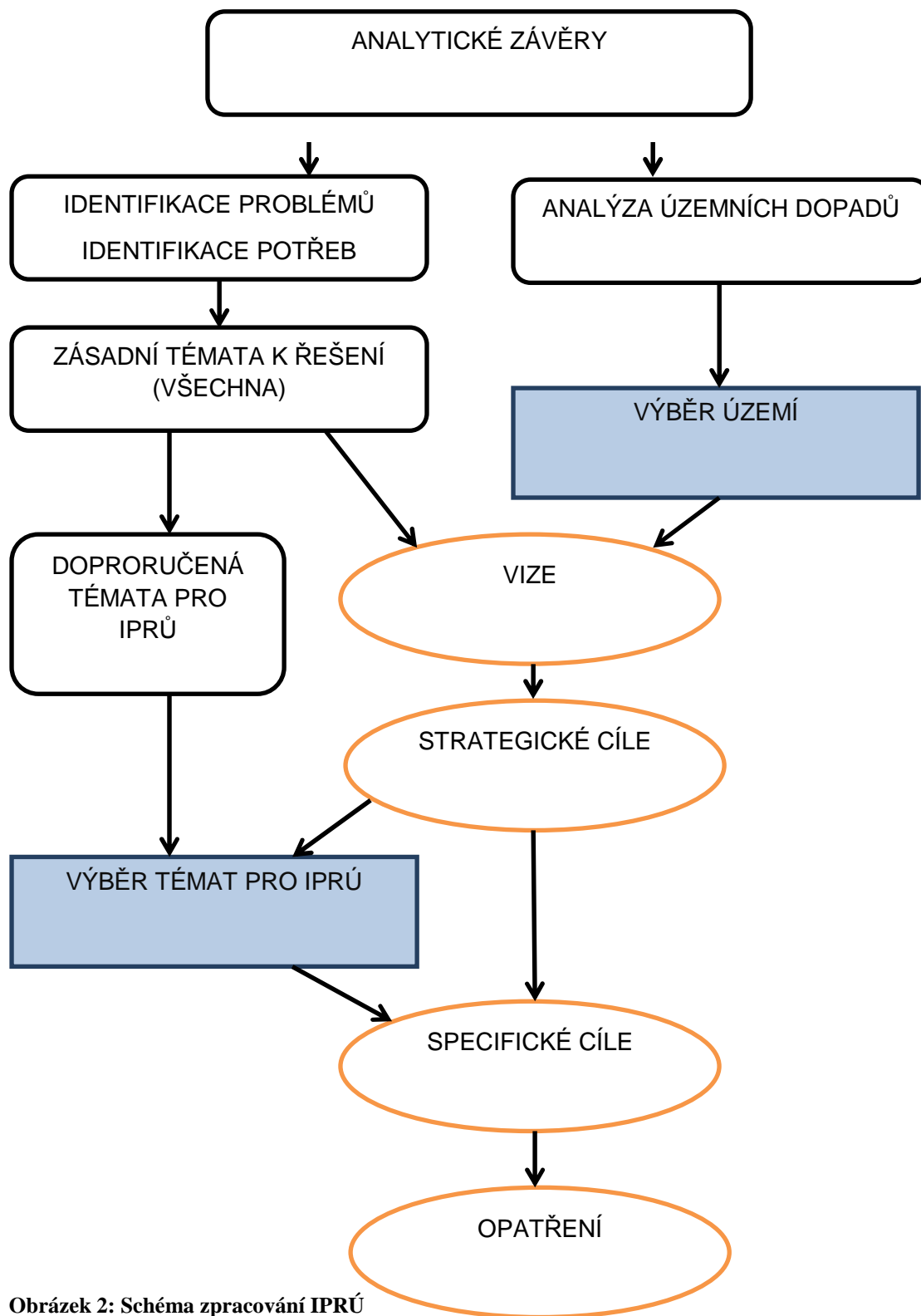
Výstupy uvedených analytických prací jsou využity v částech B., C. a E. Strategie.

Část D. – analýza stakeholderů – byla zpracována v červnu 2014 ARR - Agenturou regionálního rozvoje, spol. s r.o., Liberec (RNDr. Zdeněk Kadlas a kol.).

Část F. – „Rešerše (zmapování) existujících strategií v území ORP Liberec a ORP Jablonec nad Nisou pro potřeby tvorby IPRÚ Liberec – Jablonec nad Nisou“ byla zpracována Ing. Jiřím Lauermanem (LB plán, s.r.o.).

Návrhová část (G. a H.) byla postupně tvořena projektovým týmem v úzké spolupráci se členy Přípravného výboru a dílčí výstupy byly opakovaně projednávány a připomínkovány členy Expertního týmu IPRÚ.

Implementační část (I.) je tvořena Odborem strategického rozvoje a dotací dle Metodiky pro integrované nástroje (MPIN) zpracované Ministerstvem pro místní rozvoj (MMR). Tato kapitola bude ještě aktualizována dle dalších doporučení MMR a dle znění finální Metodiky.

Obrázek 2: Schéma zpracování IPRŮ
 Zdroj: vlastní zpracování

B. VYMEZENÍ ÚZEMÍ IPRÚ A JEHO ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA

Skutečný socio-ekonomický stav v SO ORP Liberec a SO ORP Jablonec nad Nisou vykazuje podobné znaky jako celá ČR. Oblast se od roku 2009 potýká s důsledky ekonomické krize, na kterou regionální ekonomika reagovala hlubokým propadem. Přestože od roku 2010 dochází k mírnému oživení ekonomiky města, stále se ji nepodařilo vrátit k trvalejšímu hospodářskému růstu. Z centrální úrovně dochází k nadměrným restriktivním opatřením a změně spotřebitelského chování obyvatelstva, které ještě více brzdí ekonomický vývoj města i regionu. Celkový dopad recese je zřetelný především prostřednictvím dlouhodobě negativního vývoje trhu práce projevujícího se nadprůměrnou mírou nezaměstnanosti v SO ORP Liberec.

Bariérou rozvoje území je zejména snižování objemu veřejných rozpočtů v důsledku nižších příjmů a tlak na vyšší výdaje veřejné správy. Nedostatek veřejných financí se projevuje ve stagnaci rozvojových aktivit nebo investic do sociální a zdravotní infrastruktury a oprav a rekonstrukcí dopravní a technické infrastruktury. Jejich financování je silně závislé na dotacích ze strukturálních fondů EU (vyžadující finanční podíl příjemce) a půjček orgánů veřejné správy, což vede k nárůstu zadlužování měst a obcí a další stagnaci investic. V souvislosti s probíhající ekonomickou recesí se stále více prohlubují disparity na trhu práce a zvyšuje se nezaměstnanost, která je zejména v SO ORP Liberec dlouhodobě nad celorepublikovým průměrem. Pozitivním jevem je naopak dlouhodobě nadprůměrná míra podnikatelské aktivity. I přesto, při stále probíhající recesi, není situace na trhu práce ideální. Potenciál rozvoje je v aktivizaci vnitřních dosud nevyužitých zdrojů, ve zkvalitňování podmínek pro atrakci investorů a v přeshraniční spolupráci.

Jedním ze stěžejních směrů rozvoje musí být orientace na Prahu a její vysoký ekonomický potenciál a propojení s přeshraničními regiony v Německu a Polsku. Propojení regionu s Prahou je umožněno silnicí 1. třídy R35 a R10 - silnice R/35 má intenzitu dopravy až 33 000 motorových vozidel za den. Vzhledem k posilování vazeb (zejména pracovní dojížděky a rekreace) tohoto regionu s Mladou Boleslaví a Prahou lze předpokládat další nárůst intenzity. Z tohoto důvodu je zajištění kvalitní dopravní infrastruktury a potřeba investic velmi významná.

Se zkvalitňováním dopravní infrastruktury může být rozvíjena také oblast cestovního ruchu, ve které je vysoký potenciál zejména oblasti přírodních (národní přírodní památky, přírodní památky národní přírodní rezervace) a kulturně-historických památek (např. Horský hotel a televizní vysílač Ještěd u Liberce, Kostel sv. Vavřince a Zdislavy a Zámek Lemberk) a atraktivit pro sportovní a volnočasové využití, které se koncentrují zejména ve městech Liberec a Jablonec nad Nisou. Liberec má navíc dobré podmínky pro konání různých typů mezinárodních, celostátních i regionálních sportovních akcí. V tomto směru je vhodné posílit spolupráci regionálních subjektů zapojených v rámci Koncepce rozvoje tělovýchovy a sportu, zejména pro rozšiřování nabídky doplňkových služeb, ubytovacích a stravovacích zařízení v cílových destinacích, společné propagaci regionu apod. Další rozvoj regionu však záleží

také na jeho sociodemografickém vývoji, vliv bude mít zejména zrychlující se trend stárnutí populace. Úkolem v dalším období pro všechny aktéry v území by nemělo být podceňování tohoto trendu, ale řešení budoucí situace v socioekonomické a sociální oblasti v následujícím období. To s sebou přináší zejména posilování kapacity zdravotnických a sociálních služeb pro různé skupiny obyvatel. Zároveň je však nutné také řešit oblast vzdělávání, a to nejen u dětí a mládeže, ale také celoživotní vzdělávání za účelem rozvoje lidských zdrojů. Pro zachování atraktivity území za účelem pokračování migračního přírůstku obyvatel a pro zachování přírodního potenciálu území (pro využití v cestovním ruchu) je nutné pokračovat v rozvoji a modernizaci technické infrastruktury a navazujících sítí.

B.1 Doporučení pro výběr území IPRÚ

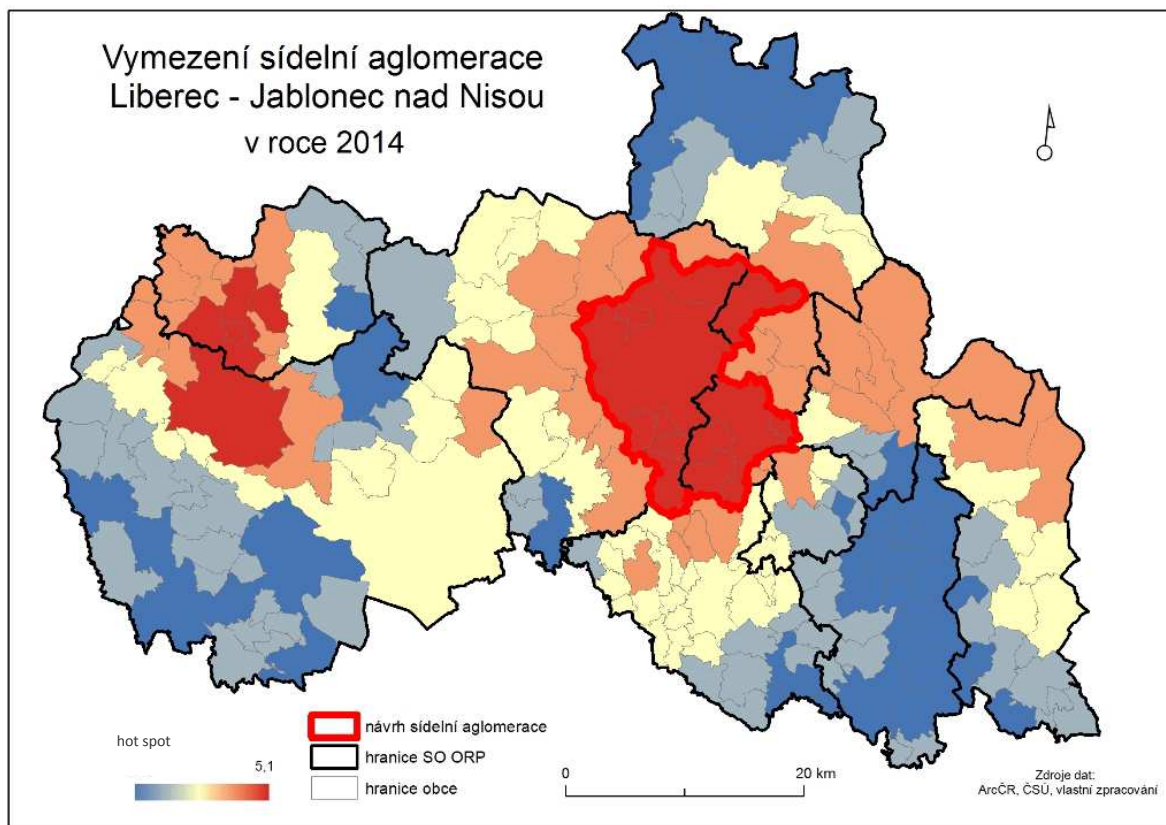
Dokument Strategie regionálního rozvoje ČR 2014 - 2020 vymezuje jako území pro nástroj IPRÚ tzv. sídelní aglomerace území s koncentrací 100 000 – 300 000 obyvatel. V rámci realizace zakázky „Zpracování analytické části IPRÚ“ byly prostřednictvím multikriteriální analýzy indikátorů s vysokou prostorovou validitou a s přihlédnutím k přirozeným vztahům a vazbám v území navrženy 2 varianty sídelní aglomerace Liberec – Jablonec nad Nisou. Do užšího vymezení aglomerace je zahrnuto 13 obcí Libereckého kraje.

K 1. 1. 2013 zde žilo cca 161 000 obyvatel, což tvoří více než 36 % celkového počtu obyvatel kraje. V rámci širšího vymezení aglomerace spadá 24 obcí (cca 11 % obcí v kraji), na jejichž území žilo v roce 2013 cca 40 % všech obyvatel kraje. Podrobnější informace o základních ukazatelích obou variant vymezené aglomerace jsou uvedeny v tabulce níže.

Tabulka 1: Charakteristika Libereckého kraje a sídelní aglomerace Liberec – Jablonec nad Nisou

Ukazatel	Období	Liberecký kraj	Sídelní aglomerace – užší vymezení	Podíl na kraji (v %)	Sídelní aglomerace – širší vymezení	Podíl na kraji (v %)
Rozloha km ²	1. 1. 2014	3 163	254	8,0	385,3	12,2
Počet obcí	1. 1. 2014	215	13	6,0	24	11,2
Počet obyvatel	1. 1. 2013	438 609	160 966	36,7	174 324	39,7
Počet podnikatelských subjektů	1. 1. 2013	118 766	51 203	43,1	54 861	46,2
Počet pracovních míst	1. 1. 2013	174 050	84 067	48,3	87 193	50,1
Průměrný migrační přírůstek (počet nově přistěhovaných obyvatel na 1 obec)	2005 - 2012	72,6	88,5	-	89,7	-
Hustota zalidnění (počet obyvatel/km ²)	1. 1. 2013	138,6	634,2	-	434,7	-
Index stáří	1. 1. 2013	105,2	106,9	-	105,9	-

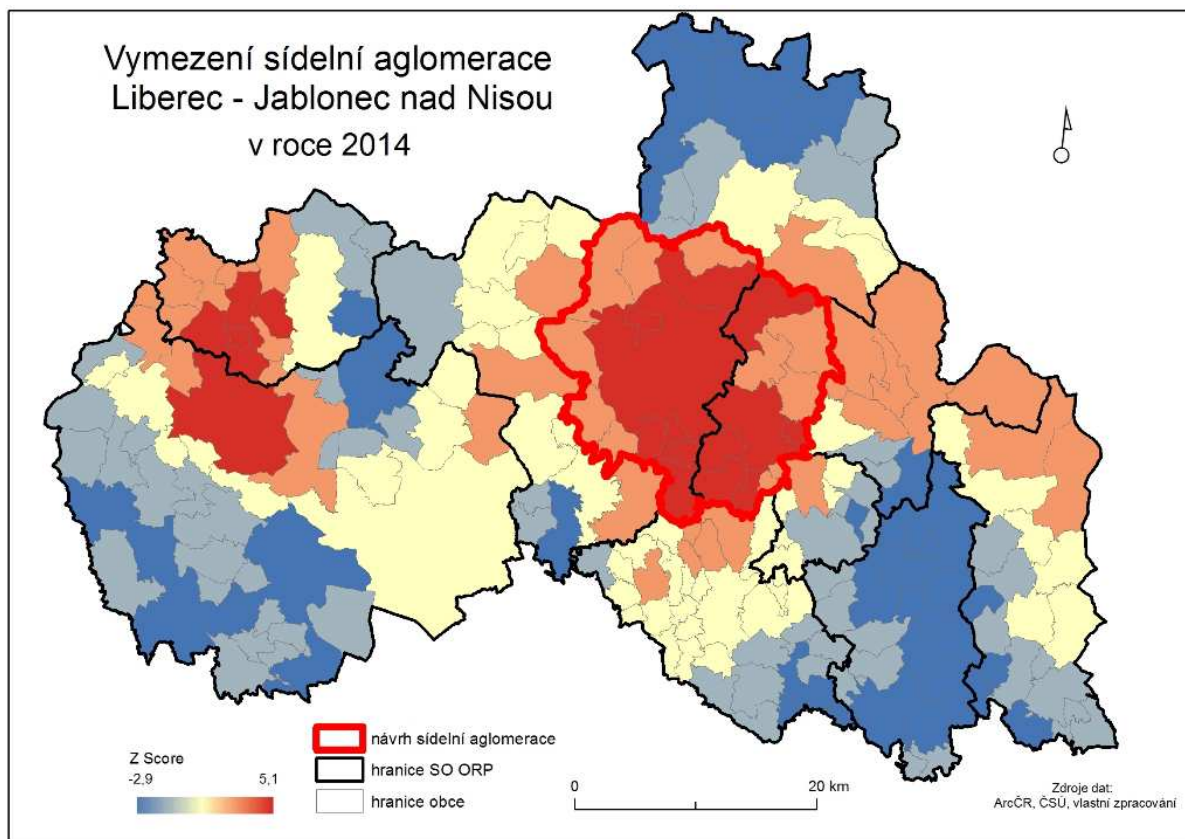
Zdroj: Český statistický úřad

Obrázek 2: Vymezení užší aglomerace Liberec - Jablonec nad Nisou

Zdroj: PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů

Pozn.: Vymezení na základě kvantitativních ukazatelů – viz tabulka 2 – ukazatele A, B, C

Obrázek 3: Vymezení širší aglomerace Liberec - Jablonec nad Nisou

PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů

Pozn.: Vymezení na základě kvantitativních ukazatelů s přihlédnutím k přirozeným prostorovým vztahům a vazbám - intenzita dopravy, dojíždka do zaměstnání a škol, síť Integrovaného dopravního systému IDOL

Zdůvodnění vymezení území

Aglomeraci není možné chápat jen jako prostý součet obcí v okolí většího města, kde každá má svůj počet obyvatel a další charakteristiky, ale jako novou formu sídelní jednotky svého druhu. V aglomeraci platí odlišné vztahy než v okolním prostoru. Dochází k slévání okrajových částí větších měst s okolními obcemi a vytváření nepřetržité zástavby. Rovněž existuje pravidelná dojíždka obyvatel aglomerace do jeho jádra za prací, školou a dalšími službami. Mezi městem a jeho okolím, které nazveme aglomerací, tedy dochází k intenzivním vazbám.

Podle Votrubce: „Agglomerace představuje v sídelní geografii seskupení sídel kolem jednoho hlavního sídla. Toto seskupení vzniká z atraktivní síly hlavního sídla, které ovlivňuje vývoj druhých sídel ve svém sousedství a deformuje jejich vývoj. Sídla, která jsou s ním spojená, mají výhody z vybavení komunikací, které existují kolem velkých měst a příznivě ovlivňují rozvoj menších sídel“ (Votrubec, 1980).

Agglomerace s mimořádně silnou koncentrací obyvatel a základních fondů všeho druhu s intenzivními vnitřními vazbami a v mnoha směrech se společným chováním představuje samostatnou sídelní jednotku svého druhu. (Kuta, 2001:58)

Aglomerace dle Ježka může být vymezena různými způsoby. V současnosti patří k běžnému vymezení aglomerací následující kritéria:

1. urbanistická kritéria jako např. uzavřenost (kompaktnost) a hustota zástavby (hustota bytů a jejich rozestup);
2. kritéria vztahující se k obyvatelům, jako je počet obyvatel, hustota osídlení, vývoj obyvatelstva;
3. maximální tolerovaná část obyvatelstva zaměstnaného v neměstských oborech, např. ekonomicky aktivního zemědělského obyvatelstva;
4. míra vzájemného propojení např. dojížděka do zaměstnání či za službami, prostorová působnost atp.

Kritéria dle Ježka pro vymezení aglomerace lze také rozdělit na:

1. funkční kritéria urbanistická (např. hustota zástavby, kompaktnost) nebo demografická (např. počet obyvatel, dojížděka do zaměstnání);
2. správní vymezení aglomerace lze provést na základě správních územních jednotek (např. okresy, správní obvody obcí s rozšířenou působností nebo správní obvody obcí pověřeným obecním úřadem).

Sídelní aglomerace Liberec – Jablonec nad Nisou byla vymezena kombinací **expertního posouzení území a multikriteriálních statistických metod**. Území bylo vymezeno na základě geografických a socioekonomických ukazatelů s přihlédnutím k přirozeným vztahům a vazbám v území.

Způsob vymezení aglomerace

Pro vymezení sídelní aglomerace Liberec – Jablonec nad Nisou byla použita multikriteriální analýza indikátorů s vysokou prostorovou validitou. Byla použita metoda tvorby **souhrnného indikátoru**, který je složen z dílčích ukazatelů, které charakterizují rozvojové potenciály obcí Libereckého kraje. Ukazatele byly vyhodnoceny pomocí **z-skóre** a **hot spot analýzy**. Vyhodnocení se za každou obec provádí tímto způsobem:

Od hodnoty daného ukazatele v dané obci je odečtena krajská hodnota daného ukazatele a následně je tato hodnota vydělena směrodatnou odchylkou hodnot za všechny kraje. Výsledkem převedení hodnot na z-skóre je standardizace dat, jednotlivé ukazatele mají normální rozdělení. Vlastností normálního rozdělení je, že 99,7 % hodnot se nachází v rozmezí +/- trojnásobek směrodatné odchylky. Většina hodnot ukazatelů díky tomuto přepočtu nabyly hodnot -3 až +3.

K hodnocení ukazatelů byla po přepočtení na z-skóre připočtena hodnota 4. Tím se většina hodnocení ukazatelů dostala do rozmezí 1 až 7. Pokud se stalo, že některá z hodnot byla mimo tento interval, tedy menší než 1, resp. vyšší než 7, byla jí automaticky nastavena krajní hodnota (tedy 1, resp. 7) – čili nejhorší, resp. nejlepší možné ohodnocení.

Pro ukazatele C4 a C5 (viz tabulka níže) byly body přiřazovány dle vybavenosti dané obce a byla posuzována existence jevu na škále 0 a 1 (jev se v obci nevyskytuje či jev se v obci vyskytuje).

Při hodnocení jednotlivých ukazatelů bylo nutné brát v potaz jejich charakter a stanovit, zda vyšší hodnoty indikátoru jsou pro obec skutečně pozitivní, nebo negativní. Při výpočtu bodového ohodnocení bylo vyšším hodnotám automaticky přiřazeno vyšší hodnocení, což by ve výsledku nesprávně nadhodnotilo hodnotu souhrnného indikátoru. U ukazatelů index stáří, podíl obyvatel bez maturity, míra nezaměstnanosti, podíl neobydlených bytů a průměrné stáří bytů byla proto obrácena stupnice hodnocení.

Souhrnný indikátor byl vypočítán součtem všech dílčích ukazatelů z-skóre pro danou obec. Dále byla použita hot spot analýza, která slouží k identifikaci rozmístění prostorových shluků vysokých hodnot (*Hot Spots*) a prostorových shluků nízkých hodnot (*Cold Spots*). Jedná se o shlukovou metodu, která umožňuje řešit shlukování hodnot v území. Vyjadřuje koncentraci obcí, které vykazují podobné charakteristiky v rámci z-skóre. Následně byla zvolena 4 intervalová stupnice (bodová hranice). Pro rozdělení intervalů byla využita Jenksova optimalizační metoda, která minimalizuje střední kvadratické odchylky dat spadajících do určitého intervalu od jeho střední hodnoty a zároveň maximalizuje téže odchylky od středních hodnot všech ostatních intervalů. Na základě takto nastavených intervalů (hranic) mohly být hodnoty souhrnného indikátoru každé obce sestaveného výše uvedeným způsobem rozděleny do stanovené intervalové stupnice. Následně s pomocí kartografických metod byla vymezena sídelní aglomerace Liberec – Jablonec nad Nisou a vyjádřena graficky. Vybrané ukazatele použité do souhrnného indikátoru jsou uvedeny v tabulce 2. Přehled všech hodnot jednotlivých ukazatelů u všech obcí v rámci řešeného území je uveden v Příloze A 11.

Tabulka 2: Přehled ukazatelů použitých pro vymezení aglomerace Liberec – Jablonec nad Nisou

A - SOCIÁLNĚ DEMOGRAFICKÁ STRUKTURA A VAZBY
A1: Počet obyvatel k 1. 1. 2013
A2: Hustota zalidnění k 1. 1. 2013
A3: Index vývoje počtu obyvatel 2001-2011 (2001=100 %)
A4: Migrační přírůstek 2005-2012 (na 1000 obyvatel)
A5: Index stáří k 1. 1. 2013 (počet osob ve věku 65+ na 100 osob ve věku 0-14)
A6: Podíl obyvatel bez maturity 2011
A7: Podíl EAO v terciéru 2011
A8: Míra nezaměstnanosti (2012)
B - EKONOMICKÁ FUNKCE ÚZEMÍ
B1: Počet pracovních míst na 100 ekonomicky aktivních zaměstnaných 2011
B2: Daňové příjmy na 1 obyvatele 2011
B3: Podnikatelské subjekty na 1000 obyvatel k 1. 1. 2011
C - ÚZEMNĚ TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA
C1: Intenzita bytové výstavby 2005-2012
C2: Podíl neobydlených bytů 2011

C3: Průměrné stáří domu 2011
C4: Škola - Zdravotnické zařízení
C5: Vodovod - Kanalizace – Plynofikace
D - DOPRAVNÍ STRUKTURA A JEJÍ VYUŽÍVÁNÍ (expertní posouzení)
D1: Intenzita dopravy osobní i nákladní v roce 2005 a 2010
D2: Dojíždka do zaměstnání a škol
D3: Síť Integrovaného dopravního systému IDOL

Zdroj: PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů

Úzké vymezení aglomerace je založeno na výpočtu souhrnného ukazatele tvořeného kvantitativními hodnotami (ukazatele A, B, C). Široce vymezená aglomerace byla definována na základě souhrnného indikátoru doplněného o expertní posouzení ukazatelů intenzity osobní i nákladní dopravy na jednotlivých silnicích, dojíždky do zaměstnání a škol v Libereckém kraji a rozmístění sítě Integrovaného dopravního systému IDOL v území. Tímto způsobem byly zohledněny vztahy a vazby mezi jednotlivými sídly v řešené oblasti.

Vymezení aglomerace Liberec – Jablonec nad Nisou

Při vymezení aglomerace Liberec – Jablonec nad Nisou bylo postupováno dle doporučení *Manuálu pro realizaci integrovaných územních investic* verze 1.2. Zároveň byl zohledněn dokument *Metodický pokyn pro využití integrovaných nástrojů v programovém období 2014 – 2020 verze 2.1*, který odkazuje na *Strategii regionálního rozvoje ČR 2014 – 2020 (SRR)*. SRR definuje sídelní aglomeraci mimo jiné jako území s **koncentrací obyvatelstva 100 000 – 300 000 obyvatel**.

Z důvodu toho, že IPRÚ bude řešit více témat, byla aglomerace vymezena tak, aby pokrývala všechny dotčené charakteristiky a zároveň splňovala výše uvedenou podmínku koncentrace obyvatelstva.

Tabulka 3: Přehled obcí vymezené užší sídelní aglomerace Liberec – Jablonec nad Nisou

Obec	ORP	Okres
Bedřichov	Jablonec nad Nisou	Jablonec nad Nisou
Dlouhý Most	Liberec	Liberec
Hodkovice nad Mohelkou	Liberec	Liberec
Jablonec nad Nisou	Jablonec nad Nisou	Jablonec nad Nisou
Jeřmanice	Liberec	Liberec
Liberec	Liberec	Liberec
Mníšek	Liberec	Liberec
Nová Ves nad Nisou	Jablonec nad Nisou	Jablonec nad Nisou
Pulečný	Jablonec nad Nisou	Jablonec nad Nisou
Rádlo	Jablonec nad Nisou	Jablonec nad Nisou
Rychnov u Jablonce nad Nisou	Jablonec nad Nisou	Jablonec nad Nisou
Stráž nad Nisou	Liberec	Liberec
Šimonovice	Liberec	Liberec

Zdroj: PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů

Tabulka 4: Přehled obcí vymezené širší sídelní aglomerace Liberec – Jablonec nad Nisou

Obec	ORP	Okres
Bedřichov	Jablonec nad Nisou	Jablonec nad Nisou
Dalešice	Jablonec nad Nisou	Jablonec nad Nisou
Dlouhý Most	Liberec	Liberec
Hodkovice nad Mohelkou	Liberec	Liberec
Chrastava	Liberec	Liberec
Jablonec nad Nisou	Jablonec nad Nisou	Jablonec nad Nisou
Janov nad Nisou	Jablonec nad Nisou	Jablonec nad Nisou
Jeřmanice	Liberec	Liberec
Josefův Důl	Jablonec nad Nisou	Jablonec nad Nisou
Kryštofovo Údolí	Liberec	Liberec
Liberec	Liberec	Liberec
Lučany nad Nisou	Jablonec nad Nisou	Jablonec nad Nisou
Maršovice	Jablonec nad Nisou	Jablonec nad Nisou
Mníšek	Liberec	Liberec
Nová Ves	Liberec	Liberec
Nová Ves nad Nisou	Jablonec nad Nisou	Jablonec nad Nisou
Oldřichov v Hájích	Liberec	Liberec
Proseč pod Ještědem	Liberec	Liberec
Pulečný	Jablonec nad Nisou	Jablonec nad Nisou
Rádlo	Jablonec nad Nisou	Jablonec nad Nisou
Rychnov u Jablonce nad Nisou	Jablonec nad Nisou	Jablonec nad Nisou
Stráž nad Nisou	Liberec	Liberec
Světlá pod Ještědem	Liberec	Liberec
Šimonovice	Liberec	Liberec

Zdroj: PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů

Přípravný výbor doporučil variantu širší územní aglomerace, která byla následně schválena Řídicím výborem na 1. setkání 13. května 2015.

C. SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA

C.1 Socioekonomická analýza – popis problémových oblastí

Základní charakteristika území

Vymezené zájmové území správního obvodu obce s rozšířenou působností Liberec a správního obvodu obce s rozšířenou působností Jablonec nad Nisou se rozkládá na téměř ¼ rozlohy Libereckého kraje a zahrnuje 39 z celkových 215 obcí Libereckého kraje. K 31. 12. 2013 zde bydlelo celkem 196 721 obyvatel, což tvoří cca 45 % všech obyvatel kraje, z toho SO ORP Liberec cca 141 tis. obyvatel a SO ORP Jablonec n. Nisou cca 55 tis. obyvatel. Hustota zalidnění v této oblasti se pohybuje výrazně nad celokrajským průměrem (273,0), naopak index stáří, který vypovídá o počtu obyvatel ve věku 65 a více let připadajících na 100 dětí do 15 let věku, se pohybuje pod průměrem kraje. V samostatném SO ORP Jablonec n. Nisou je hodnota tohoto ukazatele vyšší (na 100 dětí připadá 108 obyvatel starších 65 let). V období od roku 2005 do roku 2012 se do řešeného území přistěhovalo více než 5 200 obyvatel, což tvoří 1/3 migračního přírůstku kraje.

Tabulka 7: Základní charakteristika řešeného území – SO ORP Liberec, SO ORP Jablonec nad Nisou

Území	Rozloha (km ²)	Počet obcí	Počet obyvatel k 31. 12. 2013	Hustota obyvatel 2012	Index stáří 2012
SO ORP Liberec	578,3	28	141 555	244,8	104,7
SO ORP Jablonec nad Nisou	142,3	11	55 166	385,8	108
Celkem vymezené území	720,6	39	196 721	273	105,6
Liberecký kraj	3 163,40	215	438 609	106	106,6
Podíl vymezeného území vzhledem k Libereckému kraji	22,8%	18,1%	44,9%	-	-

Zdroj: Český statistický úřad, 2013

Vývoj počtu obyvatel v zájmovém území od roku 2005 kontinuálně roste, za posledních devět let se počet obyvatel zvýšil o 9 115, z toho o více než 7 200 vzrostl počet obyvatel v SO ORP Liberec, zatímco v SO ORP Jablonec n. Nisou tato hodnota činí 1 869 obyvatel. V posledních letech tempo růstu zpomaluje.

Tabulka 8: Vývoj počtu obyvatel v SO ORP Liberec a SO ORP Jablonec n. Nisou

Počet obyvatel v SO ORP	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
ORP Liberec	134 309	135 611	137 051	138 769	139 850	140 426	140 749	141 134	141 555
ORP Jablonec nad Nisou	53 297	53 539	54 043	54 444	54 657	54 799	54 710	54 909	55 166
Celkem	187 606	189 150	191 094	193 213	194 507	195 225	195 459	196 043	196 721

Zdroj: Český statistický úřad, 2014

Stárnutí obyvatelstva

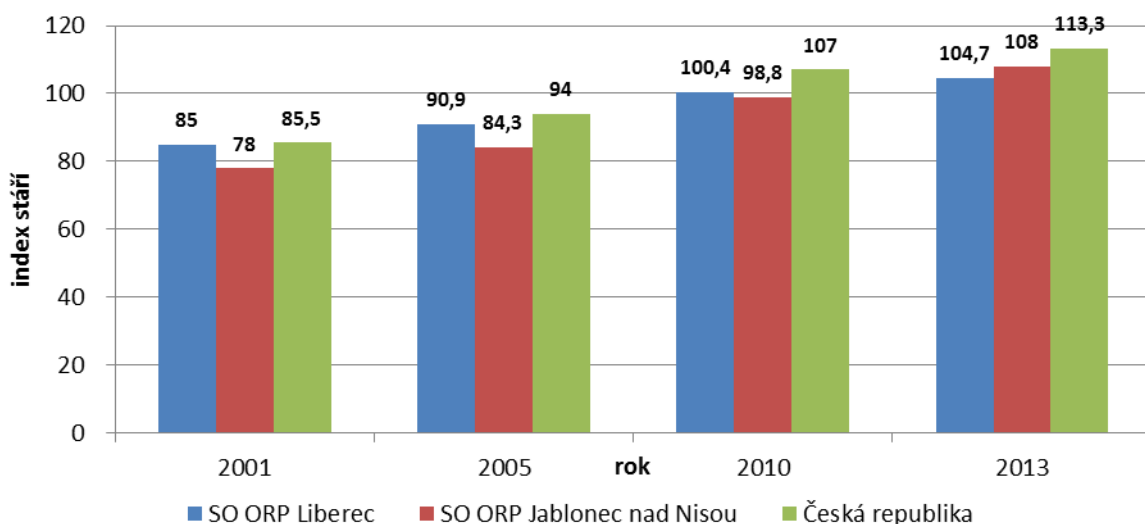
Ve věkové struktuře obyvatel nejsou mezi jednotlivými správními obvody výraznější rozdíly, podobně jako v celé ČR probíhá i zde proces demografického stárnutí, kdy roste počet obyvatel v postproduktivním věku (nad 65 let) a snižuje se podíl obyvatel v předproduktivním věku (0-14 let). Obě sledovaná území mají v porovnání s krajským průměrem starší věkovou strukturu obyvatel, nejpočetnější kategorii zůstává obyvatelstvo v produktivním věku (podíl 68,0 %). Tento stav bude v nadcházejících letech udržován, následně vzhledem k dlouhodobě nízké míře porodnosti se proces demografického stárnutí bude zrychlovat.

Tabulka 9: Věková struktura obyvatel v roce 2013

Věková kategorie	SO ORP Liberec	SO ORP Jablonec nad Nisou	Liberecký kraj	Česká republika
0–14	15,6	15,4	15,4	14,8
15–64	68,0	68,0	68,3	68,4
65 a více	16,4	16,6	16,2	16,8

Zdroj: Český statistický úřad, běžná evidence obyvatel, 2013

O zrychlujícím se procesu demografického stárnutí vypovídá následující graf zobrazující vývoj indexu stáří, který vyjadřuje počet obyvatel ve věku 65 a více let připadajících na 100 dětí do 15 let věku. V období let 2001 až 2013 hodnota indexu stáří v obou správních obvodech výrazně vzrostla. V roce 2001 více starších obyvatel bylo v SO ORP Liberec, v posledních letech se tento poměr změnil. Demografické stárnutí v SO ORP Jablonec nad Nisou má výrazně zrychlující tempo. V roce 2010 byla hodnota indexu stáří rovna v obou územích cca 100, což znamená, že v tomto roce žilo na území obou správních obvodů stejný počet osob mladších 15 let i seniorů nad 65 let. Podobný vývojový trend vykazuje také změna průměrného věku obyvatel v období 2001 až 2012 – viz příloha B1. V porovnání s republikovými hodnotami se index stáří pohybuje pod průměrem.

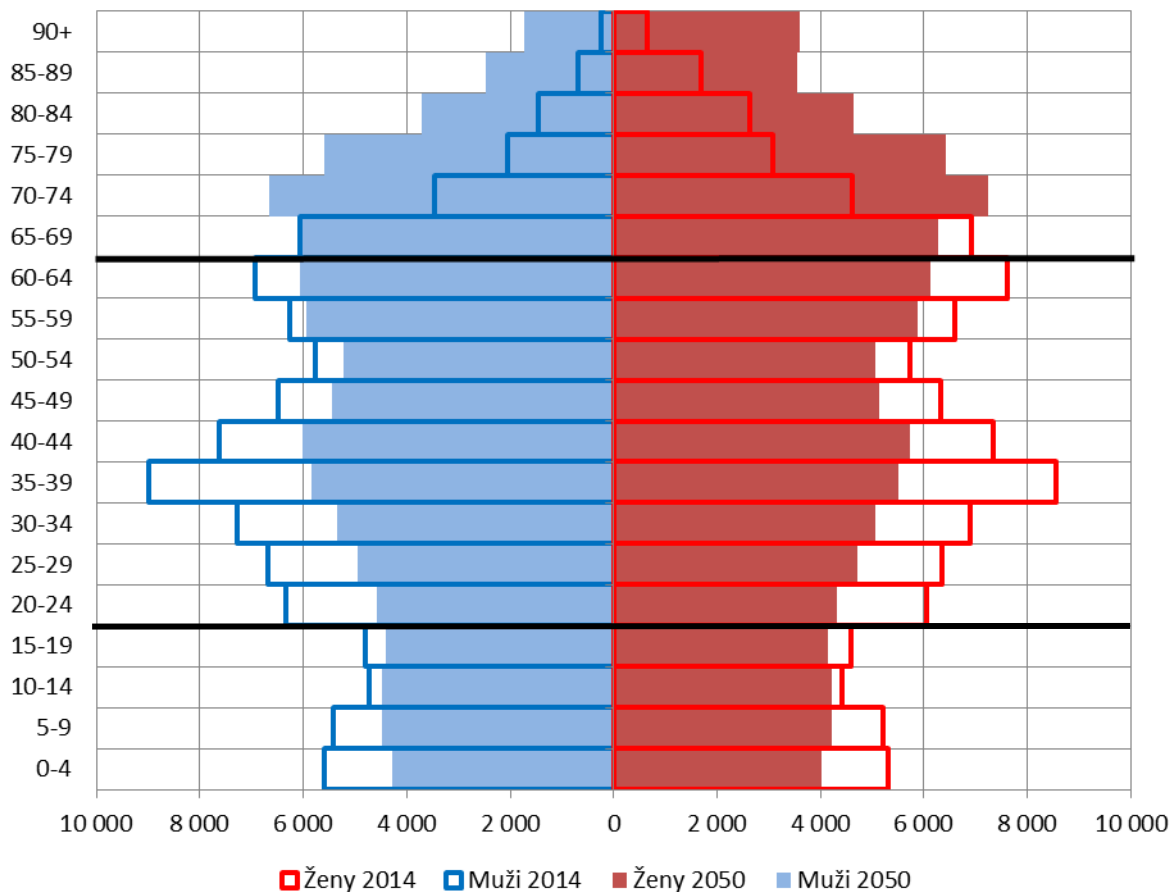
Obrázek 4: Index stáří

Zdroj: ČSÚ, běžná evidence obyvatel, stav obyvatel k 31.12.

Pozn.: Index stáří = počet osob ve věku 65 a více na 100 osob ve věku 0 – 14 let

Pro srovnání je v příloze B2 a B3 graficky znázorněn počet a podíl obyvatel mladších 15 let a obyvatel starších 65 v Libereckém kraji v roce 2011. V následujícím grafu je znázorněna věková pyramida souhrnně za celé řešené území v roce 2014. Prostřednictvím standardních demografických modelů byla provedena prognóza počtu obyvatel a jeho rozložení v jednotlivých věkových kategoriích v roce 2050. Tato prognóza je důležitá pro veřejný sektor, který podle ní může do budoucna rámcově plánovat sociální, bytovou a jiné politiky. Z provedené prognózy vyplývá, že bude pokračovat negativní trend stárnutí populace. Stále se bude zvyšovat počet obyvatel v poproduktivním věku, a to zejména na úkor produktivní složky obyvatelstva. Zatímco v roce 2014 je nepočetnější skupinou věková kategorie 35 – 39 let, v roce 2050 to bude kategorie 70 – 74 let. V současné době nejpočetnější skupina obyvatel v produktivním věku se přesune do postproduktivní složky. Pokles podílu produktivního obyvatelstva (a to zejména osob do 44 let) s sebou do budoucna přinese mnoho negativních ekonomických a sociálních důsledků. Bude narůstat tlak na státní správu v sociální oblasti, zejména v oblasti vyplácení starobních důchodů. V roce 2014 se v řešeném území nachází 33 535 seniorů, do roku 2050 tento počet stoupne na více než 57 tisíc osob ve věku 65 let a více.

Zcela opomíjeným faktem je skutečnost, že zatímco se do roku 2050 téměř zdvojnásobí počet osob v důchodovém věku, počet osob středního věku zůstane přibližně stejný. Střední generace tak bude perspektivně téměř dvojnásobně zatížena rolí "pečujících", což se odrazí v jejich omezených možnostech pracovního uplatnění, zdravotním stavu a psychické pohodě. Současně s konstatováním nedostatečné kapacity sociálních služeb pro osoby nad 60 let je potřeba mít na paměti nedostatek specializovaných preventivních, poradenských a odlehčujících služeb pro jejich pečující rodinné příslušníky/ice. Do roku 2050 se vlivem neustále klesající porodnosti také sníží počet dětí do 14 let (předproduktivní složka obyvatelstva). Vzhledem k tomuto faktu bude například docházet k uzavírání nebo redukcí školních a předškolních zařízení.

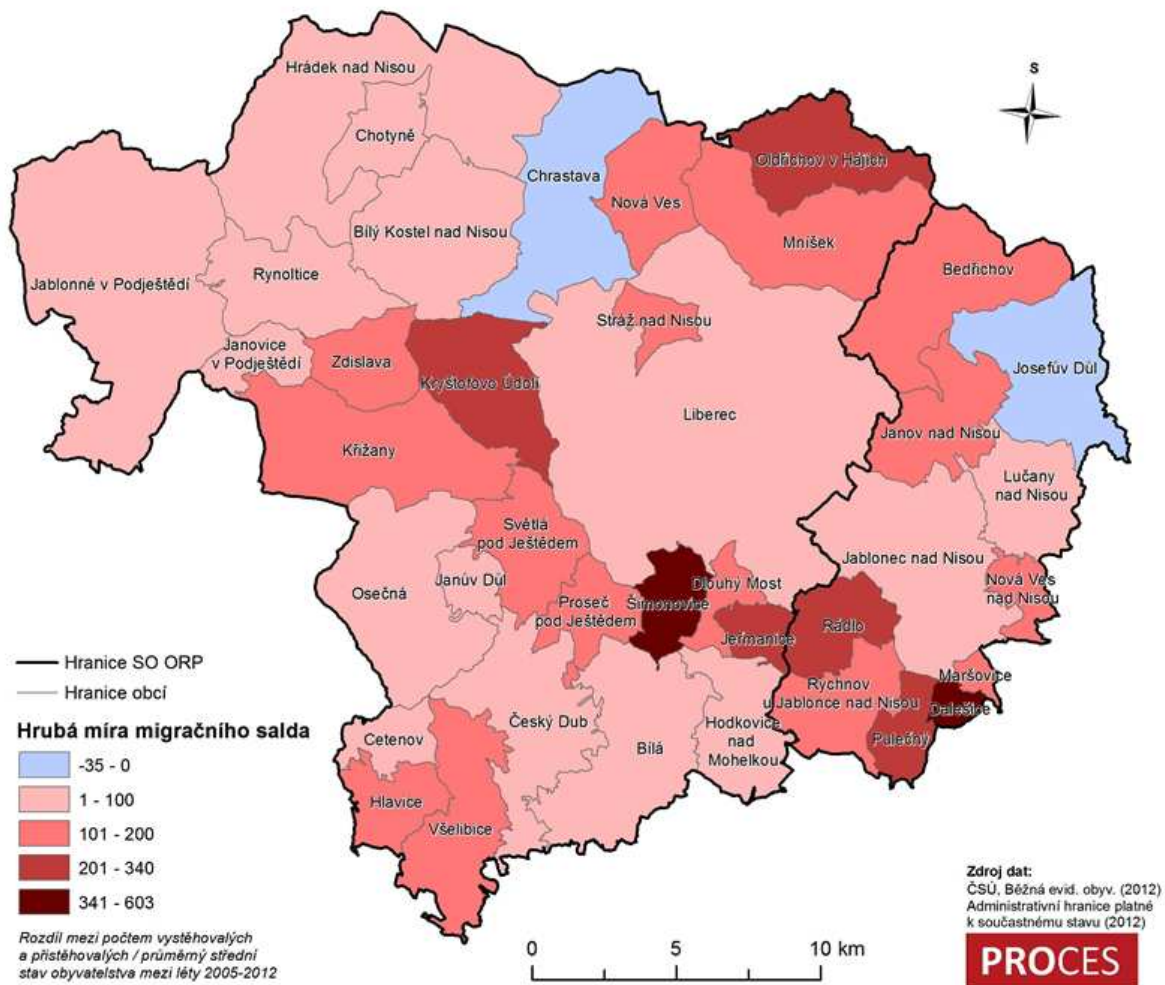
Obrázek 5: Věková pyramida obyvatel SO ORP Liberec a SO ORP Jablonec nad Nisou 2014 a 2050 (prognóza)

Zdroj: Český statistický úřad, 2014, prognóza ČSÚ

Proces demografického stárnutí může výrazněji ovlivnit přirozený přírůstek a migrační trendy. Přirozený přírůstek se v SO ORP Liberec pohybuje od roku 2003 a v SO ORP Jablonec n. Nisou od roku 2004 pravidelně v kladných hodnotách, s nejvyšším přirozeným přírůstkem v roce 2010, kdy v celém zájmovém území se narodilo o 594 lidí více, než jich zemřelo. V následujících letech dochází ke snižování přirozeného přírůstku obyvatel. V dalších letech pravděpodobně dojde k návratu tohoto ukazatele do záporných hodnot.

Migrace obyvatel

Podobný vývoj vykazují migrační trendy. Většina obcí v uvedeném území byla v období od roku 2005 - 2012 migračně ziskových, tzn., že se zde více lidí přistěhovalo, než se vystěhovalo (kromě Chrastavy a Josefova Dolu). Zřejmý je zde vliv procesu suburbanizace, kdy se lidé stěhují z města do jeho zázemí, tedy do okolních obcí. Největších hodnot hrubé míry migračního salda dosahují obce v blízkosti měst Liberec (nejvíce obec Šimonovice) a Jablonec n. Nisou (nejvíce obec Dalešice), avšak ani tato města nejsou migračně ztrátová. Od roku 2010 však přírůstek obyvatel migrací výrazně poklesl.

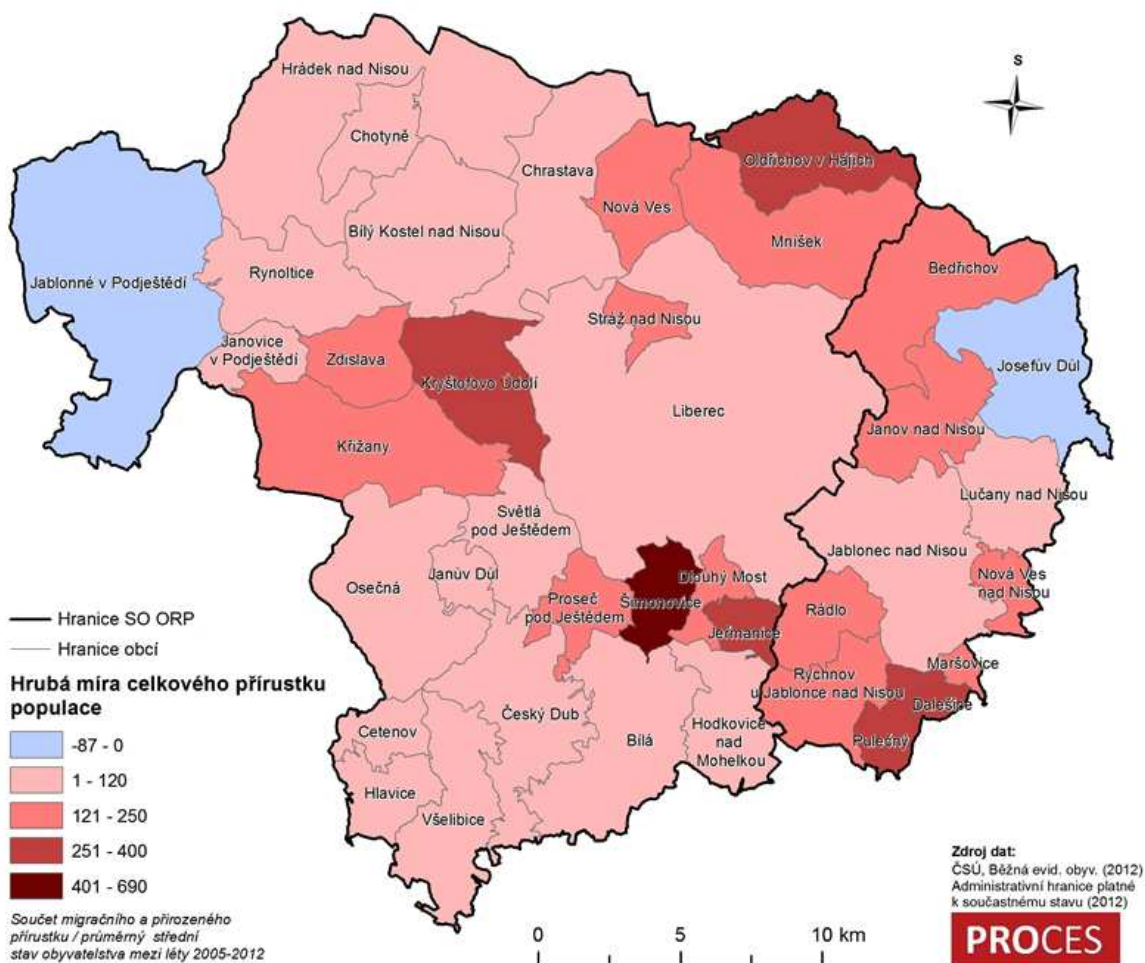

Obrázek 6: Hrubá míra migračního přírůstku populace v obcích SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou (osmiletý průměr z let 2005 - 2012)

Zdroj: Český statistický úřad, 2012

Hrubé míry celkového přírůstku u jednotlivých obcí se příliš neliší od hodnot hrubých měr migračního přírůstku, což je způsobeno tím, že hodnota migračního salda v období let 2005 až 2012 ovlivňovala celkový přírůstek nebo úbytek obyvatelstva mnohem více než hodnota přirozeného přírůstku (úbytku). Opět je zřejmý největší celkový přírůstek obyvatel v okolí

měst Liberec a Jablonec nad Nisou. V roce 2012 činila hodnota celkového přírůstku v SO ORP Liberec 385 obyvatel, v SO ORP Jablonec n. Nisou 199 obyvatel.

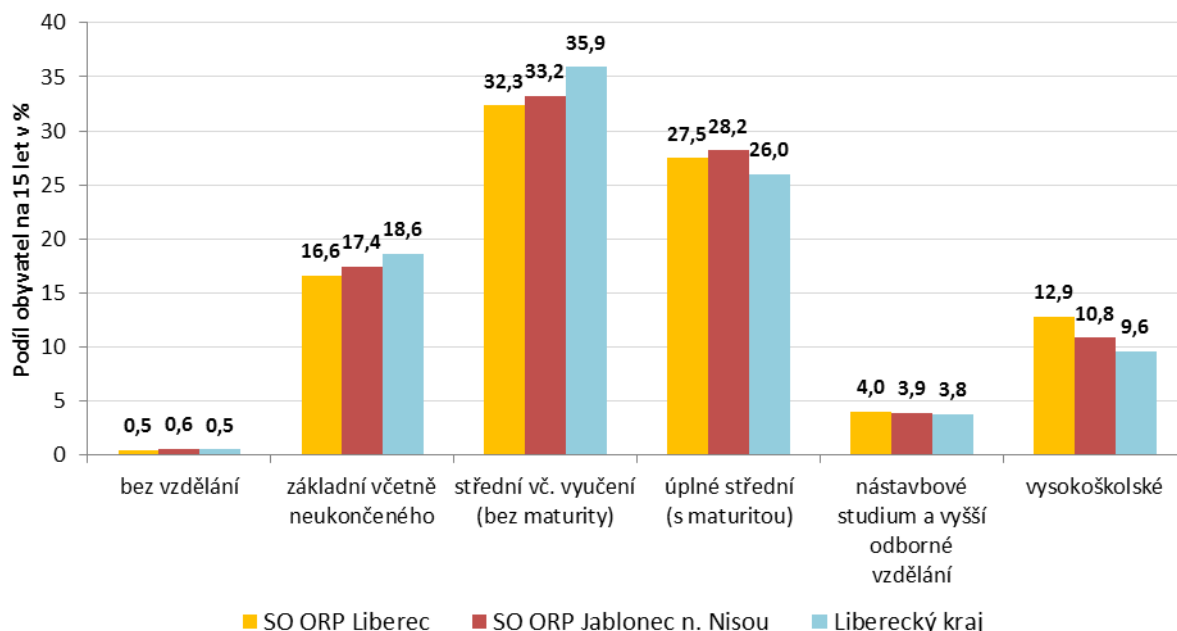
Obrázek 7: Hrubá míra celkového přírůstku populace obcí SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou (osmiletý průměr z let 2005 - 2012)

Zdroj: Český statistický úřad, 2012

Vzdělanostní struktura obyvatelstva

Vzdělanostní úroveň obyvatel ve sledovaném území je v porovnání s úrovní ČR průměrná (v SO ORP Liberec) a podprůměrná (v SO ORP Jablonec n. Nisou). V porovnání s průměrem Libereckého kraje však dosahují obě území mírně nadprůměrné hodnoty. V obou správních obvodech je oproti krajskému průměru výrazně méně obyvatel s nižším dosaženým vzděláním (bez vzdělání, základní, střední bez maturity). Zatímco v SO ORP Jablonec nad Nisou je největší podíl obyvatel s maturitou (28,2 %), v SO ORP Liberec je vyšší podíl osob s vyšším odborným vzděláním (4,0 %) i osob s vysokoškolským vzděláním (12,9 %). V obou těchto ukazatelích dosahuje řešená oblast v rámci celokrajského srovnání nadprůměrné hodnoty. Přestože stále ve vzdělanostní struktuře obyvatel správních obvodů má největší podíl osob se středním vzděláním bez maturity, růst vzdělanosti se v posledních letech stále zrychluje, zejména se zvyšuje podíl osob s maturitou, což je vyvoláno požadavky trhu práce.

Vzdělanostní úroveň v jednotlivých obcích je však velice rozdílná, nejvyšší vzdělanost je ve městech Liberec a Jablonec n. Nisou. Pro zachování konkurenceschopnosti řešeného území a zlepšování vzdělanostní struktury obyvatelstva je nutný rozvoj vzdělávacích aktivit pro děti a dospělé v rámci celoživotního vzdělávání.

Obrázek 8: Vzdělanostní struktura SO ORP Liberec a SO ORP Jablonec v porovnání s Libereckým krajem
Zdroj: ČSÚ, SLDB 2011

Trendy a předpoklady

Obyvatelstvo žijící v řešeném území nemá dostatečný vnitřní potenciál pro vlastní populační růst. Vzhledem ke snižování porodnosti a stagnaci migračního přírůstku bude v dalším období stagnovat a následně také klesat počet obyvatel v území, což s sebou přinese snížení počtu dětí a nutnost optimalizovat kapacitu školních a předškolních zařízení. Vzhledem ke zrychlujícímu se trendu demografického stárnutí bude v dalším období narůstat také tlak na veřejnou správu v sociální oblasti, zejména v oblasti sociální infrastruktury a vybavení – domovy s pečovatelskou službou, ambulantní služby.

Vzdělanost obyvatelstva má vzhledem k podprůměrné úrovni dostatečný potenciál k dalšímu růstu. V území se nachází dostatečný počet a nabídka středních škol, výraznou úlohu v nárůstu vzdělanosti bude stále více mít Technická univerzita Liberec, která produkuje vysokoškolsky vzdělané obyvatelstvo v oborech potřebných pro regionální ekonomiku, která bude muset být zaměřená stále více na obory s vyšší přidanou hodnotou. I přesto se oblast potýká s nedostatkem některých profesí na trhu práce. Neprovázání nabídky vzdělávání s trhem práce může mít za následek odchod obyvatel do jiných regionů (Praha).

Ekonomický potenciál, podnikatelské prostředí

Následující kapitola obsahuje základní informace o ekonomickém prostředí a potenciálu v řešeném území a popis nejvýznamnějších zaměstnavatelů, míru podnikatelské aktivity, míru nezaměstnanosti a další klíčové ukazatele.

Trh práce a zaměstnanost

V rámci SO ORP Liberec i Jablonec nad Nisou tvoří ekonomicky aktivní obyvatelstvo téměř polovinu obyvatel tohoto území (49,4 % v obou správních obvodech), což je mírně nad republikovým průměrem 48,7 %. Nadprůměrný podíl ekonomicky aktivních obyvatel (nad 50 %) je v obcích Bílá, Janovice v Podještědí, Janův Důl, Jeřmanice, Mníšek, Stráž nad Nisou, Šimonovice, Všelibice, Pulečný a Rádlo, nejhůře je v na tom v této oblasti obec Cetenov s podílem 35,6 % ekonomicky aktivních obyvatel. Ekonomicky aktivní obyvatelstvo tvoří hlavní zdroj pracovní síly v území, která je potřeba pro zajištění jeho funkcí a rozvoje. Ekonomicky aktivní obyvatelstvo na území SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou je uvedeno v následující tabulce:

Tabulka 10: Ekonomicky aktivní obyvatelstvo SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou

Obec	ORP	Počet obyvatel	Ekonomicky aktivní	
			Počet	Podíl (%)
Bílá	Liberec	843	422	50,1
Bílý Kostel nad Nisou	Liberec	871	429	49,3
Cetenov	Liberec	118	42	35,6
Český Dub	Liberec	2 806	1 335	47,6
Dlouhý Most	Liberec	784	384	49,0
Hlavice	Liberec	213	88	41,3
Hodkovice nad Mohelkou	Liberec	2 827	1 397	49,4
Hrádek nad Nisou	Liberec	7 493	3 489	46,6
Chotyně	Liberec	863	418	48,4
Chrastava	Liberec	6 013	2 920	48,6
Jablonné v Podještědí	Liberec	3 754	1 723	45,9
Janovice v Podještědí	Liberec	82	48	58,5
Janův Důl	Liberec	145	76	52,4
Jeřmanice	Liberec	452	237	52,4
Kryštofovo Údolí	Liberec	301	149	49,5
Křížany	Liberec	776	368	47,4
Liberec	Liberec	102 754	50 750	49,4
Mníšek	Liberec	1 322	665	50,3
Nová Ves	Liberec	782	358	45,8
Oldřichov v Hájích	Liberec	665	318	47,8
Osečná	Liberec	1 023	499	48,8
Proseč pod Ještědem	Liberec	338	154	45,6
Rynoltice	Liberec	739	365	49,4
Stráž nad Nisou	Liberec	2 107	1 097	52,1
Světlá pod Ještědem	Liberec	901	433	48,1
Šimonovice	Liberec	858	459	53,5
Všelibice	Liberec	528	266	50,4
Zdislava	Liberec	284	115	40,5
Bedřichov	Jablonec nad Nisou	300	148	49,3
Dalešice	Jablonec nad Nisou	176	77	43,8

Obec	ORP	Počet obyvatel	Ekonomicky aktivní	
			Počet	Podíl (%)
Jablonec nad Nisou	Jablonec nad Nisou	44 567	21 363	47,9
Janov nad Nisou	Jablonec nad Nisou	1 377	629	45,7
Josefův Důl	Jablonec nad Nisou	904	405	44,8
Lučany nad Nisou	Jablonec nad Nisou	1 716	804	46,9
Maršovice	Jablonec nad Nisou	522	255	48,9
Nová Ves nad Nisou	Jablonec nad Nisou	743	370	49,8
Pulečný	Jablonec nad Nisou	357	185	51,8
Rádlo	Jablonec nad Nisou	710	356	50,1
Rychnov u Jablonce nad Nisou	Jablonec nad Nisou	2 589	1 279	49,4
Celkem SO ORP Liberec		140 642	69 004	49,4
Celkem SO ORP Jablonec nad Nisou		53 961	25 871	49,4

Zdroj: Český statistický úřad, Sčítání lidu, domů a bytů 2011, data k 26. 3. 2011

Současný ekonomický stav v území, který ovlivňuje situaci na trhu práce, je vyvolán velkými změnami v posledních několika letech a probíhající ekonomickou recesí. Za účelem vypořádání se s těmito změnami a zlepšování stavu v oblasti trhu práce a zaměstnanosti byl v dubnu roku 2014 podepsán zakládací dokument Paktu zaměstnanosti Libereckého kraje, kterým bylo uzavřeno partnerství v oblasti zaměstnanosti mezi Libereckým krajem, Sdružením pro rozvoj Libereckého kraje, Krajskou hospodářskou komorou Libereckého kraje, libereckou pobočkou Úřadu práce ČR a Regionální radou odborových svazů ČMKOS pro Liberecký kraj. Cílem paktu je vytváření pracovních míst v regionu prostřednictvím spolupráce soukromých subjektů, veřejné správy a neziskového sektoru. V návaznosti na tento pakt bude vypracována Strategie rozvoje lidských zdrojů Libereckého kraje, která bude hlavním dokumentem pro dosažení cílů Paktu zaměstnanosti Libereckého kraje.

Systematicky a dlouhodobě se ohroženým skupinám na trhu práce v území věnuje několik neziskových organizací. Od roku 1995 poskytuje služby zaměstnávání lidí se zdravotním znevýhodněním společnost RYTMUS. Od roku 2003 společnost D.R.A.K. poskytuje služby zaměstnanosti lidem pečujícím o blízké s handicapem. Od roku 2005 Centrum Kašpar pomáhá ohroženým skupinám na trhu práce najít vhodné zaměstnání a firmám dává doporučení jak využívat pracovního potenciálu všech zaměstnaneckých skupin s ohledem na diverzitu pracovních týmů a sladování soukromých a pracovních rolí.

I přes silnou vlnu propouštění zůstalo v oblasti několik velkých zaměstnavatelů, kteří mají výrazný vliv na strukturu zaměstnanosti. Největší zaměstnavatelé se soustřeďují ve městě Liberec a Jablonec nad Nisou. V současnosti je největším zaměstnavatelem v rámci sledovaného území společnost PRECIOSA, a.s. z Jablonce n. Nisou, která působí v oblasti sklářství (výroba a zpracování broušeného křišťálového skla) a zaměstnává více než 3 000 pracovníků. Dále to jsou Krajská nemocnice Liberec, a.s. (více než 2 500 zaměstnanců) a společnost Magna Exteriors & Interiors (Bohemia) s.r.o., která je výrobcem a dodavatelem komponentů a systémů pro automobilový průmysl (více než 2 000 zaměstnanců). Nad 1 000 pracovníků zaměstnávají další 4 významné subjekty, z toho tři působí v oblasti automobilového průmyslu. Přehled nejvýznamnějších zaměstnavatelů s více než 500 zaměstnanci je uveden v tabulce níže. I přesto, že největšími podnikatelskými subjekty jsou převážně průmyslové podniky s návazností na automobilový průmysl, odvětvová struktura hospodářství je v tomto území poměrně diverzifikovaná.

Tabulka 11: Největší zaměstnavatelé v SO ORP Liberec a SO ORP Jablonec nad Nisou

Zaměstnavatel	Obec	Převažující činnost	Počet zaměstnanců
PRECIOSA, a.s.	Jablonec nad Nisou	Výroba a zpracování ostatního skla vč. technického	3 000 - 3 999
Krajská nemocnice Liberec, a.s.	Liberec	Ústavní zdravotní péče	2 500 - 2 999
Magna Exteriors & Interiors (Bohemia) s.r.o.	Liberec	Výroba ostatních dílů a příslušenství pro motorová vozidla	2 000 - 2 499
DENSO MANUFACTURING CZECH s.r.o.	Liberec	Výroba průmyslových chladicích a klimatizačních zařízení	1 500 - 1 999
Technická univerzita v Liberci	Liberec	Terciární vzdělávání	1 500 - 1 999
TRW Automotive Czech s.r.o.	Jablonec nad Nisou	Opravy a údržba motorových vozidel, kromě motocyklů	1 000 - 1 499
Benteler ČR s.r.o.	Chrastava	Výroba ostatních dílů a příslušenství pro motorová vozidla	1 000 - 1 499
agentura JOBSTUDENT spol. s r.o.	Liberec	Činnosti agentur zprostředkujících práci na přechodnou dobu	500 - 999
Dopravní podnik měst Liberce a Jablonce nad Nisou, a.s.	Liberec	Městská a příměstská pozemní osobní doprava	500 - 999
GRUPO ANTOLIN BOHEMIA, a.s.	Chrastava	Výroba ostatních dílů a příslušenství pro motorová vozidla	500 - 999
Magna Exteriors & Interiors (Nymburk) s.r.o.	Liberec	Výroba ostatních dílů a příslušenství pro motorová vozidla	500 - 999
Monroe Czechia s.r.o.	Hodkovice nad Mohelkou	Výroba ostatních dílů a příslušenství pro motorová vozidla	500 - 999
STATUTÁRNÍ MĚSTO LIBEREC	Liberec	Všeobecné činnosti veřejné správy	500 - 999

Zdroj: Ústav územního rozvoje, Český statistický úřad - Registr ekonomických subjektů

Pozn.: zelená – SO ORP Liberec, žlutá – SO ORP Jablonec nad Nisou

Z práce neziskových organizací dále vyplývá, že téměř polovina velkých zaměstnavatelů regionu rozvíjí ve vybraných oblastech personální politiku rovných příležitostí (flexibilní práce, originální opatření na podporu sladování práce a soukromí, podpora mezigenerační spolupráce, odpovědný outplacement aj.). Těmito podniky jsou: Krajská nemocnice Liberec, DENSO, TUL, TRW, Benteler, DPMLJ, Statutární město Liberec. Jejich potenciál trendsetterů je však zapotřebí rozvíjet a nechat prosakovat i do přístupu menších zaměstnavatelů. Současně je třeba začít ekonomicky vyčíslovat dopad těchto pozitivních firemních opatření na sociální a zdravotní oblast. To umožní pouze systematická koncepční spolupráce napříč sektory a také zaměření vědeckého potenciálu stávajících výzkumných institucí směrem k "měkkým" oborům.

Z pohledu velikosti podniků převažují samostatně výdělečně činné osoby (bez zaměstnanců) a mikropodniky do 9 zaměstnanců. Výrazný podíl je také malých podniků (806 subjektů), které jsou v době hospodářské krize nejstabilnější, protože dokážou pružně reagovat na změny na trhu práce. Přesto nejvýraznější podíl na zaměstnanosti mají velké podniky s více než 250 zaměstnanci, kterých v SO ORP Liberec sídlí 26 a v SO ORP Jablonec n. Nisou celkem 11 –

viz tabulka níže. Mezi mikropodniky a malými podniky převažují subjekty působící ve službách (veřejných, komerčních).

Tabulka 12: Počet subjektů v SO ORP Liberec a SO ORP Jablonec nad Nisou podle počtu zaměstnanců v roce 2012

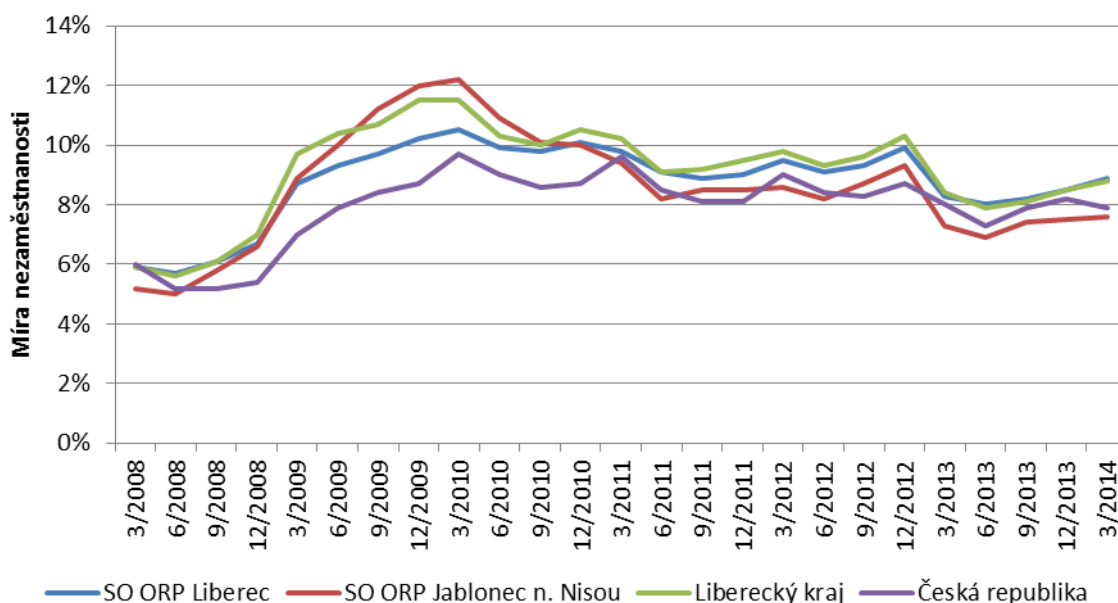
Počet subjektů podle počtu zaměstnanců	SO ORP Liberec	SO ORP Jablonec nad Nisou
bez zaměstnanců	11 696	4 857
1–9 zaměstnanci (mikropodniky)	2 962	1 106
10–49 zaměstnanci (malé podniky)	596	210
50–249 zaměstnanci (střední podniky)	146	50
250 a více zaměstnanci (velké podniky)	26	11
nezjištěno	29 951	9 118

Zdroj: Český statistický úřad, 2012

Největší podíl osob je zaměstnaných dle klasifikace OKEČ (CZ NACE) v odvětví zpracovatelského průmyslu (více než třetina zaměstnaných), další významný podíl tvoří kategorie Velkoobchod, maloobchod a oprava motorových vozidel. Počet a podíl osob zaměstnaných v jednotlivých odvětvích dle OKEČ/CZ NACE je uveden v Příloze A1.

Nezaměstnanost

Vývoj míry nezaměstnanosti v řešeném území kopíruje vývoj v rámci Libereckého kraje i ČR. Do příchodu ekonomické recese koncem roku 2008 míra nezaměstnanosti dlouhodobě klesala až pod 6 % hranici. Následně došlo k výraznému propouštění zaměstnanců a skokovému nárůstu počtu nezaměstnaných. Vlivem ekonomické krize výrazně poklesl počet nabízených volných pracovních pozic, čímž došlo k nárůstu počtu uchazečů o zaměstnání. Neustále se tak prohlubuje rozdíl mezi poptávkou po práci a její reálnou nabídkou. První vlna recese měla výraznější vliv na zaměstnanost v SO ORP Jablonec nad Nisou, kdy po velkém propouštění stoupla míra nezaměstnanosti v březnu 2010 na 12,2 %, ve stejném období tato hodnota v SO ORP Liberec činila 10,5 %. Následovalo postupné snižování nezaměstnanosti, výrazněji v SO ORP Jablonec nad Nisou, kde od konce roku 2010 až do současnosti je míra nezaměstnanosti nižší než v SO ORP Liberec. V prosinci 2012 došlo k dalšímu propouštění a zvýšení míry nezaměstnanosti. Od března 2013 došlo ke změně metodiky výpočtu nezaměstnanosti a novým ukazatelem je podíl nezaměstnaných osob, který vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15 – 64 let ze všech obyvatel ve stejném věku. Z tohoto důvodu došlo ke snížení tohoto ukazatele, ale úroveň nezaměstnanosti zůstala stejná, v posledních měsících navíc vzrostla na 8,9 % v SO ORP Liberec a na 7,6 % v SO ORP Jablonec nad Nisou. V porovnání s Českou republikou je míra nezaměstnanosti v SO ORP Liberec vyšší.

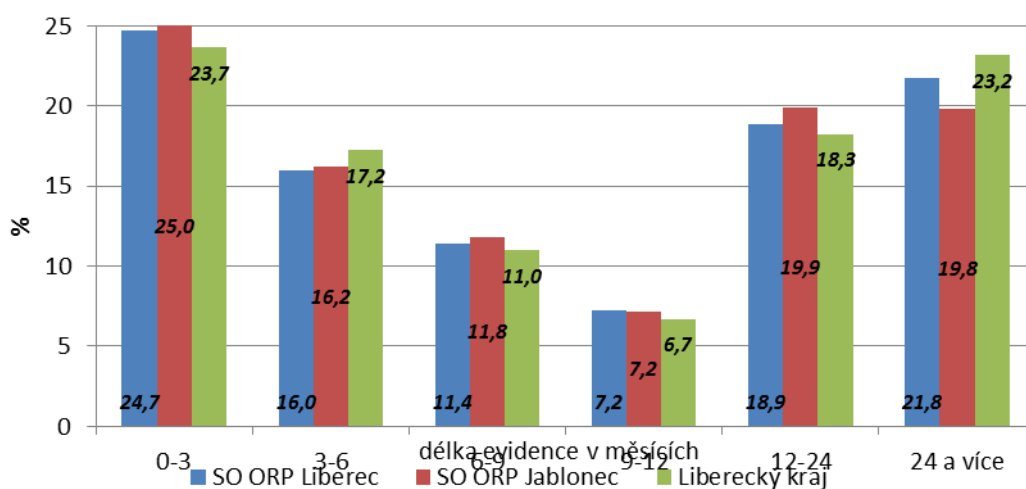

Obrázek 9: Vývoj míry nezaměstnanosti v SO ORP Liberec, SO ORP Jablonec nad Nisou

Zdroj: MPSV, Úřad práce – Kontaktní pracoviště Liberec, Jablonec nad Nisou, 2014

Pozn.: Od 3/2013 – změna metodiky výpočtu nezaměstnanosti => podíl nezaměstnaných osob

Podle údajů úřadu práce v roce 2014 byl ve struktuře nezaměstnaných největší podíl osob s délkou evidence do 6 měsíců (cca 40 % ze všech nezaměstnaných osob). Následný pokles evidence osob do 12 měsíců upozorňuje na fakt, že mnoho nezaměstnaných si nejdéle po půl roce nachází zaměstnání. To je zcela jistě ovlivněno také sezónními a veřejně prospěšnými pracemi, které jsou často dotovány pouze na půl roku. Velkým problémem v řešeném území je dlouhodobá nezaměstnanost nad 12 měsíců, do které spadá 40,7 % uchazečů o zaměstnání v SO ORP Liberec a 39,7 % nezaměstnaných osob v SO ORP Jablonec n. Nisou. Mezi dlouhodobě nezaměstnané patří zejména osoby ohrožené sociálním vyloučením. U dlouhodobě nezaměstnané osoby je velmi těžký návrat zpět do práce a může docházet k negativním psychickým změnám, někdy i trvalým.

Obrázek 10: Délka evidence uchazečů o zaměstnání v SO ORP Liberec, SO ORP Jablonec nad Nisou a v Libereckém kraji k 31. 3. 2014

Zdroj: MPSV, Úřad práce – Kontaktní pracoviště Liberec, Jablonec nad Nisou, data k 31. 3. 2014

Zemědělství, průmysl, služby

Řešené území doznalo v posledních deseti letech výrazné strukturální změny hospodářství. Oblast má sice stále silně průmyslový charakter s velkým významem zpracovatelského průmyslu, došlo však k útlumu tradiční textilní a částečně i sklářské výroby. Textilní průmysl prošel po útlumu restrukturalizací, v oboru však působí firmy zaměřené zejména na speciální textilie (technické textilie). V Liberci pak má sídlo úspěšný klastř technických textilií CLUTEX a Česká technologická platforma pro textil. Nejvýznamnější postavení mají podniky působící v oblasti automobilové výroby, obrábění, strojů a zařízení, a stále také v oblasti sklářství. Právě úzká specializace na automobilový průmysl výrazně ovlivnila nárůst míry nezaměstnanosti v období recese. Pro případný další rozvoj průmyslu v řešeném území chybí plochy pro průmysl, stávající průmyslové plochy jsou plně využity. Vyšší ekonomickou stabilitu vykazují podnikatelské subjekty působící v oblasti služeb a obchodu. Přestože z tabulky níže vyplývá, že podíl těchto ekonomických subjektů se snižuje, podíl zaměstnaných osob v nich každoročně roste. Na druhou stranu velkým problémem je výrazný počet obchodních ploch a nákupních center, zejména ve městě Liberec, které má nejvíce čtverečních metrů nákupních ploch na tisíc obyvatel v ČR (1 200 m²), podle některých průzkumů i v Evropě. Podobná situace může brzy nastat také v Jablonci nad Nisou. Značný význam pro ekonomiku v dané oblasti má také stavebnictví. Jak ukazuje tabulka níže v období let 2001 až 2012, podíl ekonomických subjektů působících ve stavebnictví mírně vzrostl. Naopak stále více na významu ztrácí také zemědělství, a to i díky charakteru území s převahou méně úrodných pozemků pro zemědělské hospodaření a limity ochrany přírody a krajiny. Ekonomické subjekty s převažující zemědělskou činností tvoří pouze cca 2 % všech subjektů (nepatrně více se sídlem v SO ORP Liberec). Tabulka níže zobrazuje vývoj podílu ekonomických subjektů ve vybraných odvětvích v období 2001 až 2012.

Tabulka 13: Podíl ekonomických subjektů podle vybraných odvětví ekonomické činnosti (v %)

Rok	SO ORP Liberec				SO ORP Jablonec nad Nisou			
	Zemědělství	Průmysl	Stavebnictví	Obchod	Zemědělství	Průmysl	Stavebnictví	Obchod
2001	3,8	15,0	15,6	33,2	2,8	19,3	13,2	32,5
2002	3,6	14,7	15,3	33,9	2,7	19,5	12,7	32,4
2003	3,6	14,6	15,3	32,9	2,7	19,3	12,6	31,7
2004	3,6	14,5	15,4	32,3	2,7	18,9	12,8	31,2
2005	3,6	14,4	15,5	31,8	2,9	18,7	12,8	31,0
2006	3,5	14,3	15,6	31,7	2,8	18,5	12,8	31,1
2007	3,5	13,9	15,8	31,6	2,8	18,1	13,3	30,9
2008	3,5	13,5	15,5	31,3	2,8	17,7	13,2	30,5
2009	1,7	13,3	15,9	31,2	1,6	17,3	13,6	29,9
2010	1,9	13,4	16,2	31,0	1,7	17,3	13,8	29,7
2011	2,1	13,6	15,8	30,6	1,7	17,0	13,7	23,3
2012	2,3	13,4	15,8	30,7	1,9	17,2	14,0	24,2

Zdroj: ČSÚ, 2014

Pozn.: ekonomické subjekty se sídlem na území správního obvodu (k 31. 12.)

Cestovní ruch

Cestovní ruch je jednou z možných oblastí pro zvýšení ekonomického růstu v řešené oblasti. Oba správní obvody svou polohou v blízkosti státních hranic s Německem a Polskem i díky lokalizaci v blízkosti Jizerských hor mají výrazný potenciál v cestovním ruchu. Předpokladem pro rozvoj cestovního ruchu jsou dobré přírodní podmínky, přírodní a kulturní dědictví, kulturně-historické atraktivity i atraktivity spojené s pořádáním sportovních akcí.

V území je dostatečně široká nabídka pro letní i zimní turismus. Dominantním sportovním odvětvím je v řešeném území zejména běžecké lyžování, celorepublikově významné je i sjezdové lyžování a skoky na lyžích.

Významná je také cykloturistika, jejíž potenciál může být dále rozvinut doplněním sítě regionálních cyklostezek a cyklotras. V současné době je cykloturistika provozována zejména v Jizerských horách, chybí propojení meziměstské cykloturistické sítě. Územím prochází mezinárodní cyklokoridor „ODRA – NISA“, který by měl být využíván jako páteř pro rozvoj další infrastruktury cyklotras a cyklostezek, a jižní trasa obnovené Hřebenovky.

Počet ubytovaných osob na území obou správních obvodů dlouhodobě klesá. Zatímco v roce 2000 se zde ubytovalo více než 233 000 návštěvníků, v roce 2010 to bylo už pouze cca 185 000 turistů. Úměrně s tím klesá i počet přenocování. Výraznější je pokles hodnot v SO ORP Jablonec nad Nisou. Naopak se příliš nemění průměrný počet přenocování jednoho návštěvníka a doba jeho pobytu, která se dlouhodobě pohybuje kolem 4 dnů.

Přestože počet ubytovaných klesá, celková návštěvnost regionu vykazuje trend růstu, což znamená, že úloha cestovního ruchu pro rozvoj této oblasti neustále roste a dá se předpokládat její zvyšující se vliv na ekonomickou situaci v území. Potenciál cestovního ruchu řešeného území není v dostatečné míře využit, což je důsledek především nedostatečné a nekonceptní propagace území a jeho cestovního ruchu. Další překážkou je mizivá spolupráce soukromého a veřejného sektoru. To je mimo jiné i příčinou neefektivní propagace území. Prezentace je vytvářena ad hoc veřejnou správou a v drobné míře značně atomizovanou formou ze strany

soukromého sektoru. Otvírá se obrovský potenciál v prohloubení spolupráce mezi veřejným a soukromým sektorem. Prostorové rozložení základní infrastruktury cestovního ruchu i doprovodných služeb je v území koncentrováno do nejatraktivnějších oblastí. Vedle nich existují místa, kde není infrastruktura zejména z pohledu doplňkových služeb a není tak efektivně využita jejich turistický potenciál. Překážkou v plném využití turistického potenciálu je špatný technický stav kulturních a technických památek, který je důsledkem nedostatečnými financemi na péči o tyto objekty. Rozvoj cestovního ruchu, tvorba dalších atraktivit a efektivní propagace cestovního ruchu vedoucí ke zvyšování počtu návštěv bude mít pozitivní vliv na ekonomickou situaci území, zejména z pohledu výnosů z cestovního ruchu a vzniku nových pracovních míst v zařízeních infrastruktury cestovního ruchu.

Věda, výzkum, inovace

Věda a výzkum se v rámci řešeného území koncentruje převážně do města Liberec, ve kterém sídlí zejména dvě významné instituce zabývající se vědeckovýzkumnou činností. Jedná se o Technickou univerzitu Liberec, která patří k předním univerzitám v oblasti výzkumu a vývoje v ČR. V roce 2012 otevřela Ústav pro nanomateriály, pokročilé technologie a inovace, jehož cílem je přispět k rozvoji regionu, tradičně orientovaného na technická odvětví průmyslu. Ústav propojuje laboratoře technických oborů univerzity a jejich spolupráci s významnými subjekty aplikační sféry. Výzkumné programy jsou zaměřené na oblast materiálového výzkumu a konkurenceschopného strojírenství s důrazem na využitelnost výsledků výzkumu a vývoje v praxi.

Druhou institucí je Výzkumný ústav textilních strojů, a.s., který v roce 2013 otevřel Centrum rozvoje strojírenského výzkumu Liberec, které se stalo prvním pracovištěm svého typu v České republice (vzniklo v rámci Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace ministerstva školství). Hlavní cílem tohoto centra je rozvoj poznatků a postupů uplatnitelných při návrzích strojů a zařízení zpracovatelského průmyslu, kam patří zejména stroje obráběcí, sklářské, bižuterní, polygrafické, montážní, textilní a jednoúčelové stroje např. pro automobilový průmysl, apod. Všechna centra nabírají nové pracovníky VaV, disponují ojedinělými laboratorními technologiemi. Nejrozšířenější oblastí výzkumu a vývoje na řešeném území jsou technické vědy. Řešené území není z pohledu výzkumu a vývoje ovlivněno pouze institucemi, které se v tomto území přímo nachází, ale také institucemi mimo jeho hranice v rámci Libereckého kraje. K hlavním aktérům výzkumu a vývoje na řešeném území a v rámci Libereckého kraje jsou následující výzkumné instituce:

- Technická univerzita Liberec - Výzkum a vývoj je zde realizován katedrami jednotlivých fakult a Ústavem pro nanomateriály financovaném z OP VaVpI.
- VÚTS, a.s., Liberec - Soukromá výzkumná instituce, která se zaměřuje na kompletní služby při návrhu, vývoji a konstrukci strojních zařízení, které je v malých sériích schopná také vyrábět.
- Membrain s.r.o., Stráž pod Ralskem - výzkumná, inženýrsko-technologická společnost, která působí v oblasti aplikovaného výzkumu membránových procesů a zejména na přenos poznatků vědeckého výzkumu do komerční praxe.

- Strojírenský zkušební ústav s.p., Jablonec nad Nisou - Pobočka státní zkušebny pro tepelná, mechanická a elektrická zařízení, která je důležitým centrem pro testování nových výrobků a technologií.
- TopTec, Turnov - Jediná výzkumná instituce v České republice, která je zaměřena na výzkum a vývoj v oblasti ultrapřesné a speciální optiky.

Na území Libereckého kraje v oblasti výzkumu a vývoje působí řada velkých firem zapojených do nadnárodních holdingů především v oblasti automobilového průmyslu, a střední podniky se zahraničními a českými vlastníky. V oblasti malých podniků se jedná v oblasti výzkumu a vývoje především o jednotlivce - podnikové technology, které však málokdy disponují dostatečnými finančními prostředky na vlastní výzkum a vývoj. K dalším významným subjektům, které působí v oblasti výzkumu a vývoje nebo spolupracují na Regionální inovační strategii na území Libereckého kraje, patří následující:

- Liberecký kraj
- ARR - Agentura regionálního rozvoje, spol. s r.o.
- Krajská hospodářská komora
- Regionální kontaktní organizace Liberec (RKO Liberec)
- Akademické koordinační středisko Euroregionu Nisa
- CzechInvest – regionální kancelář pro Liberecký kraj
- IQ Park
- Clutex - klastr technických textilií
- Česká membránová platforma o.s (CZEMP)
- ČTPT – Česká technologická platforma pro textil
- Krajská nemocnice Liberec

Výdaje do výzkumu a vývoje v Libereckém kraji od roku 2009 stoupají, největší nárůst byl sledován v roce 2012, kdy bylo do výzkumu a vývoje vloženo téměř o miliardu Kč více než v roce předchozím. V rámci České republiky je Liberecký kraj dle níže uvedených výdajů do výzkumu a vývoje na 7. pozici, viz následující tabulka obsahující celkové výdaje do výzkumu a vývoje v jednotlivých krajích.

Tabulka 14: Celkové výdaje do výzkumu a vývoje v Libereckém kraji

Kraje	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	(mil. Kč)	(mil. Kč)	(mil. Kč)	(mil. Kč)	(mil. Kč)	(mil. Kč)	(mil. Kč)	(mil. Kč)
Hl. m. Praha	15 835	19 186	22 914	22 481	20 906	20 998	23 180	25 337
Jihomoravský kraj	4 654	5 057	5 726	6 047	8 127	8 411	11 170	14 654
Středočeský kraj	4 526	5 072	6 348	5 632	5 649	5 956	6 234	6 090
Moravskoslezský kraj	2 182	2 382	2 765	2 661	3 030	3 114	4 941	4 578
Plzeňský kraj	1 130	1 334	1 394	1 767	1 599	2 295	3 130	3 779
Olomoucký kraj	1 372	1 328	1 511	1 433	1 620	1 599	2 126	3 558
Liberecký kraj	1 110	1 483	1 312	1 517	1 329	1 449	1 861	2 850
Pardubický kraj	1 614	1 906	1 956	1 916	1 866	2 113	2 470	2 781
Jihočeský kraj	1 610	1 713	1 787	1 967	2 123	2 116	2 169	2 570
Zlínský kraj	1 571	1 646	1 721	1 633	1 583	1 809	2 109	2 313
Královéhradecký kraj	1 169	985	1 268	1 213	1 651	1 568	1 675	1 599
Ústecký kraj	589	588	692	808	652	696	784	1 118

Vysočina	707	517	538	698	646	743	780	929
Karlovarský kraj	76	71	78	98	92	106	124	204

Zdroj: Český statistický úřad, 2012

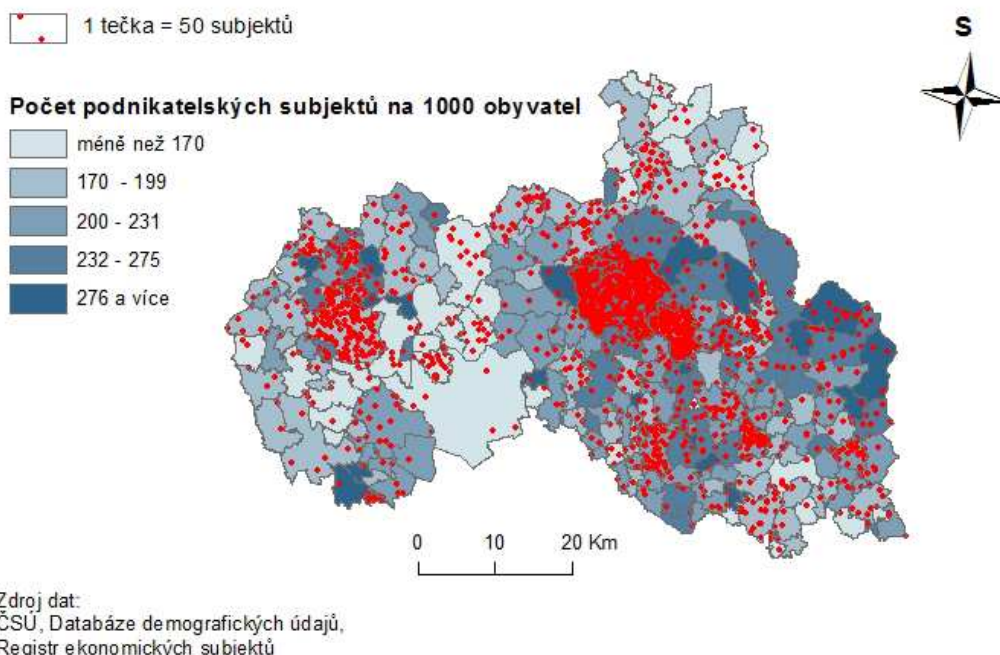
Inovace jsou v území realizovány především podnikatelským sektorem. Inovativní řešení přinášeli původně zahraniční investoři, nyní je přínos v inovacích již v rukou tuzemských investorů. V ORP Liberec je významné zastoupení zástupců nadnárodních společností, V ORP Jablonec nad Nisou jsou to spíše společnosti postavené na českém kapitálu. Růst zastoupení firem s českým kapitálem a firem konkurenceschopných na světových trzích lze považovat za žádoucí trend.

Výzkum a vývoj ve vymezeném území je řešen v rámci Strategie inteligentní specializace (z anglického „Research and Innovation Strategy for Smart Specialisation“) - v médiích se lze setkat s použitím zkratk S3 strategie nebo RIS3 strategie pro území Libereckého kraje. Jedná se o strategický dokument, jehož existence je jednou z tzv. ex-ante kondicionalit (tj. nutných předběžných podmínek) pro čerpání prostředků z evropských strukturálních a inovačních fondů na oblast výzkumu, vývoje a inovací. V rámci zpracování strategie byly identifikovány znalostní oblasti (domény), které mají v Libereckém kraji významný potenciál růstu a konkurenceschopnosti. Jedná se o:

- výrobu strojírenských technologií
- optiku, dekorativní a užité sklo
- pokročilé separační a sanační technologie
- pokročilé materiály na bázi textilních struktur
- progresivní kovové a kompozitní materiály a technologie jejich zpracování
- nanomateriály
- komponenty pro dopravní zařízení.

Podnikatelské prostředí

Trh práce a zaměstnanost v území je ovlivňován úrovní podnikatelského prostředí, která má vliv na rozvoj místního hospodářství, ekonomiky i zaměstnanosti. O dobré úrovni podnikatelského prostředí vypovídá vysoká míra podnikatelské aktivity. Míra podnikatelské aktivity v uvedeném území je v porovnání s ostatními oblastmi Libereckého kraje dlouhodobě nadprůměrná. Jak ukazuje graf níže, nejvíce podnikatelských subjektů je ve městech Liberec a Jablonec nad Nisou, kdy na 1000 obyvatel připadá více než 340 podnikatelských subjektů. V porovnání s obdobím před nástupem ekonomické krize míra podnikatelské aktivity stoupla, což v území indikuje existenci tzv. „švarc systému“, který označuje způsob ekonomické činnosti, při kterém osoby vykonávající činnosti pro zaměstnavatele nejsou jeho zaměstnanci, ale formálně vystupují jako osoby samostatně výdělečně činné. Důvodem jsou především odlišnosti ve výpočtu daňového zatížení a sociálního pojištění, které je pro zaměstnavatele výhodnější.

Obrázek 11: Míra podnikatelské aktivity v Libereckém kraji v roce 2013

Zdroj dat: Český statistický úřad, městská obecní statistika, 2013

Pro podnikatelské účely jsou ve městě Liberec zřízeny dvě průmyslové zóny: průmyslová zóna Jih-Doubí (výroba stavebních a obráběcích strojů, izolačních materiálů, autodoplňků, kuchyňského vybavení, spedice, datové a telekomunikační služby, logistika, apod.) a obchodně-průmyslová zóna Liberec Sever - Růžodol (Obchod, služby, obchodní domy, hypermarkety, prodejní sklady, integrované zařízení pro vědu a výzkum, samostatné stavby a areály pro průmyslovou výrobu, provozovny drobné řemeslné výroby a služeb, sklady a skladovací plochy). Další průmyslová zóna se nachází v Hrádku nad Nisou - Za obchvatem (Oldřichovská). V Jablonci nad Nisou se v současné době nachází průmyslová zóna v areálu bývalého LIAZu (ulice Belgická), kde je nutná restrukturalizace činností a intenzifikace využití ploch. Dále nový Územní plán Jablonec nad Nisou vymezuje několik menších výrobních zón v k.ú. Rýnovice a Lukášov (ulice Belgická). K rozvoji podnikatelské činnosti je v tomto území zřízen také Technologický park při VÚTS Liberec, a.s.

Úroveň podnikatelského prostředí je silně ovlivňována dopravní dostupností, která je v současné době kapacitně a technicky nevyhovující, nejhorší je situace v Podještědí. Velká města jsou však napojena na silnice I. třídy, Liberec také na rychlostní silnici R35, která je součástí mezinárodního tahu E442. Mezi jednotlivými sídly je poměrně hustá síť silnic II. a III. tříd, které však nejsou technicky příliš kvalitní. Pro potřeby dalšího ekonomického rozvoje území a přilákání investorů je nutné dopravní situaci řešit, zejména zkvalitněním stávající dopravní sítě a napojením na rychlostní komunikace.

Na území ORP Liberec i ORP Jablonec nad Nisou se nachází celá řada nevyužitých, chátrajících objektů bývalých průmyslových areálů. Jejich evidenci pro celé území Libereckého kraje a nabídku k využití pro možné investory má ve své gesci Liberecký kraj.

Záměrem je tyto areály revitalizovat a využít pro realizaci nových podnikatelských záměrů, tedy preferovat využití tzv. brownfields před záborem nových ploch - tzv. greenfields (budování na původní zemědělské půdě).

Trendy a předpoklady

Území má dostatečný potenciál pro ekonomický růst. Výhodná je geografická poloha poblíž hranic s Polskem a Německem a možnost využití potenciálu přeshraniční spolupráce. Z hlediska automobilového průmyslu je výhodou blízká dostupnost a dopravní spojení na Prahu a Mladou Boleslav. Vzhledem ke stárnutí populace a snižujícímu se celkovému přírůstku obyvatel však lze očekávat úbytek kvalifikované pracovní síly. Vzhledem k významnému postavení velkých zaměstnavatelů v území je vhodné rozvíjet spolupráci s Technickou univerzitou v Liberci v oblasti výzkumu technologií a inovací, ze kterého budou profitovat místní podniky, které mohou zefektivnit svou činnost/produkci a tím zvýšit ekonomickou výtežnost. Jedním z cílů EU pro další období je snižování energetické náročnosti podnikatelského sektoru, z tohoto důvodu bude růst tlak na využívání materiálově a energeticky úsporných postupů a využití obnovitelných zdrojů.

Dalšímu rozvoji pronikání i průmyslu brání nedostatek volných průmyslových ploch, existující průmyslové zóny jsou z větší části naplněné nebo zcela plné. Potenciál dalšího rozšiřování podnikatelských aktivit je v budování nových průmyslových areálů, jejich zasíťování, případně výstavba podnikatelského inkubátoru se zaměřením na malé a střední podnikání v oborech s vyšší přidanou hodnotou. Dále bude růst význam vědy, výzkumu a inovací s aplikovatelností do pracovní praxe. Pro rozvoj v této oblasti je v regionu dostatečný potenciál díky existenci řady subjektů působících ve vědě a výzkumu. Velkou rolí v tomto směru má a stále bude mít Technická univerzita Liberec.

Region se však bude muset vzhledem k růstu nákladů na pracovní sílu vypořádat se sníženou atraktivitou území pro zahraniční investory, proto bude nutné posilovat v dalším období růst konkurenceschopnosti a využití vnitřního dosud nevyužívaného potenciálu. Jednou z možností je podpora cestovního ruchu, který má velký vliv na místní hospodářství, zejména na růst HDP a zaměstnanosti. Území má dostatečný potenciál pro rozvoj cestovního ruchu, zejména v přírodních (Jizerské hory) a kulturně-historických atraktivitách. Důležité však bude rozšíření doplňkových služeb a zvýšení propagace regionu jako celku.

Lidské zdroje a občanská vybavenost

Úroveň vzdělání je jedním z faktorů ovlivňujícím kvalitu lidských zdrojů v území. V rámci řešeného území se nachází všechny stupně vzdělání od mateřského po vysokoškolské, které jsou lokalizovány především v centrech území, městech Liberec a Jablonec nad Nisou. Mateřské a základní vzdělání se nachází také v okolních obcích, pro jeho vyhovující funkci je nutná kvalitní dopravní infrastruktura umožňující dojížděku do škol.

Stejně jako školství jsou především v městech Liberec a Jablonec nad Nisou lokalizovány zdravotní a sociální služby a další občanská vybavenost. Problémem v těchto oblastech jsou především chybějící sociální služby pro jednotlivce z různých cílových skupin, kteří mají specifické potřeby a jejich kapacita a nedostatečné technické zázemí liberecké krajské nemocnice, které omezuje její další rozvoj v souladu s potřebami ve zdravotnictví.

Dále chybí koncepční rozvoj služeb zaměstnanosti v celém území IPRÚ, který doposud samospráva nepovažovala za problematiku, kterou je potřebné zahrnout do vlastních strategií. Rozvoj v této oblasti lze spatřovat ve spolupráci mezi obcemi, Úřady práce, neziskovými organizacemi, firmami, školami a Krajským úřadem.

Školství a vzdělávání

Z pohledu školství je nutné řešit především nedostatečné rezervy v kapacitách základních škol. Kromě nedostatečných kapacit je v oblasti školství problémem také špatný technický stav školských objektů, absence bezbariérových přístupů, nedostatečné či stárnoucí vybavení objektů a zastaralé zázemí pro volný čas a sportovní aktivity dětí. Cílem v oblasti základního školství by mělo být především navyšování stávajících kapacit základních škol, jejich rekonstrukce, modernizace a případné zřizování nových zařízení. Při této činnosti je vhodné kromě potřebné kapacity zvážit také územní lokalizaci škol, která může vést k dalšímu zkvalitňování dostupnosti školství.

Dalším problémem v oblasti vzdělávání je absence koncepce vzdělávání na úrovni obcí. Přesto jsou však k dispozici analytické podklady řešící kapacity a spádovost jednotlivých zařízení. Na krajské úrovni je aktuálně platný Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Libereckého kraje. Je z roku 2012 a jeho časová platnost je pro období 2012 – 2016. V tomto dokumentu jsou řešeny všechny oblasti školství od předškolního po vyšší odborné, včetně souvisejících školských služeb. Vzhledem k tomu, že se jedná o krajský dokument, míra podrobnosti a detailnosti popisu jednotlivých cílů, opatření a aktivit tomu odpovídá.

Školství a vzdělávání na všech úrovních (MŠ, ZŠ, SŠ, VŠ a celoživotní vzdělávání) nedostatečně reflektují dynamický vývoj na trhu práce a potřebu sociální inkluze osob znevýhodněných ve společnosti. Přípravu na svět práce je třeba zahájit už v MŠ a koncepčně připravovat obyvatelstvo na získávání kompetencí potřebných pro úspěšné uplatnění na trh práce s využitím inkluzivního a nediskriminačního přístupu.

Mateřské školy

Na řešeném území se nachází celkem 95 mateřských škol s celkovou kapacitou 8 200 míst. Většina mateřských škol je lokalizována v centrech řešeného území, městech Liberec a Jablonec nad Nisou. V rámci SO ORP Liberec nachází celkem 69 mateřských škol na území 11 obcí, jejich celková kapacita je 6 113 míst. Na území 8 obcí SO ORP Jablonec nad Nisou se nachází 26 mateřských škol s celkovou kapacitou 2 087 míst.

Tabulka 15: Počty MŠ v obcích na území SO ORP Liberec

Obec	Počet mateřských škol
Český Dub	3
Hodkovice nad Mohelkou	1
Hrádek nad Nisou	5
Chrastava	5
Jablonné v Podještědí	1
Liberec	48
Nová Ves	2
Osečná	1
Rynoltice	1
Stráž nad Nisou	1
Všelibice	1
Dlouhý Most	1
Celkem	70

Zdroj: MŠMT - Rejstřík škol a školských zařízení, 2014

Pozn.: V ostatních obcích SO ORP Liberec se nenachází žádné mateřské školy.

Tabulka 16: Počty MŠ v obcích na území SO ORP Jablonec nad Nisou

Obec	Počet mateřských škol
Jablonec nad Nisou	19
Janov nad Nisou	1
Josefův Důl	1
Lučany nad Nisou	1
Maršovice	1
Nová Ves nad Nisou	1
Rádlo	1
Rychnov u Jablonce nad Nisou	1
Celkem	26

Zdroj: MŠMT - Rejstřík škol a školských zařízení

Pozn.: V ostatních obcích SO ORP Jablonec nad Nisou se nenachází žádné mateřské školy.

Problémem mateřských škol na řešeném území je jejich rozmístění v území. Existuje řada obcí, ve kterých tento typ školských zařízení není a obyvatelé jsou tak odkázáni na dojíždění do obcí okolních, případně do center vymezené aglomerace. Mateřská škola mimo místo bydliště většinou znamená určité komplikace pro rodiče, které musí děti do těchto zařízení dopravit. Seznam všech mateřských škol na území SO ORP Liberec a SO ORP Jablonec nad Nisou včetně jejich kapacit je uveden v tabulce v Příloze A2 a A3.

Další problém v území je skutečnost, že v řadě případů jsou mateřské školy umístěny v původních vilách, které jsou pro provoz mateřských škol nevyhovující, často jsou ve špatném technickém stavu a větší investice do nich jsou i z hlediska kapacit, respektive investičních nákladů na zřízení jednoho místa, naprosto neperspektivní.

V rámci území se nacházejí také firemní mateřské školy, které díky firemnímu kapitálu bez jakékoli institucionální podpory pomáhají také řešit nedostatečnou kapacitu předškolních zařízení v regionu.

Základní školy

Na řešeném území se nachází celkem 72 základních škol o celkové kapacitě 25 272 míst. Lokalizace základních škol koresponduje s lokalizací škol mateřských, v obcích, kde se nachází mateřské školy, se nachází také školy základní. To z těchto obcí dělá významná místa v souvislosti se vzděláním pro ostatní obce řešeného území, ve kterých se tyto školy nenachází. Na území SO ORP Liberec se nachází 52 základních škol na území 11 obcí správního obvodu, jejich celková kapacita je 17 810 míst. Na území SO ORP Jablonec nad Nisou se nachází 20 základních škol v 8 obcích. Jejich celková kapacita 7 462 míst.

Tabulka 17: Počty ZŠ v obcích na území SO ORP Liberec

SO ORP Liberec	Počet základních škol
Český Dub	3
Hodkovice nad Mohelkou	1
Hrádek nad Nisou	5
Chrastava	6
Jablonné v Podještědí	2
Liberec	29
Nová Ves	2
Osečná	1
Rynoltice	1
Stráž nad Nisou	1
Všelibice	1
Dlouhý Most	1
Celkem	53

Zdroj: MŠMT - Rejstřík škol a školských zařízení, 2014

Pozn.: V ostatních obcích SO ORP Liberec se nenachází žádné základní školy.

Tabulka 18: Počty ZŠ v obcích na území SO ORP Jablonec nad Nisou

SO ORP Jablonec nad Nisou	Počet základních škol
Jablonec nad Nisou	14
Janov nad Nisou	1
Josefův Důl	1
Lučany nad Nisou	1
Nová Ves nad Nisou	1
Rádlo	1
Rychnov u Jablonce nad Nisou	1
Celkem	20

Zdroj: MŠMT - Rejstřík škol a školských zařízení, 2014

Pozn.: V ostatních obcích SO ORP Jablonec nad Nisou se nenachází žádné základní školy.

Na řešeném území jsou aktuálním problémem nedostačující kapacity základních škol. Tento problém se nachází především v Liberci, problémem je však v rámci celého řešeného území. Dochází k nárůstu počtu dětí zapisovaných do mateřských škol oproti minulým letům, a tato vlna dětí během několika následujících let přejde do oblasti základního vzdělávání. Současné kapacity nejsou pro tento počet žáků dostačující, infrastruktura základního vzdělávání není schopna pokrýt potřeby území, které se budou v budoucnu zvyšovat. Informace o kapacitách ZŠ často vycházejí z tzv. hygienické kapacity, která neodpovídá kapacitě technické/prostorové. Tu je možné za předpokladu vynaložení investic v řádu desítek milionů plně využít a kapacitu škol doplnit. Problém ale nastává v souvislosti s územním rozvržením

kapacit, kdy největší potenciál navýšení kapacit je v lokalitách, kde není primární poptávka. S tím také souvisí problematika spádových obvodů. V rámci města lze kapacitu doplnit a “přečkat” vlnu nárůstu počtu dětí, která už kulminovala v MŠ a přelévá se do ZŠ. Velký problém ale může nastat mimo velká centra, tedy města Liberec a Jablonec nad Nisou, do kterých docházejí i děti z menších obcí, které se ale v následujících letech do škol ve městech nemusí dostat. To nevyřeší ani kvalitní dopravní infrastruktura.

Ačkoliv se základní školy nenachází v každé obci vymezeného území, infrastruktura základního vzdělání je z hlediska dopravní dostupnosti dostatečná vzhledem pokrytí území silniční sítí a veřejnou dopravou, která spojuje tyto obce s okolními obcemi, které touto infrastrukturou disponují. Stávající infrastruktura základního školství může být problémem pro žáky nižších ročníků, kteří vzhledem ke svému věku nemusí být schopni cestovat do školy veřejnou dopravou samostatně. Ve vyšších ročnících a navazujících stupních školství (střední atd.) lze již předpokládat určitou samostatnost a schopnost přepravy v rámci řešeného území veřejnou dopravou.

Seznam všech základních škol na území SO ORP Liberec a SO ORP Jablonec nad Nisou včetně jejich kapacit je uveden v tabulce v Příloze A4 a A5.

Střední a vyšší odborné školy

Střední školství je na řešeném území koncentrováno výhradně na území měst Liberec a Jablonec nad Nisou. Nachází se zde široká nabídka středních škol a učilišť s novými i tradičními studijními obory typickými pro Liberecký kraj. Celková kapacita středních škol v území je 14 685 míst.

Na území města Liberec se nachází 18 středních škol, v rámci SO ORP Liberec se dále nachází střední škola v obci Chrastava. Celková kapacita střední škol v SO ORP Liberec je 11 041 míst, seznam středních škol na tomto území je uveden v následující tabulce.

Tabulka 19: Přehled středních škol působících na území měst SO ORP Liberec

Název	Kapacita	Obec
Střední odborná škola obchodní s.r.o.	220	Liberec
Podještědské gymnázium, s.r.o.	200	Liberec
Střední škola právní - Právní akademie, s.r.o.	500	Liberec
Gymnázium F. X. Šaldy, Liberec 11, Partyzánská 530, příspěvková organizace	720	Liberec
Střední průmyslová škola stavební, Liberec 1, Sokolovské náměstí 14, příspěvková organizace	435	Liberec
Obchodní akademie a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, Liberec, Šamánkova 500/8, příspěvková organizace	530	Liberec
Gymnázium a Střední odborná škola pedagogická, Liberec, Jeronýmova 425/27, příspěvková organizace	750	Liberec
Střední odborné učiliště nábytkářské a střední odborná škola, s.r.o.	510	Liberec
Střední škola uměleckořemeslná a oděvní Liberec, s.r.o.	200	Liberec
Střední průmyslová škola textilní, Liberec, Tyršova 1, příspěvková organizace	500	Liberec
Střední škola tvorby a designu nábytku, s.r.o.	150	Liberec
Střední škola gastronomie a služeb, Liberec, Dvorská 447/29, příspěvková organizace	2 173	Liberec
Střední umělecká škola v Liberci s.r.o.	100	Liberec
Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Liberec, Kostelní 9, příspěvková organizace	350	Liberec
Střední průmyslová škola strojní a elektrotechnická a Vyšší odborná škola, Liberec 1, Masarykova 3, příspěvková organizace	700	Liberec
Střední odborná škola, Liberec, Jablonecká 999, příspěvková organizace	460	Liberec
Střední škola a Mateřská škola, Liberec, Na Bojišti 15, příspěvková organizace	896	Liberec
Střední škola strojní, stavební a dopravní, Liberec II, Truhlářská 360/3, příspěvková organizace	1 631	Liberec
Výchovný ústav, dětský domov se školou, střední škola, základní škola a školní jídelna, Chrastava, Školní 438	16	Chrastava
Celkem	11 041	SO ORP Liberec

Zdroj: MŠMT - Rejstřík škol a školských zařízení, 2014

Na území města Jablonec nad Nisou se nachází celkem 7 středních škol s celkovou kapacitou 3 644 míst. Na území správního obvodu je město Jablonec nad Nisou jedinou obcí, ve které se nachází střední školy. Jejich výčet je uveden v následující tabulce.

Tabulka 20: Přehled středních škol působících na území měst SO ORP Jablonec nad Nisou

Název	Kapacita	Obec
Gymnázium, Jablonec nad Nisou, U Balvanu 16, příspěvková organizace	380	Jablonec nad Nisou
Střední škola obchodní a právní, s.r.o.	250	Jablonec nad Nisou
Střední škola řemesel a služeb, Jablonec nad Nisou, Smetanova 66, příspěvková organizace	955	Jablonec nad Nisou
Střední průmyslová škola technická, Jablonec nad Nisou, Belgická 4852, příspěvková organizace	840	Jablonec nad Nisou
Střední uměleckoprůmyslová škola a Vyšší odborná škola, Jablonec nad Nisou, Horní náměstí 1, příspěvková organizace	135	Jablonec nad Nisou
Vyšší odborná škola mezinárodního obchodu a Obchodní akademie, Jablonec nad Nisou, Horní náměstí 15, příspěvková organizace	390	Jablonec nad Nisou
Gymnázium, Jablonec nad Nisou, Dr. Randy 4096/13, příspěvková organizace	694	Jablonec nad Nisou
Celkem	3 644	SO ORP Jablonec nad Nisou

Zdroj: MŠMT - Rejstřík škol a školských zařízení, 2014

Na území SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou jsou celkem 4 vyšší odborné školy s celkovou kapacitou 544 míst. Seznam těchto škol je uveden v následující tabulce.

Tabulka 21: Přehled vyšších odborných škol působících na území SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou

Název	Kapacita	Obec
Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Liberec, Kostelní 9, příspěvková organizace	90	Liberec
Střední průmyslová škola strojní a elektrotechnická a Vyšší odborná škola, Liberec 1, Masarykova 3, příspěvková organizace	100	Liberec
Střední uměleckoprůmyslová škola a Vyšší odborná škola, Jablonec nad Nisou, Horní náměstí 1, příspěvková organizace	24	Jablonec nad Nisou
Vyšší odborná škola mezinárodního obchodu a Obchodní akademie, Jablonec nad Nisou, Horní náměstí 15, příspěvková organizace	330	Jablonec nad Nisou
Celkem	544	

Zdroj: MŠMT - Rejstřík škol a školských zařízení, 2014

Pozn.: V ostatních obcích SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou se nenachází žádné vyšší odborné školy.

Vysoké školy

Jedinou vysokou školou na území Libereckého kraje je Technická univerzita v Liberci, která se skládá ze šesti fakult (strojní, textilní, přírodovědně-humanitní a pedagogická, ekonomická, umění a architektury, mechatroniky, informatiky a mezioborových studií) a dvou univerzitních ústavů (Ústav zdravotnických studií a Ústav pro nanomateriály, pokročilé technologie a inovace). Na území Jablonce nad Nisou je odloučené pracoviště Technické univerzity - katedra designu textilní fakulty.

Předností Technické univerzity v Liberci je její spojení s praxí, probíhá intenzivní spolupráce s podnikatelskými subjekty při řešení výzkumných projektů, závěrečných praxí, v rámci studentských stáží a následném nabízení pracovních míst. V rámci vědecké činnosti spolupracuje s prestižními vědeckými institucemi a univerzitami z celého světa, vzhledem k více než 40 smlouvám s těmito subjekty probíhá také intenzivní výměna studentů se zahraničím.

Na řešeném území dále vysokoškolské vzdělání zastupuje pracoviště Liberec soukromé Vysoké školy Karla Engliše, a.s., které poskytuje vzdělání v programech Ekonomika a management¹, Bezpečnostně právní studia a Stavební inženýrství, a Univerzitní středisko Liberec Metropolitní univerzity Praha, které poskytuje vzdělání v oborech Mezinárodní vztahy a evropská studia a Veřejná správa.

Školství a vzdělávání na všech úrovních (MŠ, ZŠ, SŠ, VŠ a celoživotní vzdělávání) nedostatečně reflektují dynamický vývoj na trhu práce. Přípravu na svět práce je třeba zahájit už v MŠ a koncepčně připravovat obyvatelstvo na získávání kompetencí potřebných pro úspěšné uplatnění na trh práce. Současně je třeba již od nejnižších vzdělávacích stupňů rozpouštět genderové předsudky, stereotypy a mýty týkající se schopností určitých skupin, jejich rolí a podílu na ekonomice. Na vybudování takového skutečně inkluzivního a nediskriminačního vzdělávacího systému je zapotřebí spolupráce napříč všemi sektory.

Zdraví a zdravotnictví

Nejčastější příčinou úmrtí jsou stejně jako v celé ČR nemoci oběhové soustavy a zhoubné novotvary. V území stoupá počet léčených diabetiků, alergiků, vyskytují se zde časté nemoci dýchací soustavy a úrazy. Rovněž stoupá počet osob závislých na alkoholu, psychoaktivních látkách především u mládeže. Současně stejně tak jako v celé ČR stoupá počet osob s duševními poruchami a poruchami chování.

Zdravotnická zařízení jsou na řešeném území lokalizována především ve městech Liberec a Jablonec nad Nisou. Na území obou SO ORP se nachází celkem 478 zdravotnických zařízení, z toho 392 přímo v obci s rozšířenou působností Liberec. Zejména v Liberci se nachází kromě základní zdravotnické infrastruktury také velké množství specializovaných zdravotnických zařízení a služeb. Nejvýznamnějším zařízením je Krajská nemocnice Liberec, a.s., která poskytuje zdravotnické služby pro území celého kraje.

Krajská nemocnice Liberec vznikla z původní okresní nemocnice, kdy nová a specializovaná oddělení byla umístěna do stávajících objektů. V Krajské nemocnici Liberec je naprosto nevyhovující technický stav objektů i celkové kapacity zařízení pro specializovanou a superspecializovanou péči. Základním problémem je chybějící oddělení centrálního příjmu (emergency) a akutní potřeba výstavby nového pavilonu urgentních oborů, zahrnující pracoviště traumatologie (včetně spinální jednotky), kardiologie a kardiochirurgie, specializovaných chirurgických a interních oborů aj. Problémem nemocnice je nedostatečná materiálová a technická vybavenost. Rozvojová kapacita krajské nemocnice v současné podobě neexistuje, přitom obor zdravotnictví se neustále vyvíjí dopředu a vzniká tak prostor pro nová silně specializovaná pracoviště. Jedná se například o Oddělení psychiatrie, které má potenciál rozvoje, ale v současnosti jsou pracoviště ve špatném technickém stavu (budova) stejně jako materiální vybavení, zejména je nedostatečná kapacita počtu akutních lůžek pro pacienty s různým typem duševních poruch. Rozvoj těchto a jiných pracovišť je podmíněn přestavbou případně relokací nemocnice. Rozvoj nových zdravotnických oborů a celková

¹ Toto pracoviště v současné době však omezuje svůj provoz a v nejbližších letech nejspíše svoji činnost ukončí.

modernizace nemocnice budou mít pozitivní vliv na kvalitu a dostupnost zdravotnické péče nejen na řešeném území, ale v rámci celého Libereckého kraje.

Na území správního obvodu působí Záchraná zdravotní služba Libereckého kraje, který zde má výjezdové základny v lokalitách Liberec – Husova, Hrádek nad Nisou, Frýdlant, Český Dub, Jablonec nad Nisou, Velké Hamry, Rokytnice nad Jizerou. V Liberci se nachází také letecká záchraná služba, která využívá liberecké letiště a nově postavený heliport v areálu KNL.

Zdravotnická zařízení se ve správním obvodu Liberec nachází na území 16 obcí. K obcím mimo Liberec, které disponují větším počtem zdravotnických zařízení s různým zaměřením, patří Český Dub, Hodkovice nad Mohelkou, Hrádek nad Nisou, Chrastava, Jablonné v Podještědí a Osečná. Tyto obce tak představují místa s lokálním významem pro okolní obce bez zdravotnické infrastruktury přímo v obci.

Na území SO ORP Jablonec nad Nisou se zdravotnická zařízení nachází téměř výhradně ve městě Jablonec nad Nisou, z celkového počtu 172 zařízení se jich zde nachází 160. Nejvýznamnějším zařízením je Nemocnice Jablonec nad Nisou, je zde umístěno také výjezdové stanoviště Záchrané zdravotnické služby Libereckého kraje. Zbytek zařízení se nachází v obcích Janov nad Nisou, Josefův Důl, Lučany nad Nisou a Rychnov u Jablonce nad Nisou. Jedná se zejména o praktické lékaře, území správního obvodu je tak závislé na zdravotní infrastruktuře obsahující specializované zařízení ve městě Jablonec nad Nisou, případně v Liberci.

Zdravotnická zařízení jsou koncentrována především v Liberci, Jablonci nad Nisou a v dalších větších městech, ve vzdálenějších obcích je zdravotnická infrastruktura nedostatečná. Není podmínkou, aby obyvatelé menších obcí bez zdravotnické infrastruktury jezdili kvůli všem svým potřebám do Liberce nebo Jablonce nad Nisou, ale mohou využít zdravotnickou infrastrukturu ve větších obcích, jako jsou Hrádek nad Nisou, Chrastava nebo Jablonné v Podještědí. Jako problémové z hlediska zdravotnické infrastruktury se jeví malé obce v Podještědí (Cetenov, Zdislava, Všelibice a Janovice v Podještědí), které touto infrastrukturou nedisponují a navíc jsou odtrženy od hlavní silniční sítě v území, což pro tyto obce snižuje dopravní dostupnost zdravotnické infrastruktury.

Tabulka 22: Počet zdravotnických zařízení v obcích SO ORP Liberec

Obec	Počet Zdravotnických zařízení
Český Dub	8
Dlouhý Most	1
Hodkovice nad Mohelkou	9
Hrádek nad Nisou	19
Chrastava	15
Jablonné v Podještědí	14
Kryštofovo Údolí	1
Křížany	3
Liberec	392
Mníšek	1
Osečná	7

Obec	Počet Zdravotnických zařízení
Rynoltice	2
Stráž nad Nisou	3
Světlá pod Ještědem	1
Všelibice	1
Zdislava	1
Celkem	478

Zdroj dat: Registr zdravotnických zařízení, Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2014

Pozn.: V ostatních obcích SO ORP Liberec se nenachází žádná zdravotnická zařízení

Tabulka 23: Počty zdravotnických zařízení na území SO ORP Jablonec nad Nisou

Obec	Počet zdravotnických zařízení
Jablonec nad Nisou	160
Janov nad Nisou	3
Josefův Důl	1
Lučany nad Nisou	2
Rychnov u Jablonce nad Nisou	6
Celkem	172

Zdroj dat: Registr zdravotnických zařízení, Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2014

Pozn.: V ostatních obcích SO ORP Jablonec nad Nisou se nenachází žádná zdravotnická zařízení

Sociální služby

V rámci SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou jsou obce, na jejichž území se nachází sociálně vyloučené lokality. V libereckých městských částech Jeřáb a Františkov žije komunita ohrožených sociálním vyloučením, která čítá cca 600 osob, stejný problém je i v městské části Rochlice. Osoby ohrožené sociálním vyloučením bydlí také v 9 ubytovnách na území města. V obci Hrádek nad Nisou žije přibližně 300 lidí ohrožených sociálním vyloučením. Zvýšená koncentrace osob ohrožených sociálním vyloučením je také v Jablonci nad Nisou (ulice Revoluční, Dlouhá, Souběžná, ubytovna Janov).

Stejně jako v případě zdravotnictví jsou zařízení sociálních služeb lokalizována zejména v Liberci a Jablonci nad Nisou. Na území SO ORP Liberec se nachází 99 registrovaných poskytovatelů sociálních služeb, z toho 92 přímo v Liberci, a dále v obcích Hodkovice nad Mohelkou a Chrastava. Na území SO ORP Jablonec nad Nisou se nachází 39 registrovaných poskytovatelů sociálních služeb, z toho 37 přímo v Jablonci nad Nisou. Počty jednotlivých registrovaných poskytovatelů sociálních služeb v obcích SO ORP Liberec a SO ORP Jablonec nad Nisou jsou uvedeny v následující tabulce:

Tabulka 24: Počty registrovaných poskytovatelů sociálních služeb v obcích SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou²

Počty poskytovatelů sociálních služeb registrovaných na MPSV (stav k 22.8.2014)					
Registrovaný poskytovatel sociální služby	Hodkovice nad Mohelkou	Chrastava	Jablonec nad Nisou	Liberec	Rychnov u Jablonce nad Nisou
Centra denních služeb			2	2	
Denní stacionáře				2	
Týdenní stacionáře				2	
Domovy pro osoby se zdrav. postižením	1	1	1	5	
Domovy pro seniory		1	1	3	
Domovy se zvláštním režimem			1	2	
Chráněné bydlení	1		1	5	
Azylové domy			1	2	

² V tabulce nejsou uvedeny obce patřící do vymezeného území IPRÚ, protože nemají žádného registrovaného poskytovatele sociální služby, tj.: Bedřichov, Dalešice, Dlouhý Most, Jeřmanice, Josefův Důl, Kryštofovo Údolí, Lučany nad Nisou, Maršovice, Mníšek, Nová Ves, Nová Ves nad Nisou, Oldřichov v Hájích, Proseč pod Ještědem, Pulečný, Rádlo, Stráž nad Nisou, Světlá pod Ještědem, Šimonovice. V uvedených obcích, kde není uveden žádný registrovaný poskytovatel sociální služby, je tato služba částečně zajišťována organizacemi, které mají registrovanou v jiné obci, ale s působností pro celé území Libereckého kraje.

Počty poskytovatelů sociálních služeb registrovaných na MPSV (stav k 22.8.2014)					
Domy na půl cesty				1	
Nízkoprahová denní centra			1	1	
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež			1	3	
Noclehárny			1	1	
Terapeutické komunity		1			
Odborné sociální poradenství			6	15	
Sociálně terapeutické dílny			1	2	
Raná péče				1	
Intervenční centra				1	
Služby následné péče				1	
Krizová pomoc					
Osobní asistence			2	7	
Podpora samostatného bydlení			1	2	
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi			5	1	
Telefonická krizová pomoc				1	
Terénní programy			4	7	
Tlumočnické služby			1	2	
Kontaktní centra				1	
Odlehčovací služby			2	5	
Pečovatelská služba	1	1	2	4	1
Průvodcovské a předčitatelské služby				1	
Sociálně aktivizační služby pro seniory			2	5	
Sociální rehabilitace			1	7	
Tísňová péče					

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, data k 21.8.2014

Trend stárnutí populace, který lze sledovat jak na řešeném území, tak v rámci celé České republiky, bude v budoucnu výraznou hrozbou z hlediska jak počtu služeb, tak jejich kapacity v území. Hlavním problémem jsou především kapacity domovů pro seniory, kterých se na řešeném území nachází pouze 5, a domovy se zvláštním režimem, problémy s kapacitami jsou však také v dalších sociálních službách. S nárůstem počtu osob starších 65 let budou požadavky pro tyto kapacity dále narůstat. Problémem je také absence některých typů terénních, ambulantních a pobytových sociálních služeb, například různé rozpětí azylových služeb pro specifické cílové skupiny nebo krizové pomoci. Sociální služby jsou také na území nerovnoměrně rozloženy. Na části území zcela chybí.

Problém nastane také u nepobytových sociálních služeb, jelikož senioři vzhledem ke svému věku nebudou schopni využít cestování veřejnou dopravou do Liberce a Jablonce nad Nisou, což sníží pro tyto osoby dostupnost sociálních služeb koncentrovaných především v těchto městech. Problém se s dostupností sociálních služeb se výrazně dotkne menších obcí v Podještědí, které leží mimo hlavní silniční síť na řešeném území. V souladu s nárůstem počtu seniorů bude růst význam problému existence bariér v území, které snižují mobilitu těchto osob. Jednou z priorit je tak odstraňování bariér a budování bezbariérových přístupů včetně posilování bezbariérové městské hromadné dopravy, které přispějí k mobilitě těchto osob a zvýší tak celkovou dostupnost nejen sociálních služeb, ale veškeré občanské vybavenosti.

Města Liberec a Jablonec nad Nisou mají zpracované komunitní plány sociálních služeb, které jsou důležitým a efektivním podkladem pro řešení sociálních služeb v řešeném území a jsou prvním důležitým krokem ke strategickému plánování v oblasti sociálních služeb na základě aktuálních potřeb území a jeho občanů. V Liberci je problémem jeho nedostatečná implementace a propojenost s finančními zdroji. Rovněž chybí jednoznačné určení priorit města, plán je poplatný pouze potřebám poskytovatelů sociálních služeb, složka uživatelská je značně potlačena. Provázanost se zdroji sice částečně řešena je, ale značně nekoncepčně, některé obce nejsou ochotny se podílet na plánování služeb a jejich spolufinancování.

Komunitní plánování je otevřený dlouhodobý proces, který se průběžně aktualizuje s ohledem na současné potřeby obyvatel města, účastnit se ho mohou i zástupci veřejnosti a zapojit se tak do řešení problémů jednotlivých skupin. Členové pracovních skupin společně hodnotí plnění plánu a snaží se řešit vzniklé nedostatky s ohledem na cílové skupiny a jejich aktuální potřeby. Financování poskytovatelů v krátkodobém horizontu je značnou nevýhodou pro další rozvoj v sociální oblasti.

Kultura

Na území SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou je pořádáno množství místních i regionálních kulturních akcí. Na území se nachází kulturně-historické památky, které tvoří potenciál území nejen pro kulturní vyžití jeho občanů, ale skrývají také potenciál pro cestovní ruch. Kulturní zařízení typu divadla, městské knihovny, muzea a výstavní síně jsou

soustředěny pouze ve větších městech. Podstatná část kulturních zařízení vyšší občanské vybavenosti je umístěna v Liberci a Jablonci nad Nisou. V Jablonci je turistická a kulturní nabídka rozšířená o sakrální památky, které jsou v letních měsících pro veřejnost každý úterý otevřeny. V každém z těchto kostelů se pravidelně koná koncert.

Nejvýznamnějšími památkami na řešeném území jsou Národní kulturní památky Horský hotel a televizní vysílač Ještěd u Liberce (čekatel na zápis do seznamu UNESCO), Kostel sv. Vavřince a Zdislavy a Zámek Lemberk. Dále jsou na území vymezeny městské a vesnické památkové zóny, seznam je uveden v následující tabulce.

Tabulka 25: Významné památky na území SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou

Typ památky	Název
Národní kulturní památky	Horský hotel a televizní vysílač Ještěd u Liberce (Liberec)
	Kostel sv. Vavřince a Zdislavy v Jablonné v Podještědí (Jablonné v Podještědí)
	Zámek Lemberk (Jablonné v Podještědí)
Městské památkové zóny	Český Dub
	Hodkovice nad Mohelkou
	Hrádek nad Nisou
	Jablonec nad Nisou
	Jablonné v Podještědí
	Liberec
Vesnické památkové zóny	Kryštofovo Údolí

Zdroj: Národní památkový ústav, MonumNet, 2014

Celkem se na území SO ORP Liberec nachází 395 chráněných nemovitých kulturních památek, na území SO ORP Jablonec je těchto památek 221. Řada památek se nachází v nevyhovujícím stavu, není jim věnována nutná péče v důsledku nedostatku finančních prostředků a nekoncepčního přístupu při řešení renovace a údržby.

Sport a tělovýchova

Řešené území nabízí škálu různých možností pro sportovní vyžití a aktivní rekreaci. V letní sezóně se jedná především o pěší a cyklistickou turistiku, v Jablonci nad Nisou se nabízí škála sportovně rekreačních aktivit v souvislosti s jabloneckou přehradou v zimě pak běžecké a sjezdové lyžování v areálu Ještěd a Jizerských horách. V městech a obcích SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou se nachází různá sportovní zařízení - hřiště, stadiony, sportovní areály, specializované areály apod. V rámci ORP Liberec existuje Koncepce rozvoje tělovýchovy a sportu, do které je zapojeno cca 300 podnikatelských subjektů.

Spolková činnost

Na území SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou působí řada spolků a občanských sdružení. Těch se na území vyskytuje cca 300. Patří sem spolky zajišťující aktivity pro děti a mládež, které jsou lokalizovány především v městech Liberec a Jablonec nad Nisou, dále zájmové

a sportovní spolky, kulturní a společenské spolky, spolky činné v oblasti přírody a životního prostředí. Vysoký počet spolků v jednotlivých skupinách zajišťuje pokrytí území potřebnými činnostmi a aktivitami a přispívá tak ke zvyšování atraktivity území pro život.

V území IPRÚ je velmi nízká míra spolupráce mezi těmito subjekty. Ta je dána nízkou finanční podporou těchto spolků tak, aby alespoň část z nich se mohla profesionalizovat a nabízet služby na vysoké úrovni, o které je v regionu poptávka ve všech oblastech spolkové činnosti. Nedostatek podpory má za důsledek i nízkou míru spolupráce mezi NNO navzájem, ale i s dalšími subjekty veřejné správy, firemního sektoru a školství. Rozvoj spolkové činnosti povede ve značné míře i ke zvýšení kvality života obyvatel v území IPRÚ.

Bydlení

Na území SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou dochází k výstavbě nových bytů především v zázemí měst - projevuje se proces suburbanizace. V letech 2005 - 2012 došlo k nejintenzivnější výstavbě v obcích Šimonovice a Bedřichov, výstavba nových bytů probíhá ve všech obcích řešeného území. Tento ukazatel v kombinaci s nárůstem počtu obyvatel především migrací poukazuje na atraktivitu řešeného území k bydlení. Intenzita bytové výstavby v letech 2005 - 2012 v jednotlivých obcích řešeného území je uvedena v následující tabulce. Zásadním problémem je nedostatek sociálního bydlení pro nízkopříjmové a znevýhodněné skupiny obyvatel. Na koncepci sociálního bydlení se v současné době teprve pracuje a nejsou proto k dispozici přesná data.

Tabulka 26: Intenzita bytové výstavby v SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou 2005 - 2012

Obec	ORP	Intenzita bytové výstavby 2005 - 2012
Bílá	Liberec	24,1
Bílý Kostel nad Nisou	Liberec	26,0
Cetenov	Liberec	8,5
Český Dub	Liberec	6,7
Dlouhý Most	Liberec	49,4
Hlavice	Liberec	4,6
Hodkovice nad Mohelkou	Liberec	34,7
Hrádek nad Nisou	Liberec	17,9
Chotyně	Liberec	14,4
Chrastava	Liberec	11,9
Jablonné v Podještědí	Liberec	17,0
Janovice v Podještědí	Liberec	12,7
Janův Důl	Liberec	21,8
Jeřmanice	Liberec	83,1
Kryštofovo Údolí	Liberec	17,3
Křižany	Liberec	25,2
Liberec	Liberec	28,7
Mníšek	Liberec	45,9
Nová Ves	Liberec	35,5
Oldřichov v Hájích	Liberec	34,2
Osečná	Liberec	20,8
Proseč pod Ještědem	Liberec	44,7
Rynoltice	Liberec	31,9
Stráž nad Nisou	Liberec	51,0
Světlá pod Ještědem	Liberec	20,0
Šimonovice	Liberec	215,4
Všelibice	Liberec	20,8
Zdislava	Liberec	13,7
Bedřichov	Jablonec nad Nisou	190,3
Dalešice	Jablonec nad Nisou	82,0
Jablonec nad Nisou	Jablonec nad Nisou	16,7
Janov nad Nisou	Jablonec nad Nisou	29,8
Josefův Důl	Jablonec nad Nisou	25,9
Lučany nad Nisou	Jablonec nad Nisou	25,6
Maršovice	Jablonec nad Nisou	50,1
Nová Ves nad Nisou	Jablonec nad Nisou	36,2
Pulečný	Jablonec nad Nisou	76,6
Rádlo	Jablonec nad Nisou	54,9
Rychnov u Jablonce nad Nisou	Jablonec nad Nisou	52,3

Zdroj dat: Český statistický úřad, 2012

Problémem na území SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou je zastaralost bytového fondu. Byty vystavěné v období do roku 1945 tvoří necelou třetinu všech bytů na území obou správních obvodů, téměř 18 % bytů bylo vystavěno před rokem 1919. Nejvyšší podíl bytů byl vystavěn v období let 1971 - 1990. Se stářím bytového fondu souvisí špatný technický

stav bytů. Technický stav bytů je nutné udržovat pro zajištění dostatečně kvalitního bydlení. Zároveň je třeba zajistit dostatečný fond sociálních bytů. Vzhledem k trendu stárnutí populace je nutné udržovat bytový fond ve stavu, který nabídne bydlení vhodné pro seniory, osoby se zdravotním postižením, nízkopříjmové skupiny obyvatel a další ohrožené skupiny a zajistí tak realizaci sociální politiky na řešeném území. Stáří bytového fondu na území SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou je uvedeno v následující tabulce.

Tabulka 27: Stáří bytového fondu v SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou

Období	SO ORP Liberec		SO ORP Jablonec nad Nisou	
	Počet	Podíl (%)	Počet	Podíl (%)
1919 a dříve	9 723	17,2	3 920	17,9
1920 - 1945	8 103	14,3	3 114	14,2
1946 - 1960	1 505	2,7	280	1,3
1961 - 1970	5 020	8,9	1 702	7,8
1971 - 1980	11 829	20,9	4 726	21,5
1981 - 1990	9 559	16,9	4 435	20,2
1991 - 2000	4 321	7,6	1 908	8,7
2001 - 2011	5 248	9,3	1 512	6,9
nezjištěno	1 385	2,4	347	1,6
Celkem	56 693	100,0	21 944	100,0

Zdroj dat: Český statistický úřad, 2012

Další občanská vybavenost

Objekty další občanské vybavenosti, jako jsou například obchody, nákupní centra, knihovny, banky apod., jsou lokalizovány především v centrech řešeného území, městech Liberec a Jablonec nad Nisou, a větších obcích ve správních obvodech. Vzhledem k tomu, že v řešeném území převládají především malé obce bez dostatečné vlastní občanské vybavenosti, je podmínkou pro pokrytí občanskou vybaveností zejména dobrá dopravní infrastruktura pro dojížděku do Liberce, Jablonce nad Nisou a dalších větších měst v území.

Trendy a předpoklady

Výrazným prvkem pro rozvoj této oblasti v dalším období je posilování spolupráce mezi místními aktéry - veřejným, nestátním a podnikatelským sektorem. Zároveň lze využít již navázaných sítí spolupráce v rámci členství obcí a měst v mikroregionech (Mikroregion Hrádecko – Chrastavsko, Mikroregion Jizerské podhůří, Mikroregion Podralsko, Sdružení obcí Podještědí, DSO "Mikroregion Císařský kámen" a Mikroregion Jizerské hory) a místních akčních skupinách (Podještědí o.s., MAS občanské sdružení Rozvoj Tanvaldska, MAS Achát a LAG Podralsko o.s). Město Liberec může využít členství v Národní síti zdravých měst ČR.

Význam vzájemné spolupráce bude patrný zejména v oblasti zdravotních a sociálních služeb a služeb zaměstnanosti, na jejichž zabezpečování bude v dalším období stále větší tlak, a to nejen z důvodu stárnutí obyvatelstva (zejména v SO ORP Jablonec nad Nisou), ale také z důvodu rozšiřování civilizačních nemocí a nevhodného životního stylu populace, růstu kriminálních jevů (nadprůměrný index kriminality v SO ORP Liberec) a zvyšování počtu sociálně znevýhodněných občanů (např. městské části Liberce – Jeřáb, Františkov; ulice Revoluční, Dlouhá, Souběžná v Jablonci nad Nisou). Potenciál pro rozvoj spočívá

v integrovaném přístupu a optimalizaci sítě těchto služeb, pro kterou má celý region značné předpoklady. Zdravotní a sociální péče se navíc vyznačuje nevyváženým a nestabilním systémem financování a nepřehlednou legislativou včetně nekoncepčního řešení této problematiky. Stejně tak význam vzájemné spolupráce bude patrný v oblasti podpory služeb zaměstnanosti skupin ohrožených na trhu práce.

Řešené území má v současnosti výrazné problémy s kapacitou základních škol (na území Liberce), v dalších letech lze předpokládat další nárůst žáků ZŠ z důvodu přechodu silných populačních ročníků z MŠ. Důležité bude rozšíření těchto kapacit vhodnou formou tak, aby po následném očekávaném poklesu počtu dětí nebylo nutné rušit mnohá školní zařízení. Zároveň je nutné na tuto situaci připravovat střední školy. Ty musí také více reflektovat na požadavky trhu práce. Rozvoj spolupráce se školami bude jednou ze základních podmínek úspěšného řešení této situace.

V oblasti podpory služeb zaměstnatelnosti osob ohrožených na trhu práce v řešeném území bude třeba přihlédnout k rostoucí míře nezaměstnanosti a absenci pružného uspořádání organizace práce podporující zaměstnatelnost rodičů malých dětí, lidí nad 50 let. V úvahu je třeba vzít i demografický trend a zvyšování věku odchodu do důchodu, což má přímý dopad na změnu zaměstnaneckých skupin a nárůstu počtu dlouhodobě nezaměstnaných v ohrožených skupinách.

Vzhledem ke snižujícímu se tempu přílivu obyvatel migrací bude klesat také intenzita bytové výstavby (kromě oblastí zasažených suburbanizací – obce Kryštofovo údolí, Šimonovice, Jeřmanice, Rádlo, Pulečný, Dalešice. Případný nárůst poptávky po bydlení bude saturován stávající dostatečnou nabídkou na trhu. V období před hospodářskou krizí navíc bylo realizováno nebo zahájeno několik rezidenčních projektů, jejichž bytové objekty po nástupu krize nevykazují plnou obsazenost. V dalším období je nutné zaměřit podporu na regeneraci panelových sídlišť (specifický cíl Aktualizace strategie rozvoje statutárního města Liberec 2014 – 2020), a revitalizaci brownfields na plochy plochy smíšených aktivit s ohledem na jejich situování a minulé využití (zejména průmyslové podniky)

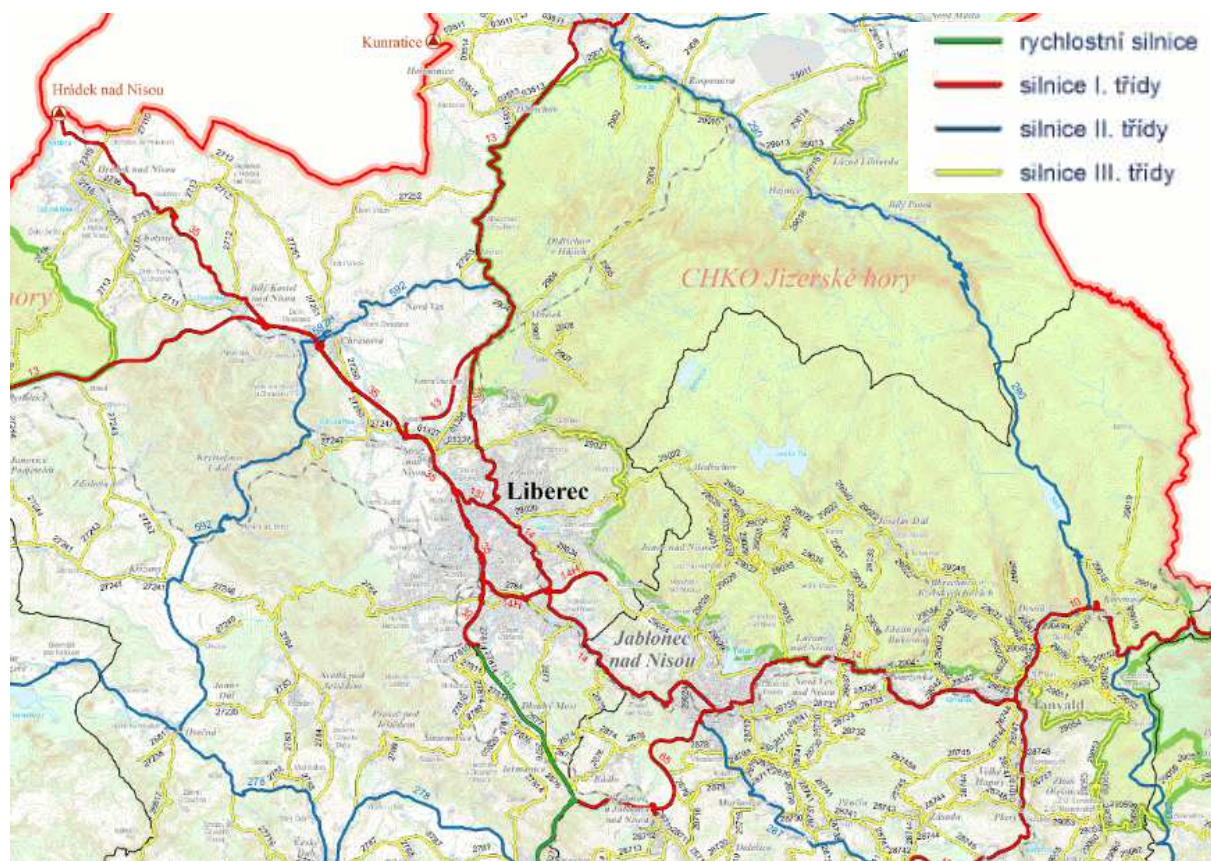
V oblasti kultury, sportu a volnočasových aktivit lze předpokládat další rozšiřování nabídky, avšak s ohledem na efektivitu vynaložených nákladů a udržitelnost zařízení pro volnočasovou infrastrukturu. Zároveň bude nutné udržet dostatečnou úroveň občanské vybavenosti v obcích. V situaci, kdy veřejná správa disponuje omezenými zdroji, bude růst úloha místních aktérů, neziskových organizací a spolků při rozvoji kvality života a zvyšování atraktivity území pro život. Spolky mají k tomuto rozvoji vhodný potenciál, ale ze strany veřejné správy bude třeba tento potenciál vhodně podpořit tak, aby neziskové organizace na sebe tento úkol mohly převzít.

Infrastruktura

Dopravní infrastruktura

Silniční doprava

Územím SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou prochází síť silnic skládající se z komunikací I. až III. třídy. Silniční síť řešeného území je zobrazena na následujícím obrázku.

Obrázek 12: Silniční síť v řešeném území a jeho okolí

Zdroj: Ředitelství silnic a dálnic ČR, aktuální k 1. 1. 2014

Silnice I. třídy

Silnice R35 představuje páteřní trasu spojující Čechy a Moravu. V provozu je řada vzájemně nepropojených částí, jejichž dostavba a propojení je jednou z nejvyšších priorit dostavby české silniční sítě. Řešeným územím prochází úsek silnice R35 mezi městy Liberec a Turnov. V obci Ohrázenice se tato silnice napojuje na silnici R10 a spojuje tak města Liberec a Praha a napojuje centrální část Libereckého kraje na českou síť dálnic a rychlostních komunikací. Napojení měst Liberec a Jablonec nad Nisou na hlavní město Praha výrazně ovlivňuje demografickou strukturu obyvatelstva a ekonomický stav území vzhledem k možnosti efektivní dojížděky do Prahy za prací nebo vzděláním, případně řešené území slouží jako spádová oblast pro obyvatele Prahy v oblasti rekreace a víkendových pobytů. Vzhledem k úzké vazbě řešeného území s Prahou má silnice R35 nejvyšší intenzitu dopravy na řešeném

území, kvalita silnic I. třídy je relativně vyhovující a problémy se koncentrují zejména na silnice nižších tříd ve správě Libereckého kraje. V budoucnu lze navíc očekávat nárůst pohybu osob mezi Prahou a řešeným územím, což při současném stavu povede k dalšímu snížení dopravního spojení a zvýšení vlivu na technický stav komunikací. Správní obvod ORP Jablonec nad Nisou je na silnici R35 napojen prostřednictvím **silnice I/65**.

Silnice I/35 spojuje řešené území s Polskem a Německem, konkrétně přes hraniční přechod v obci Hrádek nad Nisou. Prochází městem Liberec a pokračuje severozápadním směrem na Hrádek nad Nisou a dále z Ohrazenic pokračuje přes Turnov směrem na Jičín.

S Karlovarským a Ústeckým krajem je řešené území spojeno **silnicí I/13**, která v úseku Bílý Kostel nad Nisou – Stráž nad Nisou křížuje se **silnicí I/35** a z ní dále pokračuje přes město Frýdlant až k polským hranicím v obci Habartice, kde představuje významné spojení s Polskem.

Spojení mezi centry řešeného území - městy Liberec a Jablonec nad Nisou - tvoří **silnice I/14**, která začíná na průtahu městem Liberec (I/35) a vede přes centrum města Jablonec nad Nisou. Na území města Liberec mezi městským průtahem a městskou částí Kunratice byla vybudována její přeložka ve čtyřpruhovém uspořádání a dále se předpokládá realizace následného úseku mezi Kunraticemi a městskou částí Jablonce nad Nisou - Rýnovice. Za městem Jablonec nad Nisou silnice pokračuje dál směrem na Královehradecký a Pardubický kraj. Dalším významným spojením měst Liberec a Jablonec nad Nisou je silnice vedoucí přes Vratislavice nad Nisou v trase původní silnice I/14 a dále místní obslužná komunikace vedoucí přes Liberecké městské části Starý Harcov, Nový Harcov a městskou část Jablonce nad Nisou Lukášov.

Silnice II. třídy

Západní částí SO ORP Liberec prochází **silnice II/270**, která je v obci Jablonné v Podještědí spojena se silnicí I/13. Představuje tak spojení řešeného území s oblastí obcí Mimoň, Doksy a Dubá.

Krátký úsek **silnice II/277** prochází jižní částí SO ORP Liberec a představuje spojení místního významu mezi obcí Český Dub a Středočeským krajem.

Silnice II/278 spojuje obce Stráž pod Ralskem - Osečná - Český Dub - Hodkovice nad Mohelkou a spolu se silnicemi II/270 a II/592 tvoří významné spojení sídel v jižní části SO ORP Liberec.

Silnice II/592 prochází na řešeném území obcemi Osečná, Křižany, Chrastava (kříží peážní úsek silnic I/13 a I/35), Nová Ves u Chrastavy, Mníšek, kde se napojuje na silnici I/13, která propojuje území s Frýdlantským výběžkem.

Jedinou silnicí druhé třídy na území SO ORP Jablonec nad Nisou je **silnice II/287**, která tvoří spojení mezi silnicemi I/10 a I/65. Představuje tak významné spojení území správního obvodu s páteční silniční sítí.

Stávající silniční síť je na větší části území z pohledu propojení sídel dostatečná a poskytuje dobrou dostupnost mezi jednotlivými obcemi řešeného území a jeho centry - městy Liberec a Jablonec nad Nisou. Zhoršenou dopravní dostupnost lze sledovat v malých obcích, které jsou odtrženy od hlavní silniční sítě (silnice II. třídy a výše). Jedná se například o obce Janovice v Podještědí, Cetenov, Zdislava, Všelibice. Vzhledem k tomu, že se jedná o malé obce bez potřebné vybavenosti (školy, zdravotnictví, sociální služby), představuje nedostatečné napojení na centra řešeného území problém právě z hlediska dostupnosti této vybavenosti.

Problémem silniční sítě na řešeném území je však jejich nedostatečná kapacita a technický stav. Silnice I. třídy navíc vzhledem k absenci obchvatů prochází zastavěnými centry sídel, která jsou v důsledku intenzivní dopravy zatěžována hlukem a emisemi. Silnice II. třídy a nižší jsou v mnoha případech v technicky nevyhovujícím stavu a vyžadují zásadní rekonstrukci. Neřešení tohoto problému bude vzhledem k vysoké intenzitě dopravy a silné závislosti menších obcí na dojížděcí službě i do zaměstnání znamenat další zhoršení stavu silniční sítě.

Dopravní nehodovost

Jedním ze stávajících problémů je také bezpečnost dopravy, zejména v oblasti s intenzivní dopravou. Nejrizikovějšími místy v rámci regionu jsou města Liberec a Jablonec nad Nisou, na silnicích v těchto městech existuje řada úseků s častými dopravními nehodami, což je dáno především vysokou intenzitou dopravy. Dle počtu dopravních nehod se jeví jako nebezpečné také úseky silnic I/35 a I/14. Dopravní nehody jsou způsobeny mimo lidský činitel také nevyhovujícím technickým stavem vozovek (např. výtluky), srážky s chodci v nebezpečných a nepřehledných úsecích, srážky se zvěří na silnicích mimo zastavěná území obcí apod. Pro zvyšování bezpečnosti v dopravě je nutné v rizikových lokalitách a úsecích odstraňovat dopravní závady např. úpravou místního řešení dopravy značením, odstraňování bariér omezující přehlednost, bezpečnostním řešením křižovatek a přechodů s výstavbou bezpečnostních prvků a nutnou údržbou silnic, jelikož v případě neřešení se bude technický stav v důsledku intenzivní dopravy a vlivu počasí v zimních měsících dále zhoršovat, což povede k dalšímu snižování dopravní bezpečnosti.

Intenzita silniční dopravy

Dle výsledků posledního sčítání dopravy realizovaného v roce 2010 je nejintenzivnější provoz v řešeném území na silnici R35 a I/35. Úsekem mezi obcí Hodkovice nad Mohelkou a mimoúrovňovou křižovatkou v Rádelském Mlýně (se silnicí I/65 - odbočka na Jablonec nad Nisou) projede za den cca 24 000 motorových vozidel, na území obce Liberec je intenzita dopravy na průtahu městem daleko vyšší, cca 36 000 motorových vozidel za den. Mezi obcemi Liberec a Bílý Kostel nad Nisou je na této komunikaci intenzita dopravy cca 14 000 až 17 000 motorových vozidel za den, ve zbylém úseku na řešeném území se intenzita pohybuje kolem 4 000 motorových vozidel za den. Je však pravděpodobné, že dopravní

intenzity na silnici R35 a I/35 jsou v současné době vyšší díky otevření nového hraničního přechodu v Hrádku nad Nisou, který začali využívat nákladní dopravci. Dalšími silnicemi s vysokou intenzitou dopravy je komunikace I/65 s dopravní intenzitou kolem 8000 motorových vozidel za den a dále úsek silnice I/14 mezi Libercem a Jabloncem nad Nisou, kde se dopravní intenzita pochybuje kolem 9 000 motorových vozidel za den.

K významným komunikacím s ohledem na intenzitu dopravy jsou dále silnice I/13 spojující Liberec s Ústeckým krajem, Karlovarským kraje (intenzita přes 9 000 motorových vozidel za den), Frýdlantskem (intenzita necelých 5 000 motorových vozidel za den) a dále Polskem a silnice II/270. Intenzita na vybraných komunikacích řešeného území je uvedena na následujícím obrázku.

Obrázek 13: Intenzita dopravy SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou

Zdroj: Ředitelství silnic a dálnic ČR, 2012

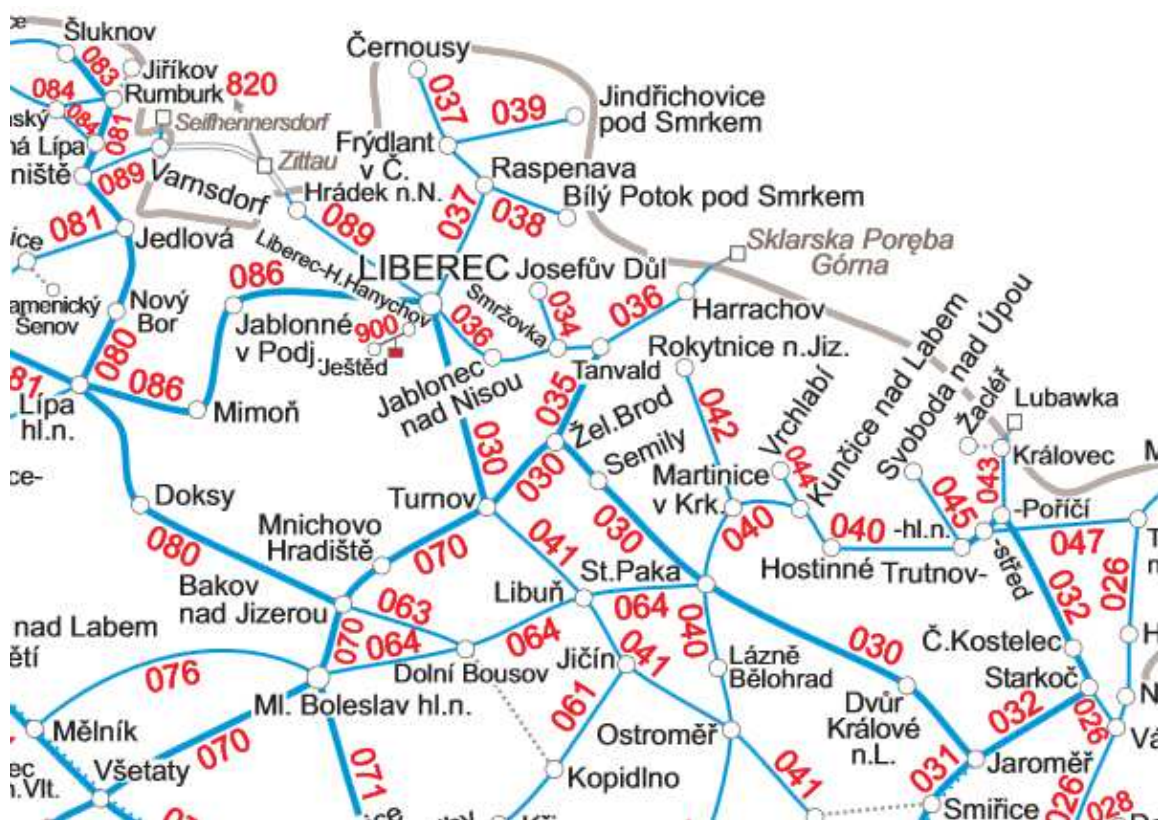
Doprava v klidu (parkování)

Problémem v oblasti parkování je především koncentrace parkovacích míst v centrech měst Liberec a Jablonec nad Nisou, chybí naopak parkovací místa v mimo jádrových územích a na sídlištích. Chybí také parkovací místa na okrajích těchto měst s návazností na městskou hromadnou dopravu, které by umožnila autem dojíždějícím osobám navázat na MHD, čímž by došlo ke snížení intenzity dopravy v městských centrech, v případě Liberce je vhodným

místem plocha mezi železniční stanicí a autobusovým nádražím, která navazuje na systém veřejné osobní dopravy. Zároveň chybí parkovací místa v centrech cestovního ruchu, jako je např. Bedřichov, ale i některé části Josefova Dolu a Janova nad Nisou.

Železniční doprava

Řešeným územím neprochází žádná železniční trať náležící do mezinárodní koridorové sítě (pouze koridor kombinované dopravy AGTC), chybí dobré napojení na vysokorychlostní železniční trať. Nevyhovující je technický stav železniční sítě, zejména z pohledu elektrizace, ale i směrových a výškových parametrů, které odpovídají období jejich vzniku (koncem 19. století). Řešení nevyhovujícího spojení aglomerace s vnitrozemím, zejména s Prahou, spočívá v realizaci tzv. „5. železničního koridoru“. Na hlavní železniční síť je území napojeno železniční tratí Liberec – Turnov, z Turnova pak existuje napojení na Prahu a Pardubice. Na následujícím obrázku je zobrazena železniční síť na řešeném území.

Obrázek 14: Železniční síť v řešeném území a jeho okolí

Zdroj: České dráhy, a.s., mapa železniční sítě, 2014

Řešeným územím prochází následující železniční tratě:

030 (Pardubice -) Jaroměř – Liberec - železniční trať spojuje město Liberec s dalšími obcemi řešeného území, jedná se obce Jeřmanice, Rádlo, Rychnov u Jablonce nad Nisou a Hodkovice nad Mohelkou. Dále trať pokračuje do města Turnov, odkud existuje napojení na Prahu a Pardubice. Tato trať je jako terciární trať součástí systému AGTC a MD ČR usiluje o její zařazení do evropské sítě TEN-T v úseku Praha – Zhořelec.

036 Liberec - Tanvald – Harrachov - železniční trať 036 vzájemně spojuje centra vymezeného území - města Liberec a Jablonec nad Nisou. Za Jabloncem nad Nisou trať dále pokračuje přes Novou Ves nad Nisou směrem na město Tanvald a Harrachov. Trať dále pokračuje směrem do Polska, přičemž úsek mezi Harrachovem a žst. Szklarska Poręba-Górna byl zrekonstruován a v roce 2010 zprovozněn pro pravidelnou osobní dopravu. Jde též o významnou trať pro rozvoj cestovního ruchu. V Liberci je tato trať napojena na celostátní tratě 030, 037, 086 a 089. Velmi přínosné by bylo zavést přímé vlaky Jelenia Góra – Harrachov – Tanvald – Jablonec nad Nisou – Liberec.

037 Liberec - Černousy - trať 037 vede z města Liberec severním směrem a na řešeném území dopravně spojuje obce Stráž nad Nisou, Mníšek a Oldřichov v Hájích. Trať dále pokračuje přes Frýdlant a Černousy do Polska a představuje tak železniční napojení řešené oblasti na Polsko, ale v současné době pouze pro nákladní dopravu.

086 Liberec - Česká Lípa - trať tvoří významné spojení města Liberec, jakožto centra Libereckého kraje, a města Česká Lípa. V rámci řešeného území trať představuje železniční spojení obcí Kryštofovo Údolí, Křižany, Zdislava, Rynoltice a Jablonné v Podještědí.

089 Liberec - Zittau (-Rybniště/Seifhennersdorf) - trať spojuje v rámci řešeného území město Liberec s obcemi Chrastava, Bílý Kostel nad Nisou a Hrádek nad Nisou. Trať dále pokračuje přes Polsko a Německo do města Varnsdorf, kde se rozdvouje ve směru na Rybniště a Seifhennersdorf. Trať 089 představuje napojení řešeného území na regionální německou železniční síť přes město Žitava (Zittau).

Letecká doprava

Na řešeném území se dle Analýzy dopravy na území Libereckého kraje (aktualizace 2013) nachází 3 letiště. **Letiště Liberec** je stanoveno jako mezinárodní neveřejné letiště s vnější hranicí. Nachází se přibližně 2,5 km od centra města a je dobře napojeno na komunikační síť města. Na letišti sídlí letecká záchranná služba, která využívá i nově postavený heliport v Krajské nemocnici Liberec, Policie ČR a Armády ČR. Provozovatel letiště, Aeroklub Liberec, o.s., zde vykonává sportovní a výcvikové lety.

Letiště Liberec má pozastavený statut veřejného mezinárodního letiště do doby rekonstrukce vzletové a přistávací dráhy, záměr využití letiště Liberec je uveden v Zásadách územního rozvoje Libereckého kraje naposledy aktualizovaných na konci roku 2011.

Letiště Hodkovice nad Mohelkou je vzdáleno cca 2 km od centra města. Letiště je vedeno jako veřejné letiště, provozovatelem letiště je Aeroklub Hodkovice nad Mohelkou a je využíváno pro sportovní a výcvikové lety. Letiště Český Dub je využíváno pouze pro soukromé a rekreační lety hangárových ultralehkých letadel.

Vodní doprava

Na řešeném území se nenachází žádná forma vodní dopravy. Jedinou formou lodní dopravy v Libereckém kraji je rekreační plavba na Máchově jezeře.

Cyklistické stezky

Nejvýznamnější cyklotrasou procházející řešeným územím je mezinárodní cyklokoridor „ODRA - NISA“, který má trasu Žitava – Hrádek nad Nisou – Liberec, případně v její horské variantě – Liberec – Dlouhý Most – Rychnov u Jablonce nad Nisou – Nová Ves nad Nisou (pramen Nisy). Z hlediska cykloturistiky je významná i celostátní cyklotrasa č. 22 Náchod – Vrchlabí – Harrachov – Jizerka – Oldřichov v Hájích – Chrastava a cyklomagistrála Ploučnice v obci Osečná.

Z regionálního a místního pohledu je síť cyklostezek na řešeném území nedostatečná. Ve větších městech chybí potřebná cyklistická infrastruktura pro využití této dopravy k dojížděcí do školy či zaměstnání, chybí doprovodná infrastruktura ve městech a obcích pro možnost „zdržení“ cyklisty v území. Na území měst a obcí navíc existují kritické úseky průjezdů cyklistů. Síť cyklostezek i mimo zastavěné území jednotlivých obcí je nedostatečná a nepokrývá potenciál území, který kromě přepravy spočívá také v cykloturistice a cestovním ruchu. Jednotlivé cyklostezky jsou rozděleny nepropojenými úseky a mnohdy je tak nutné využít rušných silnic s intenzivní dopravou. Pro cykloturisty chybí vhodné propojení v koridoru Liberec-Frýdlant, což by přispělo ke zvýšení bezpečnosti střetu cyklistů a automobilové dopravy.

Dopravní obslužnost

Za dopravní obslužnost je považováno zajištění dopravy pro veřejnost po všechny dny v týdnu, a to zejména z důvodu dojížděcí do škol, zaměstnání, zdravotnických a sociálních služeb, na úřady apod. Vzhledem k tomu, že většina této vybavenosti se nachází především v centrech řešeného území, tedy městech Liberec a Jablonec nad Nisou, je v rámci dopravní obslužnosti důležité především dopravní napojení okolních obcí na tato města.

Řešené území je zapojeno do Integrovaného dopravního systému Libereckého kraje (IDOL). V rámci IDOL lze využít železniční dopravu, příměstskou autobusovou dopravu a městskou hromadnou dopravu. Do tohoto systému jsou zapojeni následující dopravci: BusLine, a.s., České dráhy, a. s., ČSAD Česká Lípa a.s., ČSAD Liberec, a.s., Dopravní podnik měst Liberce a Jablonce nad Nisou, a.s., GW Train Regio, a. s. a Vogtlandbahn - GmbH.

V rámci železniční dopravy je majoritním provozovatelem na řešeném území společnost České Dráhy, a.s. Linky této společnosti představují spojení okolních obcí s městy Liberec a Jablonec nad Nisou a také napojení na celostátní železniční síť a zahraničí. Kromě Českých drah zde působí také společnost GW Train Regio a.s., která provozuje vlakovou linku na trase Liberec - Tanvald - Harrachov - Szklarska Poręba Górna a německý železniční dopravce Vogtlandbahn, provozující vlakovou linku na trase Liberec - Žitava - Rybníště.

Obce řešeného území jsou propojeny s jeho centry prostřednictvím příměstské autobusové dopravy, která je provozována společnostmi ČSAD Liberec a Busline, a.s. Příměstská doprava kromě napojení obcí na města Liberec a Jablonec nad Nisou představuje také

napojení území na významná města jeho okolí, například Turnov, Frýdlant, Mnichovo Hradiště, Mladá Boleslav a také napojení na Polsko, konkrétně obce Bogatynia, Zawidów, Sulików/Zgorzelec a Sieniawka. Do řešeného území zasahují také linky příměstské autobusové dopravy ČSAD Česká Lípa, a.s.

Provozovatelem městské hromadné dopravy na území Liberce, Jablonce nad Nisou a jejich příměstských obcí je Dopravní podnik měst Liberce a Jablonce nad Nisou, a.s. (dále jen DPMLJ). Na území měst Liberce a Jablonce nad Nisou je MHD zajišťována tramvajovými linkami o celkové délce 35 km. Speciálním druhem tramvajové dopravy je linka č. 11, která spojuje Liberec s městem Jablonec nad Nisou. Ta je v současné době v rekonstrukci a předpokládá se přerušování jejího provozu na období jednoho roku, předpokládané ukončení výluky je v termínu duben 2015. V oblasti tramvajové dopravy je nutná dostavba úseků v nepropojených oblastech a rekonstrukce úseků, které jsou ve špatném technickém stavu včetně případné modernizace signalizačního značení pro zajištění vyšší dopravní bezpečnosti.

Autobusové linky městské hromadné dopravy zajišťují kromě samotné dopravní obslužnosti města Liberce také obslužnost přilehlých obcí Stráž nad Nisou, Šimonovice a Kryštofovo Údolí. Městská hromadná doprava města Jablonec nad Nisou pokrývá kromě samotného města následující obce: Bedřichov, Janov nad Nisou, Nová Ves nad Nisou, Lučany nad Nisou, Pulečňov a Rychnov u Jablonce nad Nisou. Na autobusové dopravě MHD Liberec a Jablonec nad Nisou se ve formě subdodávky podílí také společnost Busline, a.s.

Vzhledem k probíhajícímu procesu stárnutí obyvatelstva je nutné pro zajištění mobility seniorů a osob s omezeným pohybem rozvíjet bezbariérové prostředky městské hromadné dopravy. Zároveň je nutné navyšovat a optimalizovat kapacity jednotlivých linek MHD, aby nedocházelo k jejich nedostatku, nebo naopak k výraznému nenaplňování stávajících kapacit.

Technická infrastruktura

Zásobování pitnou vodou

Hlavním provozovatelem vodovodní sítě na řešeném území je společnost Severočeské vodovody a kanalizace, a.s. (SČVaK). Ta na území SO ORP Liberec plně zásobuje obce Jeřmanice, Dlouhý Most, Bílý Kostel nad Nisou, Stráž nad Nisou a Chotyně, částečně pak obce Bílá, Cetenov, Český Dub, Hlavice, Hodkovice nad Mohelkou, Hrádek nad Nisou, Chrastava, Kryštofovo údolí, Jablonné v Podještědí a Osečná. V obcích Janův Důl, Proseč pod Ještědem a v částech obcí Mníšek, Oldřichov v Hájích, Nová Ves a Šimonovice je provozovatelem vodovodní sítě samotná obec. Vodovody společnosti SČVaK a obecní vodovody v některých obcích doplňují individuální soukromé vodovody. SČVaK provozuje vodovodní síť také na území SO ORP Jablonec nad Nisou.

Napojení obyvatel na vodovodní síť je v řešeném území na vysoké úrovni. Všechny obce mají podíl obyvatel napojených na vodovodní síť v intervalu 98 až 100 %, konkrétně sto procentní napojení obyvatel je v obcích Chotyně, Janovice v Podještědí, Janův Důl, Kryštofovo Údolí,

Všelibice a Zdislava na území SO ORP Liberec a obce Bedřichov, Dalešice, Maršovice a Rádlo. Problémem je technický stav zejména starších vodovodních řádů, kde může docházet ke ztrátám pitné vody a neplánovaným odstávkám v důsledku technických závad.

V příloze A6 je uveden podíl obyvatel napojených na vodovodní síť v obcích správních obvodů obcí s rozšířenou působností Liberec a Jablonec nad Nisou, v příloze B4 je zobrazena vodovodní síť na tomto území.

Kanalizace a čištění odpadních vod

V obcích Liberec, Jablonec nad Nisou a Stráž nad Nisou je vybudován společný kanalizační systém, který je ukončený čistírnou odpadních vod v Liberci, která má kapacitu 190 000 EO³. Území mimo města Liberec a Jablonec nad Nisou je z pohledu odkanalizování a čištění odpadních vod nedostatečně řešeno. Na území SO ORP Liberec je kanalizace s napojením na čistírnu odpadních vybudována pouze v 13 obcích (Český Dub, Hodkovice nad Mohelkou, Hrádek nad Nisou, Chotyně, Chrastava, Jablonné v Podještědí, Liberec, částečně v obci Mníšek, velmi malá část v obci Nová Ves, Osečná, Stráž nad Nisou, Šimonovice a Všelibice).

Na území SO ORP Jablonec nad Nisou je kanalizace zakončená čistírnou odpadních vod vybudována v 8 obcích. Obce Bedřichov, Jablonec nad Nisou, Lučany nad Nisou a Nová Ves nad Nisou jsou kanalizačními systémy napojeny na čistírnu odpadních vod v Liberci. Obec Pulečny je částečně napojena na čistírnu odpadních vod v obci Rychnov u Jablonce nad Nisou, obce Janov nad Nisou a Maršovice mají ČOV vlastní.

Na řešeném území se nachází 18 obcí, v kterých není vybudována kanalizační síť napojená na čistírnu odpadních vod. Z pohledu podílů napojených obyvatel na kanalizaci je odkanalizování nedostatečné také v obcích s vybudovanou kanalizací. Kanalizace bývá vybudována především v centrech obcí a měst a v jejich okrajových částech tak odkanalizování chybí. Cílem v oblasti technické infrastruktury by měla být výstavba kanalizačních sítí, případně jejich rozšiřování do okrajových částí obcí a v rámci budování čistíren odpadních vod zvážit možnosti napojení více obcí na jednu ČOV. Rozvoj technické infrastruktury je brzděn dlouhodobými provozními smlouvami na vodohospodářskou infrastrukturu se soukromými provozovateli do roku 2022, které snižují možnost čerpání dotací na vodovody a kanalizaci, kdy je evropskou komisí dotace vodárenství fungujícího na provozním modelu nepřímou podporou soukromých firem.

Podíl obyvatel napojených na kanalizaci v jednotlivých obcích na území SO ORP Liberec a SO ORP Jablonec nad Nisou je uveden v příloze A6, v příloze B5 je zobrazena kanalizační síť na tomto území.

Energetika

³ EO - ekvivalentní obyvatel - uměle zavedená jednotka, která představuje produkci odpadní vody 150 l/den a produkci znečištění 60g BSK5/den.

Zásobování elektrickou energií

Na řešeném území se nenachází žádné zdroje elektrické energie dodávající elektrickou energii do nadřazené soustavy společnosti ČEPS a.s. K nejvýznamnějším místním zdrojům patří společnosti Teplárna Liberec a.s. a spalovna komunálního odpadu Termizo a.s., ve kterých je elektrická energie vyráběna v kombinaci s teplem. V území se nachází také další malé místní zdroje elektrické energie, které ve společnostech vyrábí elektrickou energii.

Území SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou je napojeno na přenosovou soustavu ČR vedení 220 kV a 400 kV, distribuci po území zajišťuje jako jediný subjekt na území Libereckého kraje společnost ČEZ distribuce a.s. v napěťových hladinách, 110 kV, 35 kV, 22 kV a 10 kV. Distribuční síť je řešena prostřednictvím vrchního vedení, v oblastech s hustou zástavbou jsou podzemní kabelové rozvody vysokého napětí.

V posledních letech v důsledku rozvoje lokalit na území SO ORP Liberec (například výstavba průmyslové zóny v Liberci) dochází k nárůstu odběru elektrické energie. Stávající přívodní síť VVN do oblasti Liberce byla posílena realizací dalšího vedení VVN 110 kV Bezděčín-Šimonovice.

Zásobování plynem

Na území SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou provozuje distribuční soustavu zásobování plynem společnost RWE Gas Net, s.r.o. Distribuční soustava zásobování plynem prochází všemi obcemi řešeného území. Podíl napojených obyvatel na plynofikaci se mezi jednotlivými obcemi výrazně liší. Nejvyšší podíly napojených obyvatel jsou v obcích Hrádek nad Nisou, Dalešice a Jablonec nad Nisou s více než 75 % obyvatel napojených na plynofikaci, na druhou stranu se na řešeném území nachází obce, jejichž podíly napojení na zásobování plynem jsou menší než 10 %. V těchto obcích převládá vytápění pevnými palivy, které je obyvateli preferováno kvůli vysokým cenám plynu. Vytápění pevnými palivy negativně ovlivňuje kvalitu ovzduší zejména v topné sezóně (zimní měsíce). Ke zlepšení přispěje případná podpora výměny kotlů a zateplení na snížení energetické náročnosti budov.

Podíly obyvatel napojených na distribuční soustavu zásobování plynem v jednotlivých obcích SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou jsou uvedeny v tabulce v příloze A6, distribuční soustava zásobování plynem je zobrazena v příloze B6.

Zásobování teplem

Na řešeném území se nachází 7 soustav centrálního zásobování teplem. K nejvýznamnějším patří soustavy v Liberci a soustava v Jablonci nad Nisou. Teplárna v Liberci společně se spalovnou komunálního odpadu Termizo a.s. zásobuje cca 19 000 domácností, 150 zástupců terciální sféry a 19 průmyslových podniků. Soustava ve městě Jablonec nad Nisou zásobuje cca 10 000 domácností. Ve městech Liberec a Jablonec nad Nisou je problémem zastaralost a špatný technický stav rozvodné sítě s chybějícím zateplením, který vede k vysokým tepelným ztrátám a tím i zvyšování cen tepla pro koncové spotřebitele. Soustava je zde předimenzovaná z dob, kdy dodávala páru pro technologické potřeby průmyslových podniků,

kteří v současné době již této možnosti nevyužívají. Provedením rekonstrukce a modernizace sítě centrálního zásobování teplem ve městech Liberec a Jablonec nad Nisou dojde ke snížení tepelných ztrát a tím ke zvyšování efektivity této soustavy. Modernizace samotných objektů tepláren kromě dalšího zkvalitnění dodávky tepla umožní navýšení podílu elektrické energie vyráběné současně s teplem. Město Jablonec nad Nisou problematiku dodávky tepla začíná aktivně řešit, od roku 2013 je 100% akcionářem společnosti Jablonecká energetická a.s.

Kromě velkých soustav zásobování teplem v Liberci a Jablonci nad Nisou jsou v obcích Chrastava, Jablonné v Podještědí, Hrádek nad Nisou a Český Dub provozovány malé soustavy centrálního zásobování teplem, které dodávají teplo do hlavně bytového sektoru z blokových nebo domovních kotelen. Seznam soustav centrálního zásobování teplem je uveden v následující tabulce:

Tabulka 28: Obce s centrálním zásobováním teplem a jejich provozovatelé

Obec	Provozovatel
Liberec	Teplárna Liberec, a.s.
	Termizo a.s. (Spalovna dodávající teplo do CZT).
	Warmnis spol. s r. o. (některé areály, např. Tipsport Aréna)
Chrastava	Město Chrastava
Hrádek nad Nisou	H-THERMA, a.s.
Jablonné v Podještědí	Jablonecká energetická, a.s.
Český Dub	Město Český Dub
Hodkovice nad Mohelkou	Teplo Hodkovice n. M. s.r.o.
Jablonec nad Nisou	Jablonecká energetická, a.s.

Zdroj: Územně energetická koncepce Libereckého kraje

Soustavy centrálního zásobování teplem na řešeném území jsou zobrazeny na mapě v příloze B7. Pro řešení problematiky centrálního zásobování teplem a oblasti energetiky obecně je potřeba vypracovat energetickou koncepci, která vymezí priority a opatření v této oblasti a bude závazným dokumentem pro další rozvoj území.

Trendy a předpoklady

Zvyšování mobility obyvatelstva je hlavním trendem posledních 20 let. V současnosti již kapacitně nevyhovující dopravní síť (zejména silniční a železniční) budou zatěžovány stále větší intenzitou dopravních prostředků a růstu problémů s parkováním. Vysoká intenzita individuální automobilové dopravy může vést ke zhoršování dopravní obslužnosti a poklesu významu veřejné hromadné dopravy, ale také ke zhoršení znečištění ovzduší. Zároveň může docházet ke snížení bezpečnosti v okolí vysoce frekventovaných dopravních úseků. Nedostačující železniční napojení regionu na dopravní koridory včetně nevyhovujícího technického stavu dopravní (silniční) infrastruktury může působit také jako limitující faktor pro rozvoj oblasti – příchod investorů, návštěvníků, apod. Předpokladem pro zajištění udržitelné dopravy je rozšiřování kapacity infrastrukturní sítě, podpora veřejné hromadné dopravy včetně alternativních způsobů dopravy (cyklodoprava, apod.), zvyšování bezpečnosti

dopravy a koncepční přístup k řešení dopravní situace v území. Vhodným nástrojem je vytváření plánu mobility, případně jiných dopravně-strategických dokumentů.

Předpokladem snižování zranitelnosti území a zvyšování kvality života v regionu představují investice do technické infrastruktury. Ty jsou a nadále budou realizovány zejména podle Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací Libereckého kraje, dělají dílčí změny, celková aktualizace Plánu by měla proběhnout cca v roce 2015. Modernizace a výstavba infrastrukturní sítě včetně podpory ekologického vytápění budou v následujícím období silně podporovány EU. V dalším období se již nepočítá s výstavbou velkých zdrojů elektrické energie, přívody byly posíleny Liberec – viz výše, Jablonec nad Nisou – nové přívodní vedení a transformovna Jbc Jih.

Životní prostředí

Složky životního prostředí

Geologie

Řešené území SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou má ekonomický potenciál vzhledem k existenci ložisek nerostných surovin. Těch se na řešeném území nachází celkem 47 a představují zdroje následujících surovin: cihlářská surovina, štěrkopísky, vápenec, stavební kámen, dolomit, technické suroviny, rašelina, hnědé uhlí a radioaktivní suroviny. Kolem ložisek nerostných surovin jsou vymezena ochranná pásma ložisek nerostných surovin. Počty jednotlivých druhů ložisek nerostných surovin na území ORP Liberec a Jablonec nad Nisou jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 29: Počty ložisek nerostných surovin na území SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou

Druh ložiska nerostných surovin	SO ORP Liberec	SO ORP Jablonec nad Nisou
Bilancovaná ložiska výhradní	25	2
Evidovaná ložiska nevýhradní	10	0
Nebilancovaná ložiska	11	0
Celkem	46	2

Zdroj: Územně analytické podklady SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou, 2012

S proběhlou těžbou nerostných surovin souvisí existence sesuvných a poddolovaných území a starých důlních děl. Ty se nachází především v severozápadní části SO ORP Liberec a východní části SO ORP Jablonec nad Nisou.

Vodní prostředí

Území SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou se nachází na hlavním evropském rozvodí. Voda z tohoto území je odváděna vodním tokem Labe do Severního moře a vodním tokem Odry do Baltského moře. Významné toky na řešeném území jsou Albrechtický potok, Černá Nisa, Fojtka, Harcovský potok, Janovodolský potok, Jeřice, Lužická Nisa, Oldřichovský potok, Slunný potok, Spojovací potok, Ještědský potok, Panenský potok, Ploučnice, Mohelka, Zábrdka, Rýnovická Nisa a Kamenice.

Po celém řešeném území se nachází vodní plochy, jedná se především o rybníky a údolní nádrže vybudované za vodohospodářskými a protipovodňovými účely. K nejvýznamnějším vodním nádržím na území SO ORP Liberec patří vodní díla uvedená v následující tabulce:

Tabulka 30: Významná vodní díla na území SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou

Vodní dílo	Vodní tok	Funkce
Fojtka	Fojtka	Akumulace vod pro průmysl, ochrana před povodněmi, rekreace
Mlýnice	Albrechtický potok	Ochrana před povodněmi, chov ryb, rekreace
Harcov	Harcovský potok	Akumulace vod pro průmysl, ochrana před povodněmi, rekreace
Josefův Důl	Kamenice	Akumulace vod pro průmysl, ochrana před povodněmi
Bedřichov	Černá Nisa	Výroba elektrické energie, ochrana před povodněmi
Mšeno	Mšenský potok	Ochrana před povodněmi, rekreace, chov ryb, výroba elektrické energie

Zdroj: Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Libereckého kraje, 2004

Vodní plochy pokrývají necelé procento území SO ORP Liberec a více než 2 % SO ORP Jablonec nad Nisou. Podíly vodních ploch na území jednotlivých obcí řešeného území jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 31: Podíl vodních ploch na území SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou z celkové výměry

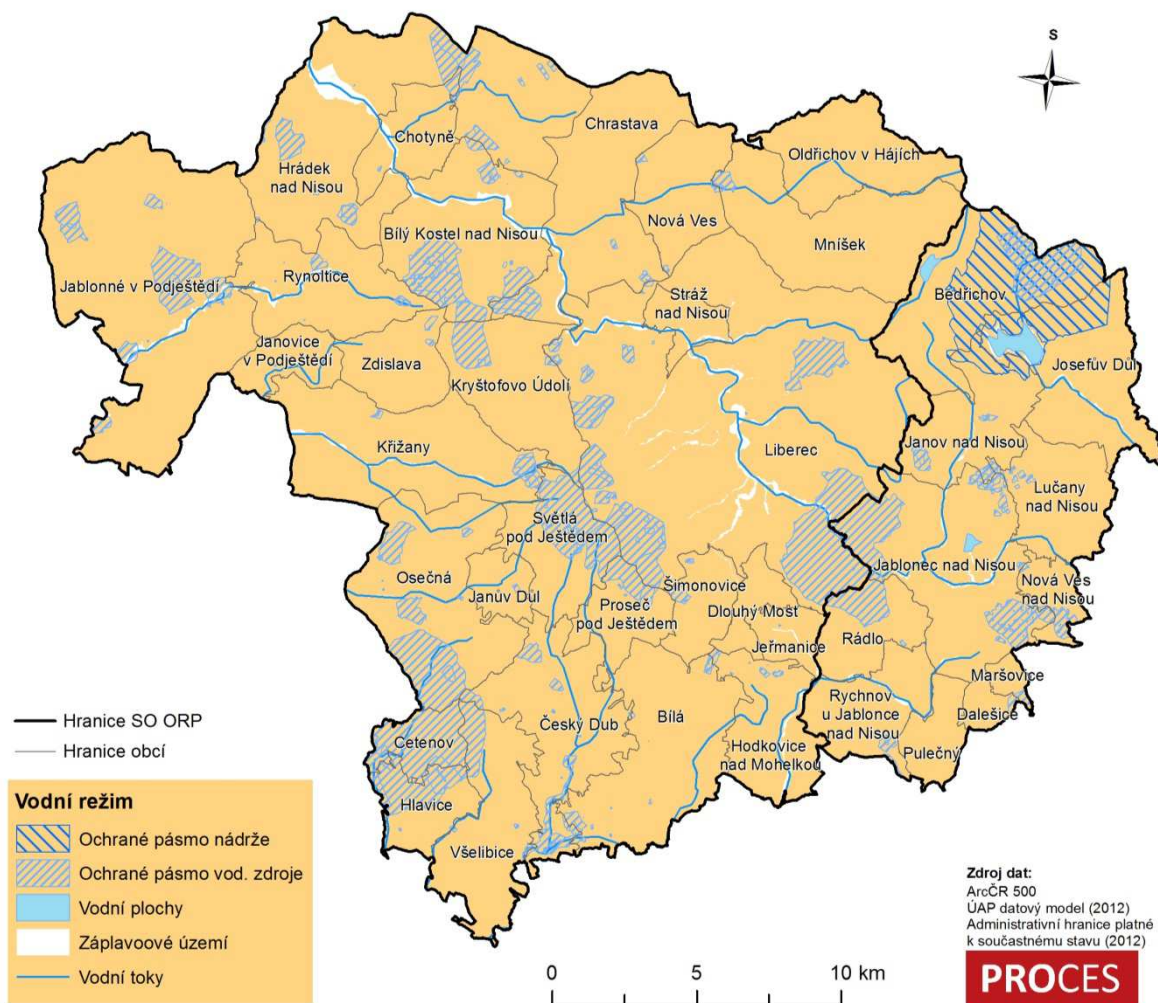
SO ORP	Obec	Podíl vodních ploch (%)
Liberec	Bílá	0,6
Liberec	Bílý Kostel nad Nisou	0,9
Liberec	Cetenov	2,2
Liberec	Český Dub	0,8
Liberec	Dlouhý Most	0,7
Liberec	Hlavice	0,8
Liberec	Hodkovice nad Mohelkou	0,9
Liberec	Hrádek nad Nisou	1
Liberec	Chotyně	1,7
Liberec	Chrastava	1,4
Liberec	Jablonné v Podještědí	1,7
Liberec	Janovice v Podještědí	0,6
Liberec	Janův Důl	0,6
Liberec	Jeřmanice	0,3
Liberec	Kryštofovo Údolí	0,2
Liberec	Křižany	0,6
Liberec	Liberec	0,9
Liberec	Mníšek	0,5
Liberec	Nová Ves	0,8
Liberec	Oldřichov v Hájích	0,5
Liberec	Osečná	1
Liberec	Proseč pod Ještědem	0,5
Liberec	Rynoltice	0,5
Liberec	Stráž nad Nisou	1,2
Liberec	Světlá pod Ještědem	0,1
Liberec	Šimonovice	0,3
Liberec	Všelibice	0,2
Liberec	Zdislava	0,3
Jablonec nad Nisou	Bedřichov	2,4

SO ORP	Obec	Podíl vodních ploch (%)
Jablonec nad Nisou	Dalešice	0
Jablonec nad Nisou	Jablonec nad Nisou	1,9
Jablonec nad Nisou	Janov nad Nisou	0,7
Jablonec nad Nisou	Josefův Důl	7,8
Jablonec nad Nisou	Lučany nad Nisou	0,2
Jablonec nad Nisou	Maršovice	0
Jablonec nad Nisou	Nová Ves nad Nisou	0,8
Jablonec nad Nisou	Pulečný	0,1
Jablonec nad Nisou	Rádlo	0,4
Jablonec nad Nisou	Rychnov u Jablonce nad Nisou	0,4
Celkem SO ORP Liberec		0,9
Celkem SO ORP Jablonec nad Nisou		2,2

Zdroj: Český statistický úřad, data pro územně analytické podklady, 2011

Vodohospodářsky významné z hlediska přirozené akumulace vod jsou zdroje podzemních vod na území SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou, jedná se o území patřící k těm nejbohatším na podzemní vody v rámci ČR. Na řešené území zasahují dvě vymezené chráněné oblasti přirozené akumulace vod - CHOPAV Jizerské hory (povrchové vody) a CHOPAV Severočeská křída (podzemní vody). Tyto oblasti pokrývají cca 60 % řešeného území. Vzhledem k reliéfu území a tvaru povodí jsou na řešeném území vytvořeny podmínky pro vznik povodní. Pro účely zabraňování a snižování škod způsobených povodněmi jsou téměř na všech významných tocích na území SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou stanovena záplavová území, konkrétně se jedná o vodní toky Ještědský, Panenský, Harcovský potok, Jeřice, Černá Nisa, Lužická Nisa, Kamenice, Mohelka a Rýnovická Nisa. V rámci záplavových území existují také aktivní zóny záplavového území, tedy lokality, na kterých v případě povodní dochází k vyššímu riziku ohrožení lidského zdraví, života a majetku.

Dále jsou vymezena území ohrožená zvláštní povodní pod vodními díly Bedřichov, Josefův Důl, Fojtka, Mlýnice, Harcov a Mšeno. Vymezená záplavová území představují významný limit pro rozvoj území v těchto oblastech. Na následujícím obrázku je vyobrazena mapa, která obsahuje vodní toky, vodní plochy, ochranná území a záplavová území ve SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou.

Obrázek 15: Vodní režim na území SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou

Zdroj: ArcČR 500

Kvalita vod je ovlivňována především intenzivní dopravou a průmyslem v průmyslových centrech ve městě Liberec, dále kvalita povrchových vod je ovlivněna i chybějící splaškovou kanalizací. Environmentální zátěž na vodní toky tak působí především podél hlavních dopravních tahů v území, kolem kterých je vedena urbanizace území. Jedná se především o obce Liberec, Jablonec nad Nisou, Chrastava, Jablonné nad Nisou a Hrádek nad Nisou.

Ovzduší

Území SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou patří k oblastem se zhoršenou kvalitou ovzduší (OZKO). Co se týče limitů pro ochranu zdraví, je na vymezeném území překračován imisní limit Benzo(a)pyrenu, v případě SO ORP Liberec na 12 % území, v případě SO ORP Jablonec nad Nisou na 9 % území. Jedná se především o území měst Liberec a Jablonec nad Nisou a oblasti okolo hlavních dopravních tahů, kde je toto znečištění způsobeno intenzivní automobilovou dopravou. Ostatní ukazatele ochrany lidského zdraví, imisní limity PM₁₀,

NO₂, Benzen a PM_{2,5} nejsou v řešeném území překračovány. Zdrojem emisí benzo(a)pyrenu může být průmyslová činnost, doprava i emise z lokálních topenišť.

Samostatně měřeným limitem pro ochranu zdraví je přízemní ozón. Tento limit je na území SO ORP Jablonec nad Nisou překračován na více než čtvrtině území. Přízemní ozon je sekundární znečišťující látkou v ovzduší, která nemá vlastní významný emisní zdroj. Vzniká za účinku slunečního záření komplikovanou soustavou fotochemických reakcí zejména mezi oxidy dusíku (NO_x), těkavými organickými látkami (VOC) a dalšími složkami atmosféry. Podíly plochy území s překročením limitů z celkové plochy řešeného území jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 32: Překročení imisních limitů na území SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou, podíl (%) z celkové plochy správního obvodu

SO ORP	PM ₁₀	NO ₂	Benzen	PM _{2,5}	Benzo(a)pyren	Souhrn překročení LV	O ₃
Jablonec nad Nisou	0	0	0	0	12	12	25,6
Liberec	0	0	0	0	9	9	3,7

Zdroj: Český hydrometeorologický ústav, emisní bilance ČR 2012

Z celkového pohledu patří Liberecký kraj ke krajům, které vypouštěnými emisemi znečišťujících látek nejméně přispívají ke znečištění ovzduší v České republice. Je nejmenším producentem oxidů dusíku (NO_x), druhým nejmenším producentem tuhých znečišťujících látek (TZL), oxidu siřičitého (SO₂), těkavých organických látek (VOC) a třetím nejmenším producentem oxidu uhelnatého (CO) a amoniaku (NH₃). Roční produkce emisí znečišťujících látek v roce 2012 v jednotlivých krajích České republiky je uvedena v následující tabulce.

Tabulka 33: Emise vybraných znečišťujících látek ze zdrojů na území jednotlivých krajů v roce 2012

Kraj	TZL	SO2	NOx	CO	VOC	NH3
	[t/rok]	[t/rok]	[t/rok]	[t/rok]	[t/rok]	[t/rok]
Hlavní město Praha	2 844,1	413,4	8 184,9	16 468,5	11 760,0	387,3
Středočeský kraj	11 017,5	21 229,4	32 138,6	76 324,5	20 748,4	9 767,4
Jihočeský kraj	4 849,2	7 942,9	11 617,4	41 775,0	10 184,4	7 550,1
Plzeňský kraj	4 219,5	7 018,5	10 373,5	31 642,6	8 489,8	6 039,5
Karlovarský kraj	1 588,7	9 394,5	8 731,4	11 836,7	4 085,7	1 460,8
Ústecký kraj	5 147,4	56 560,1	46 695,2	33 016,7	12 665,9	3 088,7
Liberecký kraj	2 105,3	1 447,7	3 907,5	19 468,7	5 434,9	1 747,5
Královéhradecký kraj	3 674,8	5 004,9	7 294,6	27 122,3	7 963,9	4 548,6
Pardubický kraj	3 553,0	11 625,6	15 029,5	25 311,7	7 832,7	5 283,8
Vysočina	4 688,6	2 515,7	10 328,7	34 556,6	8 769,9	8 026,7
Jihomoravský kraj	4 765,7	2 086,7	14 719,1	32 126,6	13 201,6	5 779,0
Olomoucký kraj	3 303,9	3 848,0	9 776,2	27 396,2	8 509,7	4 146,8
Zlínský kraj	2 260,6	4 941,2	7 000,5	21 691,9	7 498,8	2 865,6
Moravskoslezský kraj	5 941,6	20 297,2	25 643,2	147 662,3	15 149,9	3 480,2
CELKEM	59 959,9	154 325,9	211 440,4	546 400,3	142 295,5	64 172,0

Zdroj: Český hydrometeorologický ústav, emisní bilance ČR 2012

Na řešeném území se nachází celkem 53 průmyslových zdrojů znečištění ovzduší, 34 zdrojů na území SO ORP Liberec a 19 zdrojů na území SO ORP Jablonec nad Nisou. Seznam průmyslových zdrojů na řešeném území je uveden v Příloze A7.

Dle údajů emisní bilance z roku 2012 uvedených v tabulce níže, tvoří nejvyšší podíl emisní znečišťujících látek zdroje z kategorie REZZO 3, tedy malé zdroje znečištění zahrnující lokální topeniště. Prioritou v oblasti zlepšování kvality ovzduší tak v řešeném území je modernizace lokálních topenišť výměnou kotlů nižších tříd za kotle tříd vyšších s nižší produkcí emisní vyšší efektivitou vytápění a zateplování domů, které sníží jejich energetickou náročnost a s tím nároky na vytápění.

Tabulka 34: Množství emisí z jednotlivých druhů zdrojů na území Libereckého kraje v roce 2012

	TZL	SO2	NOx	CO	VOC	amoniak
	[t/rok]	[t/rok]	[t/rok]	[t/rok]	[t/rok]	[t/rok]
REZZO 1	48,5	190,9	506,0	236,1	325,8	1,4
REZZO 2	90,0	120,6	194,0	195,9	157,7	0,0
REZZO 3	1 137,9	1 119,0	370,2	14 826,8	3 986,3	1 680,9
REZZO 4	829,0	17,1	2 837,3	4 209,9	965,2	65,1

Zdroj: Český hydrometeorologický ústav, emisní bilance ČR 2012

Pozn.: REZZO 1 - Velké stacionární zdroje, REZZO 2 - Střední stacionární zdroje, REZZO 3 - Malé stacionární zdroje, REZZO 4 - mobilní zdroje.

Hluková zátěž

Nejvýznamnějším zdrojem hlukového zatížení v řešeném území je intenzivní doprava. Z hlediska hlukové zátěže jsou nejproblémovější oblasti v okolí rychlostní silnice R35 v jihovýchodní části, resp. I/35 v severozápadní části SO ORP Liberec, silnice I/13 v úsecích na

západě a severu SO ORP Liberec a dále silnice I/14 v západní a východní části SO ORP Jablonec nad Nisou a silnice I/65 v jižní části SO ORP Jablonec nad Nisou. Tyto silnice procházejí také zastavěným územím měst Liberec a Jablonec nad Nisou, kde představují zdroj hlukové zátěže.

Nejhorší situace s hlukovou zátěží je na území měst Liberec a Jablonec nad Nisou. Z hlediska ochrany lidského zdraví jsou v rámci platné legislativy vymezeny limity hlukové zátěže 50 db, pro hluk z dopravy dle typu až do výše 70 db ve dne. Hodnota 70 db je také limitem, po jehož překročení dochází ke škodám na životním prostředí. Na území města Liberec je hlukovou zátěží přesahující 70 db zatíženo 1 800 obyvatel, ve městě Jablonec nad Nisou 800 obyvatel. Daleko vyšší počty obyvatel jsou poté zatíženy hlukem nižší hlasitosti, vzhledem k zdrojům hluku se však mnohdy jedná také o překročení stanovených limitů. Počet obyvatel zasažených hlukem v jednotlivých pásmech ve dne je uveden v následující tabulce.

Tabulka 35: Počet obyvatel zasažených hlukem v jednotlivých pásmech L_{dvn} - celkový hluk

Obec	Počet obyvatel zasažených hlukem v jednotlivých pásmech L_{dvn} , celková situace imise hluku					
	50-54 db	55-59 db	60-64 db	65-69 db	70-74 db	více než 75 db
Liberec	26 400	35 100	14 200	7 800	1 800	100
Desná	500	800	300	200	0	0
Chrastava	1 700	1 900	700	500	0	0
Jablonec nad Nisou	12 200	13 200	8 100	4 100	800	0
Lučany nad Nisou	300	400	100	300	0	0
Smržovka	900	800	300	700	0	0
Stráž nad Nisou	700	400	300	300	0	0
Tanvald	3 200	1 500	300	300	100	0
Celkem	45 900	54 100	24 300	14 200	2 700	100

Zdroj: Strategická hluková mapa 2012 - Aglomerace Liberec

Pozn.: Hodnoty pro den (6:00 - 22:00)

Pro noc jsou limity pro lidské zdraví nižší - 40 db mimo dopravu, maximálně 55 db v případě dopravy. V rámci vlivu na životní prostředí je maximální hodnota 65 db. Na území měst Liberec a Jablonec nad Nisou je hlukem překračujícím noční limity zatěžováno několik desítek tisíc obyvatel. Počet obyvatel zasažených hlukem v jednotlivých pásmech v noci je uveden v následující tabulce.

Tabulka 36: Počet obyvatel zasažených hlukem v jednotlivých pásmech L_n - celkový hluk

Obec	Počet obyvatel zasažených hlukem v jednotlivých pásmech L_n , celková situace imise hluku					
	50-54 db	55-59 db	60-64 db	65-69 db	70-74 db	více než 75 db
Liberec	24 000	37 000	17 100	2 600	100	0
Desná	400	800	300	100	0	0
Chrastava	1 000	2 200	1 100	0	0	0
Jablonec nad Nisou	11 300	14 300	9 300	1 400	0	0
Lučany nad Nisou	200	400	100	0	0	0
Smržovka	900	800	300	0	0	0
Stráž nad Nisou	700	400	300	0	0	0
Tanvald	2 700	2 000	300	300	0	0
Celkem	41 200	57 900	28 800	4 400	100	0

Zdroj: Strategická hluková mapa 2012 - Aglomerace Liberec

Pozn.: Hodnoty pro noc (22:00 - 6:00)

Ochrana přírody a krajiny

Na území SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou se nachází řada oblastí a objektů ochrany přírody a krajiny. Nejvýznamnějšími jsou 2 velkoplošná chráněná území, CHKO Lužické hory a CKHO Jizerské hory. Z maloplošných chráněných území se v řešené oblasti nachází Národní přírodní památka Čertova Zeď a několik národních přírodních rezervací, přírodních rezervací a památek, evropsky významných lokalit soustavy NATURA 2000, ptačí oblast Jizerské hory, Přírodní park Ještěd, Jizerská oblast tmavé oblohy a památné stromy. Počty jednotlivých území a objektů ochrany přírody a krajiny ve správních obvodech ORP Liberec a Jablonec nad Nisou je jsou uvedeny v následující tabulce, konkrétní seznam těchto území a objektů je v příloze A8 a A9.

Tabulka 37: Počet jednotlivých oblastí a objektů ochrany přírody na území SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou

Objekt ochrany	Počet
Chráněná krajinná oblast	2
Národní přírodní památka	1
Národní přírodní rezervace	6
Přírodní památka	11
Přírodní rezervace	8
Evropsky významná lokalita	12
Ptačí oblast	1
Památné stromy	67

Zdroj: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2014

Hlavními orgány ochrany přírody a krajiny na řešeném území jsou Správa CHKO Lužické hory, Správa CHKO Jizerské hory, Ministerstvo životního prostředí, Krajský úřad Libereckého kraje, obce. Dále zde působí řada organizací ZO ČSOP.

Vymezená, zejména plošná území ochrany přírody a krajiny představují v území limity dalšího rozvoje, při návrzích tak může docházet ke střetům záměrů s těmito oblastmi

a objekty. Příroda a krajina navíc plní řadu důležitých funkcí (užitná, estetická, stabilizační, kulturní) a je nutné při rozvoji území volit varianty v souladu s pilíři udržitelného rozvoje.

Hodnocení krajiny může vycházet z poměru mezi relativně ekologicky stabilními přírodními a přírodě blízkými plochami (chmelnice, vinice, zahrady, ovocné sady, trvalé travní porosty, lesní půda a vodní plochy) a člověkem vytvořenými prvky s nízkou ekologickou stabilitou (orná půda, zastavěné plochy a ostatní plochy) na základě úhrnných hodnot druhů pozemků v územích obcí. Tento poměr je vyjádřen pomocí tzv. koeficientu ekologické stability (KES). Nižší hodnota KES značí intenzivnější využívání dané krajiny s určitou mírou nahrazování ekologických funkcí technickými zásahy. Vysoké hodnoty KES (více než 3) udávají přírodní a přírodě blízkou krajinu s výraznou převahou ekologicky stabilních struktur a nízkou intenzitou využívání krajiny člověkem.

Území správních obvodů ORP Liberec a Jablonec nad Nisou patří k oblastem s relativně dobrou ekologickou stabilitou, vyšších hodnot dosahuje území SO ORP Jablonec nad Nisou. Nejvyšší hodnoty KES mají obce Bedřichov, Josefův Důl, Kryštofovo Údolí, Mníšek a Oldřichov v Hájích. Koeficienty ekologické stability jednotlivých obcí SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 38: Koeficient ekologické stability v obcích SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou, 2012

SO ORP	Obec	KES
Liberec	Bílá	1,28
Liberec	Bílý Kostel nad Nisou	3,24
Liberec	Cetenov	1,72
Liberec	Český Dub	2,17
Liberec	Dlouhý Most	2,37
Liberec	Hlavice	1,30
Liberec	Hodkovice nad Mohelkou	1,61
Liberec	Hrádek nad Nisou	1,16
Liberec	Chotyně	0,73
Liberec	Chrastava	1,64
Liberec	Jablonné v Podještědí	2,43
Liberec	Janovice v Podještědí	3,21
Liberec	Janův Důl	1,89
Liberec	Jeřmanice	1,66
Liberec	Kryštofovo Údolí	27,14
Liberec	Křížany	2,86
Liberec	Liberec	2,03
Liberec	Mníšek	15,5
Liberec	Nová Ves	2,15
Liberec	Oldřichov v Hájích	19,01
Liberec	Osečná	1,58
Liberec	Proseč pod Ještědem	2,37
Liberec	Rynoltice	1,40
Liberec	Stráž nad Nisou	1,09
Liberec	Světlá pod Ještědem	6,11
Liberec	Šimonovice	1,82

SO ORP	Obec	KES
Liberec	Všelibice	1,69
Liberec	Zdislava	3,07
Jablonec nad Nisou	Bedřichov	30,63
Jablonec nad Nisou	Dalešice	1,47
Jablonec nad Nisou	Jablonec nad Nisou	1,87
Jablonec nad Nisou	Janov nad Nisou	5,95
Jablonec nad Nisou	Josefův Důl	20,19
Jablonec nad Nisou	Lučany nad Nisou	4,62
Jablonec nad Nisou	Maršovice	4,67
Jablonec nad Nisou	Nová Ves nad Nisou	4,35
Jablonec nad Nisou	Pulečný	2,69
Jablonec nad Nisou	Rádlo	4,49
Jablonec nad Nisou	Rychnov u Jablonce nad Nisou	1,78
Celkem SO ORP Liberec		2,17
Celkem SO ORP Jablonec nad Nisou		4,25

Zdroj: Český statistický úřad, data pro územně analytické podklady, 2013

Zemědělství a pozemky určené k plnění funkce lesa

Zemědělská půda pokrývá necelou polovinu (46,5 %) území SO ORP Liberec a necelou třetinu (29,3 %) území SO ORP Jablonec nad Nisou. K obcím s nejvyšším podílem zemědělské půdy patří Maršovice (78,3 %), Dlouhý Most (73,6 %) a Jeřmanice (69,2 %), v mnoha dalších obcích tvoří zemědělská půda nadpoloviční podíl jejich celkové rozlohy.

Na území SO ORP Liberec tvoří 44 % zemědělské půdy orná půda, v případě SO ORP Jablonec nad Nisou se jedná o 17,5 %. V řadě ekonomicky vyspělých zemí, ČR nevyjímaje, dochází dlouhodobě k poklesu podílu zemědělské půdy na jejich území. V ČR je ochrana půdy legislativně zakotvena v zákoně č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu ve znění pozdějších předpisů a ustanoveními zákona 334/1992 Sb. o ochraně zemědělského půdního fondu ve znění pozdějších předpisů. Jejím cílem je minimalizovat zábory zemědělského půdního fondu, zejména bonitně nejcenější půdy. Přesto lze dlouhodobě sledovat její úbytky jednak z důvodu nové zástavby (často na zelené louce), tak i v souvislosti s rozvojem především dopravní infrastruktury. Proto je při plánování rozvoje území nutné tvořit takové varianty, které budou přítomnost zemědělských půd brát v potaz a budou se snažit jejich zábor minimalizovat. Naopak nevhodné hospodaření na zemědělské půdě může vést v kombinaci se srážkami ke splachům znečišťujících látek do vodních toků, kdy dochází ke snižování jejich kvality.

Řešené území patří k nadprůměrně lesnatým oblastem České republiky. Celkově pozemky určené k plnění funkcí lesa tvoří 41,5 % plochy území SO ORP Liberec a 54,6 % plochy území SO ORP Jablonec nad Nisou. Největší podíl lesní půdy ke své rozloze mají obce Bedřichov a Kryštofovo Údolí, pozemky určené k plnění funkcí lesa zde tvoří téměř 90 % území. Podíl zemědělské půdy, orné půdy ze zemědělské půdy a pozemků určených k plnění funkcí lesa jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 39: Podíl zemědělské půdy, orné půdy a pozemků určených k plnění funkce lesa, 2012

SO ORP	Obec	Podíl zemědělské půdy (%)	Podíl orné půdy ze zemědělské půdy (%)	Podíl PUPFL (%)
Liberec	Bílá	62,0	60,8	31,2
Liberec	Bílý Kostel nad Nisou	30,3	57,6	62,7
Liberec	Cetenov	56,0	55,3	36,0
Liberec	Český Dub	51,4	42,0	37,8
Liberec	Dlouhý Most	73,6	21,6	12,0
Liberec	Hlavičice	61,1	59,6	31,0
Liberec	Hodkovice nad Mohelkou	53,1	37,8	27,8
Liberec	Hrádek nad Nisou	58,9	60,7	29,5
Liberec	Chotyně	62,1	64,4	18,3
Liberec	Chrastava	63,7	42,3	24,1
Liberec	Jablonné v Podještědí	47,5	44,2	42,6
Liberec	Janovice v Podještědí	38,9	51,3	56,7
Liberec	Janův Důl	60,2	48,6	33,8
Liberec	Jeřmanice	69,2	31,0	15,1
Liberec	Kryštofovo Údolí	8,4	0,5	88,0
Liberec	Křížany	59,2	29,8	32,0
Liberec	Liberec	35,1	25,4	39,9
Liberec	Mníšek	24,3	7,1	70,9
Liberec	Nová Ves	61,5	43,5	32,7
Liberec	Oldřichov v Hájích	22,4	1,5	72,4
Liberec	Osečná	46,9	67,6	45,0
Liberec	Proseč pod Ještědem	60,7	33,0	29,2
Liberec	Rynoltice	55,5	61,2	36,3
Liberec	Stráž nad Nisou	54,9	43,5	19,8
Liberec	Světlá pod Ještědem	35,5	23,6	58,8
Liberec	Šimonovice	64,8	39,7	25,4
Liberec	Všelibice	53,5	59,4	40,9
Liberec	Zdislava	40,5	44,7	52,7
Jablonec nad Nisou	Bedřichov	5,1	-	89,3
Jablonec nad Nisou	Dalešice	57,3	58,0	35,4
Jablonec nad Nisou	Jablonec nad Nisou	28,9	13,5	38,3
Jablonec nad Nisou	Janov nad Nisou	31,2	0,1	53,8
Jablonec nad Nisou	Josefův Důl	10,8	0,1	76,8
Jablonec nad Nisou	Lučany nad Nisou	43,2	5,1	41,0
Jablonec nad Nisou	Maršovice	78,3	4,3	7,4
Jablonec nad Nisou	Nová Ves nad Nisou	54,0	2,3	27,8
Jablonec nad Nisou	Pulečný	64,3	29,0	27,1
Jablonec nad Nisou	Rádlo	32,6	29,5	58,4
Jablonec nad Nisou	Rychnov u Jablonce nad Nisou	52,5	43,3	33,8
Celkem SO ORP Liberec		46,5	44	41,5
Celkem SO ORP Jablonec nad Nisou		29,3	17,5	54,6

Zdroj: Český statistický úřad, data pro územně analytické podklady, 2012

Problémem z hlediska pozemků je nadměrný zábor obchodními plochami. Město Liberec je městem, které má největší hodnotu nákupních ploch na počet obyvatel, téměř 1 200 m² na

1 000 obyvatel města. Rozvoj těchto ploch v současnosti dospěl na území města k možné hranici, stále však v řešeném území existují podnikatelské projekty na výstavbu dalších obchodních center. Trend záboru pozemků obchodními plochami se tak přesune do města Jablonec nad Nisou, kde je v plánu výstavba několika obchodních domů. Vysoké množství těchto ploch má negativní vliv na životní prostředí z hlediska krajinného rázu a omezení ploch přispívajících k ekologické stabilitě území.

Staré ekologické zátěže

Na území SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou se nachází řada ekologických zátěží, které jsou lokalizovány především v okolí větších měst jako **důsledek průmyslové a výrobní činnosti**. Nejvíce těchto zátěží je na území měst Liberec a Jablonec nad Nisou. Počty starých ekologických zátěží jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 40: Počet starých ekologických zátěží a kontaminovaných míst na území SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou

SO ORP Liberec		SO ORP Jablonec nad Nisou	
Obec	Počet zátěží	Obec	Počet zátěží
Bílý Kostel nad Nisou	2	Jablonec nad Nisou	10
Český Dub	3	Josefův Důl	1
Hrádek nad Nisou	1	Lučany nad Nisou	1
Chrastava	1	Maršovice	1
Jablonné v Podještědí	1	Nová Ves nad Nisou	2
Křížany	1	Rádlo	1
Liberec	7	Rychnov u Jablonce nad Nisou	1
Mníšek	3		
Nová Ves	2		
Rynoltice	3		
Celkem SO ORP	24	Celkem SO ORP	17

Zdroj: Systém evidence kontaminovaných míst, www.info.sekm.cz, 2014

Pozn. Na území ostatních obcí se nenachází kontaminovaná místa.

Problémem jsou také tzv. brownfields, nemovitosti v současném či minulém zastavěném území které již nejsou efektivně využívány, jsou zanedbány a můžou také představovat kontaminaci pro životní prostředí. Tyto objekty vznikají zejména jako pozůstatek průmyslové, zemědělské či jiné činnosti. Tyto objekty a lokality nelze využívat bez jejich regenerace. Celkem se těchto lokalit v řešeném území nachází 71, z nichž 47 brownfieldů leží na území SO ORP Liberec a 24 na území SO ORP Jablonec nad Nisou. Regenerace brownfields je jednou ze strategických priorit města Liberec, v poslední době však dochází také ke vzniku nových lokalit.

Odpadové hospodářství

Odpadové hospodářství je na řešeném území realizováno dle Plánu odpadového hospodářství Libereckého kraje. Jeho cílem je především neustálé zkvalitňování služeb v oblasti odpadového hospodářství a zároveň přispívat ke zlepšování kvality životního prostředí. V Liberci je spalovna komunálního odpadu Termizo (zatím jsou v ČR v provozu pouze 3 velké spalovny TKO - v Praze, Brně a Liberci).

Níže uvedená tabulka poskytuje informace o vývoji produkce jednotlivých druhů odpadů v letech 2005 a 2012. Mezi lety 2011 a 2012 došlo k snížení produkce odpadů z kategorie ostatní, naopak se zvýšila produkce odpadů komunálních a nebezpečných odpadů. V posledních 7 letech nelze sledovat jednoznačný trend ve změnách produkce odpadů, dochází ke střídání nárůstu a poklesů produkce všech druhů odpadů.

Tabulka 41: Produkce odpadů v Libereckém kraji v letech 2005 - 2012

Rok	Všechny odpady	Nebezpečné odpady	Ostatní odpady	Komunální odpady
	[1000 t/rok]	[1000 t/rok]	[1000 t/rok]	[1000 t/rok]
2005	774,24	71,43	702,82	185,07
2006	994,64	76,18	918,46	185,07
2007	858,94	70,31	788,63	205,42
2008	1 119,81	64,12	788,63	214,36
2009	1 049,38	59,3	990,08	193,62
2010	961,03	79,63	881,34	228,1
2011	1 010,31	77,53	932,77	206,42
2012	905,61	80,14	825,47	211,64

Zdroj: Vyhodnocení plánu odpadového hospodářství Libereckého kraje, 2012

Cílem hospodaření s odpady by mělo být především předcházení jejich vzniku a opětovné využití vzniklých odpadů. Největší podíl odpadů v rámci Libereckého kraje je opět materiálově využíván, v roce 2012 šlo téměř o polovinu odpadů. Energeticky bylo využito necelých 11 % odpadů. Na území však není dostačující nakládání s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (BRKO), chybí konečné zařízení na jeho úpravu.

Stejně jako v případě produkce odpadů nelze u tohoto údaje sledovat jednoznačný trend ve vývoji mezi jednotlivými lety. Srovnáme-li změnu mezi lety 2005 a 2012, došlo ke snížení podílů odpadů, které byly využity energeticky nebo uloženy na skládky. Podíly vybraných způsobů zpracování odpadů na území Libereckého kraje jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 42: Podíl vybraných způsobů zpracování odpadů na území Libereckého kraje 2005 - 2012

Popis indikátoru	Jednotka	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Podíl materiálově využitých odpadů	%	47,38	27,43	52,07	62,72	24,81	37,29	36,43	47,29
Podíl energeticky využitých odpadů	%	13,18	9,54	10,74	8,27	9,32	10,36	9,46	10,8
Podíl odpadů odstraněných skládkováním	%	20,5	17,4	13,26	10,33	10,52	14,2	8,78	11,14
Podíl odpadů odstraněných spalováním	%	0,09	0,16	0,21	0,13	0,13	0,15	0,14	0,17

Zdroj: Vyhodnocení plánu odpadového hospodářství Libereckého kraje, 2012

Trendy a předpoklady

Současným trendem v oblasti životního prostředí je snižování zranitelnosti území a eliminace zdrojů znečištění. Řešené území má potenciál pro posilování kvality životního prostředí existencí několika významných chráněných oblastí. Výrazný negativní vliv na tuto oblast má a v dalším období bude mít zejména narůstající intenzita dopravy, chybějící technická infrastruktura a návrat domácností na vytápění tuhými palivy. Potenciálem je tedy podpora nízkouhlíkových strategií a využívání alternativních zdrojů energie. Vzhledem ke stále rostoucímu objemu odpadů bude nutné koordinovaně řešit problematiku odpadového hospodářství, podpořenou osvětou sběru a třídění komunálních odpadů, nutno dořešit biologický odpad.

Správa území

V Libereckém kraji vykonává správu území 215 obcí se samostatnou působností, z nichž má 36 statut města a město Liberec statut krajského statutárního města. V Libereckém kraji je dále 10 správních obvodů obcí s rozšířenou působností.

Veřejná správa

Vzhledem ke skutečnosti, že je Liberec krajským městem, je většina veřejných služeb a jejich poskytovatelů ve vymezeném území dobře dostupná. V Liberci sídlí **Krajský úřad Libereckého kraje**. Postavení a působnost Krajského úřadu upravuje zákon č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů, zvláštní zákony a prováděcí právní předpisy.

V samostatné působnosti plní úřad úkoly uložené zastupitelstvem kraje, radou kraje a hejtmanem. Napomáhá činnosti výborů zastupitelstva kraje a komisí rady kraje. V přenesené působnosti plní úřad úkoly svěřené kraji s výjimkou věcí, které jsou zákonem svěřeny zastupitelstvu a radě kraje nebo zvláštnímu orgánu.

Správní obvody obcí s rozšířenou působností (SO ORP) jsou vymezeny vyhláškou ministerstva vnitra 388/2002 Sb. výčtem obcí, které do nich spadají. Zpravidla tvoří správní obvod rozšířené působnosti část okresu, ale v některých případech je totožný s územím okresu. Obce s rozšířenou působností představují nový typ obcí vykonávajících státní správu v přenesené působnosti. Jsou obcemi s nejširším rozsahem výkonu státní správy v přenesené působnosti.

Vzhledem k vymezenému zájmovému území jsou v rámci analýzy uvažovány pouze **SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou**. Pod SO ORP Liberec spadá 28 obcí, statut města má 7 z nich. V SO ORP Jablonec nad Nisou se nachází 11 obcí, z toho 3 obce se statutem města.

Obec s pověřeným obecním úřadem (obce II) je obec, na kterou stát přenáší část svých pravomocí, ovšem ne v takovém rozsahu, v jakém ji přenáší na obec s rozšířenou působností. Je to tedy obec menší než obec s rozšířenou působností a vždy spadá do správního obvodu nějaké obce s rozšířenou působností. Z 21 obcí s pověřeným obecním úřadem v Libereckém kraji, spadá 6 pod SO ORP Liberec a 1 pod SO ORP Jablonec nad Nisou.

Obecní úřad vykonává úkoly samostatné působnosti obce, které mu uloží zastupitelstvo obce nebo rada obce, a pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti. Dále vykonává přenesenou působnost obce. Konkrétní obce a vyšší správní celky jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 43: Přehled obcí SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou se zařazením do vyšších územně správních celků

Název obce	Název správního odvodu obce s pověřeným obecním úřadem	Název správního obvodu obce s rozšířenou působností	Název okresu			
Bedřichov	Jablonec nad Nisou	Jablonec nad Nisou	Jablonec nad Nisou			
Dalešice						
Jablonec nad Nisou						
Janov nad Nisou						
Josefův Důl						
Lučany nad Nisou						
Maršovice						
Nová Ves nad Nisou						
Pulečný						
Rádlo						
Rychnov u Jablonce nad Nisou						
Bílá				Český Dub		
Cetenov						
Český Dub						
Hlavice						
Janův Důl						
Křížany						
Osečná						
Proseč pod Ještědem						
Světlá pod Ještědem						
Všelibice						
Zdílava						
Hodkovice nad Mohelkou	Hodkovice nad Mohelkou	Liberec	Liberec			
Hrádek nad Nisou	Hrádek nad Nisou					
Chotyně						
Rynoltice	Chrastava					
Bílý Kostel nad Nisou						
Chrastava						
Kryštofovo Údolí						
Mníšek						
Nová Ves						
Oldřichov v Hájích						
Jablonné v Podještědí	Jablonné v Podještědí					
Janovice v Podještědí	Liberec					
Dlouhý Most						
Jeřmanice						
Liberec						
Stráž nad Nisou						
Šimonovice						

Zdroj: Český statistický úřad, 2014

Bezpečnost

Ve srovnání s ostatními kraji České republiky patří Liberecký kraj mezi oblasti s průměrnou mírou kriminality. Index kriminality vyjadřující počet trestných činů na 10 000 obyvatel dosáhl pro období duben 2013 – březen 2014 v Libereckém kraji hodnoty 317, což je nadprůměrná hodnota v rámci České republiky (302,4). Objasněnost trestných činů v tomto

období činila 45 %. Srovnává-li se pořadí krajů ČR dle indexu kriminality, řadí se Liberecký kraj na 4. místo.

Tabulka 44: Kriminalita v jednotlivých krajích České republiky.

Oblast	Zjištěno		Objasněno	
	Počet	Index	Počet	%
HL. m. Praha	80 740	641	17 574	22
Ústecký kraj	29 495	356	14 603	50
Moravskoslezský kraj	4 226	329	1 790	41
Liberecký kraj	13 892	317	6 244	45
Středočeský kraj	36 632	281	13 991	38
Karlovarský kraj	7 894	260	5 295	67
Jihomoravský kraj	2 928	249	11 465	39
Jihočeský kraj	15 330	241	8 247	54
Olomoucký kraj	14 786	231	7 308	49
Plzeňský kraj	13 462	231	7 260	54
Královéhradecký kraj	10 833	195	5 592	52
Pardubický kraj	9 129	172	4 793	53
Kraj Vysočina	8 657	169	4 627	53
Zlínský kraj	9 125	155	4 955	54

Zdroj: Mapa kriminality, www.mapakriminality.cz

V rámci SO ORP Liberec je index celkové kriminality přibližně 370 a v ORP Jablonec nad Nisou cca 290,6. Ve vymezeném zájmovém území je nejvyšší index kriminality v okresních městech Liberec a Jablonec nad Nisou. Níže je v grafu uveden index kriminality za jednotlivé trestné činy v SO ORP Liberec a SO ORP Jablonec nad Nisou pro období duben 2013 – březen 2014.

Tabulka 45: Index kriminality za jednotlivé trestné činy v SO ORP Liberec a SO ORP Jablonec nad Nisou pro období duben 2013 – březen 2014

Typ trestné činnosti	Index kriminality	
	SO ORP Liberec	SO ORP Jablonec nad Nisou
Trestné činy celkem	370,1	290,6
Vraždy	0,3	0,1
Znásilnění	1,2	1,1
Fyzické útoky	19,3	21,8
Loupeže	2,9	4,1
Vloupání do obydlí	12,4	11,1
Vloupání do chat a chalup	6,5	10,9
Krádeže automobilů	23,9	19,5
Krádeže věcí z automobilů	32,3	30,2
Krádeže jízdních kol	5,9	5,2
Výroba, držení a distribuce drog	3,7	2,5
Řízení pod vlivem	7,9	9,6
Všechny zbývající činy	253,8	174,4

Zdroj: Mapa kriminality, www.mapakriminality.cz

SO ORP Liberec i SO ORP Jablonec nad Nisou jsou zařazeny do městské úrovně prevence kriminality a mají vypracovaný dokument Program prevence kriminality. Tento dokument vychází z priorit stanovených Ministerstvem vnitra ve Strategii prevence kriminality v České republice na léta 2012 až 2015 a navazuje na priority a cíle Plánu prevence kriminality 2013 – 2015. Obsahuje již konkrétní projekty a opatření, které reagují na bezpečnostní problematiku.

Krizové řízení

Krizové řízení je souhrnem řídicích činností věcně příslušných orgánů zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik, plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s přípravou na krizové situace a jejich řešením nebo ochranou kritické infrastruktury (Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení ve znění zákona 430/2010 Sb.).

Orgány krizového řízení s působností na vymezeném jsou:

1. Orgány kraje

- 1.1. Hejtman Libereckého kraje
- 1.2. Krajský úřad Libereckého kraje
- 1.3. Hasičský záchranný sbor Libereckého kraje
- 1.4. Policie ČR

2. Orgány obcí

- 2.1. Obecní úřad obce s rozšířenou působností
- 2.2. Starosta obce s rozšířenou působností
- 2.3. Obecní úřad
- 2.4. Starosta obce

3. Bezpečnostní rady

- 3.1. bezpečnostní rada kraje (10 členů jmenovaných hejtmanem)
- 3.2. bezpečnostní rada obce s rozšířenou působností (8 členů jmenovaných starostou)
- 3.3. Bezpečnostní rada kraje a bezpečnostní rada obce s rozšířenou působností jsou koordinačními orgány pro přípravu na krizové situace.

4. Krizové štáby

- 4.1. krizový štáb kraje
- 4.2. krizový štáb obce s rozšířenou působností

Krizový štáb kraje nebo obce s rozšířenou působností je svoláván operativně, zejména k projednání zásadních záležitostí týkajících se řešení krizové situace a přijetí krizových opatření spojených s nezbytným omezením základních práv a svobod.

Bezpečnostní rada kraje projednává a posuzuje přehled možných zdrojů rizik a analýzu ohrožení, krizový plán kraje, havarijní plán kraje, vnější havarijní plány, připravenost složek IZS v kraji, návrh ročního plánu cvičení složek IZS a orgánů krizového řízení, návrh ročního plánu kontrol v rámci prověřování krizové připravenosti (ORP, obcí, právnických i podnikajících fyzických osob).

Bezpečnostní rada obce s rozšířenou působností projednává a posuzuje obdobné dokumenty v rámci své územní působnosti.

SO ORP Liberec i SO ORP Jablonec nad Nisou mají zpracován **Krizový plán území správního obvodu s rozšířenou působností**, který popisuje fungování jednotlivých složek a orgánů krizového řízení. Je to dokument, představující souhrn opatření k provádění záchranných a likvidačních prací a odstraňování následků způsobených mimořádnou událostí v rámci správního obvodu, která přesáhne rámec mimořádné události a musí být vyhlášen

krizový stav. Krizový plán je určen k plánování a řízení postupu IZS, dalších složek potřebných pro zvládnutí krizového stavu a je závazným dokumentem pro všechny obce, správní úřady, fyzické a právnické osoby nacházející se na území správního obvodu ORP Liberec.

Vztahy v území

Město Liberec je členem Národní sítě zdravých měst ČR - asociací aktivních místních samospráv, které se programově hlásí k principům udržitelného rozvoje, zapojují veřejnost do rozhodovacích procesů a podporují zdravý životní styl svých obyvatel. V souhrnu lze říci, že Zdravá města, obce a regiony se promyšleně snaží utvářet město (obec, region) jako kvalitní, zdravé, příjemné a udržitelné místo pro život, na základě dohody s místními obyvateli. V rámci partnerství města Liberec a Jablonec nad Nisou spolupracují s následujícími zahraničními městy:

Tabulka 46: Seznam zahraničních partnerských měst Liberce a Jablonce nad Nisou

Liberec	Jablonec nad Nisou
Amersfoort, Nizozemsko	Budyšín, Německo
Augsburg, Německo	Cvikov, Německo
Dunkerque, Francie	Jelenia Góra, Polsko
Naharija, Izrael	Marsciano, Itálie
Žitava, Německo	Ronse, Belgie
	Kaufbeuren, Německo
	Pej-chaj, Čínská lidová republika

Zdroj: Webové stránky statutárního města Liberec a statutárního města Jablonec nad Nisou

Obce ve vymezeném území jsou členy **Euroregionu Nisa**. Euroregion Nisa, také Euroregion Nisa - Neisse - Nysa, je první euroregion, který byl vytvořen v oblasti střední a východní Evropy. Založen byl v roce 1991 a zahrnuje části území Německa, Polska a Česka, přičemž města Liberec a Jablonec nad Nisou tvoří jeho přirozené centrum. Euroregion je dobrovolným zájmovým sdružením obcí a okresů trojmezí Čech, Německa a Polska, byl založen za účelem podpory rozvoje těchto oblastí formou vzájemné, přeshraniční spolupráce. Oblast působnosti Euroregionu Nisa je znázorněna v mapě na obrázku č. 16.

Města Liberec a Jablonec nad Nisou v rámci Euroregionu Nisa mají dlouholeté zkušenosti s podáváním a realizací přeshraničních projektů CBC Phare ČR- Sasko i ČR Polsko, Interreg a v rámci Cíle 3 územní spolupráce. V rámci těchto projektů byla realizována například silnice I/14 Liberec – Jablonec nad Nisou nebo cyklostezky v rámci mezinárodního cyklokoridoru Odra - Nisa.

Obrázek 16: Oblast působnosti Euroregionu Nisa

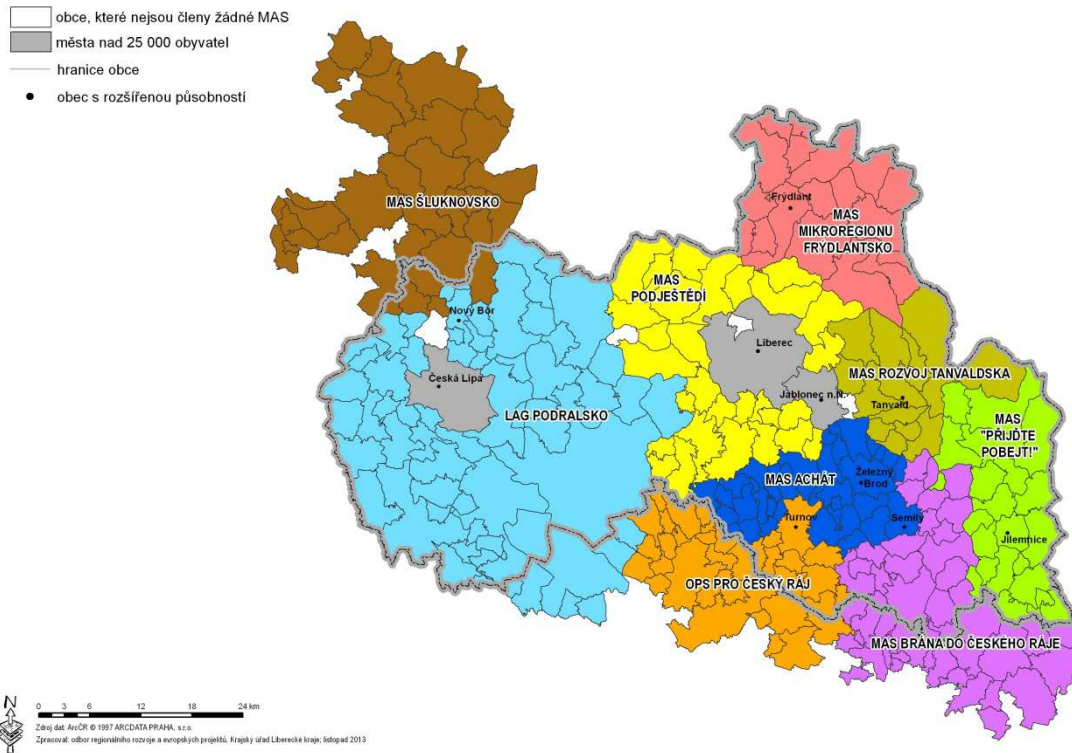
Zdroj: <http://www.nesse-nisa-nysa.org/>

Území MAS Podještědí se nachází v severní středové části Libereckého kraje a je součástí Euroregionu Nisa. Ve vymezeném území má největší zastoupení dle rozlohy a počtu obcí. Území MAS má venkovský charakter s 23 obcemi a 5 menšími městy, tvořícími kompaktní celek, je členité a rozmanité. Hustotou zalidnění cca 79 obyvatel/km² je zhruba nad polovinou celorepublikového průměru (130 obyvatel/km²). Dané území má obdobný charakter podhorské oblasti, s ne zcela ideálními podmínkami pro zemědělskou činnost.

Zvláštnost území spočívá a je dána sjednocujícím charakteristickým prvkem umožňujícím všestranné využití rozvoje regionu. Tím je prvek venkovské lužické lidové architektury – tzv. podstávkové domy, které jsou koncentrovány v území MAS. Koncentrovaný výskyt podstávkových domů a roubených staveb je společnou šancí pro rozvoj tradičních venkovských řemesel, obnovu původních drobných výrobků – košíkářství, tesařství, truhlářství, sadařství, krajových specialit, pro společnou snahu o obnovu tradičních lidových setkání – jarmarky, poutě, dožínkové slavnosti, vítání jara, masopust, rozvoj cestovního ruchu – pěší turistika, cykloturistika, hippoturistika, agroturistika a další.

Územní působnost MAS je v příhraničním regionu (sousedství se Saskem a Polskem) a je příležitostí v realizaci přeshraničních aktivit vedoucích k zlepšení kvality života v regionu. Na bázi partnerství se nabízí trvalá přeshraniční spolupráce ve všech sektorových oblastech (zájmových, společenských a socioekonomických).

Na území MAS aktivně působí Mikroregion Sdružení obcí Podještědí, Mikroregion Hrádecko – Chrastavsko, Mikroregion Jizerské Podhůří, Mikroregion Císařský kámen, a částečně i Mikroregion Tanvaldsko a Mikroregion Jizerské hory. Sdružené obce realizují společné projekty v oblasti vzdělávání, infrastruktury a rozvoje ICT (SPL MAS Podještědí o.s., aktualizace 2012).

Obrázek 17: Místní akční skupiny na území Libereckého kraje

Zdroj: Liberecký kraj – Odbor regionálního rozvoje, <http://regionalni-rozvoj.kraj-lbc.cz/>

Ve vymezeném území působí také řada mikroregionů. Jedná se o Mikroregion Hrádecko – Chrastavsko, Mikroregion Jizerské podhůří, Mikroregion Podralsko, Sdružení obcí Podještědí, DSO "Mikroregion Císařský kámen" a Mikroregion Jizerské hory. Oblasti působnosti mikroregionů v rámci Libereckého kraje jsou znázorněny v mapě na obrázku č. 18.

Obrázek 18: Mikroregiony na území Libereckého kraje

Zdroj: *Liberecký kraj – Odbor regionálního rozvoje*, <http://regionalni-rozvoj.kraj-lbc.cz/>

Trendy a předpoklady

Na veřejnou správu je v posledních letech vyvíjen velký tlak na zefektivňování činností. Zároveň dochází ke snižování veřejných rozpočtů, což může mít negativní vliv na zabezpečování základních služeb pro obyvatelstvo v regionu. Předpokladem pro úspěšné řešení této situace je posilování vzájemné meziobecní i meziregionální spolupráce. Základ pro tuto spolupráci v současné době funguje na úrovni mikroregionů, svazků a sdružení, místních akčních skupin nebo prostřednictvím přeshraniční spolupráce Euroregionu Nisa - Neisse – Nysa. Předpokladem dalšího rozvoje je využívání evropských dotací na realizaci koordinovaných aktivit v rámci těchto partnerství.

Vzhledem k narůstajícímu sociálně-ekonomickému tlaku ve společnosti bude také docházet k nárůstu sociálně-patologických jevů a rizik. Kvalitně nastavený systém prevence kriminality a dobře fungující bezpečnostní složky budou klíčovým prvkem, stejně jako jejich vzájemná spolupráce. Stejně musí být řešena situace při řešení neočekávaných nebo krizových situacích – povodně, požáry, chemické havárie, apod.

Pokud má veřejná správa učinit kroky směrem k posílení profesionalizace, efektivity a transparentnosti, musí se zaměřit na posilování vnitřní kapacity, strategického řízení a personální politiky. Především v oblasti personální politiky je třeba nastavit procesy vedoucí ke stabilizaci kvalitní pracovní síly, vytvoření vstřícného prostředí podporujícího sladování soukromých a pracovních rolí a podporu společensky odpovědného zaměstnávání a tvorbu flexibilních úvazků. Veřejná správa v oblasti rovných příležitostí může sehrát významnou roli v určování nových trendů v regionu.

C.2 SWOT analýza

Obyvatelstvo

Obyvatelstvo	
Silné stránky	Slabé stránky
Mírný nárůst porodnosti v posledních letech, pozitivní vývoj úmrtnosti	Obyvatelstvo žijící v SO ORP Liberec nemá dostatečný vnitřní potenciál pro vlastní populační růst
Nárůst počtu obyvatel, kladné hodnoty přirozeného i migračního přírůstku	Zrychlování stárnutí populace a zhoršování věkové struktury obyvatelstva
Hodnota indexu stáří pod celorepublikovým průměrem v SO ORP Liberec	Podprůměrná úroveň vzdělání obyvatel v rámci ČR
Příležitosti	Hrozby
Podpora migrace nabídkou ploch pro výstavbu rodinných domů	Výkyvy v porodnosti a migraci obyvatel, stárnutí populace
Rozšiřování nabídky vzdělávacích aktivit pro děti i dospělé (celoživotního vzdělávání), informační gramotnosti a služeb zaměstnanosti	Nedostatečná kapacita technické a sociální infrastruktury v obcích v okolí města Liberec v důsledku nárůstu počtu obyvatel suburbanizací
	Větší počet osob starších 65 let než osob do 14 let v SO ORP Jablonec nad Nisou (vysoký index stáří, přesahující celorepublikový průměr)
	Úbytek kvalifikované pracovní síly v důsledku stárnutí populace
	Nárůst počtu sociálně vyloučených obyvatel

Ekonomický potenciál, podnikatelské prostředí

Ekonomický potenciál, podnikatelské prostředí	
Silné stránky	Slabé stránky
Výhodná geografická poloha blízko Německa i Prahy	Nadprůměrná nezaměstnanost v obcích SO ORP Liberec
Nízká míra nezaměstnanosti v SO ORP Jablonec nad Nisou	Rostoucí míra nezaměstnanosti
Vysoká míra podnikatelské aktivity	Vysoký podíl dlouhodobé nezaměstnanosti
Vysoká ekonomická aktivita, rozvinutý průmysl a služby v Liberci, Jablonci nad Nisou a Hrádku nad Nisou	Disparity na trhu práce, nízký počet volných pracovních míst a vysoký počet uchazečů o zaměstnání, disproporce územní nabídky pracovních míst
Silný zpracovatelský průmysl, automobilový průmysl, strojírenství	Nízká ekonomická diverzifikace - převažují 2 průmyslové odvětví (bižuterie a sklářství, automobilový průmysl).
Vysoká technologická úroveň průmyslu a ekonomická síla subjektů	Nekoncepční přístup při propagaci území v oblasti cestovního ruchu
Existence vědeckovýzkumných institucí v Liberci	Snižování počtu ubytovaných návštěvníků
Potenciál Technické univerzity v Liberci a specializovaných středních škol pro rozvoj výzkumné a vývojové činnosti	Malý počet podnikatelských subjektů v doplňkových službách cestovního ruchu
Dobrá nabídka přírodních i kulturních atraktivit pro letní i zimní rekreaci a cestovní ruch	Nízká míra spolupráce v oblasti cestovního ruchu mezi soukromým a veřejným sektorem a mizivá míra spolupráce mezi podnikatelskými subjekty navzájem
Příznivé podmínky pro podnikání v cestovním ruchu, potenciál pro rozvoj odvětví vázaných na cestovní ruch	
Příležitosti	Hrozby
Tradice sklářské a bižuterní výroby, rozvoj automobilového průmyslu, zájem podnikatelů o odborně vzdělané pracovníky	Výrazné zhoršení ekonomického stavu území v případě krize v hlavních průmyslových odvětvích
Rostoucí spolupráce podniků s TU, Technologické centrum	Úpadek tradičního průmyslu

Zaměstnávání absolventů univerzity libereckými podniky	Odchod osob s vyšším vzděláním mimo SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou
Rozvoj mezinárodní spolupráce, vč. programů EU na podporu kultury, sportu, cestovního ruchu	Nedostatek volné kvalifikované pracovní síly pro příchod dalších investorů
Využití rekreačního potenciálu obcí v přírodně chráněných územích (Oldřichov v Hájích, Mníšek, Rynoltice, Jablonné v Podještědí, Světlá pod Ještědem)	Hrozba zániku hospodářských subjektů z důvodů ekonomické neudržitelnosti
Nabídka sportovních aktivit pro jednotlivce i organizované sportovní podniky pro rozvoj ČR	Nedostatek finančních prostředků na záchranu a údržbu kulturních památek, zanedbávání, devastace, likvidace a špatný stav technického a průmyslového dědictví

Lidské zdroje a občanská vybavenost

Lidské zdroje a občanská vybavenost	
Silné stránky	Slabé stránky
Široká nabídka středních škol a učilišť včetně nabídky nových i tradičních studijních oborů a učebních oborů typických pro Liberecký kraj	Podprůměrná úroveň vzdělání obyvatel v rámci ČR
Objem, spektrum a kvalita zdravotních služeb v Krajské nemocnici Liberec a Nemocnici Jablonec nad Nisou	Nedostatečná kapacita základních škol v Liberci
Krajská nemocnice se specializovanými odděleními	Rozmístění mateřských škol, nutnost dojíždění do vzdálenějších obcí.
Existence komunitního plánu sociálních služeb pro ORP Jablonec nad Nisou a ORP Liberec	Neexistence akčních plánů rozvoje vzdělávání, pokles úrovně vzdělanosti obyvatelstva, nadbytek míst v SŠ
Relativně nadprůměrná intenzita nové bytové výstavby (Liberec a přilehlé obce)	Nedostatečné vybavení a technický stav škol
Zájem o trvalé bydlení v území	Horší dostupnost zdravotnických služeb ve vzdálenějších obcích
	Nedostatečné stavebně technické a přístrojové vybavení nemocnic
	Nevyhovující technický stav zázemí pro poskytování služeb
	Absence propojení a návaznosti neregistrovaných sociálních služeb
	Absence některých sociálních služeb – terénní, ambulantní i pobytové (krizová pomoc, respitní služby a stacionáře)
	Nedostatečná kapacita sociálních a navazujících služeb v území pro sociálně znevýhodněné obyvatele (denní stacionáře, nepobytové sociální služby, domovy se zvláštním režimem)
	Nedostatek startovacích bytů
Příležitosti	Hrozby
Rozvoj spolupráce se základními školami	Malé zdroje na obnovu a provoz škol
Vytvoření spolupráce mezi veřejným a nestátním sektorem a podnikatelským sektorem	Nedostatek služeb zaměstnanosti a jejich koncepční rozvoj v území
Aktualizace a implementace komunitního plánu sociálních služeb měst a obcí v území	Zvyšování nároků na zdravotní péči v důsledku stárnutí obyvatel
Podpora společného vzdělávání poskytovatelů sociálních služeb	Nedostatečné finanční zdroje pro sociální oblasti, nestabilní a nesystémová alokace finančních prostředků sociálních služeb
Posílení zaměstnanosti v sektoru sociálních služeb v důsledku očekávané poptávky z důvodu stárnutí populace	Postavení neregistrovaných sociálních služeb mimo KPSS
Podpora pro děti ze sociálně znevýhodněných skupin a rodin a jejich integrace do předškolních zařízení	Další prohlubování sociálního vyloučení následkem multiplikace problémů osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením

Lidské zdroje a občanská vybavenost	
Vytvoření sociálního bydlení	Další prohlubování problému s nedostatečnými kapacitami v domovech pro seniory v důsledku stárnutí obyvatelstva
Důsledná kontrola ze strany stavebních úřadů vůči podnikatelům poskytujícím stavebně a hygienicky nevhodné ubytování	Nekoncepční příprava pozemků pro bydlení
Rozvinutí spolupráce s městskou policií a Policií ČR.	Nedostatečná regenerace panelových sídlišť (Liberec, Chrastava, Hrádek nad Nisou)
Zajištění kvalitnější informovanosti veřejnosti	Nepropojenost koncepčních dokumentů města a kraje
Podpora regenerace panelových sídlišť	Nedostatečné zdroje na obnovu ICT ve školách
Podpora konverze brownfields na bydlení	Nedostatečné zdroje na reprodukci a rozvoj Krajské nemocnice Liberec a Nemocnice Jablonec nad Nisou

Infrastruktura

Infrastruktura	
Silné stránky	Slabé stránky
Silniční dopravní napojení na město Praha, SRN a Polsko	Vysoká intenzita dopravy v centru města Liberec, Jablonec nad Nisou a na významných dopravních tazích
Dobré napojení rychlostní komunikací R 35/R 10 na síť dálnic a rychlostních silnic v ČR	Nehomogenní a závadná silniční síť II. a III. tříd zejména v průjezdných úsecích obcí
Poměrně vysoká hustota silniční sítě II. a III. tříd a stabilizovaných železničních tratí	Nevyhovující spojení do východních Čech a na Moravu
Hustá silniční síť, dobrá dostupnost center osídlení mikroregionálního významu a ostatních obcí.	Nedostatečná kapacita silnic I. a II. tříd
Integrovaný dopravní systém Libereckého kraje	Špatná dopravní dostupnost obcí v Podještědí do centra ORP Liberce
Všechna větší sídla jsou plynofikována	Nedostatek parkovacích míst na sídlištích měst Liberec a Jablonec nad Nisou a dále v lokalitách s dobrou návazností na MHD
Vytvořené podmínky pro plynofikaci obcí v dosahu VTL plynovodů	Chybějící přestupní terminály a nevyhovující odbavení
Celé území je plně elektrifikováno hustou sítí vedení VN a NN	Nízká bezpečnost na silnicích v důsledku existence dopravních závad a intenzivní silniční dopravy
Veřejná vodovodní síť dostupná ve všech obcích	Zastaralá železniční infrastruktura z hlediska technických parametrů
Vysoký podíl obyvatel napojených na veřejný vodovod	Nedostatečná a územně nepropojená síť cyklostezek a cyklotras
Mezinárodní cyklokoridor Odra - Nisa	Zastaralá tramvajová síť dlhých úseků meziměstské TT Liberec- Jablonec nad Nisou
	Absence železničního napojení na vysokorychlostní železniční tratě na hlavní koridory
	Technicky nevyhovující dopravní a technická infrastruktura některých obcí (vodovody, kanalizace, ČOV, místní komunikace)
	Chybějící kanalizace v okrajových částech obcí
	Vysoký podíl využití pevných paliv pro vytápění
	Předimenzovanost a špatný technický stav distribuční soustavy zásobování teplem ve městě Liberec a Jablonec nad Nisou
Příležitosti	Hrozby

Infrastruktura	
Zlepšení dopravního spojení mezi městy Liberec a Jablonec nad Nisou	Nedostatek finančních zdrojů na reprodukci a rozvoj silniční infrastruktury
Homogenizační a modernizační úpravy silniční sítě I., II. a III. tříd bez enormních zásahů do území	Nedostatek prostředků na opravu místních komunikací
Využití napojení na německou železniční síť, trasování a realizace rychlého železničního spojení Wrocław – Praha přes Liberec	Pomalé tempo při nápravě závad ve stavebních a provozních parametrech dopravní infrastruktury.
Potenciál Letiště Liberec k získání statutu mezinárodního veřejného letiště.	Snižování investic do technické infrastruktury
Projekt Regiotram Nisa	Zvyšování intenzity silniční dopravy
Plošná regulace pevných paliv, náhrada plynem a dalšími eko. způsoby vytápění pomocí politiky ČR	Útlum veřejné dopravy (MHD i linkové dopravy), zvyšování koncentrace individuální dopravy
Modernizace a dostavba chybějící infrastruktury, zejména kanalizace a teplárenství	Nedostatečné kapacity MHD

Životní prostředí

Životní prostředí	
Silné stránky	Slabé stránky
Existence ložisek nerostných surovin představující ekonomický potenciál	Existence starých důlních děl, poddolovaných a sesuvných území
Existence významných přírodních lokalit s různým stupněm ochrany přírody	Nedostatečná přirozená retenční schopnost krajiny mnoha oblastí
Ochrana vod vymezenými chráněnými oblastmi	Území zvláštní povodně pod vodními díly Harcov, Fojtka, Mlýnice, Mšeno, Bedřichov
Nízká produkce emisí znečištění ovzduší ze zdrojů nacházejících se na území	Nižší kvalita vody v blízkosti hlavních dopravních tahů a průmyslových areálů
Přítomnost a blízkost zvláště chráněných území přírody a krajiny	Významný podíl kategorie malých zdrojů (REZZO 3) na celkovém znečištění ovzduší
Velkoplošná chráněná území (CHKO Jizerské hory, CHKO Lužické hory + PP Ještěd)	Staré zátěže (průmyslové areály, skládky)
Vysoký podíl energetického, environmentálně velmi příznivého, využití odpadů, které by byly jinak skládkovány	Existence oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší, překročení imisního limitu znečištění ovzduší v ukazatelích benzo(a)pyren a přízemní ozón
Vysoký podíl zalesněných ploch	Lokální zhoršování kvality ovzduší ze zdrojů lokálních domácích topenišť
	Hlukové zatížení zastavěných oblastí intenzivní dopravou na silnicích R35, I/13 a I/14
	Zábor volných ploch obchodními centry
	Výrazný nárůst zemědělsky neobdělávaných a zarůstajících / zaplevelených ploch
	Výrazný nárůst opuštěných a nevyužívaných výrobně skladovacích ploch (brownfields)
Příležitosti	Hrozby
Vytvoření podmínek pro zlepšení odtokových poměrů v území s minimalizací povodňových rizik	Nová legislativa vztahující se k životnímu prostředí a s ním spojené nákladné opatření
Využití potenciálních zdrojů biomasy, štěpky a dalších alternativních zdrojů energie	Zvyšování hlukové zátěže a znečištění ovzduší v důsledku nárůstu intenzity dopravy
Revitalizace malých i velkých toků (dotace)	Poškození lesů a kontaminace půd imisemi z elektrárny Turów

Životní prostředí	
Budování ČOV a kanalizace u všech druhů sídelních útvarů (dotace)	Dlouhodobé provozní smlouvy na VH infrastrukturu do roku 2022 snižují možnost čerpání dotací na vodovody a kanalizaci (SVS)
Potenciál přírody pro rekreaci a cestovní ruch	Další zatěžování přírodního prostředí aktivitami v cestovním ruchu (zejména Jizerského hory) vedoucí k jeho devastaci

Správa území

Správa území	
Silné stránky	Slabé stránky
Existence Programu prevence kriminality ve městě Liberec	Kriminalita v místech zvýšeného pohybu osob
Existence Krizového plánu v řešeném území	Nadprůměrný index kriminality v SO ORP Liberec v rámci České republiky (počet trestných činů na 1 000 obyvatel)
Příležitosti	Hrozby
Realizace partnerských projektů veřejného a soukromého sektoru (tzv. PPP)	Nedostatečné zapojení veřejnosti do plánovacích a strategických procesů
Aktivnější přeshraniční spolupráce s partnery (Polsko, SRN)	Nedostatečná personální politika stabilizující odbornou pracovní sílu uvnitř veřejné správy akcentující rovné příležitosti a podmínky pro společensky odpovědné chování; vytváření příležitostí pro sladování pracovních a soukromých rolí a diverzity zaměstnaneckých skupin

Vnější faktory ovlivňující rozvoj území SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou

Celkový rozvoj území správních obvodů ORP Liberec a ORP Jablonec nad Nisou v jednotlivých řešených oblastech ovlivňují a v následujícím období budou dále ovlivňovat zejména tyto vnější faktory:

- politické a legislativní faktory
- ekonomické faktory,
- sociální faktory,
- technologické faktory.

Politické a legislativní faktory

Politické prostředí ČR

Politické prostředí v České republice je značně nestabilní, již od 90. let nevznikají dostatečně konzistentní většinové vlády, dochází ke střídání pravicových a levicových vlád, což má za následek neochotu přijímat dlouhodobá a koncepční řešení (např. při nepopulárních restriktivních opatřeních). Dosáhnout politické shody při prosazování zásadnějších reforem je velmi obtížné. Lepší situace je v municipálním politickém prostředí, i když se v regionální politice objevují situace, kdy skutečně prosazované rozvojové tendence jsou mnohdy podřízeny stranickým hlediskům bez zohlednění skutečných potřeb území. Míra důvěry

občanů v politiky je celorepublikově nízká, což se projevuje také v důvěře místních občanů v politické vedení měst a obcí v řešené oblasti, která vykazuje podobné charakteristiky.

Politicko-ekonomická situace v EU a přeshraniční spolupráce

Evropská unie se v poslední době potýká s krizí v mnoha oblastech, její bezprostřední příčina je především ekonomická – dluhová krize v eurozóně. Z tohoto důvodu bude následující programovací období charakteristické omezenými finančními zdroji z OP, což výrazně ovlivní také rozvojové aktivit v SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou. Akteři v tomto území tak musí zacílit své aktivity na omezený realizovaných projektů a lépe vážit jejich výběr. Další příčinou je nedostatečný institucionální rámec a pravidla fungování unie (např. způsob řešení krize, institut vystoupení země z eurozóny). Postupně dochází k posilování euroskeptických stanovisek ve společnosti a stoupá míra nedůvěry vůči institucím EU.

Regionální politika

V ČR je poměrně slabá národní regionální politika, která má za následek prohlubující se územní diferenciaci rozvoje ČR, což se projevuje také v rozdílné ekonomické úrovni měst Liberce a Jablonce nad Nisou, oproti některým obcím, zejména v pohraničí. U nejvýznamnějších sektorových politik a programů však již dochází k postupnému zakomponování regionální dimenze, která má za cíl posílení podpory slabých oblastí. V české veřejné správě jsou dlouhodobě patrné centralizační tendence, které se projevují především rostoucím zatěžováním obcí a krajů agendami státní správy (mnohdy bez adekvátní úhrady) a nadměrnou regulací výkonu povinností krajů a obcí ve sféře jejich samostatné působnosti (např. školství, veřejná doprava, kultura). Popsané tendence jsou však jen velmi těžko ovlivnitelné a změnu by mohl přinést jen silný společný tlak občanské společnosti a reprezentace krajských i obecních samospráv.

Ekonomické faktory

Ekonomická recese

Česká republika i řešené území SO ORP Liberec a SO ORP Jablonec nad Nisou se od roku 2008 potýká s následky ekonomické krize, na kterou česká ekonomika reagovala nadprůměrně hlubším propadem než EU-27. Zároveň větší ekonomický propad nastal v SO ORP Jablonec nad Nisou s výrazným nárůstem míry nezaměstnanosti. Ve většině ekonomik dochází od roku 2010 k postupnému oživení, u některých zemí se růst vyrovnal hodnotám před ekonomickou krizí. V České republice ani v řešeném území se stále nepodařilo vrátit ekonomiku k trvalejšímu hospodářskému růstu. Dochází k nadměrným restriktivním opatřením a změně spotřebitelského chování obyvatelstva, které ještě více brzdí ekonomický vývoj země. V dalším období se dá očekávat postupné ožívování ekonomického růstu, ve městech Liberec i Jablonec nad Nisou je tento trend patrný již nyní.

Restrikce veřejných financí

S výše uvedeným souvisí také snižování objemu veřejných rozpočtů v důsledku nižších příjmů a tlaku na vyšší výdaje. Nedostatek veřejných financí se projevuje napříč všemi úrovněmi veřejných rozpočtů, nejmarkantnější je však na nejnižší úrovni – zejména u malých

obcí, které jsou ze svých rozpočtů schopny hradit pouze běžný provoz obce (a to mnohdy s obtížemi). Často tak nedochází k dlouhodobým strategickým rozvojovým investicím, či investicím do oprav a rekonstrukcí obecního majetku. I z tohoto důvodu nejsou v některých obcích řešeného území vybudovány základní sítě technické infrastruktury, nebo občanské vybavenosti. K financování těchto investic jsou využívány dotace ze strukturálních fondů EU (které ale vyžadují finanční podíl příjemce) a půjčky, což vede k nárůstu zadlužování obcí. Pozitivním efektem je celorepublikový tlak na zprůhledňování toků veřejných financí a jejich efektivní alokaci.

Změny na trhu práce

V souvislosti s probíhající ekonomickou recesí se stále více prohlubují disparity na trhu práce. Nezaměstnanost je velkým problémem zkoumaného území, zejména v SO ORP Liberec se nezaměstnanost dlouhodobě pohybuje nad průměrem republiky. Pro zaměstnavatele tato situace znamená (díky obavám stávajících zaměstnanců o jejich místo a nemožnosti sehnání jiného zaměstnání) zvýšení loajality zaměstnanců, produktivity práce, snížení fluktuace zaměstnanců a klesání tlaku na růst mezd. K podpoře řešení této situace jsou dlouhodobě přijímána opatření na podporu podnikatelských aktivit (zejména malého a středního podnikání), jak ze strany centrálních orgánů, tak i vyššího územního samosprávného celku. Jedná se zejména o zjednodušování administrativní náročnosti podnikání a zahájení podnikání, včetně poskytování poradenských služeb. Dále jsou vyhlašovány výzvy na poskytnutí finančních podpor malého a středního podnikání.

Nové programovací období EU 2014+

K podpoře rozvoje území je možno čerpat prostředky kohezní politiky EU v novém programovacím období 2014 – 2020. V tomto období ale již dotační rámce operačních programů nebudou tak štědré, jako v předchozích letech. Důraz bude kladen na finanční spoluúčasť příjemců a posílení role návratných finančních nástrojů. Pro řešené území to znamená vyšší tlak na výběr cílů a priorit dalšího rozvoje – např. aktualizacemi strategických plánů měst a dalších koncepčních dokumentů.

Sociální faktory

Demografický vývoj

Klíčovým procesem ovlivňujícím vývoj socioprostorové struktury regionů je demografický vývoj a především stárnutí populace. Hlavní příčinou je zejména snižující se porodnost, snižování měr úmrtnosti a prodlužující se délka života. V České republice však dochází k trvalému podceňování tohoto trendu a k odkládání přijetí potřebných reforem (zejména důchodové), což může mít za následek kolaps sociálního systému státu a následně i prudký nárůst podílu obyvatel přímo ohrožených sociálním vyloučením v obou správních obvodech.

Zaměstnavatelé mají možnost reagovat na stárnutí pracovní síly zaváděním nových trendů do personálních politik. Mezi tato opatření, která spadají do cílů OPZ jsou opatření zhodnocující zaměstnanecký potenciál lidí nad 50 let, vytváření flexibilních forem organizace práce,

nabízení nových zaměstnaneckých benefitů podporujících sladování práce a rodiny, podporujících pracovní zapojení pečujících osob aj.

Jedním z negativních faktorů je destabilizace sociálního prostředí v ČR, roste sociálně-ekonomický tlak zejména na mladé rodiny, seniory, samoživitele a jednočlenné a velmi početné domácnosti (zejména nárůst finančních nároků na zajištění domácnosti a životních potřeb), tedy na cílové skupiny, pro které v SO ORP Liberec není dostatečná kapacita v rámci sociálních služeb zaměřených na zabránění propadu ohrožených osob do pasti sociálního vyloučení.

Prohlubování sociální polarizace

V důsledku zhoršené situace na trhu práce dochází k prohlubování sociální polarizace ve společnosti. Roste podíl skupin obyvatel s nejnižšími příjmy a podíl skupin obyvatel s nejvyššími příjmy, obě tyto skupiny mají naprosto odlišný životní styl a sociální status. Rozdílný životní styl a sociální status souvisí i s rozdílnými lokalitami pro bydlení těchto skupin obyvatel, kteří si podle příjmů vybírají buď lukrativní oblasti k bydlení, nebo se koncentrují v periferních oblastech na hranici sociálního vyloučení. Současně klesá podíl zastoupení středních vrstev. Sociální polarizace vede k postupné degradaci soudržnosti společnosti a nárůstu sociálních rizik (růst sociálního napětí v území). Nová sociální rizika začínají postihovat nejen nejnižší vrstvy společnosti, ale v poslední době přecházejí i do vrstev středních. Jsou postihovány i osoby s vyšším vzděláním, např. vysokoškoláci, kteří se z hlediska příjmů nepohybují ve vysoce placených profesích. Lze předpokládat, že tlak na celou společnost dále poroste. Podpora služeb zaměstnanosti je jedním z klíčových faktorů ovlivňujících sociální soudržnost obyvatelstva řešené lokality.

Sociální polarizace se týká i přetrvávající segregace veřejné a soukromé sféry, která brání plnohodnotnému ekonomickému zapojení osob spojovaných tradičně s péčí (převážně ženy) a na druhé straně vyvolává enormní nároky na živitelskou roli mužů a jejich nedostatečné zapojení v oblasti výchovy a emocionálního života jak ve sféře rodinné, tak institucionální (MŠ, ZŠ)

Vzdělávací systém

Vzdělávací systém a jeho kvalita je jedním z klíčových faktorů ovlivňující úroveň lidských zdrojů a jejich uplatnitelnost na trhu práce. Současný vzdělávací systém se potýká s nedostatkem financí na straně jedné a na straně druhé s nesouladem mezi požadavky trhu práce a nabídkou vzdělávacích oborů a následně absolventů. V souvislosti se všeobecným tlakem na růst vzdělanosti ubývá v celé republice zájmu studentů o učební a praktické obory, ačkoliv poptávka po jejich absolventech roste (MŠMT, Strategie vzdělávání 2020). Naopak se zvyšuje zájem studentů o studium na vysoké škole a paradoxně se tak zvyšuje počet nezaměstnaných vysokoškoláků, často s mizivou praxí (čerství absolventi, kteří očekávají adekvátní platové ohodnocení na vysokoškolské pracovní pozici). A s nízkou úrovní znalostí bohužel klesla výrazně nastavená laťka úrovně znalostí/dovedností jak VŠ, tak i SŠ (špatně nastavený systém).

Pozitivním jevem je preference přírodovědných a technických oborů v chystané reformě vysokého školství, což může mít pozitivní vliv na vývoj vzdělanostní úrovně v obou správních obvodech, neboť velká část zdejších oborů středoškolského i vysokoškolského je zaměřená na technické vzdělání, což je vyvoláno požadavky místních zaměstnavatelů.

Technologické faktory

Reforma podpory vědy a výzkumu

Výzkum, vývoj, inovace a nové technologie jsou akcelerátorem ekonomického rozvoje, Česká republika se však v této oblasti nachází pod úrovní evropského průměru. Nedostatečná je zejména úroveň výdajů podniků na aplikovaný výzkum, vývoj a inovace, spolupráce průmyslového sektoru s výzkumem a rozvoj lidských zdrojů v této oblasti. Na národní i regionální úrovni jsou proto vytvářeny a realizovány politiky na podporu inovačních aktivit. Dochází ke změně systému financování vědy a výzkumu, kdy je posílena podpora kvality na úkor kvantity a podporován je především aplikovaný výzkum. Ve sledovaném území má věda a výzkum dlouhodobě velký význam s koncentrací významných výzkumných subjektů do města Liberec, což z tohoto regionu dělá v budoucnu potenciálně silnou vědeckovýzkumnou lokalitu, do které může směřovat stále více investorů a kvalifikované pracovní síly.

Růst významu technologií

Jedním z významných faktorů je neustálý rozvoj informačních technologií, které mění charakter komunikace a způsob získávání informací ve společnosti. Trvale pokračuje elektronizace veřejné správy, dochází k posilování role e-governmentu. Další rozvoj zkoumaného regionu se neobejde bez rozšíření možností přístupu domácností/obyvatel k internetové síti a zvýšení informační gramotnosti obyvatelstva.

Dalším významným faktorem je environmentální politika státu spolu s pozitivní změnou postoje společnosti ke kvalitnímu životnímu prostředí. Je zvyšován tlak na podnikatelské aktivity, aby byly využívány materiály a postupy co nejvíce šetrné k životnímu prostředí a zároveň rostou požadavky na redukci čerpání přírodních zdrojů a omezování množství vzniku odpadu. Tyto trendy jsou doprovázeny legislativními změnami, jako je např. novela zákona o ovzduší nařizující výměnu neekologických kotlů (topných zařízení), tedy problému, se kterým se musí potýkat také správní obvody Liberec a Jablonec nad Nisou.

D. ANALÝZA STAKEHOLDERŮ

Klíčovým aktérem (stakeholderem) pro realizaci integrovaných investic na území liberecko-jablonecké aglomerace je nositel, kterým je Statutární město Liberec jako odpovědný subjekt, zajišťující ve vymezeném území činnosti za účelem přípravy, schválení, realizace a vyhodnocování Integrované strategie rozvoje území. Rolí nositele je odpovědnost za přípravu integrované strategie, za naplňování principu partnerství a koordinaci aktivit relevantních aktérů v rámci funkčního území.

Pro nositele integrovaných strategií je důležité identifikovat klíčové aktéry aglomerace (stakeholdery) a jejich důležitost, protože tyto subjekty často výrazně ovlivňují rozvoj území – jsou vlastníci know-how, odborných znalostí, finančních prostředků, technického vybavení, apod. Na základě identifikace stakeholderů budou nejvýznamnější z nich zapojeni do tvorby strategie, což zaručí výběr vhodných cílů a priorit rozvoje území.

Prvním krokem analýzy je vymezení skupin stakeholderů, které zásadním způsobem mohou ovlivnit priority a cíle IPRÚ a které naopak mohou být IPRÚ zásadně ovlivněny. Mezi ně patří:

1. Všechna města a obce v daném území;
2. Další územní jednotky (Euroregiony, MAS apod.);
3. Státní a další veřejné instituce;
4. Skupiny subjektů prostřednictvím zastřešujících organizací
5. Významné podniky a investoři;
6. Vlastníci a správci důležité infrastruktury
7. Školská a vzdělávací zařízení
8. Výzkumné instituce;
9. Organizace zřízené či založené městem či krajem;
10. Nevládní neziskové organizace;
11. Zájmová a profesní sdružení.

Provedená identifikace stakeholderů bude následně sloužit pro další aktivity v rámci realizace IPRÚ. Na jejím základě byly ustaveny pracovní skupiny, které budou vybírat a koordinovat aktivity naplňující strategii IPRÚ – zejména vytvářet projektové záměry (fiche) naplňující jednotlivá opatření.

V procesu dosavadní přípravy IPRÚ Liberec – Jablonec nad Nisou byl již v březnu 2014 zpracován „Plán spolupráce a komunikace s aktéry a veřejností“ (zatím podle pracovních verzí MPIN a Manuálu) a byl odsouhlasen Přípravným výborem. Tento dokument byl vzat jako základ pro zpracování této analýzy.

Zásady spolupráce a komunikace:

Plán spolupráce a komunikace (projednaný a odsouhlasený Přípravným výborem IPRÚ Liberec – Jablonec nad Nisou) obsahuje odpovědi na několik zásadních otázek:

- Kdo je součástí organizační struktury?
- Jak bude který aktér do struktury zapojen? Na jaké úrovni?
- Kdy proběhne jeho začlenění do struktury?
- Jaké jsou další cílové skupiny pro komunikaci?
- Jakým způsobem a kdy (ve které fázi) budou zapojeny do procesu přípravy IPRÚ?

Informační úroveň

Přístupnost informací o přípravě a uplatňování integrovaných nástrojů je jednou z podmínek jejich realizace. Zejména se jedná o zajištění dostupných informací pro všechny potenciální žadatele o podporu. Příjemci informací jsou tedy ze všech sektorů veřejného života – veřejné správy, neziskové i podnikatelské sféry.

Důležitá je rovněž informovanost veřejnosti – zde je potřebné volit vhodné a přiměřené formy předávání informací.

Z výše uvedených zásad vychází tato Analýza, upřesňuje je a doplňuje o přehled subjektů, které by měly být v různých úrovních součástí struktury IPRÚ (viz tabulková příloha). Předpokládá se, že tento seznam bude dále doplňován a upřesňován v souladu s potřebami přípravy IPRÚ.

Komentář k tabulkové příloze:

V souladu se zadáním byl tabulkově zpracován přehled subjektů, které byly identifikovány jako reálné a významné aktéry rozvoje v území IPRÚ Liberec – Jablonec nad Nisou a rovněž jako potenciální nositelé /realizátoři konkrétních projektů. Vybrané subjekty byly rozčleněny dle doporučených témat ze socioekonomické analýzy IPRÚ Liberec – Jablonec nad Nisou (PROCES Ostrava, 05/2014) + skupina „nezařazených“ subjektů (subjekty veřejné správy, všeobecně zaměřené organizace apod.)

Skupiny stakeholderů dle témat:

- Doprava
- Technická infrastruktura a životní prostředí
- Vzdělanost a trh práce
- Zdravotní a sociální služby
- Cestovní ruch a památky
- Ostatní - nezařazení dle témat

Pokud to bylo možné, bylo k jednotlivým subjektům přiřazeno také doporučení, v jaké úrovni by měly být zařazeny do procesu přípravy IPRÚ.

Úroveň 1 = subjekty, které by měly být přímo zapojeny do přípravy IPRÚ (projednání strategie apod.), a proto osloveny k účasti v odborných pracovních skupinách (expertním týmu).

Úroveň 2 = subjekty, kterým by měly být dostupné zásadní informace o přípravě IPRÚ, měly by být zapojeny do sběru námětů na konkrétní projekty, a kterým by měly být adresovány výzvy k podání žádostí/projektů.

Tabulková příloha:

Přehled stakeholderů v řešeném území (v členění dle tematických oblastí) – jako příloha v závěru tohoto dokumentu.

E. ANALÝZA PROBLÉMŮ A POTŘEB

E.1 Problémová analýza

Předmětem problémové analýzy je, na základě provedené situační analýzy a SWOT analýzy, identifikace zjištěných problémů rozvoje území včetně zhodnocení jejich významu a vlivu na všechny tři pilíře udržitelného rozvoje – sociální, ekonomický, environmentální. Identifikace problémů proběhla na základě výsledků a zjištění ze situační analýzy. Byly vybrány ty problémy, které mají synergický účinek a jsou stěžejní pro rozvoj regionu a to prostřednictvím následujících kroků:

- vytvoření seznamu klíčových problémů, kterými se území pro IPRÚ vyznačuje
- posouzení kauzálních vztahů mezi jednotlivými identifikovanými problémy a následné vytvoření problémových okruhů;
- grafické znázornění hierarchie a kauzality mezi problémy formou stromu problémů

Metodika vyhodnocení

Pro vyhodnocení územních dopadů problémů v území bylo využito multikriteriálních metod založených na expertním hodnocení. Zpracovatel analýzy vytvořil expertní panel, který u každého problému hodnotil 4 kritéria – sociální soudržnost, ekonomický rozvoj, stabilitu životního prostředí, územní dopad. První tři kritéria (pilíře udržitelného rozvoje) byla hodnocena na bodové škále 1 až 5, kdy 1 – problém má minimální vliv, 5 – problém má zásadní vliv. Pro stanovení velikosti územního dopadu byla použita škála, kdy 0,5 = lokální dopad, 1,0 = nadmístní dopad (více obcí), 1,5 = regionální dopad (v rámci kraje). Hodnota územního dopadu zároveň sloužila pro vyvážení kritérii udržitelného rozvoje. Na základě ohodnocení předchozích 4 kritérii byl stanoven význam identifikovaných problémů pro aglomeraci, který byl vypočítán jako průměr hodnot kritérií udržitelného rozvoje vydělený hodnotou územního dopadu.

Tabulka 47: Problémové okruhy v území SO ORP Liberec a SO ORP Jablonec nad Nisou

Kód	Problémový okruh	Počet identifikovaných problémů
V	Vzdělanost	4
T	Trh práce a zaměstnanost	3
C	Cestovní ruch	5
Z	Zdravotní služby	2
S	Sociální služby	3
DI	Dopravní infrastruktura	7
TI	Technická infrastruktura	4
ŽP	Životní prostředí	4

Zdroj: PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů

Celkem bylo identifikováno 32 problémů, které byly zařazeny do 8 problémových témat (okruhů). V území se vyskytují ještě další problémy a rizika, které však v současných

podmínkách nejsou řešitelné, případně nebyly vyhodnoceny jako faktory omezující rozvoj území.

Územní dopad a význam identifikovaných problémů

Níže zmíněné a popsané problémové oblasti tvoří **ZÁSADNÍ TÉMATA K ŘEŠENÍ**, bez ohledu na možné zdroje financování. V textu níže je uveden jejich popis a zdůvodnění.

Vzdělanost

Identifikované problémy v oblasti vzdělanosti obyvatel regionu mají významný vliv zejména na ekonomický rozvoj území a sociální soudržnost obyvatel. Všechny problémy mají nadmístní význam, tzn. s územním dopadem v rámci celé aglomerace. Bariérou rozvoje území je nižší úroveň vzdělání obyvatel, která má však výrazný růstový potenciál a neexistence místních akčních plánů rozvoje vzdělávání jako podmínka pro čerpání finančních prostředků z IROP. V současné době existuje pouze krajská koncepce vzdělávání – Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Libereckého kraje 2012.

Rozvoj území ovlivňuje také nedostatečná kapacita základních škol na území Liberce, kdy vzhledem k demografickému vývoji dochází ke snižování kvality vzdělávacího procesu s následnými projevy v celkové úrovni vzdělanosti obyvatel. Problémem v území je špatný stav školských objektů, absence bezbariérových přístupů. Zároveň vzdělávací proces ovlivňuje také nedostatečné materiálové vybavení škol a nedostatečné nebo zastaralé zázemí pro volný čas a sportovní a volnočasové aktivity při školských objektech. Problémem je také vysoká energetická náročnost a technický stav školních zařízení. Problémem v oblasti vzdělávání je stále se zvyšující výskyt sociálně-patologických jevů u dětí a zvyšující se podíl dětí s poruchami učení a chování. Řešit je třeba také dostupnost (nikoli pouze prostorovou) vzdělávání pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a také kvalitu tohoto vzdělávání.

Vzdělávací programy nejsou přizpůsobeny potřebám a poptávce na trhu práce. Již od základních škol lze rozšiřovat manuální zručnost dětí, podpořit zájem o technické a přírodovědné obory a přizpůsobit a vytvořit příslušné obory studia na SŠ a VŠ ve spolupráci se zaměstnavateli.

Tabulka 48: Expertní hodnocení problémové oblasti Vzdělanost

Vzdělanost		Kritérium				Význam problému
Kód	Problém	Sociální soudržnost	Ekonomický rozvoj	Stabilita životního prostředí	Územní dopad (váha)	
V1	Podprůměrná úroveň vzdělání obyvatel v rámci ČR	3	4	1	1,0	2,7
V2	Nedostatečná kapacita základních škol	4	4	1	1,0	3,0
V3	Nedostatečné vybavení a technický stav škol	3	3	3	1,0	3,0
V4	Neexistence koncepce vzdělávání	4	4	1	1	3,0
Celkem-vážený průměr dle územního dopadu		3,5	3,8	1,5	-	2,9

Zdroj: PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů

Pozn.: bodová škála 1 – minimální vliv, 5 – zásadní vliv

kritérium územní dopad – 0,5 lokální; 1 nadmístní (více obcí); 1,5 regionální (krajský)

Trh práce a zaměstnanost

Stejně významná jako vzdělanost je problematika trhu práce a zaměstnanosti. Většina identifikovaných problémů má nadmístní význam, závislost ekonomiky a zaměstnanosti zejména na automobilovém průmyslu je v současném nestabilním prostředí velkým problémem na území celého kraje. Největším rizikem a bariérou je vysoký podíl dlouhodobě nezaměstnaných, kdy u těchto osob dochází k postupné ztrátě pracovních návyků, demotivaci a je složité tyto osoby po dlouhé době bez práce zařadit do pracovního procesu. Mezi dlouhodobě nezaměstnané patří zejména osoby ohrožené sociálním vyloučením. Tento stav má významný vliv na sociální politiku a vznik sociálně patologických jevů procesu (velký vliv zejména na sociální oblast a ekonomický rozvoj). Území se musí potýkat také s dlouhodobě rostoucí mírou nezaměstnanosti, která ovlivňuje zejména ekonomický růst regionu, podobně jako nepoměr mezi nabídkou a poptávkou po zaměstnání (nízký počet volných pracovních míst a vysoký počet uchazečů o zaměstnání), která vyvolává disparity na trhu práce.

Dalším významným faktorem je minimální počet pracovních míst s flexibilním pracovním uspořádáním a téměř neexistující trend ve vytváření nástrojů personální politiky směřujících ke sladování pracovních a soukromých rolí a podporujících diverzitu zejména věkovou a genderovou v pracovních týmech). Taková opatření u zaměstnavatelů v území povedou k aktivizaci ekonomicky neaktivních obyvatel a k zastavení prohlubování sociální polarizace vedoucí k nárůstu sociálních rizik.

Tabulka 49: Expertní hodnocení problémové oblasti Trh práce a zaměstnanost

T - Trh práce a zaměstnanost		Kritérium				Význam problému
Kód	Problém	Sociální soudržnost	Ekonomický rozvoj	Stabilita životního prostředí	Územní dopad (váha)	
T1	Disparity na trhu práce – nízký počet volných pracovních míst vs. vysoký počet uchazečů o zaměstnání	3	4	1	1,0	2,7
T2	Rostoucí míra nezaměstnanosti	3	4	1	1,0	2,7
T3	Vysoký podíl dlouhodobě nezaměstnaných – zejména obyvatel ohrožených sociálním vyloučením	4	5	1	1,0	3,3
Celkem - vážený průměr dle územního dopadu		2,9	3,9	1,0	-	2,9

Zdroj: PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů

Pozn.: bodová škála 1 – minimální vliv, 5 – zásadní vliv

kritérium územní dopad – 0,5 lokální; 1 nadmístní (více obcí); 1,5 regionální (krajský)

Cestovní ruch

Přestože území má dostatečný potenciál k rozvoji cestovního ruchu, bariérou rozvoje je zejména nekonceptní přístup k propagaci území jako celku, který má územní dopad na celý kraj. V rámci aglomerace je výrazný nedostatek doplňkových služeb a infrastruktury cestovního ruchu (půjčování sportovních potřeb, průvodcovské služby, restaurační služby, apod.). Významným problémem je dlouhodobý pokles počtu návštěvníků v ubytovacích zařízeních, neboť v případě dlouhodobého pobytu návštěvníků v území je generován největší zisk. V území vyskytuje mnoho turistických atraktivit a památek, které mají potenciál

intenzivnějšího využití, ale jsou v nevyhovujícím technickém a provozním stavu. S tím souvisí problém s podfinancováním údržby a péče o infrastrukturu cestovního ruchu, resp. nekoncepčním řešením tohoto problému. Identifikované problémy tak ovlivňují zejména růst ekonomiky. Na území se nachází mnoho příležitostí pro sportovní aktivity pro rekreační využití jednotlivců, rodin i organizovaných skupin a také kvalitních sportovišť pro pořádání sportovních akcí mezinárodního významu.

Tabulka 50: Expertní hodnocení problémové oblasti Cestovní ruch

C - Cestovní ruch		Kritérium				Význam problému
Kód	Problém	Sociální soudržnost	Ekonomický rozvoj	Stabilita životního prostředí	Územní dopad (váha)	
C1	Pokles počtu návštěvníků v ubytovacích zařízeních	2	4	1	1,0	2,3
C2	Nekoncepční přístup při propagaci území	2	3	1	1,5	3,0
C3	Nedostatek doplňkových služeb CR	2	3	2	1,0	2,3
C4	Nedostatečná péče o infrastrukturu pro CR (základní i doplňkovou)	3	4	2	1,0	2,7
C5	Mnoho památek vhodných pro CR v zanedbaném stavu	3	3	2	1,0	2,7
Celkem - vážený průměr dle územního dopadu		2,4	3,4	1,5	-	2,7

Zdroj: PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů

Pozn.: bodová škála 1 – minimální vliv, 5 – zásadní vliv

kritérium územní dopad – 0,5 lokální; 1 nadmístní (více obcí); 1,5 regionální (krajský)

Zdravotní služby

V oblasti zdravotních služeb je výrazným problémem nejen nedostatečné materiálové a lékařské vybavení některých úseků nemocnic, ale především malý rozvojový potenciál zdravotních pracovišť nemocnic. Je potřeba modernizovat pracoviště a vytvořit nové prostorové možnosti pro tuto modernizaci, aby byla poskytnuta nejvyšší možná péče pacientům. Současně je potřeba provést optimalizaci a zefektivnění procesů, tak, aby byla zaručena následná péče a provázanost všech zdravotnických služeb. Vzhledem k tomu, že se tento problém týká zejména Krajské nemocnice Liberec, má tento nedostatek výrazný vliv na území celého kraje. Ze současných požadavků a potřeb na modernizaci krajské nemocnice je nutné vyzdvihnout potřebu rekonstrukce budovy Oddělení psychiatrie a inovaci materiálového vybavení, zejména zvýšení počtu akutních lůžek umožňujících léčbu celého spektra akutních duševních poruch. V některých vzdálenějších obcích byla identifikovaná horší dostupnost těchto služeb a nutnost dojížděky za základní zdravotní péčí, což je problém zejména pro znevýhodněné osoby – sociálně vyloučené obyvatele, matky s dětmi, imobilní občany, seniory.

Prioritou Nemocnice Jablonec nad Nisou je vybudování nového pavilonu akutní medicíny, rekonstrukce operačních sálů a obnova přístrojového vybavení.

Tabulka 51: Expertní hodnocení problémové oblasti Zdravotní služby

Z - Zdravotní služby		Kritérium				Význam problému
Kód	Problém	Sociální soudržnost	Ekonomický rozvoj	Stabilita životního prostředí	Územní dopad (váha)	
Z1	Horší dostupnost zdravotnických služeb ve vzdálenějších obcích	3	2	2	1,0	2,3

Z - Zdravotní služby		Kritérium				Význam problému
Kód	Problém	Sociální soudržnost	Ekonomický rozvoj	Stabilita životního prostředí	Územní dopad (váha)	
Z2	Nedostatečné stavebně-technické a přístrojové vybavení nemocnic	3	3	1	1,5	3,5
Celkem - vážený průměr dle územního dopadu		3,0	2,6	1,4	-	2,9

Zdroj: PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů

Pozn.: bodová škála 1 – minimální vliv, 5 – zásadní vliv

kritérium územní dopad – 0,5 lokální; 1 nadmístní (více obcí); 1,5 regionální (krajský)

Sociální služby

V oblasti sociálních služeb byly identifikovány dva hlavní problémy, které však mají velký význam pro aglomeraci (nadmístní význam) zejména ve vztahu k narůstajícímu počtu ekonomicky aktivních obyvatel, spadajících do skupiny sociálně znevýhodněných obyvatel, obyvatel ohrožených sociálním vyloučením (ze sociálně vyloučených lokalit) a dalších klientů sociálních zařízení. Z tohoto důvodu je výrazným nedostatkem nedostatečná kapacita sociálních služeb v území a také zastaralá a nevyhovující infrastruktura pro poskytování služeb, což má výrazný vliv na sociální soudržnost a stabilitu území. Zároveň v území chybí zejména některé terénní (ale i pobytové) služby, na kterých jsou závislí občané se sníženou pohyblivostí. Terénní služby mají také intenzivnější dopad na sociálně znevýhodněné a vyloučené obyvatele, tedy na cílovou skupinu osob, která je podporována v rámci IROP.

Tabulka 52: Expertní hodnocení problémové oblasti Sociální služby

S - Sociální služby		Kritérium				Význam problému
Kód	Problém	Sociální soudržnost	Ekonomický rozvoj	Stabilita životního prostředí	Územní dopad (váha)	
S1	Absence některých sociálních služeb – terénní, ambulantní i pobytové	5	3	1	1,0	3,0
S2	Nedostatečná kapacita sociálních a navazujících služeb v území pro sociálně znevýhodněné a vyloučené obyvatele - domovy s pečovatelskou službou, denní stacionáře, domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem, nepobytové sociální služby, respitní typy služeb	5	3	1	1,0	3,0
S3	Problém nevyhovující a zastaralé infrastruktury zázemí pro poskytování služeb a sociálního bydlení	5	3	1	1,0	3,0
Celkem - vážený průměr dle územního dopadu		5,0	3,0	1,0	-	3,0

Zdroj: PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů

Pozn.: bodová škála 1 – minimální vliv, 5 – zásadní vliv

kritérium územní dopad – 0,5 lokální; 1 nadmístní (více obcí); 1,5 regionální (krajský)

Dopravní infrastruktura

Doprava ovlivňuje všechny činnosti v území, proto identifikované problémy v rámci této oblasti mají největší vliv na rozvoj území. Hlavním problémem je nedostatečná kapacita a technický stav silnic (regionální dopad) společně s velkou dopravní intenzitou, která snižuje propustnost území a má silný ekonomický dopad v rámci celého kraje. Významně se tento stav projevuje v nedostatečném propojení mezi Libercem a Jabloncem nad Nisou. Územní

dopad v rámci celého kraje má také absence železničního napojení na vysokorychlostní trať nebo na trať mezinárodního významu (přímé napojení) a absence elektrizace některých železničních tratí. Meziměstská tramvajová trať Liberec – Jablonec nad Nisou se postupně rekonstruuje. V současné době je zrekonstruován a zdvojkolejněn úsek mezi terminálem MHD v Liberci a Novou Rudou. Zbývající úsek ve směru na Jablonec nad Nisou je v převážné míře (až na dva zrekonstruované úseky ve Vratislavicích nad Nisou a Proseči nad Nisou) zastaralý a nevyhovující. V současné době pokračuje rekonstrukce tratě z Nové Rudy do smyčky ve Vratislavicích nad Nisou a dále mezi Zeleným údolím a Brandlem v Jablonci nad Nisou. Tato trať má však nadmístní územní dopad z důvodu intenzivní dojížděky obyvatel okolních obcí do Liberce za prací a službami. Problém je zatím nerealizovaná odbočka z této tramvajové tratě do největšího sídliště Rochlice.

Dále je také problémem nedostatečná a územně nepropojená síť cyklostezek a cyklotras, která by mohla snížit intenzitu dopravy ve městech (cyklodoprava do zaměstnání a škol) a zvýšit ekonomický zisk z cestovního ruchu. Zároveň se jedná o ekologicky bezpečnou dopravu. Ve městech Liberec a Jablonec nad Nisou je problém s nedostatkem parkovacích míst (statické dopravy) v centrech, ale i v sídlištích, což ovlivňuje zejména spokojenost obyvatel, ale také bezpečnost dopravy, která je jedním ze stávajících problémů. Dalším problémem z hlediska bezpečnosti silničního provozu je např. řešení uspořádání křižovatek a přechodů přes komunikace apod. Tento problém vyplývá ze zvyšujícího se stupně motorizace a nekonceptního přístupu při řešení statické dopravy. „Snahou musí být optimalizace dopravy za účelem snížení počtu automobilů vjíždějících do centra, budování obchvatů Jablonce nad Nisou a Liberce pro tranzitní dopravu, případně vybudování odstavných parkovišť na okrajích měst s návazností na MHD.

Ve městech velikosti Liberce záchytná parkoviště na okrajích nefungují, dle šetření většinu IAD v centru tvoří místní doprava (dá se odečíst z dopravního modelu Liberce).

Tabulka 53: Expertní hodnocení problémové oblasti Dopravní infrastruktura

DI - Dopravní infrastruktura		Kritérium				Význam problému
Kód	Problém	Sociální soudržnost	Ekonomický rozvoj	Stabilita životního prostředí	Územní dopad (váha)	
DI1	Nedostatečná kapacita silnic I. (I/14)a II. tříd a zhoršující se technický stav ohrožující bezpečnost	3	4	3	1,5	5,0
DI2	Vysoká intenzita dopravy na hlavních silničních tazích	4	4	5	1,0	4,3
DI3	Chybějící přestupní uzly (Jablonec NN), technicky nevyhovující TT Lbc-Jbc, málo rozvinutá síť TT v Liberci	3	3	4	1,0	3,3
DI4	Absence železničního napojení na vysokorychlostní železniční tratě a absence elektrifikace železničních tratí	2	3	3	1,5	4,0
DI5	Nedostatek parkovacích míst ve městech Liberec a Jablonec nad Nisou	3	2	3	1,0	2,7
DI6	Bezpečnost dopravy	5	3	2	1,0	3,3
DI7	Nedostatečná a územně nepropojená síť cyklostezek a cyklotras	3	3	3	1,0	3,0

DI - Dopravní infrastruktura		Kritérium				Význam problému
Kód	Problém	Sociální soudržnost	Ekonomický rozvoj	Stabilita životního prostředí	Územní dopad (váha)	
Celkem - vážený průměr dle územního dopadu		3,2	3,2	3,3	-	3,7

Zdroj: PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů

Pozn.: bodová škála 1 – minimální vliv, 5 – zásadní vliv

kritérium územní dopad – 0,5 lokální; 1 nadmístní (více obcí); 1,5 regionální (krajský)

Technická infrastruktura

Problémy v technické infrastruktuře se týkají několika sídel v řešeném území a mají velký vliv zejména na životní prostředí. Nejvýraznější je problém nedostatečné kanalizační sítě v okrajových částech měst Liberec a Jablonec nad Nisou i v některých obcích a napojení na čistírny odpadních vod. Tato oblast silně ovlivňuje zejména životní prostředí a také kvalitu života obyvatel (sociální soudržnost). Statutární město Liberec, statutární město Jablonec nad Nisou a většina dalších obcí v řešeném regionu však má dlouhodobé provozní smlouvy se Severočeskou vodárenskou společností a.s. na provoz vodohospodářské infrastruktury (do roku 2022). To vyvolává problém při financování modernizace a rozšiřování těchto sítí, vzhledem k datu ukončení stávajících provozních smluv, podle kterých jsou odstupňovány výše dotace. Ten v tomto případě může získat pouze nízkou míru finanční podpory.

V celém regionu je vysoký podíl využití pevných paliv pro vytápění, což ovlivňuje kvalitu ovzduší. V obou městech jsou výrazné problémy s centrálním zdrojem a rozvody tepla, které neodpovídají obecně-technickým normám, správnému hospodaření s energiemi (úniky tepla) a poptávce. Důsledkem je nevyhovující cenová dostupnost dodávek tepla pro občany. Tento problém by měl být řešen zpracováním energetické koncepce. Je nutná zejména modernizace teplovodní rozvodné sítě, která je předimenzovaná. V roce 2013 se tuto situaci rozhodlo řešit statutární město Jablonec nad Nisou, odkoupením 100% společnosti Jablonecká energetická a.s.

Tabulka 54: Expertní hodnocení problémové oblasti Technická infrastruktura

TI - Technická infrastruktura		Kritérium				Význam problému
Kód	Problém	Sociální soudržnost	Ekonomický rozvoj	Stabilita životního prostředí	Územní dopad (váha)	
TI1	Nedostatečné řešení odkanalizování obcí a okrajových částí měst – kapacita, technický stav, ČOV	3	2	5	1,0	3,3
TI2	Nízké rezervy v systému zásobování elektrickou energií města Liberec	2	4	2	0,5	1,5
TI3	Zastaralost a špatný technický stav teplovodní rozvodné sítě	3	3	3	1,0	3,0
TI4	Vysoký podíl využití pevných paliv pro vytápění stacionárními zdroji	3	3	4	1,0	3,3
Celkem - vážený průměr dle územního dopadu		2,1	2,9	3,7	-	2,8

Zdroj: PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů

Pozn.: bodová škála 1 – minimální vliv, 5 – zásadní vliv

kritérium územní dopad – 0,5 lokální; 1 nadmístní (více obcí); 1,5 regionální (krajský)

Životní prostředí

V rámci životního prostředí byl identifikován jako nejvýznamnější problém znečištěné ovzduší, které je ovlivňováno zejména intenzivní dopravou a malými stacionárními zdroji znečištění (lokální topeniště). Velký vliv na ŽP má doprava, která ovlivňuje zejména nižší kvalitu vod a velkou míru hlukové zátěže v místech intenzivní dopravy. Problémem, který má lokální územní dopad ve městě Liberec, je výstavba obchodních center na volných plochách a nevyužívání starých průmyslových areálů. V posledních letech stoupá zájem o výstavbu obchodních center také v Jablonci nad Nisou, což zde může vyvolat stejný problém. Identifikované problémy mají nejvýraznější dopad na stabilitu životního prostředí.

Tabulka 55: Expertní hodnocení problémové oblasti Životní prostředí

ŽP - Životní prostředí		Kritérium				Význam problému
Kód	Problém	Sociální soudržnost	Ekonomický rozvoj	Stabilita životního prostředí	Územní dopad (váha)	
ŽP1	Nižší kvalita vody v blízkosti hlavních dopravních tahů a průmyslových areálů	2	1	4	1,0	2,3
ŽP2	Znečištěné ovzduší poléťavým prachem	4	2	5	1,0	3,7
ŽP3	Vysoká zátěž – podél dopravních tepen (hluk a emise)	3	1	3	1,0	2,3
ŽP4	Zábor volných ploch obchodními centry	2	3	4	0,5	1,5
Celkem - vážený průměr dle územního dopadu		2,9	1,6	4,0	-	2,5

Zdroj: PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů

Pozn.: bodová škála 1 – minimální vliv, 5 – zásadní vliv

kritérium územní dopad – 0,5 lokální; 1 nadmístní (více obcí); 1,5 regionální (krajský)

V rámci provedené problémové analýzy je srovnán význam identifikovaných problémových oblastí. Hlavní prioritní oblastí, která vykazuje problémy s největším významem a vlivem na rozvoj území je dopravní infrastruktura, která ovlivňuje široké území a má vliv na ekonomický rozvoj, ale také na zabezpečování potřeb a služeb pro obyvatele aglomerace. Vzhledem k rostoucímu počtu sociálně znevýhodněných obyvatel a dalších rizikových skupin jsou sociální služby dalším problémovým okruhem, do kterého by měly být směřovány investice. Význam ostatních problémových okruhů je znázorněn v tabulce níže. V příloze A10 je uveden podrobný seznam identifikovaných problémů v členění dle významu.

Tabulka 56: Význam témat k řešení pro aglomeraci

Zásadní témata k řešení (problémové okruhy)	Význam problému
DI - Dopravní infrastruktura	3,7
S - Sociální služby	3,0
V - Vzdělanost	2,9
T - Trh práce a zaměstnanost	2,9
Z - Zdravotní služby	2,9
TI - Technická infrastruktura	2,8
C - Cestovní ruch	2,7
ŽP - Životní prostředí	2,5

Zdroj: PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů

Pozn.: bodová škála - vážený průměr významu problémů – průměr za jednotlivé problémové okruhy

Pozn. Nejedná se o význam prioritní oblasti pro rozvoj území, ale o úroveň stávajícího stavu problému v rámci řešené oblasti

Všechny tyto identifikované problémové okruhy představují **zásadní témata**, která by měla být v dalším období řešena, a která jsou stěžejní pro komplexní rozvoj území. Řada těchto témat by měla být řešena integrovaně, což přinese značný synergický efekt.

V současné době jsou v Národním dokumentu k územní dimenzi (NDÚD) vytyčeny specifické cíle jednotlivých operačních programů. Výběr a zaměření těchto specifických cílů OP však ne zcela odpovídá identifikovaným hlavním problémovým oblastem a problémům řešeného území, ze kterých vyplývají zásadní témata k řešení. Pokud se zaměření a výběr specifických cílů pro územní dimenzi nebude měnit, nebudou moci být řešena všechna hlavní témata v rámci užšího IPRÚ, mohou být však řešena návaznými aktivitami prostřednictvím individuálních projektů.

E.2 Analýza potřeb území dle cílových skupin

Tato část dokumentu popisuje aktuální potřeby řešeného území. Cílem je posílení soudržnosti (koheze) aglomerace prostřednictvím operačních programů EU 2014+ s integrovaným přesahem mezi operačními programy při řešení komplexních problémů a rozvoje příležitostí v území.

Na základě předchozích analýz, zejména analýzy problémů, trendů a předpokladů, v rámci kterých byl analyzován také rozvojový potenciál regionu, jsou v následujícím textu identifikovány potřeby pro socioekonomický rozvoj území z hlediska různých cílových skupin:

Obyvatelé

1. Zkvalitňování služeb sociální a zdravotnické péče – zvyšování kapacity a dostupnosti sociálních a zdravotnických služeb dle aktuálně zjištěné potřeby. Rozvoj poradenství rizikovým skupinám – nezaměstnaní rodiče, senioři, zadlužené domácnosti, osoby zdravotně znevýhodněné, osoby ohrožené sociálním vyloučením, nízkopříjmové rodiny s dětmi apod.
2. Zavedení koncepční přípravy na trh práce ve spolupráci se zaměstnavateli, a to na všech úrovních vzdělávání počínaje MŠ. Zavedení kariérového poradenství a plánování na ZŠ, SŠ a VŠ.
3. Podpora a rozvoj služeb zaměstnanosti skupin ohrožených na trhu práce.
4. Zvýšení počtu pracovních míst s flexibilním uspořádáním podporujících sladování práce a rodiny.
5. Rozšíření nabídky obecního či sociálního bydlení pro nízkopříjmové a znevýhodněné skupiny obyvatel.
6. Podpora komunitního smýšlení, společensky odpovědných aktivit, spolkového života, zázemí pro neziskový sektor, rozvoj svépomocných skupin a dárcovství

7. Optimalizace kapacity základních škol včetně zlepšení technického stavu objektů, modernizace technického vybavení, učebních pomůcek a zázemí školských objektů pro volný čas a sportovní aktivity žáků a zajištění podmínek pro vzdělávání žáků se SVP.
8. Zajištění rovných příležitostí v přístupu ke vzdělávání (bezbariérovost technická i zajištění potřeb pro žáky se SVP) např. formou zřizování pozic školních psychologů a speciálních pedagogů na MŠ, ZŠ i SŠ či zaváděním genderově citlivého výchovného poradenství a vzdělávání.
9. Vytváření podmínek pro multikulturní vzdělávání, otevřený přístup pro příslušníky etnických a národnostních menšin.
10. Rozšiřování nabídky vzdělávacích aktivit pro děti i dospělé (celoživotního vzdělávání), rozvoj manuálních zručností, podpora zájmu o technické a přírodovědné obory, spolupráce se zaměstnavateli.
11. Podpora primární prevence rizikového chování ve školách.
12. Zkvalitňování dopravní obslužnosti území veřejnou hromadnou dopravou, posilování bezbariérovosti veřejných dopravních prostředků.
13. Budování a rozvoj silničních obchvatů v obcích s výskytem intenzivních dopravních proudů a vnitroměstských okruhů kolem center.
14. Zajištění rekonstrukce silniční sítě za účelem zkvalitnění spojení mezi jednotlivými sídly (zejména řešení dopravního propojení Liberce a Jablonce nad Nisou) a zvýšení bezpečnosti dopravy
15. Řešení problematiky parkování v centrech měst, v blízkosti významných cílů i na sídlištích, podpora komunitního smýšlení, společensky odpovědných aktivit, spolkového života, zázemí pro neziskový sektor, rozvoj svépomocných skupin a dárcovství
16. Zvýšení počtu budov napojených na efektivní zdroje CZT prostřednictvím modernizované sítě CZT včetně rozvodů, nutná určitá decentralizace systému CZT, a to v Liberci i Jablonci, je zpracována určitá koncepce, chybí finance a v Liberci zájem vlastníka
17. Snížení cen tepla prostřednictvím modernizace teplovodní rozvodné sítě
18. Odkanalizování okrajových částí měst a napojení na ČOV (v některých obcích není prioritou)

Návštěvníci a turisté

1. Zkvalitnění infrastruktury cestovního ruchu - rozšíření nabídky doplňkových služeb
2. Zvýšení dostupnosti informací o turistických atraktivitách a kulturních akcích konaných jak na území měst, tak v rámci celého regionu – aktivní prezentace regionu
3. Zkvalitnění dopravní infrastruktury využitelné pro cestovní ruch včetně informačních systémů
4. Rozšiřování nabídky ubytovacích a stravovacích zařízení v turistických oblastech
5. Rozšiřování cyklostezek, cyklotras a stezek pro pěší turistiku – úprava terénu, informační tabule, apod.
6. Spolupráce aktérů v cestovním ruchu

Podnikatelé a ekonomické subjekty

1. Podpora spolupráce mezi podnikateli a veřejným sektorem - spolupráce a potřeba zvyšovat vzájemnou informovanost o možnostech a podmínkách investování a podnikání v regionu
2. Podpora při rozvoji přeshraniční spolupráce na trhu práce
3. Potřeba výstavby silniční sítě a její zkvalitnění, přímé napojení železniční dopravy na TEN
4. Výstavba a zasíťování ploch pro podnikatelské účely
5. Podpora vzájemné spolupráce jednotlivých vzdělávacích zařízení a podnikatelů za účelem zajištění dostatečného množství kvalifikovaných odborníků pro potřeby firem v území a propojení vzdělávací sféry s potřebami trhu práce
6. Podpora sociálního podnikání
7. Podpora tvorby flexibilních forem uspořádání organizace práce
8. Podpora rovných příležitostí nejen žen a mužů při vstupu na trh práce

Neziskové organizace a další instituce

1. Zajištění provázanosti služeb jednotlivých neziskových organizací, vzájemná spolupráce NNO napříč zájmovými oblastmi
2. Rozšiřování dotačního schéma - Grantová podpora aktivit neziskových organizací
3. Podpora výstavby/modernizace vybraných sociálních zařízení a služeb zaměstnanosti
4. Zlepšení informovanosti navzájem i navenek
5. Zajištění stabilního a předvídatelného financování sociálních služeb

Veřejná správa.

6. Kvalita veřejné správy, efektivnost, transparentnost, profesionalizace.

F. VAZBA NA STRATEGICKÉ DOKUMENTY

Jedním z podkladů potřebných pro zpracování integrované strategie území je zmapování strategií, jejichž realizace se odehrává na řešeném území. To znamená přehled a vyhodnocení relevantních strategií, které mají na dané území dopad. Jejich cíle by měly být po zhodnocení zahrnuty do vznikající strategie, aby nedocházelo k rozporům mezi existujícími rozvojovými dokumenty a realizovanými strategiemi.

V únoru 2014 byla v rámci přípravných prací pro tvorbu Strategie zpracována „Rešerše (zmapování) existujících strategií v území ORP Liberec a ORP Jablonec nad Nisou pro potřeby tvorby IPRÚ Liberec – Jablonec nad Nisou“.

Výstupy této rešerše jsou uvedeny v následující části dokumentu.

F.1 Východiska a způsob řešení

Cílem této práce je shromáždit informace o strategických dokumentech v zájmovém území budoucího Integrovaného plánu rozvoje Liberec – Jablonec nad Nisou (dále také jen IPRÚ L-J). Pro tuto fázi přípravy bylo území upřesněno na celá spádová území ORP Liberec a ORP Jablonec nad Nisou. Předpokladem zadání bylo zmapovat dostupné strategie a pokusit se posoudit jejich využitelnost pro následné zpracování integrované strategie území pro IPRÚ. Již při zadání byly očekávány problémy s naplněním cílů práce – zejména metodická rozdílnost, všeobecnost, neaktuálnost, neúplné územní pokrytí a někdy i obtížná dostupnost sledovaných strategických a rozvojových dokumentů.

F.2 Přehled strategických dokumentů

V rámci zmapování byly zjišťovány rozvojové dokumenty několika typů:

- Krajské strategické dokumenty (všeobecné, územní i resortní)
- Místní strategické dokumenty (města, obce)
- Nadřazené (národní) strategické dokumenty

V následující části dokumentu jsou v tabulkové formě shrnuty přehledy strategických dokumentů, které by mohly být využity pro zpracování integrované strategie území a IPRÚ.

Tabulka 61: Přehled krajských strategických dokumentů

Přehled krajských strategických dokumentů, které mají vazbu na přípravu IPRÚ L-J				
Název	Časová platnost	Aktualizace - stávající stav	Využitelnost	
Strategie rozvoje Libereckého kraje 2006 – 2020	2006-2020	schválena v roce 2012	++	zásadní strategické cíle
Program rozvoje Libereckého kraje 2007 – 2013	2007-2013	před schválením nový PRLK	++	

Problémová analýza potřeb Libereckého kraje ve vazbě na nové plánovací období EU 2014-2020	2014-2020	Schválena	++	
Strategie udržitelného rozvoje LK 2006-2020	2006-2020	-		pouze částečně (limity ŽP)
Zásady územního rozvoje LK	2011-	v přípravě (2/2014 bude projednáván Návrh Zprávy o uplatňování ZÚR LK v uplynulém období)	++	limity, regionální rozvojové plochy a koridory
Územně analytické podklady LK	2013-2015	v přípravě (aktualizace je dle zákona průběžná, předpoklad 06/2015)	+	územní průmět problémů
Plán odpadového hospodářství LK	2004-2014	nezapočato, nejdříve 2015		částečně - dosud nerealizované cíle a záměry
Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty Libereckého kraje	2011-2020	schváleno	+	částečně - aktivity a záměry
Plán rozvoje VaK LK	2004-2014	Průběžné aktualizace 1x ročně	+	částečně - dosud nerealizované cíle a záměry
Koncepce ochrany přírody a krajiny LK	2013-2023	před schválením (2014)	+	limity, aktivity
Koncepce ochrany před povodněmi LK	2006-	nezapočato	?	
Integrovaný program ke zlepšení kvality ovzduší LK	2012-	schváleno	+	
Zásady řízení zdravotnictví v Libereckém kraji v oblasti lůžkové péče a ve vztahu k ZZS LK pro období 2014 - 2018	2014-2018	v přípravě, předpoklad schválení 2014	-	jen v případě zařazení priority Zdravotnictví
Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy LK	2012-2016	schváleno	+	cíle a aktivity
Koncepce vzdělávání žáků se speciálně vzdělávacími potřebami	2013-2020	před schválením	?	
Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb LK	2014-2017	schváleno	+	cíle a rozvojová opatření
Analýza plánů rozvoje sociálních služeb	2012-2017	schváleno	-	
Analýza sociálně vyloučených lokalit a dostupnosti sociálních služeb prevence v těchto lokalitách v LK	2013-2016	schváleno	+	
Územně energetická koncepce LK	2010-	nezapočato	+	záměry a aktivity v území IPRÚ
Strategii inteligentní specializace (S3)		před schválením	?	
Regionální surovinová politika LK	2011-2020	schváleno	-	

Program rozvoje cestovního ruchu	2007-2013	nezapočato		nerealizované záměry
Koncepce účinnější podpory památkové péče v LK	2003-	nezapočato		nerealizované záměry
Koncepce výstavby a rozvoje informačních systémů krizového řízení a integrovaného záchranného systému LK	2013-	schváleno	?	
Povodňový plán LK	2013-	schváleno	+	společná protipovodňová opatření a ochrana v povodí Nisy a jejích přítoků
Program rozvoje cyklistické dopravy LK	2008-2013	v přípravě 2014-2020	+	nerealizované záměry
Analýza dopravy LK	2013-	1 x 1 rok	-	
Doprava v LK	2010	nezapočato	-	
Akční plány snižování hluku na silnicích II. III. třídy v LK	2008-		+	priority, záměry
Plán dopravní obslužnosti	2012-2016	schváleno	+	opatření na podporu VD
Strategie bezpečnosti silničního provozu LK 2012-2020	2012-2020	schváleno	+	kolizní a problémová místa
Optimalizace pořadí realizace silničních obchvatů vybraných měst v LK na silnicích II. a III. třídy	2010-2025	schváleno	+	priority, záměry
Železnice v LK 2030	2014-2030	v přípravě	?	

Zdroj: vlastní zpracování

Města a obce spádových oblastí obou ORP byly osloveny ze strany MML a byly od nich vyžádány informace o aktuálně platných rozvojových dokumentech na jejich území.

STRATEGICKÉ DOKUMENTY OBCÍ (pro IPRÚ L-J)		
Přehled obcí, které zaslaly odpověď na výzvu MML		
ZÚJ	Název obce	odpověď na výzvu
	ORP Liberec	
563901	Bílá	
563919	Bílý Kostel nad Nisou	
563943	Cetenov	
563960	Český Dub	
530468	Dlouhý Most	
564052	Hlavice	
564061	Hodkovice nad Mohelkou	
564095	Hrádek nad Nisou	
564109	Chotyně	
564117	Chrastava	
561631	Jablonné v Podještědí	
561657	Janovice v Podještědí	
546658	Janův Důl	
530484	Jeřmanice	
564176	Kryštofovo Údolí	
564184	Křížany	
563889	Liberec	
564231	Mníšek	
546593	Nová Ves	
564281	Oldřichov v Hájích	
564290	Osečná	
544345	Proseč pod Ještědem	
564397	Rynoltice	
544477	Stráž nad Nisou	
564427	Světlá pod Ještědem	
564460	Šimonovice	
564532	Všelibice	
564541	Zdislava	
	ORP Jablonec nad Nisou	
563536	Bedřichov	
530425	Dalešice	
563510	Jablonec nad Nisou	
563595	Janov nad Nisou	
563633	Josefův Důl	
563692	Lučany nad Nisou	
563714	Maršovice	
563731	Nová Ves nad Nisou	
546577	Pulečný	
563781	Rádlo	
563790	Rychnov u Jablonce nad Nisou	

Následující tabulka doplňuje přehled místních strategií na území ORP Liberec a ORP Jablonec nad Nisou a shrnuje jejich základní parametry.

Tabulka 62: Přehled strategických dokumentů obcí

STRATEGICKÉ DOKUMENTY OBCÍ (pro IPRÚ L-J)						
ZÚJ	Název obce	strategický dokument	časová platnost	využitelnost	územní plán / pořízení	
ORP Liberec						
563901	Bílá	POV	2007-2013	ne		
563919	Bílý Kostel nad Nisou	Program rozvoje obce	?	letos aktualizace	ANO / pořizuje se nový	
563943	Cetenov	NE	X	X	ANO / 2011	
563960	Český Dub	Program rozvoje města	2014-2020	AČ, opatření	ANO	www
530468	Dlouhý Most	ANO	2008-2015	záměry	ANO / 2001 / pořizuje se nový	el POV
564052	Hlavice	Program obnovy obce	2010-2013		ANO / 2014	
564061	Hodkovice nad Mohelkou	ANO	2013-		ANO / pořizuje se nový	www
564095	Hrádek nad Nisou	Rozvojový plán	2005-2015	20 strategických oblastí	ANO	
564109	Chotyně	NE	X	X	ANO / 2009, 2013	
564117	Chrastava	NE	do r.2013	dlouhodobé cíle	ANO / 2013	
561631	Jablonné v Podještědí	NE	X	X	ANO	www
561657	Janovice v Podještědí	NE	X	X		
546658	Janův Důl	NE	X	X		
530484	Jeřmanice	NE	X	X	ANO	
564176	Kryštofovo Údolí	NE	X	X	ANO / pořizuje se nový	
564184	Křížany	NE	X	X	ANO	
563889	Liberec	Strategie rozvoje	2013-2020	aktualizace, 5 strategických cílů	ANO	
564231	Mníšek	POV	2014-2020	záměry	ANO	
546593	Nová Ves	NE	X	X	ANO	
564281	Oldřichov v Hájích	NE	X	X	ANO	
564290	Osečná	Program obnovy venkova	2014 - 2020	8 prioritních oblastí	ANO / pořizuje se nový	el. POV
544345	Proseč pod Ještědem	Program rozvoje obce	2014 - 2020		ANO / 2009	www
564397	Rynoltice	NE	X	X		
544477	Stráž nad Nisou	NE	X	X	ANO	
564427	Světlá pod Ještědem	NE	X	X	ANO	
564460	Šimonovice	NE	X	X	ANO / pořizuje se nový	
564532	Všelibice	NE	X	X		
564541	Zdislava	NE	X	X		
ORP Jablonec nad Nisou						
563536	Bedřichov	SPRO	2008-2015	4 priority, 5 projektů	ANO / 2012	el. SPRO
530425	Dalešice	NE	X	X	ANO	www
563510	Jablonec nad Nisou	Strategický plán	-2013, aktual. 2014-2020	8 tematických oblastí	ANO / pořizuje se nový	www
563595	Janov nad Nisou	Program rozvoje obce	2014-2020	5 programových cílů	ANO	www
563633	Josefův Důl	NE	X	X	ANO / pořizuje se nový	
563692	Lučany nad Nisou	?			ANO	
563714	Maršovice	POV			ANO / pořizuje se nový	el POV
563731	Nová Ves nad Nisou	Program obnovy vesnice	2010 -	náměty a akce v 5 oblastech	pořizuje se nový	el.POV
546577	Pulečný	Str.plán rozvoje obce	2011-2020	3 priority, 11 cílů	ANO	www
563781	Rádl	ANO			ANO	
563790	Rychnov u Jablonce nad Nisou	NE	X	X	ANO	

Zdroj: vlastní zpracování

Matice cílů a opatření strategických dokumentů v území pro nalezení společných průsečíků-cílů pro plánovanou strategii IPRÚ:

STRATEGICKÉ DOKUMENTY OBCÍ (pro IPRÚ L-J)																
MATICE CÍLŮ																
Název obce	strategický dokument	ekonomika, podnikání	cestovní ruch	zaměstnanost	školení	kultura, sport, volný čas	bydlení	zdravotnictví	sociální služby	doprava	infrastruktura	životní prostředí	veřejný prostor	služby	veřejná správa	občanská společnost
ORP Liberec																
Bílá	ANO				x	x				x	x		x	x		x
Bílý Kostel nad Nisou	ANO		x			x	x	x		x	x	x		x		
Cetenov	NE															
Český Dub	ANO	x	x		x	x	x		x					x		x
Dlouhý Most	ANO					x				x	x	x				
Hlavice	ANO															
Hodkovice nad Mohelkou	ANO	x			x	x	x	x	x	x	x		x	x		x
Hrádek nad Nisou	ANO	x	x			x				x	x	x		x	x	
Chotyně	NE															
Chrastava	NE															
Jablonné v Podještědí	NE															
Janovice v Podještědí	NE															
Janův Důl	NE															
Jeřmanice	NE															
Kryštofovo Údolí	NE															
Křížany	NE															
Liberec	ANO	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Mníšek	ANO	x	x		x	x			x	x	x		x			x
Nová Ves	NE															
Oldřichov v Hájích	NE															
Osečná	ANO	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Proseč pod Ještědem	ANO	x	x	x	x	x	x	x	x		x		x		x	x
Rynoltice	NE															
Stráž nad Nisou	NE															
Světlá pod Ještědem	NE															
Šimonovice	NE															
Všelibice	NE															
Zdíslava	NE															
ORP Jablonec nad Nisou																
Bedřichov	ANO	x	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x		x
Dalešice	NE															
Jablonec nad Nisou	ANO	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Janov nad Nisou	ANO	x	x	x		x		x	x	x	x	x	x		x	x
Josefův Důl	NE															
Lučany nad Nisou	ANO		x		x	x	x	x	x	x	x		x	x		
Maršovice	ANO				x	x	x			x	x	x	x			
Nová Ves nad Nisou	ANO	x	x			x	x			x	x	x	x	x		x
Pulečný	ANO		x			x	x			x	x	x	x	x	x	x
Rádlo	ANO	x	x		x	x			x	x	x	x	x	x		x
Rychnov u Jablonce nad Nisou	NE															

Obrázek 19: Matice cílů a opatření strategických dokumentů v území

Zdroj: vlastní zpracování

F.3 Vazba na strategické dokumenty

Ze zmapování výše uvedených přehledů strategických dokumentů vyplývá několik zásadních zjištění, která významně ovlivňují jejich praktickou využitelnost pro IPRÚ:

- Metodická rozdílnost (a tím obtížná porovnatelnost, včetně rozdílné terminologie)
- Obecnost strategií (většinou obsahují všeobjímající témata)
- Chybějící prioritizace (z dokumentů nelze vyčíst důležitost jednotlivých cílů, opatření, aktivit – i když mnohde je používán pojem „priorita“, neznamená však důležitost)
- Chybějící nebo nedostatečná lokalizace návrhových částí strategií (územní záběr / upřesnění cílů, opatření, atd.).

Využitelnost částí dokumentů – obecně:

- Analytické části (data) – pouze pokud jsou aktuální (tj. zpracovaná v uplynulých 2-3 letech).
- SWOT analýzy – ano, pokud jsou součástí dokumentů v podobě globální SWOT analýzy (nikoliv jen dílčích).
- Analytické shrnutí (závěry) – ano, pokud jsou součástí dokumentu (bohužel velmi zřídka).
- Strategické vize a dlouhodobé cíle – ano (většinou ale stanovené velmi obecně, bez indikátorů a někdy i bez časových horizontů).
- Střednědobé cíle, úkoly, opatření, priority, aktivity... - ano, pokud mají definovány základní atributy a nejsou formulovány pouze v obecné rovině.
- Konkrétní záměry, aktivity, projekty – omezeně ano (většinou jednotlivosti bez širšího strategického rámce – menší obce - POV).

V obecné rovině lze konstatovat dobrou koincidence zásadních územních dokumentů – tzn. Strategie rozvoje Libereckého kraje a strategií statutárních měst Liberec a Jablonec nad Nisou, včetně vazeb na územně plánovací dokumentace (ZÚR i územní plány obou měst). Koincidence je míněn soulad dlouhodobě definovaných strategických cílů a to jak v rovině tematické, tak i územní.

Výsledné doporučení zaměření - cílů, které nejvíce řeší všichni v území

Přehled nejčastěji se opakujících témat (v úrovni strategických cílů, priorit či opatření) **ve strategických dokumentech** měst a obcí v řešeném území IPRÚ Liberec – Jablonec nad Nisou:

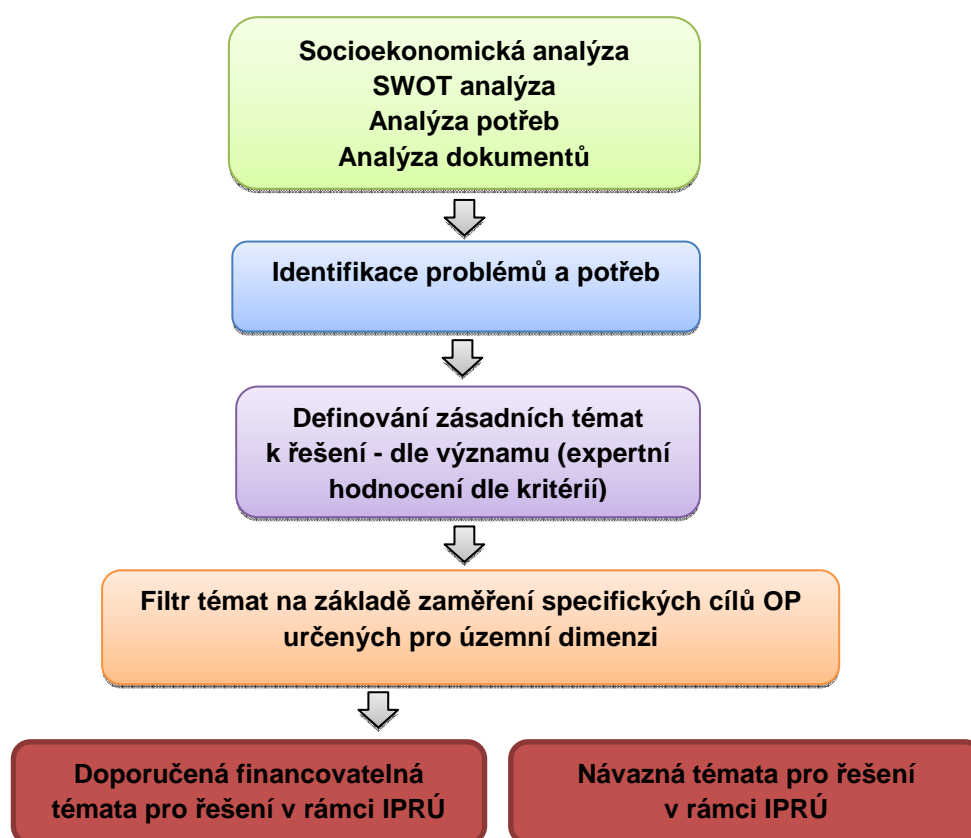
- Doprava (zejména dopravní infrastruktura, ale často také dopravní obslužnost a dostupnost) – řešeno prostřednictvím specifických cílů 1, 2, 3 – **Zlepšení mobility, Navýšení podílu forem udržitelné dopravy, Eliminace negativních vlivů dopravy na ŽP a veřejné zdraví**

- Využití potenciálu území (zejména přírodního a kulturního bohatství) pro rozvoj cestovního ruchu řešeno prostřednictvím specifického cíle 9 – **Využití potenciálu území pro rozvoj cestovního ruchu**
- Veřejné služby se zaměřením zejména na zdraví a sociální oblast (jejich nabídka, dostupnost, kvalita) řešeno prostřednictvím specifického cíle 4 – **Zvýšení kvality a dostupnosti sociálních a navazujících služeb** a specifického cíle 8 – **Rozvoj infrastruktury pro poskytování zdravotnických služeb a péče o zdraví**
- Zlepšení situace na trhu práce – podpora vzniku nebo udržení pracovních míst, flexibilizace trhu práce – řešeno prostřednictvím specifického cíle 5 – **Zaměstnanost pro podporu sociální soudržnosti**
- Rozvoj lidských zdrojů (vzdělávání, školství, kvalitní podmínky pro život) – řešeno prostřednictvím specifického cíle 6 – **Optimalizace infrastruktury pro vzdělávání** a specifického cíle 7 – **Neinvestiční podpora celoživotního vzdělávání**
- Péče o veřejný prostor a životní prostředí – řešeno prostřednictvím specifických cílů 10, 11 – **Zvýšení spolehlivosti technické infrastruktury a zlepšování kvality ovzduší, Minimalizace ekologických rizik a péče o přírodní prostředí**
- Rozvoj občanské společnosti, spolupráce veřejného, neziskového a podnikatelského sektoru – řešeno prostřednictvím specifického cíle 12 – **Efektivní správa území**

G. Doporučení pro nastavení opatření IPRÚ

Na základě zjištění ze situační analýzy, SWOT analýzy, analýzy potřeb a dokumentů byly identifikovány hlavní problémy, které tvoří bariéru rozvoje území a zároveň mají synergický účinek pro zlepšení stavu v řešeném území. Následně byly jednotlivé problémy zařazeny do problémových oblastí a vyhodnoceny podle kritérií udržitelného rozvoje a územního dopadu. Pro účely vymezení vhodných témat zařazených do užšího IPRÚ byla provedena filtrace, kdy hlavním kritériem bylo zaměření specifických cílů OP určených pro územní dimenzi - tzn., jsou doporučeny ty tematické okruhy, na které lze čerpat finanční prostředky (dotace) z operačních programů definovaných v NDÚD – Operační program Doprava, Integrovaný regionální operační program a Operační program Zaměstnanost.

Schéma: Postup při tvorbě doporučení zaměření témat pro řešení v rámci IPRÚ

Všechna tato zásadní prioritní témata a v nich identifikované problémy je nutné v následujícím období aktivně řešit. V rámci IPRÚ však bude možné čerpat dotace pouze na ty problémy, které jsou v souladu se specifickými cíli operačních programů definovaných v Národním dokumentu k územní dimenzi, případně ve vazbě na tematické cíle strategie Evropa 2020.

Ke každému tématu je uveden přehled identifikovaných problémů a potřeb, dále argumentační zdůvodnění výběru tématu v návaznosti na současný stav a potřeby v území. Ke každému tématu byly doporučeny specifické cíle OP vhodné k financování projektových aktivit, doplněné o vazbu na tematické cíle strategie Evropa 2020.

DOPRAVA

Identifikované problémy		Potřeba
<ul style="list-style-type: none"> ■ Nedostatečná kapacita silnic I. a II. tříd a zhoršující se technický stav 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zlepšování kvality technického stavu dopravní infrastruktury ➤ Rekonstrukce silničních úseků nižších tříd 	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Vysoká intenzita dopravy na hlavních silničních tazích 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Výstavba obchvatů a přeložek silnic na vybraných úsecích ➤ Zklidňování dopravy v centrech obcí 	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Nedostatečné kapacity MHD a nedostatečná tramvajová síť 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zlepšení dopravního spojení mezi městy Liberec a Jablonec nad Nisou ➤ Modernizace tramvajových tratí ➤ Výstavba nových tramvajových tratí ➤ Modernizace a nákup nových vozů MHD ➤ Zavádění nízkopodlažních vozů MHD 	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Absence železničního napojení na vysokorychlostní železniční tratě a nedostatečná elektrifikace železničních tratí 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Využití napojení na německou železniční síť, trasování a realizace rychlého železničního spojení 	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Nedostatek parkovacích míst ve městech Liberec a Jablonec nad Nisou 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Řešení problematiky parkování v centrech měst a v blízkosti významných a turistických atraktivit ➤ Regulace parkování v centru ➤ Výstavba přestupních terminálů včetně doprovodných služeb a systému P+R 	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Bezpečnost dopravy 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Modernizace integrovaného dopravního systému se zaváděním moderních informačních a navigačních systémů ➤ Budování bezbariérových zastávek a chodníků 	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Nedostatečná a územně nepropojená síť cyklostezek a cyklotras 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Budování a propojování cyklistické sítě (cyklotrasy, cyklopruhy, apod.) 	
Zdůvodnění	Doprava má silně integrující charakter a vzhledem ke koncentraci zdravotnické, sociální, školní infrastruktury a dalších služeb do obou měst má doprava velký význam pro dostupnost těchto služeb z okolních sídel. Tlak na zkvalitňování dopravní sítě a zvyšování kapacity vyvolává pokračující trend suburbanizace. Zároveň je v dalším období důležité modernizovat veřejnou hromadnou dopravu (s ohledem na zvýšení počtu bezbariérových spojů) a stávající tramvajovou síť, která je významným prvkem MHD ve městech (i ve spojení mezi městy Liberec a Jablonec n. Nisou), a zlepšit dostupnost území vymezené aglomerace, čímž selepší i její dopravní obslužnost.	
Vazba na operační program	IROP - SC 1.1 – Zvýšení regionální mobility prostřednictvím modernizace a rozvoj sítí regionální silniční infrastruktury navazující na síť TEN-T	
Vazba na operační program	IROP – SC 1.2 – Zvýšení podílu udržitelných forem dopravy	

Identifikované problémy	Potřeba
	OPD – SC 1.4 - Vytvoření podmínek pro zvýšení využívání veřejné hromadné dopravy ve městech v elektrické trakci
	OPD – SC 1.5 - Zlepšení řízení dopravního provozu a zvyšování bezpečnosti dopravního provozu ve městech
Vazba na tematické cíle strategie Evropa 2020	TC7 - Podpora udržitelné dopravy a odstraňování překážek v klíčových síťových infrastrukturách
	TC8 - Podpora zaměstnanosti a podpora mobility pracovních sil

VZDĚLANOST

Identifikované problémy	Potřeba
<ul style="list-style-type: none"> ■ Podprůměrná úroveň vzdělání obyvatel v rámci ČR 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zvýšení dostupnosti vzdělávání pro široké spektrum obyvatel ➤ Motivace obyvatel k účasti na vzdělávání ➤ Zavedení opatření po umožnění rovného přístupu ke vzdělávání ➤ Řešení přístupu ke vzdělávání v sociálně vyloučených lokalitách
<ul style="list-style-type: none"> ■ Nedostatečná kapacita základních škol v Liberci 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Navýšení kapacit základních škol
<ul style="list-style-type: none"> ■ Nedostatečné vybavení a technický stav škol 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zlepšení technického vybavení a technického stavu škol
<ul style="list-style-type: none"> ■ Neexistence koncepce vzdělávání 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zpracování akčního plánu vzdělávání
Zdůvodnění	<p>Oblast vzdělanosti má úzkou vazbu na trh práce s výrazným synergickým účinkem. Identifikované problémy v oblasti vzdělanosti obyvatel regionu mají významný vliv nejen na zaměstnanost, ale také na celkový ekonomický rozvoj území a sociální soudržnost obyvatel. Velkým sociálním i ekonomickým rizikem je vysoký podíl dlouhodobě nezaměstnaných, kdy u těchto osob dochází k postupné ztrátě pracovních návyků, demotivaci a je složité tyto osoby po dlouhé době bez práce zařadit do pracovního procesu. Mezi dlouhodobě nezaměstnané patří zejména osoby ohrožené sociálním vyloučením a osoby pečující. Sociálním hendikepem těchto osob je navíc výrazně snížená možnost uplatnění na trhu práce. Důležitá bude provázanost vzdělávacích aktivit s trhem práce se zaměřením na posilování inkluzivního vzdělávání a uplatnitelnost znevýhodněných osob na trhu práce. Zároveň je v území potřeba provázat vzdělávací systém s potřebami trhu práce, zejména v technických oborech a podnikatelské činnosti a podpořit služby zaměstnanosti skupin ohrožených na trhu práce.</p> <p>Podstatná překážka v aktivizaci ekonomicky neaktivních obyvatel je neexistence flexibilního pracovního uspořádání a podpůrných opatření sladování pracovních a soukromých rolí - opatření umožňující vstup na trh práce (zařízení péče o děti, dostupná respitní péče, co-workingová pracoviště, změna personálních politik zaměstnavatelů aj.). Trend stárnutí populace se dlouhodobě dynamizuje i v tomto regionu. Nutností je u zaměstnavatelů vytváření ekonomicky přijatelných nástrojů personální politiky, které povedou ke</p>

Identifikované problémy		Potřeba
<ul style="list-style-type: none"> ■ Podprůměrná úroveň vzdělání obyvatel v rámci ČR 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zvýšení dostupnosti vzdělávání pro široké spektrum obyvatel ➤ Motivace obyvatel k účasti na vzdělávání ➤ Zavedení opatření po umožnění rovného přístupu ke vzdělávání ➤ Řešení přístupu ke vzdělávání v sociálně vyloučených lokalitách 	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Nedostatečná kapacita základních škol v Liberci 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Navýšení kapacit základních škol 	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Nedostatečné vybavení a technický stav škol 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zlepšení technického vybavení a technického stavu škol 	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Neexistence koncepce vzdělávání 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zpracování akčního plánu vzdělávání 	
	zhodnocování zaměstnanecké skupiny lidí nad 50 let věku.	
Vazba na operační program	IROP – SC 2.4 Zvýšení kvality a dostupnost infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení	
	OP Z – SC. 1.1 Zvýšit míru zaměstnanosti podpořených osob	
	OP Z – SC 2.1 Zvýšit uplatnitelnost osob ohrožených nebo sociálně vyloučených ve společnosti a na trhu práce	
	OPPIK – SC 2.4 Zkvalitnit infrastrukturu pro rozvoj lidských zdrojů v podnikatelském sektoru s důrazem na technické odborné vzdělávání	
	OP VVV – PO 3, IP 1, SC 1 - Vzdělávání k sociální integraci dětí a žáků	
	OP VVV – PO 3, IP 2, SC 1 - Zvýšení kvality předškolního vzdělávání včetně usnadnění přechodu dětí na ZŠ	
	OP VVV – PO 3, IP 2, SC 2 - Zlepšení kvality vzdělávání a výsledků žáků v klíčových kompetencích	
	OP VVV – PO 3, IP 2, SC 3 - Rozvoj systému strategického řízení a hodnocení kvality ve vzdělávání (tento specifický cíl není dosud v územní dimenzi)	
	OP VVV – PO 3, IP 2, SC 5 - Zvyšování kvality vzdělávání a odborné přípravy včetně posílení jejich relevance pro trh práce	
Vazba na tematické cíle strategie Evropa 2020	TC3 - Zvýšení konkurenceschopnosti MSP	
	TC4 - Podpora přechodu na nízkouhlíkové hospodářství ve všech odvětvích	
	TC8 - Podpora zaměstnanosti a podpora mobility pracovních sil	
	TC10 - Investice do vzdělávání, dovedností a celoživotního učení	

ZDRAVOTNÍ SLUŽBY

Identifikované problémy		Potřeba
<ul style="list-style-type: none"> ■ Horší dostupnost zdravotnických služeb ve vzdálenějších obcích 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dostupné zdravotní služby ve všech obcích zájmového území 	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Nedostatečné stavebně technické a přístrojové vybavení nemocnic i s ohledem na bezbariérovost 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zlepšení technického stavu nemocnic a pořízení nového vybavení nemocnic ➤ Hledání vhodných zdrojů na rozvoj nemocnic 	
SOCIÁLNÍ SLUŽBY		
Identifikované problémy		Potřeba
<ul style="list-style-type: none"> ■ Absence některých sociálních služeb – terénní, ambulantní i pobytové 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozvoj chybějících sociálních služeb ➤ Podpora informačních a poradenských služeb 	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Nedostatečná kapacita sociálních služeb v území – pro sociálně znevýhodněné a vyloučené obyvatele - domovy s pečovatelskou službou, denní stacionáře, azylové domy pro matky s dětmi a sociální služby poskytované terénní formou, odlehčovací služby 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Podpora a rozvoj nových sociálních služeb zvýšení kapacity stávajících služeb 	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Nevyhovující technický stav zázemí pro poskytování sociálních služeb 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zlepšení technického stavu zázemí poskytovatelů sociálních služeb 	
Zdůvodnění	<p>Vzájemná synergie mezi zdravotními a sociálními službami vychází z aktuálního stavu populace v regionu, kdy dochází ke zvyšování počtu osob v rizikových skupinách – sociálních i zdravotních a zároveň k nedostatečnému pokrytí jejich potřeb. Cílovou skupinou jsou zejména rodiny s dětmi, osoby sociálně znevýhodněné, senioři a osoby ohrožené sociálním vyloučením a osoby pečující. Sociálním hendikepem těchto osob je navíc výrazně snížená možnost uplatnění na trhu práce. Kombinace ekonomické neaktivity a finanční nákladnosti péče představuje pro tyto skupiny riziko upadání do chudoby. Propojenost sociálních služeb se zdravotními je vhodná také vzhledem k požadavku a prioritě Evropské komise, která chce podporovat zdravotnictví pouze za předpokladu, že podpořené aktivity budou mít pozitivní vliv na sociální oblast a sociálního začleňování.</p>	
Vazba na operační program	<p>IROP - SC 2.1: Zvýšení kvality a dostupnosti služeb vedoucí k sociální inkluzi</p> <p>IROP – SC 2.3 Rozvoj infrastruktury pro poskytování zdravotnických služeb a péče o zdraví</p>	
Vazba na tematické cíle strategie Evropa 2020	<p>TC 1 Posílení výzkumu, technologického rozvoje a inovací</p> <p>TC 9 Podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě a diskriminaci</p> <p>TC 10 Investice do vzdělávání, odborné přípravy a odborného výcviku k získávání dovedností a do celoživotního učení</p>	

TRH PRÁCE A ZAMĚSTNANOST

Identifikované problémy	Potřeba
<ul style="list-style-type: none"> ■ Disparity na trhu práce – nízký počet volných pracovních míst vs. vysoký počet uchazečů o zaměstnání 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Podpora zaměstnanosti osob z věkových skupin znevýhodněných na trhu práce a žen ➤ Podpora rozvoje podnikatelských aktivit a samozaměstnávání ➤ Snižování disparit na trhu práce – tvorba nových pracovních míst, zvyšování uplatnitelnosti nezaměstnaných na trhu práce ➤ Podpora vzdělávacích aktivit v oblastech s nabídkou volných pracovních míst
<ul style="list-style-type: none"> ■ Vysoký podíl dlouhodobě nezaměstnaných 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Podpora vzdělávání nízkokvalifikovaných skupin obyvatelstva ➤ Rozvoj služeb zaměstnanosti pro osoby sociálně vyloučené a ohrožené sociálním vyloučením
<ul style="list-style-type: none"> ■ Rostoucí míra nezaměstnanosti 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Uplatňování opatření aktivní politiky zaměstnanosti (podpora tvorby nových pracovních míst, zvyšování kvality pracovní síly) ➤ Sladění vzdělávacích potřeb s trhem práce ➤ Podpora poradenských a dalších služeb v oblasti zaměstnanosti pro osoby sociálně vyloučené ➤ Podpora služeb zaměstnanosti, spolupráce s úřady práce ➤ Vyšší uplatnění flexibilních forem zaměstnávání pro pohrožené skupiny na trhu práce, zavedení nových forem zaměstnávání
<p>Zdůvodnění</p>	<p>Sociální soudržnost a to, nebýt sociálně vyloučený, znamená mít kde bydlet, kde se vzdělávat, mít dostupné služby sociální a zdravotní (tedy dostat se k nim - dostupná doprava), mít možnost být zaměstnán a mít tedy dostatečný příjem.</p> <p>Kvalifikace uchazečů a zájemců o zaměstnání neodpovídá požadavkům na trhu práce. Není dostatečně rozvinutý systém flexibilních forem práce vč. částečných úvazků. Nejsou využívány všechny možnosti APZ.</p> <p>Služby zaměstnanosti jsou nedostatečně provázány se sociálními službami, se zdravotními službami i návaznými službami, které podporují sociální začleňování. Funkční a finanční gramotnost osob sociálně vyloučených nebo soc.vyloučením ohrožených je na nízké úrovni. Přetrvávající diskriminace osob sociálně vyloučených v zaměstnávání ve všech sektorech trhu práce. Ne vždy je včas reagováno na aktuální potřeby a je nedostatečná nabídka komunitních, terénních a ambulantních služeb. Nedostatečná podpora pečujících rodinných příslušníků i dalších pečujících. Obce neznají své role, role nejsou jasně vymezeny právě v problematice sociálního začleňování vůči dalším aktérům. Obce nestaví sociální bydlení v dostatečném počtu a nemají zkušenosti se sociálním podnikáním. Obce málo využívají možnost vytvářet pracovní místa pro osoby, které těžko shánějí práci (VPP), které by získaly pracovní návyky.</p>
<p>Vazba na operační program</p>	<p>IROP - SC 2.1 Zvýšení kvality a dostupnosti služeb vedoucí k sociální inkluzi</p> <p>OP VVV PO3 Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu</p>

Identifikované problémy		Potřeba
<ul style="list-style-type: none"> ■ Disparity na trhu práce – nízký počet volných pracovních míst vs. vysoký počet uchazečů o zaměstnání 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Podpora zaměstnanosti osob z věkových skupin znevýhodněných na trhu práce a žen ➤ Podpora rozvoje podnikatelských aktivit a samozaměstnávání ➤ Snižování disparit na trhu práce – tvorba nových pracovních míst, zvyšování uplatnitelnosti nezaměstnaných na trhu práce ➤ Podpora vzdělávacích aktivit v oblastech s nabídkou volných pracovních míst 	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Vysoký podíl dlouhodobě nezaměstnaných 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Podpora vzdělávání nízkokvalifikovaných skupin obyvatelstva ➤ Rozvoj služeb zaměstnanosti pro osoby sociálně vyloučené a ohrožené sociálním vyloučením 	
	vzdělávání IP 3.1 SC 1; SC 2 ; SC 3 IP 3.2 SC 1 IP 3.3 SC 1	
Vazba na tematické cíle strategie Evropa 2020	TC 8 Podpora udržitelné a kvalitní zaměstnanosti a mobility pracovních sil TC 9 Podpora sociálního začleňování, boj proti chudobě a jakékoli diskriminaci TC 11 Posilování institucionálních kapacit veřejných orgánů a zúčastněných stran a efektivní práce orgánů veřejné správy	

TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

Identifikované problémy		Potřeba
<ul style="list-style-type: none"> ■ Nedostatečné řešení odkanalizování obcí a okrajových částí měst – kapacita, technický stav, ČOV 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Budování ČOV a kanalizace u všech druhů sídelních útvarů 	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Zastaralost a špatný technický stav centrálního zdroje tepla (CZT) včetně teplovodní rozvodné sítě (předimenzovanost) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Modernizace a dostavba chybějící infrastruktury, zejména kanalizace a teplárenství 	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Vysoký podíl využití pevných paliv pro vytápění 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Využití potenciálních zdrojů biomasy, štěpky a dalších alternativních zdrojů energie ➤ Plošná regulace pevných paliv, náhrada plynem a dalšími eko. způsoby vytápění pomocí politiky ČR 	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Nízké rezervy v systému zásobování elektrickou energií 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Modernizace a dostavba chybějící infrastruktury 	
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ		

Identifikované problémy		Potřeba
■ Nižší kvalita vody v blízkosti hlavních dopravních tahů a průmyslových areálů		➤ Realizace opatření proti pronikání znečištění do vodních toků
■ Znečištěné ovzduší		➤ Odstraňování zdrojů znečištěného ovzduší
■ Hluková zátěž – podél dopravních tepen		➤ Realizace opatření ke snížení hlukové zátěže
■ Zábor volných ploch obchodními centry		➤ Zlepšení územního plánování
Zdůvodnění	Jedním z hlavních cílů EU pro období 2014+ je snižování ekologické zranitelnosti území. Rozvoj a modernizace technické infrastruktury je v řešeném území, které je charakteristické mnoha oblastmi a objekty ochrany přírody a má kvalitní zásoby podzemních vod, důležitým aspektem naplnění tohoto cíle, udržení stability území a zvyšování kvality života místních obyvatel. Problémy v této oblasti jsou roztržité na celém území vymezené aglomerace s koncentrací problémů ve městech Liberec a Jablonec n. Nisou. Tyto problémy v území je nutné řešit koncepčně a integrovaně, neboť jakékoliv zlepšení/zhoršení podmínek v jedné lokalitě (sídle) bude mít velký vliv na rozsáhlé území.	
Vazba na operační program	OPPIK – SC 3.5 Zvýšit využití a zavádění kombinované výroby elektřiny a tepla a modernizovat soustavy zásobování teplem	
	OP ŽP – SC 1.1 Snížit množství vypouštěného znečištění do povrchových i podzemních vod ze zdrojů a zajistit dodávky pitné vody v odpovídající jakosti a množství	
	OP ŽP – SC 1.2 Snížit vnos znečišťujících látek z průmyslu a zemědělství do povrchových a podzemních vod	
	OP ŽP – SC 2.1 Snížit emise z lokálního vytápění domácností podílející se na expozici obyvatelstva nadlimitním koncentracím znečišťujících látek	
	OP ŽP – SC 2.2 Snížit emise stacionárních a mobilních zdrojů podílejících se na expozici obyvatelstva, ekosystémů a vegetace nadlimitním koncentracím znečišťujících látek	
	OP ŽP – SC 4.4 Zlepšit kvalitu prostředí v sídlech	
Vazba na tematické cíle strategie Evropa 2020	TC2 - Zlepšení přístupu, využití a kvality ICT technologií	
	TC6 - Ochrana životního prostředí a podpora účinného využívání zdrojů	
	TC7 - Podpora udržitelné dopravy a odstraňování překážek v klíčových síťových infrastrukturách	

CESTOVNÍ RUCH

Identifikované problémy		Potřeba
■ Pokles počtu návštěvníků v ubytovacích zařízeních		➤ Podpora služeb cestovního ruchu
■ Nekoncepční přístup při propagaci území		➤ Zpracování koncepce cestovního ruchu
■ Nedostatek doplňkových služeb CR		➤ Podpora doplňkových služeb cestovního

Identifikované problémy		Potřeba
		ruchu na území IPRÚ
■	Nedostatečná péče o infrastrukturu pro CR (základní i doplňkovou)	➤ Zlepšení a podpora péče o infrastrukturu pro CR
■	Mnoho památek vhodných pro CR v zanedbaném stavu	➤ Podpora investic do rozvoje cestovního ruchu – obnova památek na území IPRÚ
Zdůvodnění	Důvodem podpory této oblasti je velký potenciál v rozvoji cestovního ruchu jako jednoho z možných pilířů ekonomického rozvoje regionu. V oblasti se nachází mnoho turistických atraktivit – přírodních, kulturních, sportovních, apod. Pro nastartování rozvoje turismu je nutné aktivizovat místní aktéry v území za účelem rozvoje infrastruktury CR a usilovat o posílení ochrany a rozvoje místního i regionálního kulturního a přírodního dědictví vhodnými investicemi do údržby a rekonstrukcí památek a atraktivit.	
Vazba na operační program	IROP – SC 3.1 Zefektivnění prezentace, posílení ochrany a rozvoje kulturního a přírodního dědictví - ale jen omezený okruh žadatelů	
Vazba na tematické cíle strategie Evropa 2020	Velmi slabá vazba: TC 4 Podpora přechodu na nízkouhlíkové hospodářství ve všech odvětvích TC 6 Zachování a ochrana životního prostředí a podpora účinného využívání zdrojů	

Veřejná správa

Identifikované problémy		Potřeba
■	Kvalita veřejné správy, neefektivnost, transparentnost	➤ Zefektivňování činností ➤ Zavedení moderního systému a způsobu řízení veřejné správy
■	Nedostatečné zapojení veřejnosti do plánovacích a strategických procesů	➤ Zajištění provázanosti, informovanosti a vzájemná spolupráce ➤ Efektivnější plánování rozvoje území
Zdůvodnění	Na veřejnou správu je v posledních letech vyvíjen velký tlak na zefektivňování činností. Zároveň dochází ke snižování veřejných rozpočtů, což může mít negativní vliv na zabezpečování základních služeb pro obyvatelstvo v regionu. Předpokladem pro úspěšné řešení této situace je posilování vzájemné meziobecní i meziregionální spolupráce. Vzhledem k narůstajícímu sociálně-ekonomickému tlaku ve společnosti bude také docházet k nárůstu sociálně-patologických jevů a rizik. Stejně musí být řešena situace při řešení neočekávaných nebo krizových situacích – povodně, požáry, chemické havárie, apod.	
Vazba na operační program	IROP – SC 3.2, SC 3.3	
Vazba na tematické cíle strategie Evropa 2020	TC 11 Posilování institucionální kapacity veřejných orgánů a zúčastněných stran a přispívání k účinné veřejné správě.	

Vzájemné vazby mezi identifikovanými problémy

V rámci identifikovaných problémových oblastí jsou nejsilnější vzájemné vazby mezi oblastmi Vzdělanost - Trh práce a zaměstnanost, Dopravní infrastruktura - Cestovní ruch a dopravní infrastruktura - Životní prostředí. Intenzita vazeb mezi všemi identifikovanými problémovými oblastmi je uvedena v koincidenční matici, viz tabulka níže.

Tabulka 57: Koincidenční matice – vazba mezi identifikovanými problémovými oblastmi

<i>Koincidenční matice - vazba mezi identifikovanými problémy (XXX - velmi silná / XX - silná / X - střední / bez vyznačení - slabá nebo žádná)</i>	Vzdělanost	Trh práce a zaměstnanost	Cestovní ruch	Zdravotní služby	Sociální služby	Dopravní infrastruktura	Technická infrastruktura	Životní prostředí	Veřejná správa
Vzdělanost	---	XXX		XX	XX	X	X		
Trh práce a zaměstnanost	XXX	---	XX	X	XX	XX			
Cestovní ruch		XX	---			XXX	XX	XX	
Zdravotní služby	XX	X		---	XX	XX		X	
Sociální služby	XX	XX		XX	---	X			
Dopravní infrastruktura	X	XX	XXX	XX	X	---	X	XXX	
Technická infrastruktura	X		XX			X	---	XX	
Životní prostředí			XX	X		XXX	XX	---	
Veřejná správa		X	X	X	X				---

Zdroj: PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů

Strom problémů

Na základě zjištění ze situační analýzy, SWOT analýzy, analýzy potřeb a dokumentů byl vytvořen seznam klíčových problémů, kterými se území vyznačuje. Následně byly mezi jednotlivými problémy posuzovány vzájemné vztahy, a došlo ke kvantitativnímu vyhodnocení problémů. Výstupem je grafické znázornění klíčových problémů v jednotlivých tematických oblastech. Ke každé oblasti jsou uvedeny hlavní příčiny vzniku jednotlivých problémů, následně jsou popsány klíčové problémy a specifikovány následky. Ty vedou k tomu, že území se potýká s bariérami pro ekonomický růst a pro posilování územní soudržnosti (která je jednou z priorit územní dimenze IPRÚ).

Omezené podmínky pro ekonomický růst a posilování územní soudržnosti (koheze)

Špatná dostupnost služeb a pracovních míst

Zranitelnost životního prostředí a nárůst rizik v území

Nesoulad mezi poptávkou a nabídkou na trhu práce

Správa území

- Kvalita veřejné správy, efektivnost, transparentnost
- Nedostatečné zapojení veřejnosti do plánovacích a strategických procesů

Zdravotní služby

- Dostupnost zdravot. služeb ve vzdálenějších obcích
- Nedostatečné materiálové a lékařské vybavení nemocnic

Sociální služby

- Absence některých sociálních služeb – terénní i pobytové
- Nedostatečná kapacita sociálních a navazujících služeb v území pro sociálně znevýhodněné a vyloučené obyvatele
- Problém nevyhovující a zastaralé infrastruktury zázemí pro poskytování služeb a sociálního bydlení

Doprava

- Nedostatečná kapacita silnic I. a II. tříd a zhoršující se technický stav
- Vysoká intenzita dopravy na hlavních silničních tazích
- Nedostatečné kapacity MHD a zastaralá a nedostatečná tramvajová síť
- Absence železničního napojení a nedostatečná elektrifikace železničních tratí
- Nedostatek parkovacích míst ve městech
- Bezpečnost dopravy
- Nedostatečná a územně nepropojená síť cyklostezek

Životní prostředí

- Nižší kvalita vody v blízkosti hlavních dopravních tahů a průmyslových areálů
- Znečištěné ovzduší
- Hluková zátěž – podél dopravních tepen
- Záběr volných ploch obchodními centry

Technická infrastruktura

- Nedostatečné řešení odkanalizování obcí – kapacita, technický stav, ČOV
- Nízké rezervy v systému zásobování elektrickou energií města Liberec
- Zastaralost a špatný technický stav teplovodní rozvodné sítě
- Vysoký podíl využití pevných paliv pro vytápění stacionárními zdroji

Trh práce a zaměstnanost

- Disparity na trhu práce – nízký počet volných pracovních míst vs. vysoký počet uchazečů o zaměstnání
- Růst míry nezaměstnanosti
- Vysoký podíl dlouhodobě nezaměstnaných

Vzdělanost

- Podprůměrná úroveň vzdělání obyvatel v rámci ČR
- Nedostatečná kapacita ZŠ
- Nedostatečné vybavení a technický stav škol
- Neexistence koncepce vzdělávání

Cestovní ruch

- Pokles počtu návštěvníků v ubytovacích zařízeních
- Nekoncepční přístup při propagaci území
- Nedostatek doplňkových služeb CR
- Nedostatečná péče o infrastrukturu pro CR (základní i doplňkovou)
- Mnoho památek vhodných pro CR v zanedbaném stavu

Neefektivita veřejné správy

Nárůst sociálních a zdravotních problémů

Zrychlující se stárnutí obyvatel

Omezené investice do dopravní infrastruktury

Nárůst IAD

Geografické podmínky

Omezené investice do technické infrastruktury

Ekonomická krize a strukturální změny

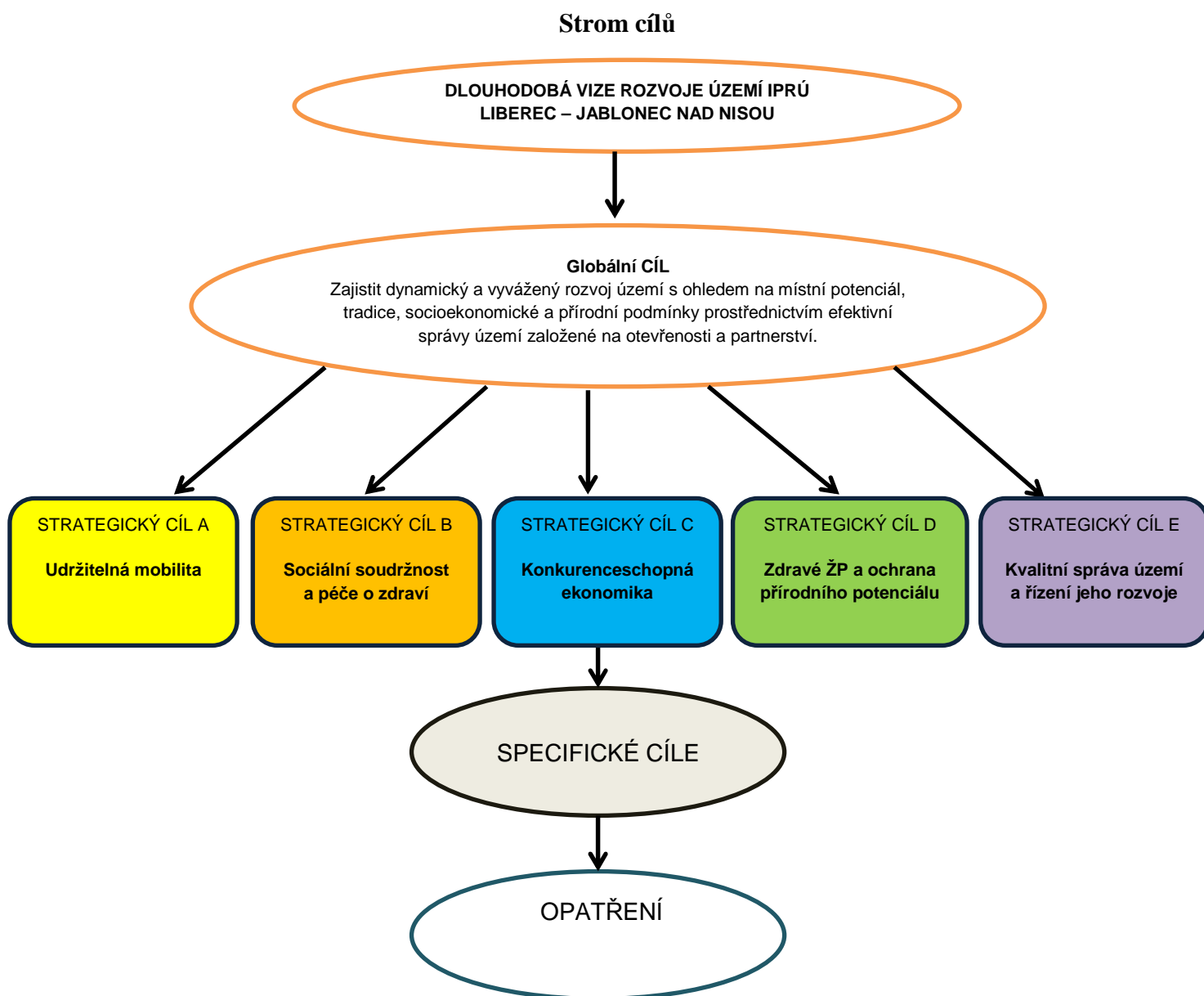
Rozvoj školství bez návaznosti na trh práce

Omezené investice do CR

H. NÁVRHOVÁ ČÁST STRATEGIE

Při zpracování návrhové části byla velká pozornost věnována kompatibilitě návrhu s existujícími (i připravovanými) strategickými dokumenty, které se přímo týkají řešeného území. Především se jedná o Strategii a Program rozvoje Libereckého kraje, strategie rozvoje obou statutárních měst a rozvojové dokumenty dalších měst a obcí z vymezeného území IPRÚ.

Struktura návrhové části odpovídá doporučené metodice pro zpracování integrovaných strategií území pro období 2014-2020 i obecné metodice pro přípravu veřejných strategií. Jak je patrné i z následujícího schématu, dlouhodobý časový horizont návrhu (tzn. vize rozvoje území a dlouhodobý strategický cíl) je formulován s ohledem na celkové potřeby řešeného území, bez zúžení na vybraná prioritní témata. To je promítnuto do střednědobého návrhového horizontu, který je rozpracován v podobě specifických (dílčích) cílů a konkrétních opatření.

G.1 Dlouhodobá vize

Liberecko – jablonecká aglomerace je oblastí s vysokou kvalitou života, založené na praktickém uplatňování principů trvale udržitelného rozvoje, s předním postavením nejen v českém, ale i evropském kontextu.

Je vnímána jako živé, zdravé, dynamické a silné centrum Euroregionu Nisa.

Ekonomický rozvoj je založen na kvalitním systému vzdělávání, rozvoji vědy, výzkumu a inovací, cestovním ruchu a průmyslu a službách s vysokou přidanou hodnotou. Řešení problémů sociální soudržnosti, veřejné správy a životního prostředí je vzorem pro jiné regiony.

G.2 Globální cíl

Zajistit dynamický a vyvážený rozvoj území s ohledem na místní potenciál, tradice, socioekonomické a přírodní podmínky prostřednictvím efektivní správy území založené na otevřenosti a partnerství.

G.3 Strategické cíle

Cíl A – Udržitelná mobilita

Popis cíle:

Hlavním cílem je vytvořit předpoklady pro dlouhodobé zvyšování podílu trvale udržitelných forem dopravy a to zejména s ohledem na snižování podílu i objemu využívaných energií z neobnovitelných zdrojů. Klíčovými oblastmi jsou rozvoj a zvyšování efektivity, výkonu a podílu veřejné hromadné dopravy a zlepšení podmínek pro pěší a cyklodopravu. Dalšími klíčovými aspekty jsou snižování vedlejších negativních vlivů dopravy, zejména v oblasti zánoru veřejného prostoru, hluku, emisí a dopravních nehod. Investice do technické infrastruktury musí odrážet primárně výše uvedené aspekty.

Cíl B - Sociální soudržnost

Popis cíle:

Hlavním cílem je vytvoření podmínek pro kvalitní život a maximální využití osobního potenciálu všech obyvatel území. Jedná se zejména o zavedení moderních a efektivních forem vzdělávání pro profesní i osobnostní rozvoj, zlepšování zdravotního stavu obyvatel a doplnění chybějících či kapacitně nedostačujících sociálních služeb. Jako důležité faktory ovlivňující sociální soudržnost vnímáme zajištění kvalitního a dostupného bydlení, nízkou míru kriminality a v neposlední řadě využívání programů aktivní politiky zaměstnanosti, moderních forem zaměstnávání, rozvoje systému veřejných prací, sociálního podnikání a dobrovolnických programů za účelem eliminace sociálního vyloučení ohrožených skupin obyvatel.

Cíl C - Konkurenceschopná ekonomika

Popis cíle:

Hlavním cílem je posílit ekonomickou výkonnost a konkurenceschopnost území v evropském měřítku. Jako klíčové oblasti rozvoje jsou vnímány věda, výzkum a inovace, průmysl a služby s vysokou přidanou hodnotou a cestovní ruch. U všech výše uvedených oblastí budou aktivně podporovány zejména podnikatelské aktivity respektující, případně aktivně prosazující principy trvale udržitelného rozvoje. Jako další hlavní předpoklad úspěšného ekonomického rozvoje bude podporován komplexní rozvoj nevyužitého potenciálu obyvatel území, jak s ohledem na profesní, tak i osobnostní rozvoj. Dílčím dlouhodobým cílem je postupně zvýšit energetickou soběstačnost území.

Cíl D - Zdravé životní prostředí a ochrana přírodního potenciálu

Popis cíle:

Hlavním cílem je dosažení optimálního stavu životního prostředí a maximálního využití přírodního potenciálu území. V oblasti životního prostředí jde zejména o minimalizaci vzniku nevyužitelného odpadu, zajištění vysoké kvality ovzduší, podzemních i povrchových vod, snižování hlukového, světelného a dalšího znečištění veřejného prostoru, snížení rizika povodní, včetně zadržování vody v území a snižování produkce skleníkových plynů. V oblasti přírodního potenciálu území se jedná o zvyšování biodiverzity, veřejné a rekreační zeleně, dobudování územního systému ekologické stability a celkovou podporu rozvoje a zachování přírodní složky životního prostředí obyvatel území.

Cíl E - Kvalitní správa území a řízení jeho rozvoje

Popis cíle:

Hlavním cílem je zajištění efektivní správy území založené na dlouhodobě sdílené a upravované vizi, spolupráci veřejného, neziskového a podnikatelského sektoru, definici hlavních rozvojových cílů a indikátorů jejich naplňování. Jako klíčové aktivity jsou vnímány větší a systematické zapojování veřejnosti do rozhodovacích procesů, zlepšování efektivity a výkonnosti veřejné správy, rozvoj přeshraniční spolupráce a spolupráce s partnerskými městy a obcemi, včetně využití zahraničních zkušeností a zlepšování podmínek pro rozvoj neziskového sektoru. Mezi neopominutelné aktivity patří kromě zvyšování transparentnosti výkonu veřejné správy také aktivní zavádění protikorupčních opatření s cílem minimalizovat škody na veřejných rozpočtech.

G.4 Specifické cíle

- Specifické (dílčí) cíle 1-6, které dále rozpracovává návrhová část, jsou dle metodiky zúženy pouze na témata dle doporučení Socioekonomické analýzy, která je možné řešit za pomoci OP: IROP, OPZ a OPD v 2014-2020 v rámci IPRÚ
- Specifické cíle 7-12, které nejsou financovatelné prostřednictvím integrovaných nástrojů, budou dále řešeny jako nezávazné a realizovány budou individuálními projekty financovanými z různých zdrojů mimo IPRÚ, nejsou tedy součástí finančního plánu ani harmonogramu. IPRÚ je zmiňuje zejména z důvodů synergických efektů a komplementarity. Jejich popis je proto stručnější a obecnější.
- Návrhová a implementační část IPRÚ je tedy řešena pro problémové oblasti:
 - **DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA** prostřednictvím specifických cílů 1, 2, 3 – **Zlepšení mobility, Navýšení podílu forem udržitelné dopravy, Eliminace negativních vlivů dopravy na ŽP a veřejné zdraví**
 - **SOCIÁLNÍ SLUŽBY** prostřednictvím specifického cíle 4 – **Zvýšení kvality a dostupnosti sociálních a navazujících služeb**
 - **ZAMĚSTNANOST** prostřednictvím specifického cíle 5 – **Zaměstnanost pro podporu sociální soudržnosti**
 - **VZDĚLANOST** prostřednictvím specifického cíle 6 – **Optimalizace infrastruktury pro vzdělávání a specifického cíle 7 – Neinvestiční podpora celoživotního vzdělávání (nespadá pod režim rezervovaných alokací)**
- Opatření v následujících oblastech nejsou vázána na režim rezervovaných alokací v operačních programech:
 - **TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA** a **ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ** prostřednictvím specifických cílů 10, 11 – **Zvýšení spolehlivosti technické infrastruktury a zlepšování kvality ovzduší, Minimalizace ekologických rizik a péče o přírodní prostředí**
 - **ZDRAVOTNÍ SLUŽBY** prostřednictvím specifického cíle 8 – **Rozvoj infrastruktury pro poskytování zdravotnických služeb a péče o zdraví**
 - **CESTOVNÍ RUCH** prostřednictvím specifického cíle 9 – **Využití potenciálu území pro rozvoj cestovního ruchu**
 - **VEŘEJNÁ SPRÁVA** – prostřednictvím specifického cíle 12 – **Efektivní správa území**
- Hierarchie cílů vlastního IPRÚ je nastavena: strategický cíl - specifický cíl - opatření – podopatření - klíčové intervence (projekty) - aktivity

Přehled specifických cílů

Strategický cíl A Udržitelná mobilita	Strategický cíl B Sociální soudržnost a péče o zdraví	Strategický cíl C Konkurenceschopná ekonomika	Strategický cíl D Zdravé ŽP a ochrana přírodního potenciálu	Strategický cíl E Kvalitní správa území a řízení jeho rozvoje
Specifický cíl 1 Zlepšení mobility (dopravní dostupnosti a obslužnosti) území IROP	Specifický cíl 4 Zvýšení kvality a dostupnosti sociálních a navazujících služeb OP Zaměstnanost IROP	Specifický cíl 6 Optimalizace infrastruktury pro vzdělávání IROP	Specifický cíl 10 Zvýšení spolehlivosti technické infrastruktury a zlepšování kvality ovzduší	Specifický cíl 12 Efektivní správa území
Specifický cíl 2 Navýšení podílu forem udržitelné dopravy v území OP Doprava IROP	Specifický cíl 5 Zaměstnanost pro podporu sociální soudržnosti OP Zaměstnanost IROP	Specifický cíl 7 Podpora systému celoživotního vzdělávání	Specifický cíl 11 Minimalizace ekologických rizik a péče o přírodní prostředí	
Specifický cíl 3 Eliminace negativních vlivů dopravy na ŽP a veřejné zdraví IROP	Specifický cíl 8 Rozvoj infrastruktury pro poskytování zdravotnických služeb a péče o zdraví	Specifický cíl 9 Využití potenciálu území pro rozvoj cestovního ruchu		

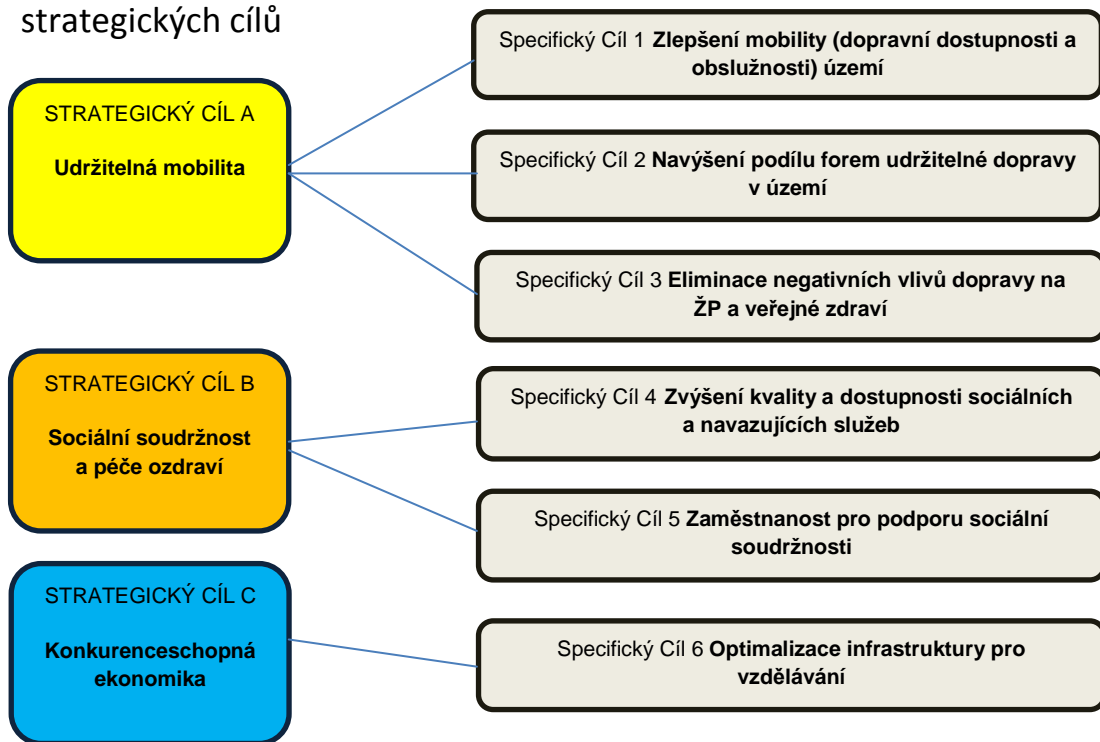
A. Rezervované alokace v OP

OPATŘENÍ	
SpC 1 Zlepšení mobility (dopravní dostupnosti a obslužnosti) území	O 1.1 Regionální silniční síť O 1.2 Zlepšení podmínek pro účastníky mobility
SpC 2 Navýšení podílu forem udržitelné dopravy v území	O 2.1 Nemotorová doprava O 2.2 Rozvoj tramvajových tratí
SpC 3 Eliminace negativních vlivů dopravy na ŽP a veřejné zdraví	O 3.1 Pořízení nízkoemisních a bezemisních vozů a souvisejících plnicích a dobýjecích stanic O 3.2 Prevence kongescí a řízení dopravy
SpC 4 Zvýšení kvality a dostupnosti sociálních a navazujících služeb	O 4.1 Podpora sociálních služeb a na ně navazující opatření O 4.2 Budování a zkvalitňování infrastruktury a sociálního bydlení
SpC 5 Zaměstnanost pro podporu sociální soudržnosti	O 5.1 Zvýšení zaměstnanosti osob znevýhodněných na trhu práce zlepšováním jejich uplatnitelnosti, informovanosti a aktivizační zaměstnavatele O 5.2 Podpora infrastruktury pro sociální podnikání
SpC 6 Optimalizace infrastruktury pro vzdělávání	O 6.1 Optimalizace využití školské infrastruktury (ZŠ, MŠ, SŠ) vzhledem k reálné demografické situaci O 6.2 Posilování rovného přístupu ke vzdělávání, vytváření podmínek pro potřeby inkluzivního vzdělávání, vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, vč. souvisejících služeb

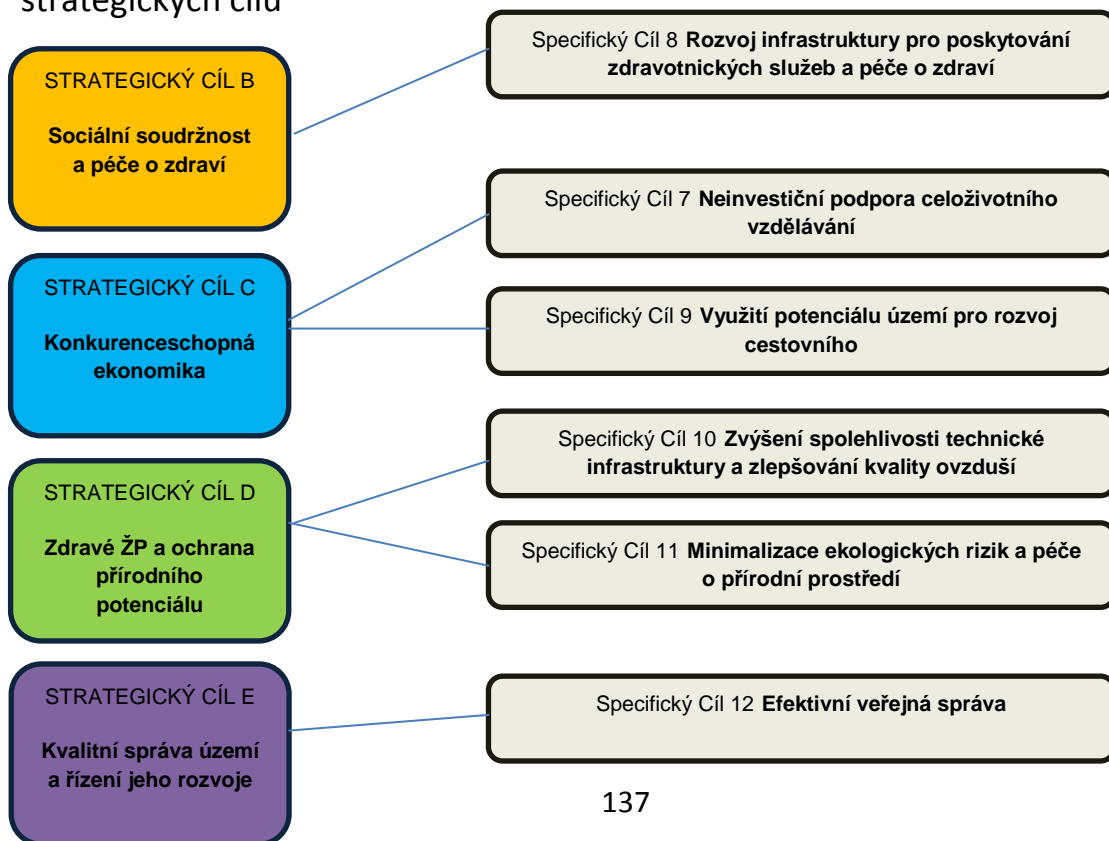
B. Nerezervované alokace v OP

SpC 7 Neinvestiční podpora celoživotního vzdělávání	O 7.1 Podpora systému celoživotního vzdělávání O 7.2 Zvyšování šancí pro uplatnění na trhu práce rozvojem služeb zaměstnanosti a rovných příležitostí a provázání nabídky poradenství a vzdělávání s potřebami trhu práce
SpC 8 Rozvoj infrastruktury pro poskytování zdravotnických služeb a péče o zdraví	O 8.1 Zvýšení kvality, dostupnosti a bezbariérovosti zdravotnických zařízení včetně rozvoje infrastruktury pro akutní péči O 8.2 Modernizace infrastruktury a vybavení nemocnic se specializovanou a vysoce specializovanou péčí a péčí návaznou
SpC 9 Využití potenciálu území pro rozvoj cestovního	O 9.1 Ochrana, obnova a zpřístupnění zajímavých a chráněných přírodních lokalit a objektů O 9.2 Využití přírodního a kulturního dědictví O 9.3 Podpora služeb a rozvoj infrastruktury cestovního ruchu
SpC 10 Zvýšení spolehlivosti technické infrastruktury a zlepšování kvality ovzduší	O10.1 Zajištění zásobování obyvatel pitnou vodou O10.2 Optimalizace zásobování energiemi, teplem, TUV a zvýšení stability a kapacity energetických sítí O10.3 Rekonstrukce a výstavba kanalizačních sítí O10.4 Rozvoj telekomunikačních a informačních technologií a sítí O10.5 Zavádění energeticky úsporných opatření O10.6 Odstraňování zdrojů zvýšené prašnosti
SpC 11 Minimalizace ekologických rizik a péče o přír.prostředí	O 11.1 Zvýšení kvality veřejných prostranství a zeleně O 11.2 Snižování rizika povodní včetně revitalizace vodních toků O 11.3 Snižování dopadů lidské činnosti na životní prostředí
SpC 12 Efektivní veřejná správa	O 12.1 Zlepšení informovanosti veřejnosti O 12.2 Kontinuální a koordinované plánování rozvoje území O 12.3 Zavádění moderních systémů a způsobů řízení veřejné správy

Návrhová část A – Rezervované alokace v operačních programech dle strategických cílů

Návrhová část B – Nerezervované alokace v operačních programech dle strategických cílů

Návrhová část A

Specifický cíl 1

Zlepšení mobility (dopravní dostupnosti a obslužnosti) území

Popis cíle:

Doprava ovlivňuje všechny činnosti v území, proto identifikované problémy v rámci této oblasti mají největší vliv na rozvoj území. Hlavním problémem je nedostatečná kapacita a technický stav silnic (regionální dopad) společně s velkou dopravní intenzitou, která snižuje propustnost území a má silný ekonomický dopad v rámci celého kraje. Významně se tento stav projevuje v nedostatečném propojení mezi Libercem a Jabloncem nad Nisou. Územní dopad v rámci celého kraje má také absence železničního napojení na vysokorychlostní trať nebo na trať mezinárodního významu (přímé napojení) a absence elektrifikace železničních tratí.

Vazba na strategické cíle: Cíl A, Cíl D

Opatření: 1.1 Regionální silniční síť

Zdůvodnění opatření:

Stávající silniční síť je na větší části území z pohledu propojení sídel dostatečná a poskytuje dobrou dostupnost mezi jednotlivými obcemi řešeného území a jeho centry - městy Liberec a Jablonec nad Nisou. Zhoršenou dopravní dostupnost lze sledovat v malých obcích, které jsou odtrženy od hlavní silniční sítě (silnice II. třídy a výše). Jedná se o malé obce bez potřebné vybavenosti (školství, zdravotnictví, sociální služby), kde nedostatečné napojení na centra řešeného území představuje problém právě z hlediska dostupnosti této vybavenosti.

Problémem silniční sítě na řešeném území je však jejich nedostatečná kapacita a technický stav. Silnice II. třídy a nižší jsou v mnoha případech v technicky nevyhovujícím stavu a vyžadují zásadní rekonstrukci. Neřešení tohoto problému bude vzhledem k vysoké intenzitě dopravy a silné závislosti menších obcí na dojížděcí službami i do zaměstnání znamenat další zhoršení stavu silniční sítě.

Jedním ze stávajících problémů je také bezpečnost dopravy, zejména v oblasti s intenzivní dopravou. Je nutné zaměřit se zejména na rekonstrukci silnic v nevyhovujícím a havarijním stavu a jejich zkapacitnění vedoucím taktéž ke zvýšení bezpečnosti účastníků provozu v obcích.

Podporované aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • regionální silniční síť navazující na síť TEN-T (krajské silnice na území IPRÚ) • podporovaná regionální síť navazující na síť
----------------------	---

	TEN-T v rámci vyjmenovaných podporovaných úseků pro IROP
Synergická vazba na další specifické cíle a opatření	SpC 2, SpC 3, SpC 8, SpC 9, SpC 10, SpC 11
Hlavní cílové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> - obyvatelé - návštěvníci - podnikatelské subjekty
Partneři a další zapojené subjekty	LK
Zdroj financování / operační program	IROP 1.1
Odhad finančních nákladů	150 mil. Kč
Indikátory opatření	723 00 Celková délka rekonstruovaných nebo modernizovaných silnic 723 03 Délka rekonstruovaných silnic II. třídy 723 04 Délka rekonstruovaných silnic III. třídy
Možnost ÚD-IPRÚ	IROP SC 1.1
Klíčové intervence	Rekonstrukce silnic v nevyhovujícím a havarijním stavu a jejich zkapacitnění vedoucí ke zvýšení bezpečnosti účastníků provozu v obcích.

Opatření: 1.2 Zlepšení podmínek pro účastníky mobility

Zdůvodnění opatření:

Problémem v oblasti parkování je především koncentrace parkovacích míst v centrech měst Liberec a Jablonec nad Nisou, chybí naopak parkovací místa v mimo jádrových územích a na sídlištích. Chybí také parkovací místa na okrajích těchto měst s návazností na městskou hromadnou dopravu, které by umožnila autem dojíždějícím osobám navázat na MHD, čímž by došlo ke snížení intenzity dopravy v městských centrech, v případě Liberce je vhodným místem plocha železniční stanice. Zároveň chybí parkovací místa v centrech cestovního ruchu.

Současné odbavovací prostory pro cestující a zázemí pro provoz autobusových nádraží v obou jádrových městech jsou nevyhovující a není vyřešen plynulý přechod cestujících na další druhy dopravy (MHD, vlak). V okolí chybí dostatek parkovacích míst.

Opatření v oblasti informačních a odbavovacích systémů si klade za cíl zvýšit kvalitu odbavení cestujících ve vozidle MHD a příměstské dopravě v okolí měst, zpřístupní cestujícím veřejnou dopravu a zjednoduší platbu za ní. Jednotné odbavovací zařízení v obou městech a možnost použití v blízkých příměstských lokalitách bude mít příznivý vliv na plánování oběhů jednotlivých vozidel a tím i nepřímo na snížení spotřeby energie, na snížení znečištění ovzduší nebo hluku z dopravy.

Podopatření 1.2.1 Parkování

Podopatření 1.2.2 Informační a odbavovací systémy

Podporované aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • přestupní terminály, • související záchytná parkoviště a parkovací domy, • bezpečnost dopravy, • informační a odbavovací systémy pro cestující ve veřejné dopravě; • rezervační, odbavovací a platební systémy pro veřejnou dopravu
Synergická vazba na další specifické cíle a opatření	SpC 2, SpC3, SpC 9, SpC 10
Hlavní cílové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> - obyvatelé - návštěvníci
Partneři a další zapojené subjekty	DPMLJ, SML, Autobusové nádraží Liberec s.r.o, KORID LK, spol. s. r.o., SMJN
Zdroj financování / operační program	IROP SC 1.2
Odhad finančních nákladů	400 mil. Kč
Indikátory opatření	<p>7 51 20 - Podíl veřejné osobní dopravy na celkových výkonech v osobní dopravě</p> <p>7 40 01 - Počet vytvořených parkovacích míst</p> <p>7 50 01 - Počet realizací vedoucích ke zvýšení bezpečnosti v dopravě</p> <p>7 52 01 - Počet nových nebo rekonstruovaných přestupních terminálů ve veřejné dopravě</p>
Možnost ÚD-IPRÚ	IROP SC 1.2
Klíčové intervence	Přestupní terminály v Liberci a Jablonci nad Nisou Rezervační, odbavovací a platební systémy pro veřejnou dopravu

Specifický cíl 2

Navýšení podílu forem udržitelné dopravy v území

Popis cíle:

Meziměstská tramvajová síť Liberec- Jablonec nad Nisou je zastaralá a v současné době nevyhovující, má však nadmístní územní dopad z důvodu intenzivní dojížděky obyvatel okolních obcí do obou statutárních měst za prací a službami. Problém je nedokončená tramvajová trať do největšího sídliště Rochlice, dále také nedostatečná a územně nepropojená síť cyklostezek a cyklotras, která by mohla snížit intenzitu dopravy ve městech (cyklodoprava do zaměstnání a škol) a zvýšit ekonomický zisk z cestovního ruchu. Zároveň se jedná o ekologicky bezpečnou dopravu.

Plánovaná opatření a jejich realizace mají zkvalitnit dopravní situaci a podmínky v území aglomerace Liberec – Jablonec nad Nisou. Smyslem je zvýšit absorpční kapacitu a ekologičnost provozu veřejné hromadné dopravy jako alternativy individuální dopravě, která je využívána k cestám za prací, kulturou, sportem a dalšími cíli. Proto je zapotřebí zvyšovat zejména využívání tramvajové dopravy, obnovit vozový park MHD a investovat do kolejové i silniční infrastruktury.

Vazba na strategické cíle: Cíl A, Cíl D

Opatření: 2.1 Nemotorová doprava

Zdůvodnění opatření:

Jedním ze stávajících problémů je bezpečnost dopravy, zejména v oblasti s intenzivní dopravou. Nejrizikovějšími místy v rámci regionu jsou města Liberec a Jablonec nad Nisou, na silnicích v těchto městech existuje řada úseků s častými dopravními nehodami, což je dáno především vysokou intenzitou dopravy. Pro zvyšování bezpečnosti v dopravě je nutné v rizikových lokalitách a úsecích odstraňovat dopravní závady buď úpravou místního řešení dopravy značením, odstraňováním bariér omezujících přehlednost, bezpečnostním řešením křižovatek a přechodů s výstavbou bezpečnostních prvků a nutnou údržbou silnic, jelikož v případě neřešení se bude technický stav v důsledku intenzivní dopravy a vlivu počasí v zimních měsících dále zhoršovat, což povede k dalšímu snižování dopravní bezpečnosti.

V území chybí potřebná cyklistická infrastruktura pro využití této dopravy k dojížděce do školy či zaměstnání, chybí také doprovodná infrastruktura pro možnost „zdržení“ cyklisty v území. Na území měst a obcí navíc existují kritické úseky průjezdů cyklistů. Jednotlivé cyklostezky jsou rozděleny nepropojenými úseky a mnohdy je tak nutné využít rušných silnic s intenzivní dopravou. Pro cykloturisty chybí vhodné propojení v koridoru Liberec-Frýdlant, což by přispělo ke zvýšení bezpečnosti střetu cyklistů a automobilové dopravy.

Podopatření 2.1.1 Bezpečnost dopravy

V některých lokalitách chybí infrastruktura pro pěší pohyb podél městské komunikace pro přístup k zastávkám MHD, které leží na stejné trase, zastávky nejsou bezbariérové, vzniká tak problém bezpečných cest do zaměstnání, za službami a do škol. V některých místech jde o kolizi dopravy individuální, tramvají, chodců, cílem tedy bude vytvořit bezpečný prostor pro pohyb pěších, přizpůsobení komunikace pro nemotorovou dopravu osobám s omezenou pohyblivostí nebo orientací, vytvořit bezbariérovou dostupnost zastávek veřejné dopravy.

Podopatření 2.1.2 Cyklodoprava

Síť cyklostezek a cyklotras i mimo zastavěné území jednotlivých obcí je nedostatečná a nepokrývá potenciál území, který kromě přepravy spočívá také v cykloturistice a cestovním ruchu. Podopatření má vytvořit podmínky pro rozvoj účinného a dostupného systému, který bude poskytovat obyvatelům z území IPRÚ rovné možnosti mobility a dosažitelnosti v celém obsluhovaném území města a přilehlého území.

Podporované aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • bezbariérovost dopravy (bezbariérová dostupnost zastávek veřejné dopravy), • zvuková a jiná signalizace pro osoby s omezenou pohyblivostí a orientací, • přizpůsobení chodníků pro osoby s omezenou schopností pohybu a orientace, • výstavba a modernizace cyklostezek, cyklopruhů pro cesty do zaměstnání, škol a za službami, • doprovodná infrastruktura k cyklodopravě (stojany, úschovny kol, odpočívadla, vč. zeleně podél cyklodopravy, víceúčelové pruhy)
Synergická vazba na další specifické cíle a opatření	SpC 1, SpC3, SpC 9, SpC 10, SpC 11
Hlavní cílové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> - obyvatelé - návštěvníci - osoby se sníženou schopností pohybu a orientace
Partneři a další zapojené subjekty	DPMLJ, Šimonovice, Dlouhý Most, Jeřmanice, Chrastava, Mikroregion Jizerské hory; SML, SMJN
Zdroj financování / operační program	IROP SC 1.2
Odhad finančních nákladů	300 mil. Kč
Indikátory opatření	7 50 01 - Počet realizací vedoucích ke zvýšení bezpečnosti v dopravě 7 63 10 - Podíl cyklistiky na přepravních výkonech 7 61 00 - Délka nově vybudovaných cyklostezek a

	cyklotras 7 62 00 - Délka rekonstruovaných cyklostezek a cyklotras 7 64 01 - Počet parkovacích míst pro jízdní kola
Možnost ÚD-IPRÚ	IROP SC 1.2
Klíčové intervence	Bezpečnostní dopravní opatření Cyklostezka Odra - Nisa

Opatření: 2.2 Rozvoj tramvajových tratí

Zdůvodnění opatření:

Je třeba dokončit změnu rozchodu kolejí v rámci tramvajového systému v Liberci a Jablonci nad Nisou započatou v roce 1990, čímž dojde ke sjednocení systému. Také je třeba zvýšit dopravní obslužnost centra Jablonce nad Nisou kolejovou dopravou, která umožní přímé propojení center měst Liberec a Jablonec nad Nisou. Prodloužením tramvajové tratě budou zajištěny přímé přestupní vazby na linky MHD Jablonec nad Nisou a regionální autobusové dopravy. Zkrátí se i docházková vzdálenost při přestupu na železniční spoje. Budou přeloženy veškeré potřebné inženýrské sítě. Nově budou vybudovány veškeré povrchy souvisejících komunikací, nové křižovatky se světelnou signalizací.

Podporované aktivity	<ul style="list-style-type: none"> modernizace a výstavba nových tramvajových tratí na území IPRÚ
Synergická vazba na další specifické cíle a opatření	SpC 1, SpC 2, SpC 3, SpC 4, SpC 10
Hlavní cílové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> obyvatelé návštěvníci
Partneři a další zapojené subjekty	DPMLJ, a.s., SML, SMJN
Zdroj financování / operační program	OP D 1.4
Odhad finančních nákladů (v mil Kč)	1.300 mil. Kč
Indikátory opatření	74500 Celková délka modernizovaných tramvajových tratí
Možnost ÚD-IPRÚ	OPD 1.4
Klíčové intervence	Rekonstrukce tramvajové trati Liberec - Jablonec nad Nisou

Specifický cíl 3

Eliminace negativních vlivů dopravy na ŽP a veřejné zdraví

Popis cíle:

Plánovaná opatření a jejich realizace mají zkvalitnit dopravní situaci a podmínky v území aglomerace Liberec – Jablonec nad Nisou. Smyslem je zvýšit absorpční kapacitu a ekologičnost provozu veřejné hromadné dopravy jako alternativy individuální dopravě, která je využívána k cestám za prací, kulturou, sportem a dalšími cíli. Proto je zapotřebí zvyšovat zejména využívání tramvajové dopravy, obnovit vozový park MHD a investovat do kolejové i silniční infrastruktury.

Vazba na strategické cíle: Cíl A, Cíl D

Opatření 3.1 Pořízení nízkoemisních a bezemisních vozů a souvisejících plnicích a dobíjecích stanic

Zdůvodnění opatření:

Nahrazením stávajících diesellových autobusů novými autobusy s pohonem na stlačený zemní plyn (CNG) dojde ke snížení imisní zátěže na území města Liberec. Je vhodné také autobusy doplnit o tzv. sociální automobil: mikrobus s bezbariérovým přístupem (plošina pro imobilní na vozíčku), který je doplňkem služeb MHD a slouží pro občany se sníženou pohyblivostí, kteří již nemohou využít běžně dostupných služeb MHD. U nových autobusů na CNG předpokládá stejný dopravní výkon jako u stávajících autobusů. Nově pořízené autobusy budou součástí veřejné městské hromadné dopravy měst Liberec a Jablonec nad Nisou a budou provozovány společností Dopravní podnik měst Liberce a Jablonce nad Nisou, a.s. formou závazku veřejné služby.

Pořízením bezbariérových kapacitních nízkopodlažních tramvají v rámci veřejné městské hromadné dopravy by mělo dojít částečně k obnovení stávajícího vozového parku. Z celkového počtu 66 vozidel řady T je bez možnosti bezbariérového přístupu stále 48 tramvají.

Podporované aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • pořízení nízkoemisních a bezemisních vozidel, využívajících alternativní zdroje paliv (elektřina, CNG) splňujících platné emisní normy pro přepravu osob, • nákup tramvají pro zajištění dopravní obslužnosti, • nákup vozidla pro osoby se specifickými potřebami (snížená možnost pohybu a orientace)
Synergická vazba na další	SpC 1, SpC 2, SpC 8, SpC 10

specifické cíle a opatření	
Hlavní cílové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> - obyvatelé - návštěvníci - osoby se sníženou schopností pohybu a orientace
Partneři a další zapojené subjekty	DPMLJ
Zdroj financování / operační program	IROP 1.2
Odhad finančních nákladů	240 mil. Kč
Indikátory opatření	7 48 01 - Počet nově pořízených vozidel pro veřejnou dopravu 3 61 21 - Množství emisí primárních částic a prekurzorů sekundárních částic v rámci podpořených projektů
Možnost ÚD-IPRÚ	IROP 1.2
Klíčové intervence	Pořízení nízkoemisních vozidel a bezbariérových vozidel

Opatření 3.2 Prevence kongescí a řízení dopravy (ITS, telematika)

Zdůvodnění opatření:

Území není dostatečně ošetřeno inteligentními dopravními systémy (telematikou) zejména pro pohyb pěších v kolizi s individuální automobilovou dopravou a MHD.

Další bezpečnostní problémy souvisejí se zimní údržbou komunikací. Dosud není vytvořen informační systém pro podporu dispečerské služby, který by monitoroval meteorologické podmínky na silnicích a včas vydal případný podnět k zásahu údržby.

Podopatření 3.2.1 ITS pro veřejnou dopravu

Podopatření 3.2.2 ITS vybavení silniční infrastruktury na síti TEN-T a ve městech vhodnými systémy ITS

Použití informačních a komunikačních technologií v odvětví silniční dopravy a jeho rozhraních s jinými druhy dopravy významně přispěje ke snížení vlivu silniční dopravy na životní prostředí a zlepšení účinnosti, včetně energetické účinnosti, bezpečnosti silničního provozu a jeho ochrany před vnějšími hrozbami, včetně přepravy nebezpečných věcí, a veřejné bezpečnosti a mobility osob a věcí a zároveň zajistí fungování vnitřního trhu a vyšší úroveň konkurenceschopnosti a zaměstnanosti.

Podporované aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • inteligentní dopravní systémy a dopravní telematika pro veřejnou dopravu • ITS ke zlepšení řízení dopravního provozu, ke zlepšení řízení mimořádných situací a ke snížení nehodovosti a snižování následků závažných
----------------------	---

	<p>zranění způsobených dopravními nehodami,</p> <ul style="list-style-type: none"> • vybavování systémy, které napomohou k účinnější kontrole dodržování pravidel dopravního provozu
Synergická vazba na další specifické cíle a opatření	SpC 1, SpC 2, SpC 9, SpC 10
Hlavní cílové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> - obyvatelé - návštěvníci
Partneři a další zapojené subjekty	DPMLJ, SML, SMJN
Zdroj financování / operační program	IROP SC 1.2
Odhad finančních nákladů	200 mil. Kč
Indikátory opatření	7 04 01 - Počet zařízení a služeb pro řízení dopravy
Možnost ÚD-IPRÚ	IROP SC 1.2
Klíčové intervence	ITS ke zlepšení řízení dopravního provozu, ke zlepšení řízení mimořádných situací a ke snížení nehodovosti

Specifický cíl 4

Zvýšení kvality a dostupnosti sociálních a navazujících služeb

Popis cíle:

Vzhledem k potřebě předcházet sociálnímu vyloučení a s ním souvisejících společenských problémů je třeba přizpůsobit rozvoj sociálních a navazujících služeb potřebám osob sociálně vyloučených a ohrožených sociálním vyloučením, vytvořit pro tyto služby odpovídající zázemí a dbát na kvalitu poskytovaných služeb. Nutnou podmínkou pro funkční, stabilní a dostupnou síť sociálních služeb je úzká spolupráce zainteresovaných subjektů a koordinace jejich činnosti. To se týká i subjektů z oblasti navazujících služeb (např. zdravotnictví). Zvýšení dostupnosti sociálních služeb lze docílit kromě navýšení jejich kapacit také jejich přiblížením ke klientovi a jeho přirozenému prostředí, zlepšení informovanosti klientů a odstranění sociálních, fyzických i jiných bariér bránících tomu, aby klient služby využil. K vytvoření stabilní a udržitelné sítě služeb, která zamezí sociálnímu vyloučení a umožní obyvatelům území vést kvalitní a plnohodnotný život, je také třeba podpořit méně formalizované formy pomoci a aktivizovat jak vlastní síly ohrožených osob, tak další svépomocné mechanismy ve společnosti a komunitě, které přirozeným způsobem napomáhají sociální inkluzi.

Vzhledem k navyšujícímu se počtu osob v seniorské skupině obyvatel a s ohledem na kvalitu života všech lidí, kteří trpí jakýmkoliv omezením (ať už fyzickým či duševním) je třeba plánovat vznik a rozvoj sociálních a navazujících služeb a dbát na kvalitu poskytovaných služeb. Nutnou podmínkou pro funkční, stabilní a dostupnou síť sociálních služeb je úzká spolupráce co největšího množství zainteresovaných subjektů a koordinace jejich činnosti. To se týká i subjektů z oblasti navazujících služeb (např. zdravotnictví). Prioritně je potřebné řešit chybějící nebo nedostatečně zabezpečené druhy sociálních služeb, mezi něž patří tísňová pomoc, krizová péče a nedostatek míst v azylových domech pro matky s dětmi.

Cílem sociální soudržnosti je pracovat na tom, aby byly vytvořeny podmínky pro sociálně soudržnou společnost, kde nebude docházet k sociálnímu vyloučení z jakéhokoli důvodu a tím následně nedojde k růstu chudoby.

Proto je potřeba pracovat na zlepšení podmínek pro integraci:

1. Mít kde bydlet - dostatečný počet dostupného bydlení pro osoby sociálně vyloučené nebo osoby ohrožené sociálním vyloučením
2. Mít možnost získat vzdělání, mít kvalitní život a šanci mobility- tedy dostat se za službami - dostupné a kvalitní dopravní služby, služby zdravotní a sociální péče, služby vzdělávání, možnost a dostupnost trávení volného času, komunální služby, poradenské i právní služby
3. Mít pravidelný příjem - dostupnost zaměstnání pro všechny

Vazba na strategické cíle: Cíl A, Cíl B, Cíl D

Opatření 4.1 Podpora sociálních služeb a na ně navazující opatření

Zdůvodnění opatření:

Vzhledem k výrazné disparitě na trhu práce, výraznému trendu stárnutí obyvatelstva a horizontálně genderově segregovanému trhu práce s ohledem na neexistenci flexibilních forem organizace práce je třeba plánovat vznik a rozvoj služeb zaměstnanosti a dbát na vysokou kvalitu poskytovaných služeb. Stabilizace trhu práce má úzkou vazbu na řadu dalších oblastí jako je vzdělávání a celoživotní učení, síť dostupných služeb péče o děti ve věku 0-6 let, dostupné volnočasové aktivity, dostupné a kvalitní sociální služby (odlehčovací služby, denní a pobytové stacionáře, aj.) dopravní infrastruktura, zdravotnictví, nastavení personálních vstřícných politik podporujících rovné příležitosti k zaměstnání napříč sektory.

V oblasti sociálních služeb byly identifikovány dva hlavní problémy, které však mají velký význam pro aglomeraci (nadmístní význam) zejména ve vztahu k narůstajícímu počtu ekonomicky aktivních obyvatel, spadajících do skupiny sociálně znevýhodněných obyvatel, obyvatel ohrožených sociálním vyloučením (ze sociálně vyloučených lokalit) a dalších klientů sociálních zařízení. Z tohoto důvodu je výrazným nedostatkem *nedostatečná kapacita sociálních služeb* v území, která má výrazný vliv na sociální soudržnost a stabilitu území. Zároveň v území *chybí zejména terénní (ale i pobytové) služby*, na kterých jsou závislí občané se sníženou pohyblivostí. Terénní služby mají také intenzivnější dopad na sociálně znevýhodněné a vyloučené obyvatele.

V důsledku zhoršené situace na trhu práce dochází k prohlubování sociální polarizace ve společnosti. Roste podíl skupin obyvatel s nejnižšími příjmy a podíl skupin obyvatel s nejvyššími příjmy, obě tyto skupiny mají naprosto odlišný životní styl a sociální status. Rozdílný životní styl a sociální status souvisí i s rozdílnými lokalitami pro bydlení těchto skupin obyvatel, kteří si podle příjmů vybírají buď lukrativní oblasti k bydlení, nebo se koncentrují v periferních oblastech na hranici sociálního vyloučení. Současně klesá podíl zastoupení středních vrstev. Sociální polarizace vede k postupné degradaci soudržnosti společnosti a nárůstu sociálních rizik (růst sociálního napětí v území). Nová sociální rizika začínají postihovat nejen nejnižší vrstvy společnosti, ale v poslední době přecházejí i do vrstev středních. Jsou postihovány i osoby s vyšším vzděláním, např. vysokoškoláci, kteří se z hlediska příjmů nepohybují ve vysoce placených profesích. Lze předpokládat, že tlak na celou společnost dále poroste.

Podopatření 4.1.1 Pomoc osobám a skupinám osob prostřednictvím vzniku a rozvoje sociálních služeb s cílem zlepšení jejich sociální funkce/zvýšení sociální inkluze do společnosti

Opatřením chceme udržet stávající fungující sociální služby a doplnit je o služby chybějící tak, aby se zlepšila záchranná síť služeb zlepšujících sociální začlenění osob ohrožených sociálním vyloučením. Mezi nedostatečně zastoupené služby v území zejména patří služby krizové pomoci, např. okamžitý azyl pro matky s dětmi, služby péče a pomoci pro osoby

s duševním onemocněním, nedostačující je také stávající poradenství a služby pro rodinu. Chybí chráněná pracovní místa. Financování sociálních služeb je obecně krátkodobé a nesystémové, nedostatečně jsou financovány služby nespádající pod služby registrované.

Podopatření 4.1.2 Podpora terénních a ambulantních služeb

Terénní a ambulantní služby jsou obecně méně nákladné než služby ústavního typu, lépe se mohou přizpůsobit potřebám klienta a jejich využití mu umožňuje déle setrvat ve svém přirozeném prostředí. V území je stále identifikován problém chybějících služeb péče terénního typu v některých oblastech.

Podopatření 4.1.3 Podpora méně formálních způsobů pomoci, komunitní sociální práce, služeb poskytovaných v komunitě a dobrovolnictví

Zdůvodnění opatření:

Chceme-li zachovat občany, kteří potřebují odbornou pomoc, co nejdéle v jejich přirozeném sociálním prostředí a zároveň efektivně zabránit jejich případnému sociálnímu vyloučení, je výhodné aktivizovat přirozenou sociální síť a podpořit sebenápravné snahy společnosti fungující v rámci mezilidských vztahů. V území IPRÚ prakticky neexistuje koordinovaná podpora laických pečujících, čímž se tyto osoby dostávají do složité situace, jsou přetíženy, ohroženy zdravotními následky, sociálním vyloučením a někdy finanční tísňí. Nedostává se jim informací o možnostech úlevy, kterých by mohly využít, nebo jsou tyto možnosti pro ně nedosažitelné. Není dostatek dobrovolnických center pro odbornou podporu a koordinaci dobrovolnické práce.

Přímé působení na klienta v komunitě a způsobem jemu srozumitelným a práce s komunitou je dlouhodobě efektivnější než institucionalizovaný přístup a lze jím ošetřit větší spektrum problémů, zejména v oblasti problematiky sociálního vyloučení. Proto chceme tento způsob práce s klientem podpořit. Komunitní práce je doposud v území vykonávána, chybí jí však koncepce a řízení.

Podopatření 4.1.4 Podpora vzdělávacích a aktivizačních programů, poradenství a asistence pro společensky žádoucí chování a předcházející sociálnímu vyloučení

Řada osob ohrožených sociálním vyloučením často disponuje nedostatkem základních občanských kompetencí nebo jim chybí klíčové sociální dovednosti nutné pro to, aby se dokázali ve společnosti orientovat. Jako zásadní potřeba osob ohrožených sociálním vyloučením byla identifikována potřeba včas a adekvátním způsobem klienta informovat, případně jej aktivizovat, aby informací sám získal a pomoci mu, aby ji dále dokázal zhodnotit. Za tímto účelem chceme podpořit vzdělávací a aktivizační programy, rozšířit a propojit poradenské služby a poskytnout klientům takovou podporu, aby jich dokázali také efektivně využít.

Podopatření 4.1.5 Koordinace, optimalizace a zlepšení mezioborové návaznosti na sociální služby včetně zdravotnictví, bydlení, zaměstnanosti a dalších souvisejících oblastí

Propojováním sféry sociálních služeb s ostatními navazujícími oblastmi, respektive lepší koordinací souvisejících činností z různých oborů, se vzájemně zvýší účinnost těchto opatření. To se týká jak obecného zlepšení součinnosti a komunikace orgánů spravujících různé související oblasti (bydlení, zdravotnictví, zaměstnanost, ...), tak cíleného a individuálního působení na klienta (podpora multidisciplinárních týmů). Chybí vzdělávání a aktivizace odborníků z jiných oborů, kteří se v rámci své práce také stýkají se sociálně vyloučenými osobami, neumí však s touto problematikou zacházet a nerozumí potřebám osob sociálně vyloučených (lékaři, úředníci, zaměstnavatelé...)

Podopatření 4.1.6 Prevence sociálně patologických jevů a kriminality, vzniku závislostí a jejich následků

Prevence sociálně patologických jevů a zmírňování jejich negativních následků pro společnost je významným nástrojem pro ochranu společnosti jako celku a jejího fungování. Ve společnosti je stále nízká informovanost o možnostech alternativních trestů a dalších nástrojích prevence recidivy.

Kromě zachování systému protidrogové prevence se chceme zaměřit na prevenci prohlubování sociálního vyloučení osob chronicky dlouhodobě závislých a komplexní řešení problematiky klientů s kombinací diagnóz.

Podopatření 4.1.7 Podpora mladým osobám a rodinám ze sociálně znevýhodněného prostředí s cílem upevnění společensky žádoucích návyků a prevence sociálního vyloučení

Účinným způsobem, jak zabránit reprodukci nežádoucích sociálních návyků a na ně navazujícího sociálního vyloučení a sociálně patologických jevů, je bojovat proti nim u mladých lidí ze znevýhodněného prostředí, například u těch, kteří po dosažení dospělosti opustili ústavní péči, nebo u rodin, jejichž členové sami správné sociální návyky a občanské kompetence nemají a nedokáží je tedy ani předat svým dětem. Zejména je nutná podpora nezletilých k dokončení vzdělání, podpora základních pracovních návyků a osvojení základních občanských kompetencí.

Podopatření 4.1.8 Zajištění odborné podpory pro uživatele sociálních bytů (asistence, poradenství a podpora ve zvládnání životních situací), podpora nástrojů sociální a bytové politiky k prevenci bezdomovectví a vzniku soc. vyloučení

Politika sociálního bydlení v území nemá v současné době jednotnou koncepci, chybí odborná podpora a pomoc pro uživatele sociálního bydlení. I vzhledem k nedostatku sociálních bytů se řada osob snadno dostane do koloběhu nezaměstnanost-bytová tíseň-sociální vyloučení. Proto je nutné vytvořit systém dostupného bydlení a nastavit jasná pravidla pro různé skupiny jeho uživatelů, a zároveň jim poskytnout odbornou podporu, aby si tyto osoby dokázaly bydlení dlouhodobě udržet.

Podopatření 4.1.9 Boj s diskriminací

Diskriminace na základě předsudků o pohlaví, rase, náboženském přesvědčení, zdravotním stavu a dalších byla identifikována nejen jako samostatný sociálně patologický jev, ale zároveň jako katalyzátor dalších jevů jako nezaměstnanosti, bezdomovectví a z toho plynoucího sociálního vyloučení. Chybí například aktivizace zaměstnavatelů pro zaměstnávání ohrožených sociálních skupin.

Podporované aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • Vznik a rozvoj sociálních služeb s cílem zvýšení sociální inkluze osob společensky vyloučených či vyloučením ohrožených do společnosti • Podpora rozvoje terénních a ambulantních služeb • Podpora méně formálních způsobů pomoci, komunitní sociální práce, služeb poskytovaných v komunitě a dobrovolnictví • Vzdělávání a poradenství, aktivizační, podpůrné, asistenční a motivační programy pro osoby, rodiny a skupiny osob ohrožené negativními společenskými vlivy s cílem vzniku a upevnění společensky žádoucích návyků a prevence sociálního vyloučení • Podpora nástrojů sociální a bytové politiky k prevenci bezdomovectví a vzniku soc. vyloučení • Prevence sociálně patologických jevů a kriminality, vzniku závislostí a jejich následků • Aktivity boje s diskriminací
Synergická vazba na další specifické cíle a opatření	SpC 5 O4.2
Hlavní cílové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> - osoby sociálně vyloučené - osoby ohrožené sociálním vyloučením - osoby se zdravotním postižením - osoby v bytové nouzi - poskytovatelé služeb
Partneři a další zapojené subjekty	SML, SMJN, LK, obce v území, nestátní neziskové organizace, poskytovatelé sociálních služeb
Zdroj financování / operační program	OP Z 2.1.1
Odhad finančních nákladů	20 mil. Kč
Indikátory opatření	6 70 01 Kapacita podpořených služeb 6 71 01 Počet podpořených podpůrných institucí 6 74 01 Nové nebo inovované sociální služby týkající se

	bydlení
Možnost ÚD-IPRÚ	OP Z 2.1.1
Klíčové intervence	Nově vytvořené sociální služby Rozšíření a zkvalitnění sociálních služeb Poradenské, podpůrné a asistenční programy Programy prevence sociálně patologických jevů a prevence kriminality

Opatření 4.2 Rozvoj a zkvalitňování infrastruktury a sociálního bydlení

Zdůvodnění opatření:

Podopatření 4.2.1 Rozvoj infrastruktury pro sociální služby a služby navazující

Současný stav budov a vybavení pro poskytování sociálních služeb je neuspokojivý, budovy nejsou ve vyhovujícím technickém stavu a neodpovídají moderním potřebám poskytovatelů. Zlepšením stavu infrastruktury se zvýší kvalita i dostupnost těchto služeb pro potenciální klienty.

Podopatření 4.2.2 Podpora deinstitucionalizace a personalizace sociálních služeb za účelem zvýšení autonomie klienta a zvýšení sociální inkluze

V území probíhá, ale není dokončen proces transformace ústavů sociální péče. Stále je nedostatek chráněného bydlení a chráněných pracovních míst nebo programů péče o znevýhodněné zaměstnance např. formou sociálních podniků, které by umožnily osobám se speciálními potřebami začlenit se alespoň v rozsahu svých schopností do běžného života ve společnosti.

Podopatření 4.2.3 Rozvoj infrastruktury pro komunitní centra, vytváření nových komunitních center

Vzhledem k malému zaměření na práci s komunitou v minulosti a nedostatečné podpoře vlastních aktivit komunit chybí vhodné a technicky vyhovující prostory, které by sloužily jako zázemí jak pro odborné pracovníky pracující v komunitě, tak pro komunitní aktivity vůbec. Pořízením či úpravou a vybavením nových prostor chceme podpořit zachování a posílení stávajícího dění v komunitách a případně podpoření vzniku nových vazeb mezi organizacemi a komunitami, které si mohou navzájem prospět (například v rámci mezigeneračního dialogu).

Podopatření 4.2.4 Vznik nových sociálních bytů

V území byl jednoznačně identifikován nedostatek sociálních bytů různých typů, chybí například byty pro velké rodiny, stávající sociální byty často nejsou umístěny ve vyhovující lokalitě, neodpovídají potřebám ubytovaných nebo nejsou z jiných důvodů dostupné. Potenciální obyvatelé těchto bytů využívají služeb komerčních ubytoven, institut příspěvku na bydlení a související legislativa neřeší příčiny problému.

Podporované aktivity	<p>Stavby, stavební úpravy, pořízení vybavení a případné venkovní úpravy s tímto účelem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zařízení a zázemí pro poskytování sociálních a navazujících služeb • Výstavba, zřizování a rekonstrukce komunitních center • Zřizování, výstavba a rekonstrukce sociálního a azylového bydlení
Synergická vazba na další specifické cíle a opatření	SpC 8, SpC 6 O4.1
Hlavní cílové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> - osoby sociálně vyloučené - osoby ohrožené sociálním vyloučením - osoby se zdravotním postižením - osoby v bytové nouzi
Partneři a další zapojené subjekty	LK, SML, SMJN, obce v území, nestátní neziskové organizace, osadní výbory, poskytovatelé sociálních služeb
Zdroj financování / operační program	IROP 2.1
Odhad finančních nákladů	550 mil. Kč
Indikátory opatření	<p>6 75 10 - Kapacita služeb a sociální práce 5 54 01 - Počet podpořených zázemí pro služby a sociální práci 5 51 01 - Počet podpořených polyfunkčních komunitních center 5 54 05 - Počet poskytovaných druhů sociálních služeb 5 53 10 – Nárůst kapacity sociálních bytů 5 53 01 – Počet podpořených bytů pro sociálních bydlení 5 53 20 – Průměrný počet osob využívající sociální bydlení</p>
Možnost ÚD-IPRÚ	IROP 2.1
Klíčové intervence	Rekonstrukce a výstavba zázemí pro poskytování sociálních služeb, výstavba, rekonstrukce a zřizování komunitních center, zřizování, výstavba a rekonstrukce sociálních bytů včetně bytů zvláštního určení

Specifický cíl 5 Zaměstnanost pro podporu sociální soudržnosti

Popis cíle:

Cílem je zvýšit míru zaměstnanosti a zaměstnatelnosti (uplatnitelnosti na trhu práce) osob z cílových skupin mladí do 25 let, ženy zejména po ukončení rodičovské dovolené, osoby 50+, osoby se zdravotním znevýhodněním, osoby s nízkou či žádnou kvalifikací, osoby dlouhodobě nezaměstnané, osoby pečující o osobu blízkou, osoby jinak znevýhodněné na trhu práce.

Vazba na strategické cíle: Cíl B, Cíl C

Opatření 5.1: Zvýšení zaměstnanosti osob znevýhodněných na trhu práce zlepšováním jejich uplatnitelnosti, informovanosti a aktivizací zaměstnavatele

Zdůvodnění opatření:

Je třeba zvýšit a rozšířit kvalifikaci, vzdělání a kompetence znevýhodněných osob pro lepší vstup na trh práce, umožnit jim, aby setrvali na trhu práce a motivovat je k tomu, umožnit jim např. pomocí doprovodných opatření, aby se vzdělávali a vzdělávání také úspěšně dokončili. Dále pak motivovat potenciální zaměstnavatele, aby vytvářeli podmínky pro zaměstnávání osob z těchto cílových skupin.

Aby osoby z cílových skupin znaly dostatečně nabízené možnosti a uměly z nich zvolit správné, je nutné poskytnout jim poradenskou podporu. Poradenství pro osoby z cílových skupin a zaměstnavatele (i potenciální) by mělo být komplexní, cílené, provázané s navazujícími strukturami vzdělávacích programů, sociálních služeb a dalších systémů a přizpůsobené dalším okolnostem situace klienta.

Důraz je třeba klást na propojování vzdělávání, praxe a požadavků trhu práce, podporu samozaměstnávání ohrožených skupin formou podnikání, sociálního podnikání, spolkové činnosti, podporu neziskových organizací suplujících státem poskytované služby a podporu dárčovství. Dále je nutná úzká spolupráce se zaměstnavateli v území napříč všemi sektory tak, aby bylo zajištěno propojení s potřebami trhu práce, ale také vytváření podmínek pro vznik společensky odpovědného zaměstnávání, vytváření vstřícných zaměstnaneckých politik podporujících sladování soukromých a pracovních rolí.

Podporované aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • Vytváření pracovních příležitostí a podmínek pro lepší uplatnitelnost ohrožených skupin, vyhledávání a zprostředkování pracovních příležitostí, a to zejména pracovních příležitostí vhodných pro specifické skupiny osob ohrožených na trhu práce,
----------------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> • vytváření pracovních příležitostí pro osoby s nízkou nebo žádnou kvalifikací, • podpora flexibilních forem zaměstnávání a doprovodných opatření umožňujících překonat bariéru znevýhodnění. • realizace činností souvisejících s vyhledáváním zaměstnání pro osobu, která se o práci uchází, včetně podpory mezinárodní pracovní mobility; • dále s vyhledáváním zaměstnanců pro zaměstnavatele, který hledá nové pracovní síly; • poradenská a informační činnost v oblasti pracovních příležitostí; • sdílené zprostředkování zaměstnání prostřednictvím agentur práce; • realizace poradenských činností a programů, jejichž cílem je zjišťování osobnostních a kvalifikačních předpokladů osob pro volbu povolání, pro zprostředkování vhodného zaměstnání; • řízené poradenství ke změně kvalifikace; • příprava k práci osob se zdravotním postižením a při výběru vhodných nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti
Synergická vazba na další specifické cíle a opatření	SpC 4, SpC 6, SpC 7 O 5.2
Hlavní cílové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> - Uchazeči a zájemci o zaměstnání, - osoby se zdravotním postižením, - osoby s kumulací hendikepů na trhu práce a ekonomicky neaktivní osoby, včetně osob vracejících se na trh práce po návratu z mateřské/rodičovské dovolené.
Partneři a další zapojené subjekty	obce a města, vzdělávací instituce, NNO (zejména Centrum Kašpar, D.R.A.K.; Rytmus, ANNOLK); poskytovatelé sociálních služeb, zaměstnavatelé, Úřad práce
Zdroj financování / operační program	OPZ IP 1.1 SC 1 a IP 2.1 SC 1
Odhad finančních nákladů	120 mil. Kč
Indikátory opatření	CR01 Neaktivní účastníci, kteří znovu začali hledat zaměstnání po ukončení své účasti CR04 Účastníci, kteří získali kvalifikaci po ukončení své účasti CR05 Znevýhodnění účastníci, kteří po ukončení své

	<p>účasti hledají zaměstnání, jsou v procesu vzdělávání/ odborné přípravy, rozšiřují si kvalifikaci nebo jsou zaměstnaní, a to i OSVČ</p> <p>CR07 Bývalí účastníci, jejichž situace na trhu práce se zlepšila</p> <p>CR08 Účastníci ve věku nad 54 let zaměstnaní do 6 měsíců po ukončení své účasti, včetně OSVČ</p> <p>CR09 Znevýhodnění účastníci zaměstnaní do 6 měsíců po ukončení své účasti včetně OSVČ</p>
Možnost ÚD-IPRÚ	OP Z 1.1.1
Klíčové intervence	<p>Zaměstnávání osob ohrožených na trhu práce</p> <p>Aktivní vyhledávání, vytváření a zprostředkování pracovních příležitostí pro cílové skupiny</p> <p>Podpora samozaměstnávání znevýhodněných účastníků trhu práce</p> <p>Kvalifikační, rekvalifikační a další vzdělávací aktivity pro uchazeče znevýhodněné na trhu práce</p> <p>Aktivizace zaměstnavatelů s cílem zvýšit počet zaměstnávaných osob z cílových skupin</p> <p>Poradenské a asistenční aktivity s cílem aktivizovat osoby znevýhodněné na trhu práce a zprostředkovat jim příležitosti ke zlepšení své situace</p>

Opatření 5.2: Podpora infrastruktury pro sociální podnikání

Zdůvodnění opatření:

Jedním z nástrojů efektivní pomoci osobám znevýhodněným na trhu práce je sociální podnikání. Vysoké vstupní náklady na pořízení infrastruktury sociálního podniku jsou jednou z překážek jejich rozšíření, chceme proto tuto překážku zmírnit.

Podporované aktivity	nákup a rekonstrukce objektů, zařízení, vybavení a stavební úpravy, které vytvoří podmínky pro sociální podnikání.
Synergická vazba na další specifické cíle a opatření	SpC 4 O 5.1
Hlavní cílové skupiny	- osoby sociálně vyloučené - osoby ohrožené sociálním vyloučením
Partneři a další zapojené subjekty	SML, LK, podnikatelské subjekty, nestátní neziskové organizace
Zdroj financování / operační program	IROP 2.2
Odhad finančních nákladů	30 mil. Kč
Indikátory opatření	1 04 03 - Zvýšení zaměstnanosti v podporovaných

	<p>podnicích se zaměřením na znevýhodněné skupiny 1 04 00 - Zvýšení zaměstnanosti v podporovaných podnicích 1 00 00 - Počet podniků pobírajících podporu 1 01 05 - Počet nových podniků, které dostávají podporu</p>
Možnost ÚD- IPRÚ	IROP SC 2.2
Klíčové intervence	Vytvoření sociálních podniků

Specifický cíl 6 Optimalizace infrastruktury pro vzdělávání

Popis cíle:

Pro budoucí rozvoj území je třeba mít nejen zdravé, ale i vzdělané obyvatele. Vzdělávání je proces dlouhodobý a podílí se na něm celá řada subjektů. Při návrhu opatření a jejich realizaci je třeba plánovat již od úrovně mateřských škol, přes základní a střední školství až po úroveň celoživotního vzdělávání dospělých (tzv. celoživotní vzdělávání) a služeb zaměstnanosti. Součástí školských služeb je i zájmové, umělecké i neformální vzdělávání. Podpora by měla být směřována jak k rozvoji, ale zejména k optimalizaci a efektivitě využívání školské infrastruktury s ohledem na demografický vývoj společnosti. Vzdělávání na středoškolské a vysokoškolské úrovni by mělo být co nejvíce propojeno na praxi, čímž se zvýší budoucí uplatnitelnost absolventů škol.

Vazba na strategické cíle: Cíl A, Cíl B, Cíl C

Opatření 6.1 Optimalizace kapacit, zkvalitnění infrastruktury a vybavení vzdělávacích zařízení

Zdůvodnění opatření

Kapacita školské infrastruktury v řadě lokalit již neodpovídá reálným potřebám vzešlým z demografické situace. Část vzdělávacích zařízení i přes intenzivní změny a podporu zřizovatelů nespĺňuje požadavky na bezbariérovost, resp. uzpůsobení potřebám žáků s tělesným a smyslovým postižením. Vybavení vzdělávacích zařízení zastarává a vzhledem k technologickému pokroku neodpovídá moderním požadavkům na výuku, zejména v oblasti vybavení pro odborné předměty a klíčové dovednosti a datové konektivity, přičemž se naopak zvyšuje poptávka trhu práce po polytechnických dovednostech a zvyšování klíčových dovedností u absolventů.

V lokalitách, kde je to opodstatněné, je proto nutné přizpůsobit kapacitu školských zařízení reálné poptávce, dále provést stavební úpravy posilující kapacity pro potřeby výuky komunikace v cizích jazycích, odborných předmětů a zavádění nových technologií do vzdělávání, modernizaci datového připojení a sítí a úpravy umožňující zvýšení sociální inkluze žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Podopatření 6.1.1 Optimalizace využití školské infrastruktury (MŠ, ZŠ a SŠ) vzhledem k reálné demografické situaci

Z pohledu školství je nutné řešit především nedostatečné rezervy v kapacitách mateřských škol, ve vazbě na území, kde je prokazatelný nedostatek těchto kapacit, a umožnit tak zapojení rodičů těchto dětí na trh práce. Cílem v oblasti základního školství by mělo být především navyšování stávajících kapacit základních škol v oblastech, kde se nachází sociálně vyloučené lokality, jejich rekonstrukce a modernizace a případné zřizování nových zařízení.

Při této činnosti je vhodné kromě potřebné kapacity zvážit také územní lokalizaci škol, která může vést k dalšímu zkvalitňování dostupnosti školství.

Podopatření 6.1.2 Stavební úpravy, pořízení vybavení pro zajištění rozvoje klíčových kompetencí v rámci všech vzdělávacích stupňů a forem vzdělávání

Je třeba provést stavební úpravy a změny dispozic prostor škol tak, aby byl zvýšen počet odborných učeben, dále byla navýšena kapacita učeben pro základní vzdělávání a pro zajištění kvalitního vzdělávání klíčových dovedností (multimediální učebny pro výuku přírodovědných činností, multimediální učebny pro výuku cizích jazyků). Prostřednictvím kvalitní infrastruktury a zavádění nových technologií bude zajištěn rovný přístup ke vzdělání, vyšší kvalita základního vzdělávání s ohledem na integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a rozvoj přenositelných dovedností, a tím zajistit reálnou uplatnitelnost žáků v dalším studiu a na trhu práce.

Podopatření 6.1.3 Zajištění vnitřní konektivity škol a vzdělávacích zařízení a připojení k internetu

Vzhledem ke stoupajícím nárokům výuky na kvalitu datového připojení je nezbytné zajistit datové připojení školských zařízení v souladu se současnými požadavky a s tím související modernizaci vnitřní konektivity škol.

Opatření 6.2 Posilování rovného přístupu ke vzdělávání, vytváření podmínek pro potřeby inkluzivního vzdělávání, vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, vč. souvisejících služeb

Opatření je zaměřeno na uzpůsobení objektů škol pro potřeby vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, zejména s tělesnými a smyslovými hendikepy. Část objektů škol i přes intenzivní změny a podporu zřizovatele nesplňuje požadavky na bezbariérovost, resp. uzpůsobení potřebám žáků s tělesným a smyslovým postižením. Jedná se zejména o objekty historické, ale i technologicky zastaralé (např. absence výtahů či přinejmenším plošin).

Cílem je tento stav změnit a v 60 % objektů využívaných ke vzdělávání dosáhnout uzpůsobení takovým způsobem, který umožní odpovídajícím způsobem vzdělávání žáků s hendikepy. Jedná se i o nezbytné stavební úpravy spojené s uzpůsobením sociálních zařízení, ubytovacích zařízení, stravovacích zařízení, zavedení orientačních systémů budov pro žáky se smyslovým postižením. Je také potřeba úzce spolupracovat se speciálně pedagogickými centry (a potenciálně i s pedagogicko-psychologickými poradnami), které poskytují poradenské služby pro tyto žáky, pořízení kompenzačních pomůcek a vybavení uzpůsobeného potřebám žáků s hendikepem.

Podporované aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • Stavby a stavební úpravy za účelem podpoření sociální inkluze, zvýšení kapacity v odůvodněných případech a rozvoje klíčových
----------------------	--

	<p>dovedností</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pořízení vybavení za účelem zajištění dostatečné kapacity, včetně úprav venkovního prostoru (zeleň, herní prvky). • pořízení vybavení pro zajištění rozvoje žáků v následujících klíčových kompetencích: <ul style="list-style-type: none"> - v oblastech komunikace v cizích jazycích, - v oblasti technických a řemeslných oborů, přírodních věd, - ve schopnosti práce s digitálními technologiemi.
Synergická vazba na další specifické cíle a opatření	SpC 6, SpC 7 O5.2,
Hlavní cílové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> - děti do 3 let - děti v předškolním vzdělávání - žáci - studenti - osoby se speciálními vzdělávacími potřebami - osoby sociálně vyloučené - osoby ohrožené sociálním vyloučením - pedagogičtí pracovníci
Partneři a další zapojené subjekty	SML, SMJN, obce, LK, další zřizovatelé škol a vzdělávacích zařízení
Zdroj financování / operační program	IROP 2.4
Odhad finančních nákladů	400 mil. Kč
Indikátory opatření	<p>5 00 20 - Podíl tříletých dětí umístěných v předškolním zařízení</p> <p>5 01 20 - Počet osob využívající zařízení péče o děti do 3 let</p> <p>5 00 01 - Kapacita podporovaných zařízení péče o děti nebo vzdělávacích zařízení</p>
Možnost ÚD-IPRÚ	IROP 2.4
Klíčové intervence	<p>Stavební úpravy a modernizace za účelem rozvoje klíčových kompetencí ve všech stupních a formách vzdělávání</p> <p>Zvýšení a úprava kapacit MŠ</p> <p>Zlepšení konektivity ZŠ a MŠ</p>

Návrhová část B

Následující specifické cíle a opatření 7-12, která nejsou financovatelné prostřednictvím integrovaných nástrojů, budou dále řešeny jako nezávazné a realizovány budou individuálními projekty financovanými z různých zdrojů mimo IPRÚ, nejsou tedy zahrnuty do finančního plánu ani harmonogramu. IPRÚ je zmiňuje zejména z důvodů synergických efektů a komplementarity. Popis opatření je proto stručnější a obecnější.

Specifický cíl 7 Neinvestiční podpora celoživotního vzdělávání

Opatření 7.2 Podpora systému celoživotního vzdělávání

Zdůvodnění opatření:

Cílem tohoto opatření je zejména motivovat účastníky vzdělávání již od útlého věku k dokončení vzdělání, rozvíjet jejich klíčové kompetence, připravit je v každém stupni vzdělání např. prostřednictvím doprovodných opatření na bezproblémový přechod na stupeň další a odstranit případné sociokulturní bariéry bránící jim v dokončení vzdělání a vstupu na trh práce. Na vybudování takového skutečně inkluzivního a nediskriminačního vzdělávacího systému je zapotřebí spolupráce napříč všemi sektory.

Vazba na strategické cíle: Cíl B, Cíl C

Podporované aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • tvorba vzdělávacích programů.
Synergická vazba na další specifické cíle a opatření	SpC 5 O7.2,
Hlavní cílové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> - žáci - studenti - osoby se speciálními vzdělávacími potřebami - pedagogičtí pracovníci - pracovníci a dobrovolní pracovníci organizací působících v oblasti vzdělávání nebo asistenčních služeb a v oblasti neformálního a zájmového vzdělávání dětí a mládeže - dospělí v dalším vzdělávání
Partneři a další zapojené subjekty	TUL, školy z území, nestátní neziskové organizace, SML a SJNN, ZOO, SEV DIVIZNA, LK
Zdroj financování / operační program	OPVVV
Odhad finančních nákladů	10 mil. Kč
Možnost ÚD- IPRÚ	NE
Klíčové intervence	Rozvoj klíčových kompetencí v rámci celoživotního

	<p>vzdělávání Neinvestiční vzdělávací programy pro rozvoj klíčových kompetencí doplňující investiční část</p>
--	---

Opatření 7.2 Zvyšování šancí pro uplatnění na trhu práce rozvojem služeb zaměstnanosti a rovných příležitostí, provázání nabídky poradenství a vzdělávání s poptávkou trhu práce

Zdůvodnění opatření:

Mezi dlouhodobě nezaměstnané patří zejména osoby ohrožené sociálním vyloučením a osoby pečující. Sociálním hendikepem těchto osob je navíc výrazně snižena možnost uplatnění na trhu práce. Kombinace ekonomické neaktivity a finanční nákladnosti péče představuje pro tyto skupiny riziko upadání do chudoby, na které musí být zaměřena intenzivní podpora. Důležitá bude provázanost vzdělávacích aktivit s trhem práce se zaměřením na posilování inkluzivního vzdělávání a uplatnitelnost znevýhodněných osob na trhu práce. Zároveň je v území potřeba provázat vzdělávací systém s potřebami trhu práce, zejména v technických oborech a podnikatelské činnosti a podpořit služby zaměstnanosti skupin ohrožených na trhu práce.

Podporované aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • Zprostředkování zaměstnání • Poradenské a informační činnosti a programy • Motivační aktivity
Synergická vazba na další specifické cíle a opatření	SpC 4, SpC 7 O5.1
Hlavní cílové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> - uchazeči a zájemci o zaměstnání, - osoby se zdravotním postižením, - osoby s kumulací hendikepů na trhu práce a ekonomicky neaktivní osoby, včetně osob vracejících se na trh práce po návratu z mateřské/ rodičovské dovolené.
Partneři a další zapojené subjekty	LK, ZŠ LBC a JBC, SML a SMJN, Centrum Kašpar, ÚP, NNO, FP TUL
Zdroj financování / operační program	OPVVV
Odhad finančních nákladů	10 mil. Kč
Možnost ÚD- IPRÚ	NE
Klíčové intervence	Poradenské, informační a vzdělávací činnosti

Specifický cíl 8

Rozvoj infrastruktury pro poskytování zdravotnických služeb a péče o zdraví

Popis a zdůvodnění cíle:

Zdravé obyvatelstvo je jedním ze základních předpokladů dalšího rozvoje území. Liberecko - jablonecká aglomerace má již v současné době v oblasti zdravotnictví velmi dobré postavení a v mnoha oborech poskytuje zdravotní péči nejen regionální, ale celokrajskou. Přesto jsou však příležitosti pro zvýšení kvality a tím i upevnění postavení místních zdravotnických zařízení, a to především v oblasti infrastruktury, která je v současné době výrazně limitující pro další rozvoj medicíny (například vyřešení urgentního příjmu). V oblasti zdravotnické infrastruktury je třeba věnovat pozornost zejména akutní, specializované a návazné péči. Rovněž je třeba zlepšit dostupnost zdravotnických zařízení, a to jak dopravní, tak bezbariérovou.

Vzájemná synergie mezi zdravotními a sociálními službami vychází z aktuálního stavu populace v regionu, kdy dochází ke zvyšování počtu osob v rizikových skupinách – sociálních i zdravotních, a zároveň k nedostatečnému pokrytí jejich potřeb. Propojenost sociálních služeb se zdravotními je vhodná také vzhledem k požadavku a prioritě Evropské komise, která chce podporovat zdravotnictví pouze za předpokladu, že podpořené aktivity budou mít pozitivní vliv na sociální oblast a soc. začleňování. Problémem v oblasti zdravotnictví jsou především chybějící návazné sociální služby a jejich kapacita a nedostatečná materiálová a technická vybavenost liberecké krajské nemocnice, které omezuje její další rozvoj v souladu s potřebami ve zdravotnictví.

Vazba na strategické cíle: Cíl A, Cíl B, Cíl C

Opatření

O 8.1 Zvýšení kvality, dostupnosti a bezbariérovosti zdravotnických zařízení včetně rozvoje infrastruktury pro akutní péči

Podporované aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • Technické úpravy budov a pořízení nového speciálního zdravotnického vybavení, které zlepší podmínky poskytování akutní zdravotní péče v území • Rozvoj elektronizace zdravotnictví v souladu s koncepcí EU a ČR • Úpravy budov a pořízení vybavení s cílem zajistit bezbariérový přístup zařízení a jejich snadnou dostupnost v rámci veřejné hromadné i individuální dopravy • Vytváření podmínek pro podporu transformace a modernizace metod psychiatrické péče
Synergická vazba na další	SpC 4

specifické cíle a opatření	O 8.2
Hlavní cílové skupiny	- obyvatelé - návštěvníci
Partneři a další zapojené subjekty	KNL, LK, Nemocnice Jbc,
Zdroj financování / operační program	IROP SC 2.3
Odhad finančních nákladů	700 mil. Kč

O 8.2 Modernizace infrastruktury a vybavení nemocnic se specializovanou a vysoce specializovanou péčí a péčí návaznou

Podporované aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • Technické úpravy budov a pořízení nového speciálního zdravotnického vybavení, které zlepší podmínky poskytování specializované a návazné zdravotní péče v území • Podpora rozvoje podmínek pro poskytování paliativní péče • Pořízení nového zdravotnického vybavení, které zlepší podmínky poskytování zdravotní péče v území
Synergická vazba na další specifické cíle a opatření	SpC 4 O 8.2, O 8.5
Hlavní cílové skupiny	- obyvatelé
Partneři a další zapojené subjekty	KNL, LK, nemocnice Jablonec nad Nisou
Zdroj financování / operační program	IROP SC 2.3
Odhad finančních nákladů	400 mil. Kč

Specifický cíl 9

Využití potenciálu území pro rozvoj cestovního ruchu

Popis a zdůvodnění cíle:

Každé území má svou jedinečnost díky přírodě, kulturním a historickým památkám a jiným pamětihodnostem. To se týká i území Liberecko - jablonecké aglomerace. V oblasti se nachází mnoho turistických atraktivit – přírodních, kulturních, sportovních, apod. Smyslem opatření v rámci tohoto cíle bude ochrana, obnova a smysluplné využití chráněných lokalit a objektů. Vzhledem k významu cestovního ruchu pro tuto aglomeraci je třeba zajímavé lokality zpřístupnit návštěvníkům a tomu v rámci integrovaných řešení přizpůsobit také odpovídající dopravní a technickou infrastrukturu.

Vazba na strategické cíle: Cíl A, Cíl C, Cíl D

Opatření

O 9.1 Ochrana, obnova a zpřístupnění zajímavých a chráněných přírodních lokalit a objektů

Podporované aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • Aktivity regenerace památkově chráněných lokalit a objektů • Zajištění dostupnosti památkově chráněných lokalit a objektů • Aktivity na zajištění ochrany přírodních lokalit • Zajištění dostupnosti přírodních lokalit a objektů
Synergická vazba na další specifické cíle a opatření	SpC 1, SpC 6, SpC 10 O 9.2, O 9.3,
Hlavní cílové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> - obyvatelé - návštěvníci
Partneři a další zapojené subjekty	LK, České Radiokomunikace, SMJN, ZOO
Zdroj financování / operační program	IROP SC 3.1
Odhad finančních nákladů	300 mil. Kč

O 9.2 Využití lokalit, přírodního a kulturního dědictví - infrastruktura pro volný čas a turistiku

Podporované aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • Budování a zkvalitňování doprovodné infrastruktury, mobiliáře a dalšího vybavení veřejného prostranství určeného k trávení volného času a turistických tras • Zvyšování přístupnosti a bezbariérovosti těchto
----------------------	--

	<p>lokalit, zlepšování návaznosti na sítě veřejné dopravy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podpora rozvoje infrastruktury šetrného cestovního ruchu • Podpora systémového rozvoje společné prezentace a využití významných kulturních a přírodních prvků
Synergická vazba na další specifické cíle a opatření	SpC 1, SpC 3, SpC 6 O 9.1, O 9.3
Hlavní cílové skupiny	- obyvatelé - návštěvníci
Partneři a další zapojené subjekty	LK, SMJN, SML, ZOO, Městské lesy, podnikatelské subjekty
Zdroj financování / operační program	IROP SC 3.1
Odhad finančních nákladů	110 mil. Kč

O 9.3 Podpora služeb a rozvoj infrastruktury cestovního ruchu

Podporované aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora služeb a rozvoj infrastruktury cestovního ruchu
Synergická vazba na další specifické cíle a opatření	SpC 1, SpC 6 O 9.1, O 9.2
Hlavní cílové skupiny	- obyvatelé - návštěvníci
Partneři a další zapojené subjekty	LK, SML, SMJN, podnikatelské subjekty
Zdroj financování / operační program	NE
Odhad finančních nákladů	100 mil. Kč

Specifický cíl 10

Zvýšení spolehlivosti technické infrastruktury a zlepšování kvality ovzduší

Popis a zdůvodnění cíle:

V rámci cíle se jedná o realizaci takových opatření, která zvýší kvalitu co největšího množství technické infrastruktury, a to jak vodovodní, energetické, kanalizační, telekomunikační apod. Realizace všech plánovaných opatření by měla probíhat s cílem pozitivního dopadu na životní prostředí, jde tedy o maximální snižování nebo úplné odstranění dosavadní zátěže ŽP.

V celém regionu je využíván vysoký podíl pevných paliv pro vytápění, což ovlivňuje kvalitu ovzduší. V obou statutárních městech jsou výrazné problémy s centrálním zdrojem a rozvody tepla, které neodpovídají obecně technickým normám, správnému hospodaření s energiemi (úniky tepla) a poptávce. Důsledkem je nevyhovující cenová dostupnost dodávek tepla pro občany. Tento problém by měl být řešen zpracováním energetické koncepce. Je nutná zejména modernizace teplovodní rozvodné sítě, která je předimenzovaná.

Prioritou v oblasti zlepšování kvality ovzduší tak v řešeném území je modernizace lokálních topenišť výměnou kotlů nižších tříd za kotle tříd vyšších s nižší produkcí emisí vyšší efektivitou vytápění a zateplování domů, které sníží jejich energetickou náročnost a tím i nároky na vytápění.

Vazba na strategické cíle: Cíl C

Opatření

O10.1 Zajištění bezproblémového zásobování obyvatel pitnou vodou

Podporované aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • Vytváření podmínek pro dosažení evropských standardů při pokrytí území zásobovacími vodovodními systémy • Zlepšování kvality povrchové i pozemní vody, vytváření podmínek pro eliminaci hlavních zdrojů znečištění • Protipovodňová ochrana
Synergická vazba na další specifické cíle a opatření	SpC 11 O10.3, O10.7
Hlavní cílové skupiny	obyvatelé území
Partneři a další zapojené subjekty	Mníšek, Světlá pod Ještědem, SVS a.s.
Zdroj financování / operační program	OPŽP SC 1.1
Odhad finančních nákladů	28 mil. Kč

O10.2 Optimalizace zásobování energiemi, teplem a TUV - zvýšení stability a kapacity energetických sítí

Podporované aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • Vytváření podmínek pro spolehlivý systém zásobování elektrickou energií vzhledem k očekávaným potřebám v území • Opatření na snížení energetické náročnosti provozu při vytápění
Synergická vazba na další specifické cíle a opatření	SpC 11 O10.5
Hlavní cílové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> - obyvatelé území - podnikatelské subjekty
Partneři a další zapojené subjekty	RWE, ČEZ, Jablonecká energetická, Teplárna Lbc
Zdroj financování / operační program	OPŽP, OPPIK, pouze bezpečnost přenosových sítí
Odhad finančních nákladů	490 mil. Kč

O10.3 Rekonstrukce a výstavba kanalizačních sítí

Podporované aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • Vytváření podmínek pro dosažení evropských standardů při pokrytí území kanalizačními systémy • Zlepšování nakládání s odpadními vodami
Synergická vazba na další specifické cíle a opatření	SpC 11 O10.1
Hlavní cílové skupiny	Obyvatelé území
Partneři a další zapojené subjekty	Dlouhý Most, Jeřmanice, Mníšek, Světlá pod Ještědem, Pulečný SO Vratislavice, SML, SVS a.s.
Zdroj financování / operační program	OPŽP SC 1.1
Odhad finančních nákladů	614 mil. Kč

O10.4 Rozvoj telekomunikačních a informačních technologií

Podporované aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • Vytváření podmínek pro zlepšení dostupnosti služeb spojů a telekomunikací ve vztahu k potřebám území zejména v odlehlejších a méně saturovaných lokalitách (zajištění rozvoje sítí pro vysokorychlostní přístup k internetu, doplňování vysílacích rádiových sítí pro zemské digitální TV a rozhlasové vysílání a výstavby univerzálního telekomunikačního systému
Synergická vazba na další specifické cíle a opatření	SpC 6
Hlavní cílové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> - obyvatelé území - návštěvníci

Partneři a další zapojené subjekty	SML, SMJN, LIS, obce v území
Zdroj financování / operační program	IROP SC 3.2
Odhad finančních nákladů	60 mil. Kč

O10.5 Zavádění energeticky úsporných opatření

Podporované aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • Snižování energetické náročnosti veřejných budov • Monitoring energetických potřeb v území • Snižování energetické náročnosti veřejného osvětlení • Podpora snižování energetické náročnosti provozu výrobních, distribučních a spotřebních systémů a objektů v soukromém vlastnictví
Synergická vazba na další specifické cíle a opatření	SpC 11 O10.2, O10.6, O10.7
Hlavní cílové skupiny	- obyvatelé
Partneři a další zapojené subjekty	SML, SMJN, LK, obce v území
Zdroj financování / operační program	IROP(bydlení) a OPŽP (veř. budovy)
Odhad finančních nákladů	90 mil. Kč bydlení; 480 mil. Kč (veř. budovy)

O10.6 Odstraňování zdrojů zvýšené prašnosti, zlepšování kvality ovzduší

Podporované aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • Opatření na snížení emisí při vytápění
Synergická vazba na další specifické cíle a opatření	SpC 3, SpC 10 O10.5
Hlavní cílové skupiny	- obyvatelé - návštěvníci
Partneři a další zapojené subjekty	Teplárna Lbc, SML, Jablonecká energetická
Zdroj financování / operační program	IROP SC 1.1 u silnic, OPŽP SC 2.2
Odhad finančních nákladů	30 mil. Kč

**Specifický cíl 11
Minimalizace ekologických rizik a péče o přírodní prostředí**

Popis a zdůvodnění cíle:

Jednou z důležitých složek života v kterémkoliv území je životní prostředí. Péče o něj je povinností nejen veřejné správy, ale také obyvatel města a dalších subjektů, které mohou tuto oblast jakkoliv ovlivnit. Podporu je třeba věnovat veřejné zeleni, neudržovaným plochám a prostranstvím. Dále situaci v oblasti vodních ploch a toků, eliminaci rizik záplav a povodní, které již několikrát ukázaly svou sílu. Celkově je nutné vytvářet takové podmínky v oblasti životního prostředí, které budou dávat předpoklad snižování dopadů lidské činnosti na všechny jeho složky.

Vazba na strategické cíle: Cíl A, Cíl C

Opatření

O 11.1 Zvýšení kvality veřejných prostranství a zeleně - prostupnost a obnova přirozené funkce krajiny

Podporované aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora zkvalitňování veřejných prostranství a doprovodné infrastruktury • Zvyšování kvality veřejných prostranství doplňováním zeleně • Zkvalitňování péče o veřejná prostranství a veřejnou zeleň • Opatření na zachování a zvýšení prostupnosti měst a obcí a dostupnosti volné krajiny • Revitalizace a podpora obnovy přirozených funkcí krajiny, zohlednění přirozených potřeb zde se vyskytujících rostlin a živočichů • Likvidace invazních druhů rostlin s cílem zachovat původní biodiverzitu prostředí
Synergická vazba na další specifické cíle a opatření	SpC 9, SpC 12 O10.1, O10.4
Hlavní cílové skupiny	- obyvatelé - návštěvníci
Partneři a další zapojené subjekty	SML, SMJN, Římskokatolická církev Farnost Dlouhý Most, SP Vratislavice, obce území, Městské lesy, ČSOP Kateřinky
Zdroj financování / operační program	OPŽP SC 4.4
Odhad finančních nákladů	200 mil. Kč

O 11.2 Snižování rizika povodní včetně revitalizace vodních toků

Podporované aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora obnovy a revitalizace přirozených vodních ploch a toků • Podpora přirozeného zadržování vody v krajině, zejména v lesích, parcích a plochách zeleně • Vytváření protipovodňových zábran přirozeného charakteru
Synergická vazba na další specifické cíle a opatření	SpC 9, O10.3, O10.5
Hlavní cílové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> - obyvatelé - návštěvníci
Partneři a další zapojené subjekty	SML, Povodí, Teplárna, Pulečný, SO Vratislavice, ZOO, SMJN
Zdroj financování / operační program	OPŽP SC 4.3, SC 1.3 a SC 1.4
Odhad finančních nákladů	900 mil. Kč

O 11.3 Snižování dopadů lidské činnosti na životní prostředí

Podporované aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • Zlepšování nakládání s odpady • Podpora separace a recyklace komunálního odpadu
Synergická vazba na další specifické cíle a opatření	SpC 2, SpC 5, SpC 6 O10.1, O10.4, O10.5
Hlavní cílové skupiny	- obyvatelé
Partneři a další zapojené subjekty	LK, Obce území, SML, SMJN;
Zdroj financování / operační program	OPŽP SC 3.5
Odhad finančních nákladů	154 mil. Kč

Specifický cíl 12 Efektivní správa území

Popis a zdůvodnění cíle:

Fungování života ve městech a obcích je odrazem činnosti veřejné správy. Vzhledem k tomu, že současná doba s sebou nese obrovské tempo, je tento stav spojen s celou řadou rizik. Jedním z nich je nedostatečná spolupráce a informovanost občanů ze strany samosprávy, ale i poměrně velký nezájem o veřejné dění. Ze strany veřejné správy je nutné v tomto ohledu zvýšit snahu v oblasti nejrůznějších forem místního partnerství, které by měly pozitivní přínos v procesu informovanosti a koordinace plánování rozvoje. K tomu je možné využít nové, moderní technologie, které mohou tyto snahy ulehčit.

V situaci, kdy veřejná správa disponuje omezenými zdroji, bude růst úloha místních aktérů, neziskových organizací a spolků při rozvoji kvality života a zvyšování atraktivity území pro život. Spolky mají k tomuto rozvoji vhodný potenciál, ale ze strany veřejné správy bude třeba tento potenciál vhodně podpořit tak, aby neziskové organizace na sebe tento úkol mohly převzít.

Vazba na strategické cíle: Cíl B, Cíl C, Cíl E

Opatření

O 12.2 Zlepšení informovanosti veřejnosti včetně budování informační infrastruktury

Podporované aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • Zvýšení informovanosti občanů ze strany veřejné správy • Zajištění organizačně technických nástrojů ke zlepšení vzájemné informovanosti
Synergická vazba na další specifické cíle a opatření	SpC 2, SpC 6, SpC 7 O 12.1, O 12.3, O 12.4,
Hlavní cílové skupiny	- obyvatelé - návštěvníci
Partneři a další zapojené subjekty	SMJN, SML, LIS
Zdroj financování / operační program	OPZ IP 4.1 SC 1, IROP SC 3.2
Odhad finančních nákladů	60 mil. Kč

O 12.3 Kontinuální a koordinované plánování rozvoje území – podpora různých forem místního partnerství

Podporované aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • Zvýšení úlohy místních aktérů, neziskových organizací a spolků • Koordinace strategických a územních plánování v území obcí
----------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora potenciálu NNO v území
Synergická vazba na další specifické cíle a rozvojová opatření	všechny SpC O 12.1, O 12.2, O 12.4, O 12.5
Hlavní cílové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> - obyvatelé - zaměstnanci veřejné správy
Partneři a další zapojené subjekty	SML, SMJN
Zdroj financování / operační program	IROP SC 3.3
Odhad finančních nákladů	10 mil. Kč

O 12.4 Zavádění moderních systémů a způsobů řízení veřejné správy - podpora partnerství a efektivní veřejné správy

Podporované aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • Spolupráce veřejné správy s občany
Synergická vazba na další specifické cíle a rozvojová opatření	SpC 6 O 12.3, O 12.5
Hlavní cílové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> - obyvatelé - zaměstnanci veřejné správy
Partneři a další zapojené subjekty	SMJN, SML
Zdroj financování / operační program	OPZ IP 4.1 SC 1
Odhad finančních nákladů	10 mil. Kč

G.5 Koincidenční matice

Matice IPRÚ		SpC 1		SpC 2		SpC 3		SpC 4		SpC 5		SpC 6	
		O1.1	O1.2	O2.1	O2.2	O3.1	O3.2	O4.1	O4.2	O5.1	O5.2	O6.1	O6.2
SpC 1	O 1.1	X	2	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1
	O 1.2	2	X	2	2	2	2	1	1	0	0	1	0
SpC 2	O 2.1	1	2	X	2	1	2	1	1	1	0	0	0
	O 2.2	1	2	2	X	2	2	0	1	0	0	0	0
SpC 3	O 3.1	1	2	1	2	X	1	0	1	1	0	0	0
	O 3.2	1	2	2	2	1	X	1	1	1	0	0	0
SpC 4	O 4.1	1	1	1	0	0	1	X	2	1	2	2	2
	O 4.2	1	1	1	1	1	1	2	X	1	1	1	1
SpC 5	O 5.1	1	0	1	0	1	1	1	1	X	2	2	1
	O 5.2	0	0	0	0	0	0	2	1	2	X	2	2
SpC 6	O 6.1	1	1	0	0	0	0	2	1	2	2	X	2
	O 6.2	1	0	0	0	0	0	2	1	1	2	2	X

Koincidenční matice ukazuje, nakolik jsou vzájemně provázána opatření v rámci jednoho specifického cíle, případně více specifických cílů definovaných strategií. Vzájemná vazba, resp. intenzita vazeb mezi opatřeními strategie je v koincidenční matici vyjádřena v několika úrovních (0 - žádná vazba, 1 - slabá vazba, 2 - silná vazba/prokazatelná návaznost, vzájemná podmíněnost).

G.6 Horizontální témata

Při zpracování Strategie bylo třeba dbát na dodržení jednoho ze základních principů pro tvorbu podobných koncepčních dokumentů - respektování horizontálních témat definovaných Evropskou komisí. Tato témata zasahují do všech socioekonomických oblastí, a proto se promítají do všech strategických i specifických cílů definovaných ve Strategii.

Rovné příležitosti a udržitelný rozvoj jsou základní horizontální témata, která byla zohledňována v průběhu zpracování všech částí Strategie, zejména při definování cílů a na ně navazujících opatření, projektů, aktivit a činností.

Horizontální témata jsou promítnuta ve všech navržených specifických cílech. Za nejdůležitější principy při naplňování horizontálních témat lze považovat následující:

Rovné příležitosti – strategie IPRÚ zohledňuje podporu rovných příležitostí pro všechny skupiny obyvatel, které jsou reálně nebo potenciálně ohrožené diskriminací jakéhokoliv druhu. V rámci přípravy strategie byly identifikovány hlavní cílové skupiny, u nichž je třeba zlepšit jejich pozici v oblasti rovných příležitostí. Jedná se zejména o menšiny, i s ohledem na doporučení Evropské komise se speciálním zaměřením na děti, žáky a studenty, dále na bezdomovce, sociálně slabé a chudé, dlouhodobě nezaměstnané, matky samoživitelky, handicapované a osamocené obyvatele. V rámci všech relevantních projektů bude brán zřetel na jejich praktický dopad na zlepšení situace těchto skupin obyvatel a v rámci strategie budou nastaveny indikátory na vyhodnocení reálné změny jejich situace.

Udržitelný rozvoj území – tento princip bude uplatňován zejména s ohledem na klíčové cíle v environmentálním pilíři, jimiž jsou snižování emisí skleníkových plynů, zmenšování produkce odpadů a znečištění prostředí, ochrana přírodní složky a celkové snižování ekologické stopy v oblasti životního prostředí. V oblasti sociálního pilíře se jedná zejména o zaměření na zlepšení postavení sociálně znevýhodněných až vyloučených skupin obyvatel. V ekonomickém pilíři pak půjde zejména o snižování energetické náročnosti výroby, podporu rozvoje a využívání tzv. zelených technologií a vytvoření finančních zdrojů pro realizaci výše uvedených opatření.

Způsob a rozsah řešení horizontálních témat rovných příležitostí i udržitelného rozvoje bude vyhodnocován při výběru projektů k budoucí podpoře a to nejen ve fázi jejich hodnocení, ale také v průběhu přípravy jednotlivých projektů, formou aktivního dialogu s předkladateli projektů tak, aby horizontální témata nebyla pouze formální záležitostí, ale aby bylo maximálně využito potenciálu jednotlivých projektů k řešení vybraných problémů právě v oblasti horizontálních témat.

Dalším důležitým principem je využití **synergických efektů navržených cílů a opatření**, které tvoří vyvážený a vzájemně se podporující systém zajišťující rozvoj území. Již ve fázi návrhu cílů a opatření byla sledována **podpora integrovaných řešení**, namísto izolovaných projektů řešících pouze jednu problémovou oblast v jedné lokalitě.

I. IMPLEMENTAČNÍ ČÁST

I.1 Popis způsobu řízení IPRÚ – přípravná fáze

Přípravný výbor

Členy Přípravného výboru byli zástupci samospráv Statutárního města Liberec a Jablonec nad Nisou a starosta Městského obvodu Vratislavice nad Nisou. Dále byli členy odborní pracovníci magistrátů obou měst a pro úplnost měl své zastoupení v Přípravném výboru i vedoucí odboru rozvoje KÚ Libereckého kraje. Přípravný výbor se pravidelně scházel v předem plánovaných termínech. Termíny byly vždy vázány na důležité milníky procesu.

Členové Přípravného výboru:

Jiří Rutkovský, náměstek primátora SML

Petr Vobořil, náměstek primátora SMJN

Aleš Preisler, starosta MO Liberec – Vratislavice nad Nisou

Michal Vereščák, vedoucí odboru MML, manažer projektu

Martin Čech, MML

Dana Štefanová, MML

Tomáš Beneš, vedoucí odboru MMJN

Iveta Habadová, MMJN

Michaela Smrčková, MMJN

Zuzana Bencová, MMJN

Michael Otta, vedoucí odboru KÚLK

Jiří Lauerman, vedoucí projektu

Výkonný projektový tým

Pro operativní přípravu byl ustaven výkonný projektový tým, jehož členy byli manažer a vedoucí projektu a dále určení odborní pracovníci magistrátů. Tato užší skupina se scházela dle potřeby, přenášela aktuální informace do Přípravného výboru a velmi bedlivě sledovala aktuální vývoj dokumentů a podkladů pro zpracování Strategie. Členové Projektového týmu rovněž zajišťovali informovanost uvnitř obou magistrátů, účastnili se veřejných projednávání a komunikovali napříč organizační strukturou pro zpracování Strategie.

Expertní tým

Tento tým byl složen zejména z odborníků a zástupců institucí, kteří mohli významně přispět zejména z pohledu znalosti regionálních, resortních či místních strategií, koncepcí a rozvojových trendů. Členové expertního týmu se zapojovali zejména do procesu konzultací k analytickým podkladům pro zpracování Strategie pro realizaci IPRÚ a následně do procesu zpracování návrhové části. Komunikace s členy ET probíhala jak při společném setkávání tak zejména elektronickou cestou.

Harmonogram zásadních kroků zpracování pracovní verze Strategie 2014-2015													
číslo	činnost - mezník	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	UKONČENÍ
1. Řídicí a organizační struktura													
1.1	ustavení vedoucího projektu a zahájení činnosti												10.02.2014
1.2	jmenování manažera projektu												27.02.2014
1.3	ustavení Přípravného výboru a zahájení činnosti												14.02.2014
1.4	jednání Přípravného výboru												
1.5	sestavení výkonného projektového týmu												07.03.2014
1.6	výběr členů Výboru pro realizaci IPRÚ												31.07.2014
1.7	ustavení a zahájení činnosti Výboru pro realizaci												01.08.2014
1.8	ustavení a zahájení činnosti Řídicího výboru IPRÚ												13.5.2015
2. Žádost OP TP													
2.1	zpracování žádosti												15.02.2014
2.2	schválení žádosti												28.02.2014
2.3	podání žádosti												28.02.2014
2.4	rozhodnutí												31.3.2014
3. Socioekonomická analýza													
3.1	zpracování zadávací dokumentace pro VZ												14.02.2014
3.2	vypsání VZ												07.03.2014
3.3	podání nabídek												20.03.2014
3.4	výběr dodavatele												15.04.2014
3.5	zpracování socioekonomické analýzy												31.05.2014
3.6	odevzdání a projednání dílčích výstupů												15.05.2014
3.7	odevzdání kompletní analýzy												31.05.2014
3.8	závěrečné projednání a oponentura												30.06.2014
4. Podklady pro Strategii													
4.1	sběr / přehled záměrů v území												14.02.2014
4.2	rešerše strategií v území												15.03.2014
4.3	pracovní návrh vymezení území												15.03.2014
4.4	potvrzení vymezeného území a vnitřní zónace												15.05.2014
4.5	ZM obou měst - schválení území												30.6. 2015
4.6	Předvýzva na sběr projektových záměrů												13.8. 2015
5. Zpracování Strategie													
5.1	shrnutí analytických závěrů a podkladů												31.05.2014
5.2	víze, strategické cíle, zásadní témata												15.06.2014
5.3	specifické cíle												30.06.2014
5.4	opatření												15.07.2014
5.5	principy pro předvýběr projektů												31.07.2014
5.6	principy pro další dopracování Strategie (indikátory, fin.plán, hmg, implementace)												31.07.2014
5.7	kompletace a projednání pracovní verze												15.08.2014
5.8	schválení pracovní verze Strategie												26.08.2014
5.9	prezentace, zveřejnění Strategie												31.8.2014
5.10	aktualizace Strategie												12.10.2015
5.11	nastavení implementace a monitoringu												12.10.2015
5.12	kompletace Strategie												16.10.2015
5.13	posouzení SEA												31.12.2015
5.14	veřejné projednání a zapracování připomínek												31.12.2015
6. Expertní tým a Pracovní skupiny													
6.1	návrh složení expertního týmu												15.04.2014
6.2	zapojení expertního týmu (oponování výstupů)												01.05.2014
6.3	návrh zaměření tématických PS												19.07.2014
6.4	nominace členů PS												31.08.2014
6.5	zapojení PS (projednávání návrhové části)												01.09.2014
7. Řídicí výbor a odborné Pracovní skupiny													
7.1	1. jednání ŘV IPRÚ												13.5.2015
7.2	2. jednání ŘV IPRÚ												4.6.2015
7.3	1. kolo odborných Pracovních skupin												23.-29.6.15
7.4	2. kolo odborných Pracovních skupin												9.-15.7. 15
7.5	3. jednání ŘV IPRÚ												20.7. 2015
7.6	3. kolo odborných Pracovních skupin												21.-28.8.15
7.7	4. jednání ŘV IPRÚ												2.9. 2015
7.8	5. jednání ŘV IPRÚ												14.10.2015
8. Partnerství a konzultace													
8.1	jednání se starosty obcí												24.9. 2015
8.2	jednání s klíčovými aktéry v území												30.10. 2015
8.3	konzultace s experty MMR												10.11. 2015

I.2 Popis způsobu řízení IPRÚ – realizační fáze

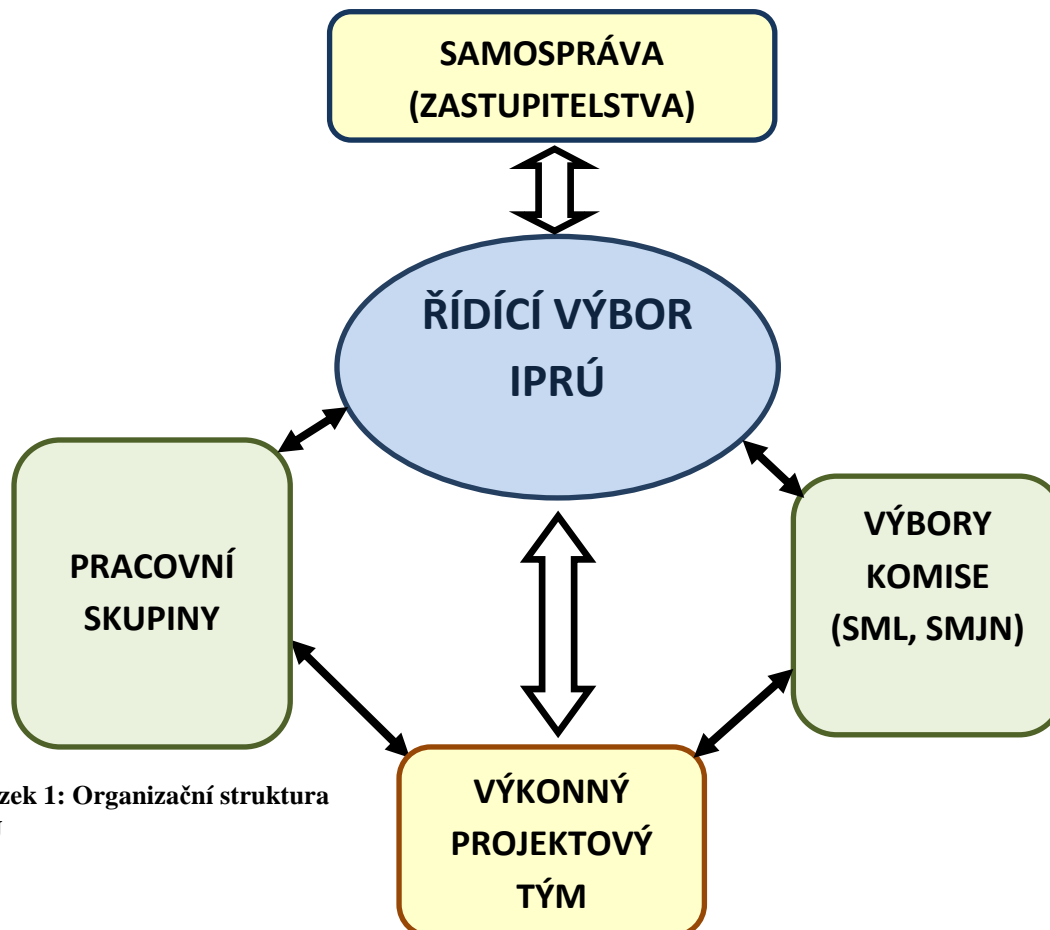
Popis realizace IPRU

Nositel, tedy Statutární město Liberec, realizuje aktivity integrovaného nástroje dle finančního plánu v jednotlivých letech tak, jak byly schváleny ŘO a ministryní pro místní rozvoj. Realizace integrovaného nástroje spočívá jednak v přípravě a realizaci projektů nositele, jednak v iniciaci a koordinaci při přípravě a realizaci projektů jiných subjektů, které naplňují integrovaný nástroj. Nositel IN komunikuje prostřednictvím RSK, resp. NSK s relevantními ŘO s ohledem na harmonogram územně specifických výzev.

Nositel IPRÚ prostřednictvím níže uvedených orgánů bude v rámci realizace IPRÚ provádět koordinaci aktivit v souladu s harmonogramem IPRÚ, monitorovat naplňování a přijímat opatření k jejímu plnění (vč. její aktualizace). Po celou dobu realizace bude udržována spolupráce a komunikace mezi jednotlivými subjekty v rámci níže uvedeného organizačního schéma:

Organizační struktura pro řízení IPRÚ

Pro zpracování Integrované strategie rozvoje území Liberecko – jablonecké aglomerace byla ustavena organizační struktura, schválená příslušnými orgány samosprávy. Jejím posláním bylo zajistit co nejužší provázanost jednotlivých kroků procesu tvorby Strategie na praxi a realitu v území. Celá struktura se skládala z následujících složek (viz schéma) a jejich popis je uveden v dalších částech textu.

Obrázek 1: Organizační struktura IPRÚ

Řídící výbor

Členy Řídícího výboru jsou:

organizace	zástupce
Statutární město Liberec	Tibor Batthyány - primátor
Statutární město Liberec	Mgr. Jan Korytář - náměstek primátora pro ekonomiku, strategický rozvoj a dotace
Statutární město Liberec	Ing. Jaroslav Zámečník - zastupitel, jednatel Euroregionu Nisa
Statutární město Liberec	Ivana Sulovská - Centrum Kašpar - služby pro zaměstnanost
Statutární město Liberec	Pavla Haidlová - zástupce Neziskovky Liberecká, předsedkyně Výboru pro rozvoj a územní plánování
Statutární město Liberec	Ing. Radka Kotasová Loučková – podnikatelský sektor
Statutární město Liberec	Ing. Jiří Horák - vedoucí odboru strategického rozvoje a dotací
Statutární město Jablonec nad Nisou	Ing. Petr Beitl - primátor
Statutární město Jablonec nad Nisou	JUDr. Ing. Lukáš Pleticha - náměstek primátora pro rozvoj města
Statutární město Jablonec nad Nisou	Mgr. Miroslava Rýžaková - vedoucí humanitního odboru MMJN
Statutární město Jablonec nad Nisou	Mgr. Iveta Habadová - vedoucí oddělení dotací MMJN
Statutární město Jablonec nad Nisou	Ing. Iva Hübnerová - zástupce podnikatelů (členka RSK za KHK)
Zástupce kraje	RNDr. Vít Příkaský - člen rady kraje, řízení resortu hospodářského a regionálního rozvoje, evropských projektů a rozvoje venkova
Zástupce obcí JBC	Mgr. Daniel David - starosta Janov nad Nisou
Zástupce obcí LBC	Markéta Khauerová - starostka Hodkovice nad Mohelkou

Dopravní podnik	Ludvík Lavička – provozně technický ředitel DPMLJ
Úřad práce	Ing. Lubomír Záleský – vedoucí odd. trhu práce
Statutární město Liberec	Mgr. Barbara Steinzová - manažer IPRÚ – bez hlasovacího práva

- **Nositel IPRÚ** je odpovědný za jeho přípravu, za naplňování principu partnerství a koordinaci aktivit místních aktérů v daném území, výběr vhodných projektů pro plnění cílů IPRÚ, monitoring a reporting průběhu plnění IPRÚ, realizaci strategie jako celku a plnění jejích schválených cílových hodnot (které vznikají agregací hodnot realizovaných projektů). Nositel zodpovídá také za publicitu IPRÚ jako celku.
- **Statutární orgán nositele** – schvaluje integrovanou strategii, změny prioritních oblastí a specifických cílů strategie, změny rozpočtu specifických cílů a opatření, změny indikátorů, uzavření partnerské smlouvy s realizátorem integrovaného projektu.
- **Řídící výbor IPRÚ** je odpovědný vůči nositeli IPRÚ za řádný průběh realizace strategie a vydává doporučení orgánům samospráv a statutárním orgánům zapojených partnerů. Doporučuje zařazení integrovaného projektu do IPRÚ a podepsání smlouvy mezi nositelem IPRÚ a realizátorem integrovaného projektu (Pokud jsou členové ŘV zároveň nositeli projektu předkládaného k zařazení do integrované strategie, musí se v tomto případě zdržet hlasování.). Předsedou je zástupce nositele IPRÚ, kterého pravomocně deleguje nositel IPRÚ. Průběh jednání se řídí jednacím řádem. Jednání se účastní manažer IPRÚ, ovšem bez hlasovacího práva. Zasedání výboru se koná minimálně 2x ročně na základě podnětu předsedy výboru. Alespoň jeden člen výboru musí být zapojen do Regionální stálé konference, aby byla zajištěna vzájemná komunikace mezi oběma platformami a předcházelo se územním či věcným překryvům intervencí.
- **Manažer IPRÚ** (případně jeho tým – asistenti, konzultanti) je odpovědný nositeli IPRÚ za každodenní řízení a koordinaci realizace strategie, za komunikaci s žadateli/příjemci, Řídicími orgány programů i s veřejností a spolupráci s Řídicím výborem IPRÚ. Manažer předkládá Řídicímu výboru k posouzení projekty navržené jednotlivými potenciálními žadateli k zařazení do IPRÚ. Vykonává činnosti spojené s administrací IPRÚ a projektů vybraných k realizaci v informačním systému MMR MS2014+. Manažer sleduje průběh realizace projektů na základě informací a podkladů, které realizátoři integrovaných projektů předávají manažerovi podle uzavřené smlouvy o partnerství. Manažer také monitoruje průběh realizace IPRÚ jako celku a v pravidelných intervalech předává informace Řídicímu výboru.
- **Tematický koordinátor/komunikátor** je odpovědný manažerovi IPRÚ za sladování spolupráce subjektů v území souvisejících s daným tématem (potenciálních žadatelů koncentrujících se v pracovních skupinách. Koordinátor se podílí na vytváření

partnerství mezi subjekty v rámci jednotlivých témat řešených IPRÚ a může s potenciálními žadateli konzultovat rozsah a obsahové zaměření projektového záměru tak, aby byl v co největším souladu s integrovanou strategií. Koordinátor průběžně předává informace manažerovi IPRÚ.

- **Pracovní skupina IPRÚ** – zde se koncentrují individuální předkladatelé projektových záměrů/žádostí o dotaci. Spoluvytváří komplexní projektovou fiši složenou z několika integrovaných projektů, které povedou k naplnění daného opatření vč. příslušných monitorovacích indikátorů. Kompletní projektovou fiši předkládá Řídicímu výboru IPRÚ, kterému zároveň může předkládat návrhy a doporučení na změny parametrů IPRÚ KV.
- **Realizátor konkrétního projektu** je odpovědný za řádné plnění jeho schváleného projektu (podle podmínek daných konkrétním programem a cíli IPRÚ), za spolupráci s nositelem IPRÚ, včasné předávání informací a podkladů manažerovi daného IPRÚ, dále za podporu nositele strategie při zpracování hodnotících zpráv a za udržitelnost jím realizovaného projektu a plnění podmínek rozhodnutí o poskytnutí dotace.

Schvalování integrovaných projektů IPRÚ

Po vyhlášení výzvy ŘO programu ESI fondů zacílené na podporu integrovaných projektů, lze předložit projekty v rámci integrované strategie. Integrované projekty musí respektovat podmínky stanovené příslušným operačním programem. Integrované projekty jsou předkládány v rámci zacílených výzev, které jsou vyhlášované ŘO pro jednotlivé integrované nástroje.

Nositel IN současně prostřednictvím Řídicího výboru potvrzuje projektovým záměrům soulad se strategií do výše nepřekračující 100 % rezervace alokace daného IN v části pokryté výzvou.

Integrované projekty musí plnit předem stanovené závazné ukazatele včetně zajištění monitorování a vyhodnocení. Právní akt o poskytnutí/převodu podpory vydává ŘO příslušného programu nebo oprávněný zprostředkující subjekt.

Postup hodnocení integrovaných projektů IPRÚ:

1. V návaznosti na ŘO schválený harmonogram výzev (respektive následné vyhlášení výzvy ŘO) je vyhlášena Výzva nositele IN k zapojení do pracovních skupin IN a předkládání projektových záměrů (bližší podrobnosti uvedeny v kapitole 4). Ustavené pracovní skupiny na úrovni nositele IN zahájí negociační proces se všemi žadateli (disponujícími projektovými záměry), jehož výsledkem je dohoda o konkrétní podobě řešení celého opatření, soubor projektových záměrů.

Soubor projektových záměrů bude obsahovat následující informace za jednotlivé projektové záměry: název projektu, zařazení do strategie až do úrovně opatření, popis projektu, popis pozitivního dopadu na vymezené území, finanční plán v jednotlivých letech včetně celkových způsobilých výdajů a předpokládaného data zahájení a ukončení, identifikaci žadatele a roli zapojených subjektů a indikátory.

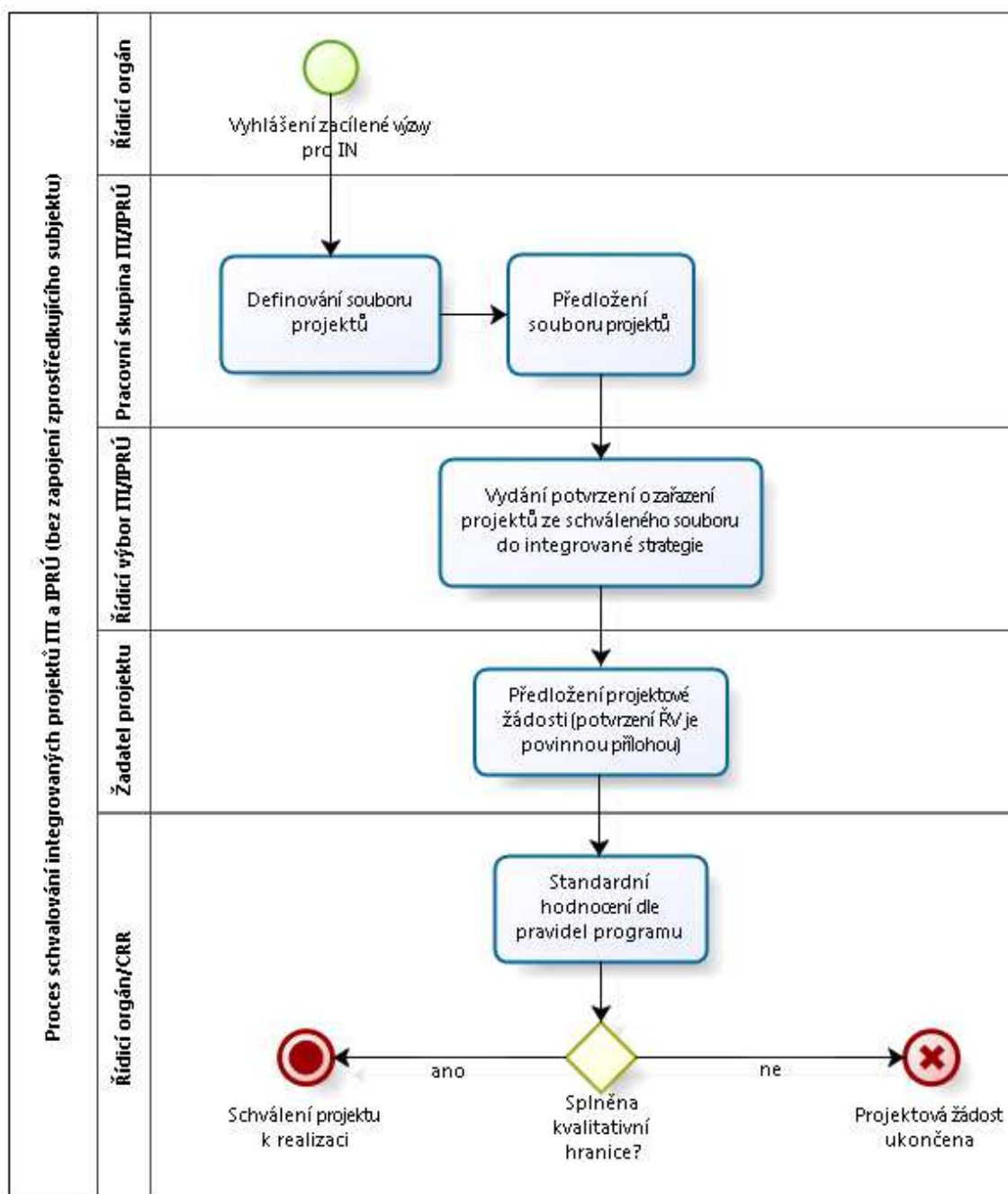
Činnost pracovních skupin a jejich koordinace je svěřena nositeli IPRÚ.

2. Soubor projektových záměrů je následně za součinnosti manažera IPRÚ předán k posouzení Řídicímu výboru. Řídicí výbor posuzuje soulad souboru projektových záměrů s integrovanou strategií aglomerace IPRÚ. V případě negativního výsledku posouzení některé projektového záměru ze souboru projektových záměrů je takový projekt vrácen k přepracování pracovní skupině. V případě vydání souhlasného stanoviska k projektovým záměrům ze souboru projektových záměrů vydá Řídicí výbor pro každý takový projektový záměr potvrzení o souladu projektového záměru s IPRÚ. Soubor projektových záměrů je nedílnou součástí potvrzení. Potvrzení vydané Řídicím výborem IPRÚ má doporučující charakter a slouží jako podklad pro rozhodnutí ŘO.
3. Následně žadatel projektu předloží ŘO prostřednictvím MS 2014+ projektovou žádost projednanou v souladu s postupy dle bodu 1 a 2 pracovní skupinou. Přílohou projektové žádosti jsou informace za jednotlivé projektové záměry ze souboru projektových záměrů (viz. bod 1), které se musí shodovat s informacemi uvedenými v projektové žádosti a současně čestné prohlášení žadatele, že předkládaná žádost o podporu je totožná s projektovým záměrem projednaným na ŘV IPRÚ.
4. Projekt přechází do standardního hodnocení ŘO podle pravidel programu.
5. V případě, že integrovaný projekt splní kvalitativní hranici nastavenou ŘO (pakliže jí ŘO stanovuje), je ŘO schválen k realizaci.
6. Pokud kvalitativní hranici nastavenou ŘO (pakliže jí ŘO stanovuje) splní takový počet integrovaných projektů, že objem rezervované alokace nebude pro realizaci všech těchto projektů dostatečný, stanoví ŘO pořadí projektů pro schválení dle stanovených pravidel popsanych v řídicí dokumentaci programu.
7. V případě, že integrovaný projekt kvalitativní hranici nastavenou ŘO nesplní (pakliže jí ŘO stanovuje), je tento integrovaný projekt vyřazen z administrace.
8. V případě, že integrovaný projekt kvalitativní hranici nastavenou ŘO nesplní (pakliže jí ŘO stanovuje), může být tento integrovaný projekt po přepracování předkladatelem projektu opětovně předložen jako zcela nový projekt (v rámci probíhající výzvy nebo v rámci jiné výzvy). Předkladatel projektu informuje Řídicí výbor, resp. manažera IPRÚ o provedených změnách a Řídicí výbor k provedeným změnám může dát své

stanovisko. Projekt musí projít opět celým procesem hodnocení podle pravidel programu.

- Je vydán právní akt o poskytnutí/převodu podpory ze strany ŘO programu, nebo oprávněného zprostředkujícího subjektu.

Proces schvalování integrovaných projektů IPRÚ

1.3 Popis realizace partnerství

Přístupnost informací o přípravě a uplatňování integrovaných nástrojů je jednou z podmínek jejich realizace. Zejména se jedná o zajištění dostupných informací pro všechny potenciální žadatele o podporu. Příjemci informací jsou tedy ze všech sektorů veřejného života – veřejné správy, neziskové i podnikatelské sféry.

Důležitá je rovněž informovanost veřejnosti – zde je potřebné volit vhodné a přiměřené formy předávání informací.

Z výše uvedených zásad vychází tato Analýza, upřesňuje je a doplňuje o přehled subjektů, které by měly být v různých úrovních součástí struktury IPRÚ (viz tabulková příloha). Předpokládá se, že tento seznam bude dále doplňován a upřesňován v souladu s potřebami přípravy IPRÚ.

V procesu dosavadní přípravy IPRÚ Liberec – Jablonec nad Nisou byl již v březnu 2014 zpracován „Plán spolupráce a komunikace s aktéry a veřejností“ (zatím podle pracovních verzí MPIN a Manuálu) a byl odsouhlasen Přípravným výborem.

Informace o průběhu zpracování integrované strategie, pozvánky na veřejné projednání atd. jsou průběžně zveřejňovány na internetových stránkách města Liberec. Stejným způsobem budou zveřejňovány také informace o průběhu implementace IPRÚ.

Pracovní úroveň

Základem pracovní IPRÚ úrovně jsou **odborné pracovní skupiny**. Do nich byli nominováni zástupci všech důležitých skupin aktérů - stakeholderů, kteří mají možnost vyjádřit se ke strategickým prioritám, opatřením i konkrétním projektům, včetně způsobu jejich výběru. Odborné pracovní skupiny zcela jistě nebudou rozhodovat, jejich členové ale mohou významně ovlivnit řešení celé řady zásadních otázek. Složení skupin by proto mělo být pokud možno reprezentativní – ve smyslu zastoupení všech významných směrů a názorových skupin (zástupci veřejného, podnikatelského i neziskového sektoru). Členy skupin nemohou být všichni aktéři, vhodné je například zastoupení prostřednictvím zastřešujících organizací (jako příklad ANNOLK apod.).

Vzhledem k zajištění akceschopnosti pracovních skupin bylo v některých případech nutné obrátit se pouze na jednoho zástupce za celou skupinu subjektů (např. konkrétní obec). Tento postup je v souladu s partnerským principem a zajišťuje partnerství také na nižších úrovních využitím principu delegace. Tento přístup vyžaduje vzájemnou komunikaci těch subjektů, které mají společně prosazovat své zájmy na úrovni IPRÚ.

I.4 Monitorování a hodnocení plnění strategie

Kvalitní vyhodnocování realizace integrovaných strategií a integrovaných nástrojů je podmínkou a podkladem pro vyhodnocování úspěšnosti implementace územní dimenze (tzn. územního zacílení intervencí v souladu se skutečnými potřebami a dosažení potřebných změn v území).

Nositelé IN v rámci navržených specifických cílů IN nastavují indikátory z indikátorových soustav všech programů ESI fondů, kterých se navržená integrovaná strategie týká. Metodická konstrukce jednotlivých indikátorů je definována v rámci Národního číselníku indikátorů 2014-2020 (dále „NČI 2014+“) a v souladu s Metodickým pokynem „Zásady tvorby a používání indikátorů v programovém období 2014–2020“.

Nositel IN indikátory využije jako podklad pro Zprávu o plnění integrované strategie.

Základním nástrojem monitorování IN je jednotný monitorovací systém pro programové období 2014-2020, zajišťující sběr územně identifikovaných informací (dat) o projektech, věrně dokumentujících jednotlivé fáze realizace projektů. Za nastavení systému monitorování programového období 2014-2020 zodpovídá MMR – NOK. Systém monitorování je určen pro všechny ESI fondy a s výjimkou systému monitorování a vyhodnocování IN je nastaven Metodickým pokynem pro monitorování implementace ESI fondů v programovém období 2014-2020 (dále „MP monitorování 2014-2020“), který definuje základní role účastníků, jichž se proces monitorování dotýká.

MS2014+ umožňuje sledovat jednotlivé integrované projekty realizované v rámci integrovaných nástrojů a také samotné integrované nástroje (ITI, IPRÚ, CLLD). Všechny zúčastněné subjekty využívají MS2014+ s ohledem na svoji roli v implementačním systému. MMR – ORP průběžně monitoruje pokrok realizace IN a plnění územní dimenze, nositel IN monitoruje prostřednictvím modulu Nositel IN v ISKP14+ realizaci projektů naplňujících dotčenou integrovanou strategii. Finanční plán integrované strategie a plánované hodnoty indikátorů jsou do monitorovacího systému zadávány nositelem IN v rámci žádosti o podporu integrované strategie podané na základě výzvy na předkládání integrovaných strategií. Údaji z integrovaných projektů realizovaných v rámci IN je sledováno plnění finančního plánu a plánovaných hodnot indikátorů. Nositel IN předkládá s půlroční frekvencí Zprávu o plnění integrované strategie MMR – ORP (blíže kapitola 12.3.). Na základě této Zprávy MMR – ORP připraví stručnou informaci o stavu plnění integrovaných strategií pro NSK, která projedná případné návrhy na změny integrovaného nástroje. Postup při provádění změn upřesňuje kap. 12.7. Nositel IN provádí vlastní průběžná vyhodnocování plnění integrované strategie. Spolupracuje s ŘO při průběžném vyhodnocování naplňování finančního plánu a dosahování cílových hodnot indikátorů integrované strategie.

Nositel IN provádí prostřednictvím MS2014+ monitorování realizace jednotlivých integrovaných projektů a také monitorování IN jako celku. Zprávu o plnění integrované

strategie projednává a schvaluje Řídicí výbor integrovaného nástroje ITI/IPRÚ, v případě CLLD povinný orgán MAS dle nastavených postupů.

Nositel IN monitoruje celkový kontext IN a může navrhnout změny ve schváleném IN. Nositel IN předkládá 2x ročně (do 15. 1. vždy s použitím údajů k 31. 12., resp. 15. 7. vždy s použitím údajů k 30. 6.) prostřednictvím MS2014+ MMR – ORP Zprávu o plnění integrované strategie ve struktuře dle tabulky v příloze č. 11, která je stejná pro všechny IN (ITI, IPRÚ i CLLD). Zpráva o plnění integrované strategie je v MS2014+ přístupná ŘO. V případě vrácení Zprávy o plnění integrované strategie k úpravám se zdůvodněním výhrad MMR – ORP je nositeli IN dána lhůta max. 20 pracovních dnů ke zjednání nápravy.

Zpráva o plnění integrované strategie bude obsahovat i informace o celkovém kontextu IN v rámci strategií dotčeného území. Součástí Zprávy bude přehled vývoje realizace IN, schválených a realizovaných projektů a plnění podmínek IN včetně plnění indikátorů, dodržení finančního plánu. Na základě hodnocení dosaženého plnění integrované strategie a hodnocení kontextu v rámci regionu může nositel IN ve Zprávě o plnění integrované strategie navrhnout změny IN. Zpráva o plnění integrované strategie slouží jako podklad pro zpracování doporučení pro přípravu harmonogramu výzev a dále jako podklad pro Zprávu o pokroku integrovaných nástrojů, kterou zpracovává MMR – ORP a která je jedním z podkladů pro zpracování Výroční zprávy o implementaci DoP pro programové období 2014 – 2020.

MMR – ORP si může vyžádat zpracování ad-hoc zprávy o postupu realizace IN z důvodu neuspokojivé realizace integrované strategie uvedené ve Zprávách o plnění integrované strategie (např. neplnění finančního plánu a neplnění plánovaných indikátorů). Struktura a proces administrace jsou stejné jako v případě řádné Zprávy o plnění integrované strategie. Případně může MMR – ORP navrhnout změnu IN.

Do 30 pracovních dnů od ukončení financování posledního projektu IN (okamžik úhrady závěrečné platby ve prospěch příjemce, resp. úhrady přeplatku zpět na účet ŘO - v případě ex-ante financování) předkládá nositel IN Závěrečnou zprávu o plnění integrované strategie. Struktura a obsah této Zprávy a proces administrace je stejný jako v případě řádné pololetní Zprávy o plnění integrované strategie.

Prováděný úkon	Zodpovědný subjekt	Termín
Předložení Zprávy o plnění integrované strategie	Nositel IN	nejpozději do 15. 1. a 15. 7.
Kontrola Zprávy o plnění integrované strategie	MMR – ORP	do 30 pracovních dnů od předložení Zprávy o plnění integrované strategie

Monitorování projektů a změny projektů předložených v rámci IN

Integrované projekty naplňující integrované strategie jsou realizovány a monitorovány standardním způsobem, tedy stejně jako ostatní individuální projekty. Posuzování změn v integrovaných projektech naplňujících integrované strategie IPRÚ probíhá obdobným způsobem jako u ostatních projektů v rámci standardních výzev, přičemž v případě podstatných změn příjemce doloží souhlasné stanovisko nositele IN k navrhovaným změnám. Stanovisko nositele IN bude příjemcem doloženo formou Oznámení o změně v projektu. Podstatnými změnami se rozumí zejména změna ve finančním plánu IN v jednotlivých letech, změna indikátorů a změna aktivit projektu. Podstatné změny se vždy řídí definicí podstatných změn v jednotlivých řídicích dokumentacích relevantních programů. Na integrované projekty, až na výjimky uvedené tímto metodickým pokynem, se vztahují všechna pravidla a požadavky programů a JMP.

Zpráva o pokroku integrovaných nástrojů

Postup plnění integrovaných strategií bude sledován v pravidelných Zprávách o pokroku integrovaných nástrojů, zpracovávaných MMR – ORP na základě údajů z MS2014+ a Zpráv o plnění integrované strategie, zpracovávaných jednotlivými nositeli IN. Zpráva o pokroku integrovaných nástrojů bude obsahovat zejména informace o finančním a věcném pokroku jednotlivých IN (i v souhrnu), dále popis problémů nastalých v průběhu realizace IN a rizikovosti plnění/neplnění IN („semafor“) ve struktuře dle tabulky v příloze č. 12. Zpráva obsahuje doporučení pro případnou aktualizaci integrovaných strategií či systémové úpravy implementace IN. V případě IPRÚ taktéž obsahuje informace o dosažených synergických efektech. Zpráva bude jedním z podkladů pro Výroční zprávu o implementaci DoP pro programové období 2014 – 2020 a Zpráv o pokroku implementace Dohody o partnerství.

Evaluace

Nositel IN provádí povinnou mid-term evaluaci provádění a plnění svého IN (procesní a výsledková evaluace) s údaji platnými k 31. 12. 2017.

MMR – ORP zajišťuje provedení mid-term evaluace realizace IN, jako součást evaluace naplňování územní dimenze. Zpracování všech evaluačních výstupů musí respektovat principy a standardy evaluací, pravidla pro sdílení informací a přiměřeně postupy pro sestavení a realizaci evaluačního plánu uvedené v Metodickém pokynu pro evaluace v programovém období 2014–2020.

NSK napomáhá zajistit výměnu zkušeností z provedených hodnocení na centrální úrovni i na úrovni jednotlivých integrovaných strategií (formou vzdělávacích akcí).

Evaluace prováděné MMR – ORP ve vztahu k integrovaným nástrojům a územní dimenzi jsou součástí Evaluačního plánu DoP, který připravuje ve spolupráci s relevantními partnery MMR – NOK, a budou využity jako podklad pro zpracování Zpráv o pokroku implementace Dohody o partnerství.

J. PŘÍLOHY

J.1 Finanční plán a indikátory

Finanční plán bude vypracován pro finanční prostředky vykazované jako způsobilé výdaje (nezpůsobilé výdaje budou vyplněny, pokud budou známy) a bude obsahovat souhrnný objem finančních prostředků, o něž bude žádáno prostřednictvím integrovaných projektů. Finanční plán by měl obsahovat také další zdroje financování, jsou-li známy. Výdaje jsou způsobilé pro poskytnutí příspěvku z ESI fondů, jestliže vznikly příjemci a byly uhrazeny v období do 31. 12. 2023. Ve finančním plánu jsou uváděny částky, které budou příjemci podpory uvádět v podaných žádostech o platbu jako vzniklé výdaje. Započítávají se žádosti podané do konce října daného roku. (Případné uvádění finančních plánů v EUR, resp. přepočet z EUR/Kč se řídí dle podmínek operačního manuálu programů.)

Finanční plán je sestaven pouze ze specifických cílů operačních programů podporované v rámci vyčleněných alokací. Opatření, která nejsou podporována z operačních programů v rámci územní dimenze, nejsou ve finančním plánu ani v tabulce indikátorů zohledněna.

Nastavení indikátorů na úrovni opatření strategie: vždy alespoň jeden indikátor výstupu a alespoň jeden indikátor výsledku pro jeden specifický cíl operačního programu, vycházející z programových dokumentů, případně i z dalších dokumentů programu. Vůči ŘO budou závazné pouze indikátory výstupové.

Financování podle ESI fondů (způsobilé výdaje v tisících Kč)

Fond	Program	Příspěvek Unie (tis. Kč)	Národní spolufinancování (tis. Kč)	Celkové způsobilé výdaje (tis. Kč)
EFRR	IROP	1 710 000	301 764	2 011 764
	OP D	827 700	146 064	973 764
	Celkem EFRR	2 537 700	447 829	2 985 529
ESF	OP Z	140 000	24 705	164 705
	Celkem ESF	140 000	24 705	164 705
Celkem	Celkem	2 677 700	472 535	3 150 235

Financování dle opatření IPRÚ

Specifický cíl IPRÚ	Opatření IPRÚ	Podopatření IPRÚ	IDENTIFIKACE programu		PLÁN FINANCOVÁNÍ (způsobilé výdaje v tis. Kč)			
			Program	Celkové způsobilé výdaje	Z toho dotace		Z toho vlastní zdroje příjemci	
					Příspěvek Unie	Národní veřejné zdroje	Veřejné zdroje	Soukromé zdroje
SC 1	O 1.1	P 1.1.1	IROP	215 000	182 750			
	O 1.2	P 1.2.1	IROP	258 824	220 000			
		P 1.2.2	IROP					
SC 2	O 2.1	P 2.1.1	IROP	117 647	100 000			
		P 2.1.2	IROP					
	O 2.2	P 2.2.1	OP D	973 765	827 700			
SC 3	O 3.1	P 3.1.1	IROP	176 471	150 000			
	O 3.2	P 3.2.1	IROP	58 824	50 000			
		P 3.2.2	IROP					
SC 4	O 4.1	P 4.1.1	OP Z	11 765	10 000			
		P 4.1.2	OP Z					
		P 4.1.3	OP Z					
		P 4.1.4	OP Z					
		P 4.1.5	OP Z	11 765	10 000			
		P 4.1.6	OP Z					
		P 4.1.7	OP Z					
		P 4.1.8	OP Z					
		P 4.1.9	OP Z					
	O 4.2	P 4.2.1	IROP	647 059	550 000			
		P 4.2.2	IROP					
		P 4.2.3	IROP					
		P 4.2.4	IROP					
SC 5	O 5.1	P 5.1.1	OP Z	141 176	120 000			
	O 5.2	P 5.2.1	IROP	58 824	50 000			
SC 6	O 6.1	P 6.1.1	IROP	470 588	400 000			
		P 6.1.2						
		P 6.1.3						
	O 6.2	P 6.2.1						

Přehled indikátorů IPRÚ

Specifický cíl IPRÚ	Opatření IPRÚ	Podopatření IPRÚ	IDENTIFIKACE ACE programu		Identifikace indikátorů			Hodnoty indikátorů	
			Program	Kód NČI2014+	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	
SpC 1	O 1.1	P 1.1.1	IROP	72303	Délka rekonstruovaných silnic II.třídy	km		5,7	
				72304	Délka rekonstruovaných silnic III.třídy	km		7,19	
				72300	Celková délka rekonstruovaných nebo modernizovaných silnic	km		12,89	
	O 1.2	P 1.2.1	IROP	7 51 20	Podíl veřejné osobní dopravy na celkových výkonech v osobní dopravě	%	30	35	
				7 40 01	Počet vytvořených parkovacích míst	Parkovací místa		325	
				7 50 01	Počet realizací vedoucích ke zvýšení bezpečnosti v dopravě	Realizace		1	
				7 52 01	Počet nových nebo rekonstruovaných přestupních terminálů ve veřejné dopravě	Terminály		2	
SpC 2	O 2.1	P 2.1.1	IROP	7 50 01	Počet realizací vedoucích ke zvýšení bezpečnosti v dopravě	Realizace		1	
				7 63 10	Podíl cyklistiky na přepravních výkonech	%	7	10	
		P 2.1.2	IROP	7 61 00	Délka nově vybudovaných cyklostezek a cyklotras	km		13,36	
				764 01	Počet parkovacích míst pro jízdní kola	Parkovací místa		30	
	7 62 00	Délka rekonstruovaných cyklostezek a cyklotras	km		0,9				
O 2.2	P 2.2.1	OP D	745 00	Celková délka modernizovaných tramvajových tratí	km		22,8		
SpC 3	O 3.1	P 3.1.1	IROP	74801	Počet nově pořízených vozidel pro veřejnou dopravu	Vozidla		20	
				36121	Množství emisí primárních částic a prekurzorů sekundárních částic v rámci podpořených projektů	t/rok	6236,96	1406	
	O 3.2	P 3.2.1	IROP	70401	Počet zařízení a služeb pro řízení dopravy	ks		1	
	P 3.2.2								
SpC 4	O 4.1	P 4.1.1	OP Z	67001	Kapacita podpořených služeb	Osoby/rok		200	
		P 4.1.2							
		P 4.1.3							
		P 4.1.4		67401	Nové nebo inovované sociální služby týkající se bydlení	Služby		5	
		P 4.1.5							
		P 4.1.6							
P 4.1.7	67101	Počet podpořených podpůrných institucí	Instituce		10				

		P 4.1.8						
		P 4.1.9						
	O 4.2	IROP	P 4.2.1	6 75 10	Kapacita služeb a sociální práce	Klienti		180
			P 4.2.2	5 54 05	Počet poskytovaných druhů sociálních služeb	Služby		10
			P 4.2.3	5 54 01	Počet podpořených zázemí pro služby a sociální práci	Zázemí		30
				5 51 01	Počet podpořených polyfunkčních komunitních center	Zařízení		2
		P 4.2.4	IROP	5 53 10	Nárůst kapacity sociálních bytů	Lůžka		180
	5 53 01			Počet podpořených bytů pro sociální bydlení	Bytové jednotky		50	
5 53 20	Průměrný počet osob využívající sociální bydlení			Osoby/rok		120		
SpC 5	O 5.1	P 5.1.1	CR01	Neaktivní účastníci, kteří znovu začali hledat zaměstnání po ukončení své účasti	Osoby			
			CR04	Účastníci, kteří získali kvalifikaci po ukončení své účasti	Osoby			
			CR05	Znevýhodnění účastníci, kteří po ukončení své účasti hledají zaměstnání, jsou v procesu vzdělávání/ odborné přípravy, rozšiřují si kvalifikaci nebo jsou zaměstnaní, a to i OSVČ	Osoby			
			CR07	Bývalí účastníci, jejichž situace na trhu práce se zlepšila	Osoby			
			CR08	Účastníci ve věku nad 54 let zaměstnaní do 6 měsíců po ukončení své účasti, včetně OSVČ	Osoby			
			CR09	Znevýhodnění účastníci zaměstnaní do 6 měsíců po ukončení své účasti včetně OSVČ	Osoby			
	O 5.2	P 5.2.1	IROP	1 04 03	Zvýšení zaměstnanosti v podporovaných podnicích se zaměřením na znevýhodněné skupiny	FTE		28
				1 04 00	Zvýšení zaměstnanosti v podporovaných podnicích	FTE		28
				1 00 00	Počet podniků pobírajících podporu	Podniky		5
				1 01 02	Počet podniků pobírajících granty	Podniky		5
				1 01 05	Počet nových podniků, které dostávají podporu	Podniky		5
SpC 6	O 6.1	IROP	P 6.1.1	5 00 20	Podíl tříletých dětí umístěných v předškolním zařízení	%	77,3	90,5
			P 6.1.2	5 01 20	Počet osob využívající zařízení péče o děti do 3 let	Osoby		
			P 6.1.3	5 00 01	Kapacita podporovaných zařízení péče o děti nebo vzdělávacích zařízení	Osoby		10185
	O 6.2	P 6.2.1						

J.2 Přílohy k analytické části

Tabulkové přílohy

Příloha A 1: Počet zaměstnaných v jednotlivých odvětvích v letech 1993 a 2012 v Libereckém kraji

Sekce	Odvětví	Počet zaměstnaných v tisících			Podíl zaměstnaných v %		
		1993	2012	rozdíl	1993	2012	rozdíl
A	Zemědělství, lesnictví a rybářství	10,8	4,6	-6,3	5,2	2,4	-2,8
B	Těžba a dobývání	4,1	1,0	-3,2	2,0	0,5	-1,5
C	Zpracovatelský průmysl	73,5	69,6	-3,9	35,1	36,0	0,9
D	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla	2,7	0,6	-2,1	1,3	0,3	-1,0
E	Zásob. vodou; činnosti souvis. s odpady	2,2	1,9	-0,2	1,0	1,0	0,0
F	Stavebnictví	19,4	17,0	-2,4	9,3	8,8	-0,5
G	Velkoobchod a maloob.; opr. mot. vozidel	24,1	23,1	-1,1	11,5	11,9	0,4
H	Doprava a skladování	13,2	10,7	-2,5	6,3	5,5	-0,8
I	Ubytování, stravování a pohostinství	8,2	8,2	0,1	3,9	4,3	0,4
J	Informační a komunikační činnosti	3,2	3,1	-0,1	1,5	1,6	0,1
K	Peněžnictví a pojišťovnictví	1,7	4,8	3,1	0,8	2,5	1,7
L	Činnosti v oblasti nemovitostí	0,0	0,8	0,8	0,0	0,4	0,4
M	Profesní, vědecké a technické činnosti	3,0	7,9	4,9	1,4	4,1	2,6
N	Administrativní a podpůrné činnosti	2,4	4,0	1,6	1,2	2,1	0,9
O	Veřejná správa a obrana; pov. soc. zabezp.	12,0	10,9	-1,1	5,7	5,6	-0,1
P	Vzdělávání	13,7	10,3	-3,3	6,5	5,3	-1,2
Q	Zdravotní a sociální péče	9,0	9,6	0,6	4,3	5,0	0,7
R	Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	1,4	2,5	1,1	0,7	1,3	0,6
S	Ostatní činnosti	4,6	2,8	-1,8	2,2	1,4	-0,8
	Celkem	209,3	193,4	-15,9	100,0	100,0	0,0

Zdroj: ČSÚ - Výběrové šetření pracovních sil 1993-2012

Příloha A 2: Seznam mateřských škol na území SO ORP Liberec včetně kapacit

Název	Kapacita	Obec
II. mateřská škola Preciosa, o.p.s.	48	Liberec
Křesťanská základní škola a mateřská škola J. A. Komenského	50	Liberec
Základní škola a mateřská škola logopedická, Liberec, příspěvková organizace	24	Liberec
Základní škola a Mateřská škola pro tělesně postižené, Liberec, Lužická 920/7, příspěvková organizace	25	Liberec
Mateřská škola "Sluníčko", Liberec, Bezová 274/1, příspěvková organizace	125	Liberec
Mateřská škola "Motýlek", Liberec, Broumovská 840/7, příspěvková organizace	175	Liberec
Mateřská škola "Kamarád", Liberec, Dělnická 831/7, příspěvková organizace	130	Liberec
Mateřská škola, Liberec, Dětská 461, příspěvková organizace	75	Liberec
Mateřská škola "Jablůňka", Liberec, Jabloňová 446/29, příspěvková organizace	112	Liberec
Mateřská škola "Klubíčko", Liberec, Jugoslávská 128/1, příspěvková organizace	90	Liberec
Mateřská škola "Nad přehradou", Liberec, Klášterní 149/16, příspěvková organizace	50	Liberec
Mateřská škola "Beruška", Liberec, Na Pískovně 761/3, příspěvková organizace	135	Liberec
Mateřská škola "Delfínek", Liberec, Nezvalova 661/20, příspěvková organizace	76	Liberec
Mateřská škola "Srdíčko", Liberec, Oldřichova 836/5, příspěvková organizace	73	Liberec
MATEŘSKÁ ŠKOLA "SÍDLIŠTĚ", Liberec 30, Skloněná 1414, příspěvková organizace	112	Liberec
Mateřská škola "Pohádka", Liberec, Strakonická 211/12, příspěvková organizace	100	Liberec
Mateřská škola, Liberec, Stromovka 285/1, příspěvková organizace	110	Liberec
Mateřská škola "Rosnička", Liberec, Školní vršek 503/3, příspěvková organizace	55	Liberec
MATEŘSKÁ ŠKOLA, Liberec 30, Tanvaldská 282, příspěvková organizace	75	Liberec
Mateřská škola "Čtyřlístek", Liberec, Tovačovského 166/27, příspěvková organizace	134	Liberec
Mateřská škola "Rolnička", Liberec, Truhlářská 340/7, příspěvková organizace	60	Liberec
Mateřská škola "Pod Ještědem", Liberec, U Školky 67, příspěvková organizace	60	Liberec
MATEŘSKÁ ŠKOLA "LÍSTEČEK", Liberec 30, Východní 270, příspěvková organizace	65	Liberec
Mateřská škola "Sedmkráska", Liberec, Vzdušná 509/20, příspěvková organizace	50	Liberec
Mateřská škola "Klíček", Liberec, Žitná 832/19, příspěvková organizace	98	Liberec
Mateřská škola "Jizerka", Liberec, Husova 184/72, příspěvková organizace	50	Liberec
Mateřská škola "Korálek", Liberec, Aloisina výšina 645/55, příspěvková organizace	90	Liberec
Mateřská škola "Kytíčka", Liberec, Burianova 972/2, příspěvková organizace	220	Liberec
Mateřská škola "Malínek", Liberec, Kaplického 386, příspěvková organizace	84	Liberec
Mateřská škola "Pramínek", Liberec, Březinova 389/8, příspěvková organizace	86	Liberec
Mateřská škola, Liberec, Klášterní 466/4, příspěvková organizace	184	Liberec
Mateřská škola, Liberec, Matoušova 468/12, příspěvková organizace	53	Liberec
Mateřská škola, Liberec, Jeřmanická 487/27, příspěvková organizace	75	Liberec
Mateřská škola "U Bertíka", Liberec, Purkyňova 458/19, příspěvková organizace	100	Liberec
Mateřská škola "V zahradě", Liberec, Žitavská 122/68, příspěvková organizace	77	Liberec
Základní škola a Mateřská škola Dlouhý Most, okres Liberec, příspěvková organizace	37	Liberec
Základní škola a Mateřská škola, Liberec, Barvířská 38/6, příspěvková organizace	56	Liberec
Střední škola a Mateřská škola, Liberec, Na Bojišti 15, příspěvková organizace	28	Liberec

Název	Kapacita	Obec
Základní škola a Mateřská škola při nemocnici, Liberec, Husova 357/10, příspěvková organizace	24	Liberec
Mateřská škola "Pastelka", Liberec, Švermova 100, příspěvková organizace	95	Liberec
Mateřská škola - Liberecká jazyková školka, o. p. s.	48	Liberec
DOCTRINA - základní škola a mateřská škola, s.r.o.	40	Liberec
Mateřská škola září s.r.o.	20	Liberec
Mateřská škola U Potůčku, s.r.o.	13	Liberec
Mateřská škola "Hvězdička", Liberec, Gagarinova 788/9, příspěvková organizace	140	Liberec
Mateřská škola DOMINO s.r.o.	24	Liberec
Česko-anglická montessori mateřská škola Život hrou, s.r.o.	30	Liberec
Mateřská škola Český Dub, příspěvková organizace	98	Český Dub
Mateřská škola Bílá, okres Liberec, příspěvková organizace	50	Český Dub
Základní škola a Mateřská škola Světlá pod Ještědem, příspěvková organizace	28	Český Dub
Mateřská škola, Hodkovice nad Mohelkou, Podlesí č.560, okres Liberec, příspěvková organizace	115	Hodkovice nad Mohelkou
Mateřská škola, Hrádek nad Nisou - Donín, Rybářská 36, příspěvková organizace	90	Hrádek nad Nisou
Mateřská škola, Hrádek nad Nisou, Liberecká 607, okres Liberec, příspěvková organizace	70	Hrádek nad Nisou
Mateřská škola, Hrádek nad Nisou, Oldřichovská ul. 462, okres Liberec, příspěvková organizace	48	Hrádek nad Nisou
Základní škola praktická, Základní škola speciální a Mateřská škola, Hrádek nad Nisou - Loučná, příspěvková organizace	75	Hrádek nad Nisou
Základní škola a Mateřská škola Chotyně, příspěvková organizace	46	Hrádek nad Nisou
Mateřská škola, Chrastava, Revoluční 488 - příspěvková organizace	205	Chrastava
Základní škola a Mateřská škola, Chrastava, Vítkov 69 - příspěvková organizace	20	Chrastava
Základní škola a Mateřská škola Mníšek, okres Liberec, příspěvková organizace	84	Chrastava
Základní škola a Mateřská škola Nová Ves, okr. Liberec - příspěvková organizace	35	Chrastava
Základní škola a Mateřská škola, Bílý Kostel nad Nisou, příspěvková organizace	60	Chrastava
Mateřská škola Studánka Jablonné v Podještědí, příspěvková organizace	160	Jablonné v Podještědí
Základní škola a mateřská škola, Nová Ves nad Nisou, příspěvková organizace	26	Nová Ves
Základní škola a Mateřská škola, Osečná, okres Liberec, příspěvková organizace	65	Osečná
Základní škola a Mateřská škola Rynoltice, okres Liberec, příspěvková organizace	32	Rynoltice
Základní škola a Mateřská škola, Stráž nad Nisou, příspěvková organizace	60	Stráž nad Nisou
Základní škola a Mateřská škola Hlavice, okres Liberec, příspěvková organizace	25	Všelibice
Mateřská škola - U Letiště s.r.o.	22	Liberec
Základní a mateřská škola Dlouhý Most	37	Dlouhý Most
Celkem:	5132	SO ORP Liberec

Zdroj: MŠMT - Rejstřík škol a školských zařízení, 2014

Příloha A 3: Seznam mateřských škol na území SO ORP Jablonec nad Nisou včetně kapacit

Název	Kapacita	Obec
Základní škola a Mateřská škola, Jablonec nad Nisou, Kamenná 404/4, příspěvková organizace	16	Jablonec nad Nisou
Mateřská škola speciální Jablonec nad Nisou, Palackého 37, příspěvková organizace	80	Jablonec nad Nisou
Mateřská škola Jablonec nad Nisou, Švédská 14, příspěvková organizace	175	Jablonec nad Nisou
Mateřská škola Jablonec nad Nisou, Havlíčkova 4, příspěvková organizace	95	Jablonec nad Nisou
Mateřská škola Montessori Jablonec nad Nisou, Zámecká 10, příspěvková organizace	60	Jablonec nad Nisou
Mateřská škola Jablonec nad Nisou, Lovecká 11, příspěvková organizace	110	Jablonec nad Nisou
Mateřská škola Jablonec nad Nisou - Mšeno, Josefa Hory 31, příspěvková organizace	105	Jablonec nad Nisou
Mateřská škola Jablonec nad Nisou, Střelecká 14, příspěvková organizace	70	Jablonec nad Nisou
Mateřská škola Jablonec nad Nisou - Mšeno, Mechová 10, příspěvková organizace	130	Jablonec nad Nisou
Mateřská škola Jablonec nad Nisou, Jugoslávská 13, příspěvková organizace	106	Jablonec nad Nisou
Mateřská škola Jablonec nad Nisou - Rýnovice, Československé armády 37, příspěvková organizace	67	Jablonec nad Nisou
Mateřská škola Jablonec nad Nisou - Jablonecké Paseky, Tichá 19, příspěvková organizace	112	Jablonec nad Nisou
Mateřská škola Jablonec nad Nisou - Kokonín, Dolní 3969, příspěvková organizace	72	Jablonec nad Nisou
Mateřská škola Jablonec nad Nisou, Hřbitovní 10, příspěvková organizace	100	Jablonec nad Nisou
Mateřská škola Jablonec nad Nisou, Slunečná 9, příspěvková organizace	70	Jablonec nad Nisou
Mateřská škola Jablonec nad Nisou, Nová Pasířská 10, příspěvková organizace	112	Jablonec nad Nisou
Mateřská škola Jablonec nad Nisou - Mšeno, Arbesova 50, příspěvková organizace	60	Jablonec nad Nisou
Mateřská škola Jablonec nad Nisou, Husova 3, příspěvková organizace	55	Jablonec nad Nisou
Mateřská škola Jablonec nad Nisou, 28. října 16, příspěvková organizace	75	Jablonec nad Nisou
Základní škola a Mateřská škola Janov nad Nisou, příspěvková organizace	50	Janov nad Nisou
Základní škola a Mateřská škola Josefův Důl, okres Jablonec nad Nisou, příspěvková organizace	65	Josefův Důl
Mateřská škola Lučany nad Nisou, příspěvková organizace	70	Lučany nad Nisou
Mateřská škola Maršovice 81, příspěvková organizace	22	Maršovice
Základní škola a mateřská škola, Nová Ves nad Nisou, příspěvková organizace	26	Nová Ves nad Nisou
MATEŘSKÁ ŠKOLA RÁDLO 3, příspěvková organizace	35	Rádlo
Základní škola a Mateřská škola, Rychnov u Jablonce nad Nisou, příspěvková organizace	149	Rychnov u Jablonce nad Nisou
Celkem	2 087	SO ORP Jablonec nad Nisou

Zdroj: MŠMT - Rejstřík škol a školských zařízení, 2014

Příloha A 4: Seznam základních škol na území SO ORP Liberec včetně kapacit

Název	Kapacita	Obec
Křesťanská základní škola a mateřská škola J. A. Komenského	225	Liberec
Základní škola a mateřská škola logopedická, Liberec, příspěvková organizace	170	Liberec
Základní škola a Mateřská škola pro tělesně postižené, Liberec, Lužická 920/7, příspěvková organizace	188	Liberec
Základní škola ALVALÍDA, s.r.o.	12	Liberec
Dětský diagnostický ústav, středisko výchovné péče, základní škola a dětský domov, Liberec	56	Liberec
Základní škola a Mateřská škola Dlouhý Most, okres Liberec, příspěvková organizace	93	Liberec
ZÁKLADNÍ ŠKOLA, LIBEREC - VRATISLAVICE NAD NISOU, příspěvková organizace	580	Liberec
Základní škola, Liberec, Dobiášova 851/5, příspěvková organizace	680	Liberec
Základní škola a Základní umělecká škola, Liberec, Jabloňová 564/43, příspěvková organizace	880	Liberec
Základní škola, Liberec, Švermova 403/40, příspěvková organizace	375	Liberec
Základní škola, Liberec, Ještědská 354/88, příspěvková organizace	620	Liberec
Základní škola, Liberec, Kaplického 384, příspěvková organizace	270	Liberec
Základní škola, Liberec, Na Výběžku 118, příspěvková organizace	173	Liberec
Základní škola, Liberec, Oblačná 101/15, příspěvková organizace	320	Liberec
Základní škola, Liberec, Sokolovská 328, příspěvková organizace	660	Liberec
Základní škola, Liberec, Vrchlického 262/17, příspěvková organizace	450	Liberec
Základní škola s rozšířenou výukou jazyků, Liberec, Husova 142/44, příspěvková organizace	500	Liberec
Základní škola, Liberec, Česká 354, příspěvková organizace	568	Liberec
Základní škola, Liberec, U Školy 222/6, příspěvková organizace	450	Liberec
Základní škola, Liberec, U Soudu 369/8, příspěvková organizace	340	Liberec
Základní škola, Liberec, ul. 5. května 64/49, příspěvková organizace	500	Liberec
Základní škola, Liberec, Lesní 575/12, příspěvková organizace	600	Liberec
Základní škola a Mateřská škola, Liberec, Barvířská 38/6, příspěvková organizace	400	Liberec
Základní škola, Liberec, Broumovská 847/7, příspěvková organizace	580	Liberec
Základní škola, Liberec, Aloisina výšina 642, příspěvková organizace	600	Liberec
Základní škola praktická, Liberec, Gollova 394/4, příspěvková organizace	114	Liberec
Základní škola praktická a Základní škola speciální, Liberec, Orlí 140/7, příspěvková organizace	170	Liberec
Základní škola a Mateřská škola při nemocnici, Liberec, Husova 357/10, příspěvková organizace	60	Liberec
Základní škola Český Dub, okres Liberec, příspěvková organizace	487	Český Dub
Základní umělecká škola Český Dub, okres Liberec, příspěvková organizace	176	Český Dub
Základní škola a Mateřská škola Světla pod Ještědem, příspěvková organizace	50	Český Dub
Základní škola T. G. Masaryka, Hodkovice nad Mohelkou, okres Liberec, příspěvková organizace	310	Hodkovice nad Mohelkou
Základní škola, Hrádek nad Nisou - Donín, Donínská 244, příspěvková organizace	120	Hrádek nad Nisou
Základní škola T. G. Masaryka, Hrádek nad Nisou, Komenského 478, okres Liberec, příspěvková organizace	350	Hrádek nad Nisou

Název	Kapacita	Obec
Základní škola Lidická, Hrádek nad Nisou, Školní ul. 325, okres Liberec, příspěvková organizace	360	Hrádek nad Nisou
Základní škola praktická, Základní škola speciální a Mateřská škola, Hrádek nad Nisou - Loučná, příspěvková organizace	66	Hrádek nad Nisou
Základní škola a Mateřská škola Chotyně, příspěvková organizace	80	Hrádek nad Nisou
Výchovný ústav, dětský domov se školou, střední škola, základní škola a školní jídelna, Chrastava, Školní 438	20	Chrastava
Základní škola Chrastava, náměstí 1. máje 228, okres Liberec - příspěvková organizace	856	Chrastava
Základní škola a Mateřská škola, Chrastava, Vítkov 69 - příspěvková organizace	32	Chrastava
Základní škola a Mateřská škola Mníšek, okres Liberec, příspěvková organizace	200	Chrastava
Základní škola a Mateřská škola Nová Ves, okr. Liberec - příspěvková organizace	120	Chrastava
Základní škola a Mateřská škola, Bílý Kostel nad Nisou, příspěvková organizace	700	Chrastava
Základní škola praktická a Základní škola speciální, Jablonné v Podještědí, Komenského 453, příspěvková organizace	62	Jablonné v Podještědí
Základní škola a Základní umělecká škola Jablonné v Podještědí, příspěvková organizace	680	Jablonné v Podještědí
Základní škola a mateřská škola, Nová Ves nad Nisou, příspěvková organizace	35	Nová Ves
Základní škola a Mateřská škola, Osečná, okres Liberec, příspěvková organizace	225	Osečná
Základní škola a Mateřská škola Rynoltice, okres Liberec, příspěvková organizace	75	Rynoltice
Základní škola a Mateřská škola, Stráž nad Nisou, příspěvková organizace	230	Stráž nad Nisou
Základní škola a Mateřská škola Hlavice, okres Liberec, příspěvková organizace	60	Všelibice
Základní a mateřská škola Dlouhý Most	52	Dlouhý Most
Celkem	15 985	SO ORP Liberec

Zdroj: MŠMT - Rejstřík škol a školských zařízení, 2014

Příloha A 5: Seznam základních škol na území SO ORP Jablonec nad Nisou včetně kapacit

Název	Kapacita	Obec
Základní škola Antonína Bratřovského	170	Jablonec nad Nisou
Základní škola a Mateřská škola, Jablonec nad Nisou, Kamenná 404/4, příspěvková organizace	135	Jablonec nad Nisou
Základní škola, Jablonec nad Nisou, Liberecká 1734/31, příspěvková organizace	214	Jablonec nad Nisou
Základní škola Jablonec nad Nisou - Rýnovice, Pod Vodárnou 10, příspěvková organizace	270	Jablonec nad Nisou
Základní škola Jablonec nad Nisou, Na Šumavě 43, příspěvková organizace	700	Jablonec nad Nisou
Základní škola Jablonec nad Nisou, 5. května 76, příspěvková organizace	500	Jablonec nad Nisou
Základní škola Jablonec nad Nisou, Pasířská 72, příspěvková organizace	720	Jablonec nad Nisou
Základní škola Jablonec nad Nisou - Mšeno, Mozartova 24, příspěvková organizace	900	Jablonec nad Nisou
Základní škola Jablonec nad Nisou - Mšeno, Arbesova 30, příspěvková organizace	560	Jablonec nad Nisou
Základní škola Jablonec nad Nisou, Liberecká 26, příspěvková organizace	700	Jablonec nad Nisou
Základní škola Jablonec nad Nisou, Pivovarská 15, příspěvková organizace	28	Jablonec nad Nisou
Svobodná základní škola, o.p.s., Jablonec nad Nisou	90	Jablonec nad Nisou
Základní škola Jablonec nad Nisou - Kokonín, Rychnovská 216, příspěvková organizace	420	Jablonec nad Nisou

Název	Kapacita	Obec
Základní umělecká škola, Jablonec nad Nisou, Podhorská 47, příspěvková organizace	1 100	Jablonec nad Nisou
Základní škola a Mateřská škola Janov nad Nisou, příspěvková organizace	250	Janov nad Nisou
Základní škola a Mateřská škola Josefův Důl, okres Jablonec nad Nisou, příspěvková organizace	200	Josefův Důl
Základní škola, Lučany nad Nisou, okres Jablonec nad Nisou, příspěvková organizace	180	Lučany nad Nisou
Základní škola a mateřská škola, Nová Ves nad Nisou, příspěvková organizace	35	Nová Ves nad Nisou
ZÁKLADNÍ ŠKOLA RÁDLO, okres Jablonec nad Nisou, příspěvková organizace	40	Rádlo
Základní škola a Mateřská škola, Rychnov u Jablonce nad Nisou, příspěvková organizace	250	Rychnov u Jablonce nad Nisou
Celkem	7 462	SO ORP Jablonec nad Nisou

Zdroj: MŠMT - Rejstřík škol a školských zařízení, 2014

Příloha A 6: Podíl obyvatel napojených na vodovod, kanalizaci a plynovod v obcích SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou

SO ORP	Obec	Podíl obyvatel v obydl. bytech s vodovodem (%)	Podíl obyvatel v obydl. bytech s plynem zavedeným do bytu (%)	Podíl obyvatel v obydl. bytech s přípojem na kanalizační síť (%)
Liberec	Bílá	99,1	2,9	0,0
Liberec	Bílý Kostel nad Nisou	99,7	54,1	0,0
Liberec	Cetenov	98,9	2,9	0,0
Liberec	Český Dub	99,3	23,6	58,3
Liberec	Dlouhý Most	99,4	2,4	0,0
Liberec	Hlavič	99,5	1,1	0,0
Liberec	Hodkovice nad Mohelkou	99,8	36,2	77,6
Liberec	Hrádek nad Nisou	99,6	76,9	67,0
Liberec	Chotyně	100,0	67,9	25,5
Liberec	Chrastava	99,9	73,0	63,4
Liberec	Jablonné v Podještědí	99,6	44,6	62,4
Liberec	Janovice v Podještědí	100,0	7,7	0,0
Liberec	Janův Důl	100,0	5,1	0,0
Liberec	Jeřmanice	99,7	4,4	0,0
Liberec	Kryštofovo Údolí	100,0	5,5	0,0
Liberec	Křižany	96,1	6,7	0,0
Liberec	Liberec	99,8	57,2	83,0
Liberec	Mníšek	99,0	54,2	25,8
Liberec	Nová Ves	97,1	7,1	11,8
Liberec	Oldřichov v Hájích	97,1	8,5	0,0
Liberec	Osečná	99,4	40,5	20,9
Liberec	Proseč pod Ještědem	99,7	2,0	12,4
Liberec	Rynoltice	99,8	27,8	0,0
Liberec	Stráž nad Nisou	99,6	57,4	57,9

SO ORP	Obec	Podíl obyvatel v obydl. bytech s vodovodem (%)	Podíl obyvatel v obydl. bytech s plynem zavedeným do bytu (%)	Podíl obyvatel v obydl. bytech s přípojem na kanalizační síť (%)
Liberec	Světlá pod Ještědem	99,8	4,9	0,0
Liberec	Šimonovice	99,7	60,6	15,6
Liberec	Všelibice	100,0	5,3	33,8
Liberec	Zdislava	100,0	2,5	0,0
Jablonec nad Nisou	Bedřichov	100,0	3,5	62,9
Jablonec nad Nisou	Dalešice	100,0	82,2	0,0
Jablonec nad Nisou	Jablonec nad Nisou	99,9	81,6	85,4
Jablonec nad Nisou	Janov nad Nisou	96,9	30,8	25,5
Jablonec nad Nisou	Josefův Důl	98,8	36,3	0,0
Jablonec nad Nisou	Lučany nad Nisou	99,7	73,1	28,2
Jablonec nad Nisou	Maršovice	100,0	65,0	64,1
Jablonec nad Nisou	Nová Ves nad Nisou	98,3	5,0	25,1
Jablonec nad Nisou	Pulečný	98,8	4,0	32,2
Jablonec nad Nisou	Rádlo	100,0	70,9	0,0
Jablonec nad Nisou	Rychnov u Jablonce nad Nisou	99,7	63,7	80,7

Zdroj: Český statistický úřad, data pro územně analytické podklady, 2011.

Příloha A 7: Seznam průmyslových zdrojů znečištění ovzduší na území SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou

Název	Obec
Benteler ČR s.r.o.	Chrastava
Benteler ČR s.r.o. - závod Stráž nad Nisou	Stráž nad Nisou
CDS holding s.r.o.	Český Dub
D PLAST-EFTEC a.s. - provozovna Hrádek nad Nisou	Hrádek nad Nisou
ELECTROPOLI-GALVIA, s.r.o. provoz Český Dub	Český Dub
Ernst Bröer, spol. s r.o.	Hrádek nad Nisou
Frýdlantské strojírny - Rasl a syn a.s.	Frýdlant
Galvanoplast Fischer Bohemia, k.s. W3	Liberec
Galvanoplast Fischer Bohemia, k.s. W5	Liberec
GRUPO ANTOLIN BOHEMIA a.s.	Dolní Chrastava
H-therma a.s. - plynová výtopna Hrádek n/N	Hrádek nad Nisou
Intertell spol. s r.o., Liberec - Machnín	Liberec
Korál servis s.r.o. - čistírna oděvů - OC NISA	Liberec
KSM Castings CZ a.s.	Hrádek nad Nisou
Liberecká obalovna, s.r.o. - provozovna Liberec-Machnín	Liberec
LICOLOR, a. s	Liberec
Magna Exteriors & Interiors (Bohemia) s. r. o. - závod Liberec	Liberec
Monroe Czechia s.r.o	Hodkovice nad Mohelkou
NELI servis, s.r.o. - Kotelna a spalovna	Liberec
PENGUIN CZ, s.r.o. - chemické čištění oděvů	Liberec
PINK lak s.r.o.	Liberec
PRECIOSA, a.s. - závod 03	Liberec
SEMPRO-SŠL spol. s r.o. - prádelna a čistírna	Liberec
Severochema, družstvo pro chemickou výrobu, Liberec	Liberec
Speciální stavby Most spol. s r.o.	Křížany
SZP Sychrov a.s. - chov prasat	Čtveřín
Technické služby města Liberec a.s.	Liberec
Teplárna Liberec, a.s.	Liberec
Teplárna Liberec, a.s. - Františkov	Liberec
Teplo Hodkovice nad Mohelkou s.r.o.	Hodkovice nad Mohelkou
TERMIZO a.s. - Spalovna komunálních odpadů	Liberec
TRESEBURG s.r.o.	Liberec
Tristone Flowtech Czech Republic s.r.o. - Technologie	Hrádek nad Nisou
TRUMPF Liberec, spol s r.o.	Liberec
AKT plastikářská technologie Čechy, spol. s r.o.	Jablonec nad Nisou
AL-Solid s.r.o.	Rychnov u Jablonce nad Nisou
Bohumír Bittner-PERLEX výroba voskových perel a bižuterie	Jablonec nad Nisou
CIKAUTXO CZ s.r.o.	Jablonec nad Nisou
INTERNATIONAL METAL PLAST spol. s r.o.	Jablonec nad Nisou
Jablonecká teplárenská a realitní, a.s. - Výtopna Brandl	Jablonec nad Nisou
Jablonecká teplárenská a realitní, a.s. - Výtopna Rýnovice	Jablonec nad Nisou
Jablonex Group a.s., U přehrady	Jablonec nad Nisou
KOVHUTĚ HOLDING DT, a.s. - Divize Slévárna Jablonec	Jablonec nad Nisou

Název	Obec
Megatech Industries Jablonec s.r.o.	Jablonec nad Nisou
PAS Jablonec a.s.	Jablonec nad Nisou
PRECIOSA,a.s. - závod 06	Jablonec nad Nisou
Rudolf Bañas - Výroba skla	Rádlo
Rýnovická energetická s.r.o. - kombinovaný tepelný zdroj	Jablonec nad Nisou
SPL Jablonec nad Nisou s.r.o. - spalovna nebezpečných odpadů	Jablonec nad Nisou
TRW Automotive Czech s.r.o. Jablonec nad Nisou	Jablonec nad Nisou
UNITHERM Group, a.s.	Jablonec nad Nisou
UNITHERM, s.r.o.	Jablonec nad Nisou
VITRUM, společnost s ručením omezeným	Janov nad Nisou

Zdroj: Český hydrometeorologický ústav, data ke dni 3. 5. 2014

Příloha A 8: Seznam zvláště chráněných území SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou

Název	Kategorie	Příslušné orgány ochrany přírody
Jizerské hory	Chráněná krajinná oblast	Správa CHKO Jizerské hory
Lužické hory	Chráněná krajinná oblast	Správa CHKO Lužické hory
Čertova zeď	Národní přírodní památka	Správa CHKO Lužické hory
Jezevčí vrch	Národní přírodní rezervace	Správa CHKO Lužické hory
Jizerskohorské bučiny	Národní přírodní rezervace	Správa CHKO Jizerské hory
Karlovske bučiny	Národní přírodní rezervace	Správa CHKO Jizerské hory
Poledník	Národní přírodní rezervace	Ministerstvo životního prostředí
Stržový vrch	Národní přírodní rezervace	Ministerstvo životního prostředí
Špičák	Národní přírodní rezervace	Ministerstvo životního prostředí
Bílé kameny	Přírodní památka	Správa CHKO Lužické hory
Fojtecký mokřad	Přírodní památka	Správa CHKO Jizerské hory
Jindřichovský mokřad	Přírodní památka	Správa CHKO Jizerské hory
Lukášov	Přírodní památka	Krajský úřad Libereckého kraje
Panský lom	Přírodní památka	Krajský úřad Libereckého kraje
Pod Dračí skálou	Přírodní památka	Správa CHKO Jizerské hory
Rádlo	Přírodní památka	Krajský úřad Libereckého kraje
Stříbrník	Přírodní památka	Krajský úřad Libereckého kraje
Terasy Ještědu	Přírodní památka	Krajský úřad Libereckého kraje
Tichá říčka	Přírodní památka	Správa CHKO Jizerské hory
U Rozmoklé žaby	Přírodní památka	Správa CHKO Lužické hory
Černá hora	Přírodní rezervace	Správa CHKO Jizerské hory
Dlouhá hora	Přírodní rezervace	Krajský úřad Libereckého kraje
Hamrštejn	Přírodní rezervace	Krajský úřad Libereckého kraje
Jedlový důl	Přírodní rezervace	Správa CHKO Jizerské hory
Klikvová louka	Přírodní rezervace	Správa CHKO Jizerské hory
Malá Strana	Přírodní rezervace	Správa CHKO Jizerské hory
Nová louka	Přírodní rezervace	Správa CHKO Jizerské hory
Velký Vápenný	Přírodní rezervace	Krajský úřad Libereckého kraje

Zdroj: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2014

Příloha A 9: Seznam evropsky významných lokalit a ptačích oblastí na území SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou

Název	Kategorie	Příslušné orgány ochrany přírody
Český Dub - základní umělecká škola	Evropsky významná lokalita	
Horní Ploučnice	Evropsky významná lokalita	
Janovické rybníky	Evropsky významná lokalita	
Jezevčí vrch	Evropsky významná lokalita	
Jizerské smrčiny	Evropsky významná lokalita	
Jizerskohorské bučiny	Evropsky významná lokalita	
Lemberk - zámek	Evropsky významná lokalita	
Luční potok	Evropsky významná lokalita	
Rokytká	Evropsky významná lokalita	
Vápenice - Basa	Evropsky významná lokalita	
Západní jeskyně	Evropsky významná lokalita	
Zdislava - kostel	Evropsky významná lokalita	
Jizerské hory	Ptačí oblast	Správa CHKO Jizerské hory

Zdroj: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2014

Příloha A 10: Význam problémů pro aglomeraci

Problém	Význam problému
Nedostatečná kapacita silnic I., II. i III. tříd a zhoršující se technický stav	5,0
Vysoká intenzita dopravy na hlavních silničních tazích	4,3
Absence významné železniční trati mezinárodního (celorepublikového) významu a absence elektrifikace železničních tratí	4,0
Znečištěné ovzduší	3,7
Nedostatečné materiálové a lékařské vybavení nemocnic	3,5
Vysoký podíl dlouhodobě nezaměstnaných	3,3
Nedostatečné řešení odkanalizování obcí a okrajových částí měst – kapacita, technický stav, ČOV	3,3
Vysoký podíl využití pevných paliv pro vytápění	3,3
Bezpečnost dopravy	3,3
Nedostatečná kapacita základních škol	3,0
Nedostatečné vybavení a technický stav škol	3,0
Neexistence koncepce vzdělávání	3,0
Nekonceptní přístup při propagaci území	3,0
Absence některých sociálních služeb – terénní i pobytové	3,0
Nedostatečná kapacita sociálních služeb v území – domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem, denní stacionáře, nepobytové sociální služby	3,0
Problém nevyhovující a zastaralé infrastruktury zázemí pro poskytování služeb a sociálního bydlení	3,0
Nedostatečná a územně nepropojená síť cyklostezek	3,0
Zastaralost a špatný technický stav teplovodní rozvodné sítě (předimenzovanost)	3,0
Podprůměrná úroveň vzdělání obyvatel v rámci ČR	2,7
Disparity na trhu práce – nízký počet volných pracovních míst vs. vysoký počet uchazečů o zaměstnání	2,7
Rostoucí míra nezaměstnanosti	2,7
Nedostatek parkovacích míst ve městech, obcích a centrech cestovního ruchu	2,7
Nedostatečná péče o infrastrukturu pro CR (základní i doplňkovou)	2,7
Mnoho památek vhodných pro CR v zanedbaném stavu	2,7
Pokles počtu návštěvníků v ubytovacích zařízeních	2,3
Nedostatek doplňkových služeb CR	2,3
Horší dostupnost zdravotnických služeb ve vzdálenějších obcích	2,3
Nižší kvalita vody v blízkosti hlavních dopravních tahů a průmyslových areálů	2,3
Hluková zátěž – podél dopravních tepen	2,3
Zastaralá tramvajová trať Liberec- Jablonec a nedokončená tramvajovou trať	1,7
Zábor volných ploch obchodními centry	1,5
Nízké rezervy v systému zásobování elektrickou energií města Liberec	1,5

Zdroj: PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů

Pozn.: Vážený průměr významu problému

Příloha A 11: Přehled hodnot ukazatelů použitých pro vymezení aglomerace Liberec – Jablonec nad Nisou u všech obcí v rámci řešeného území

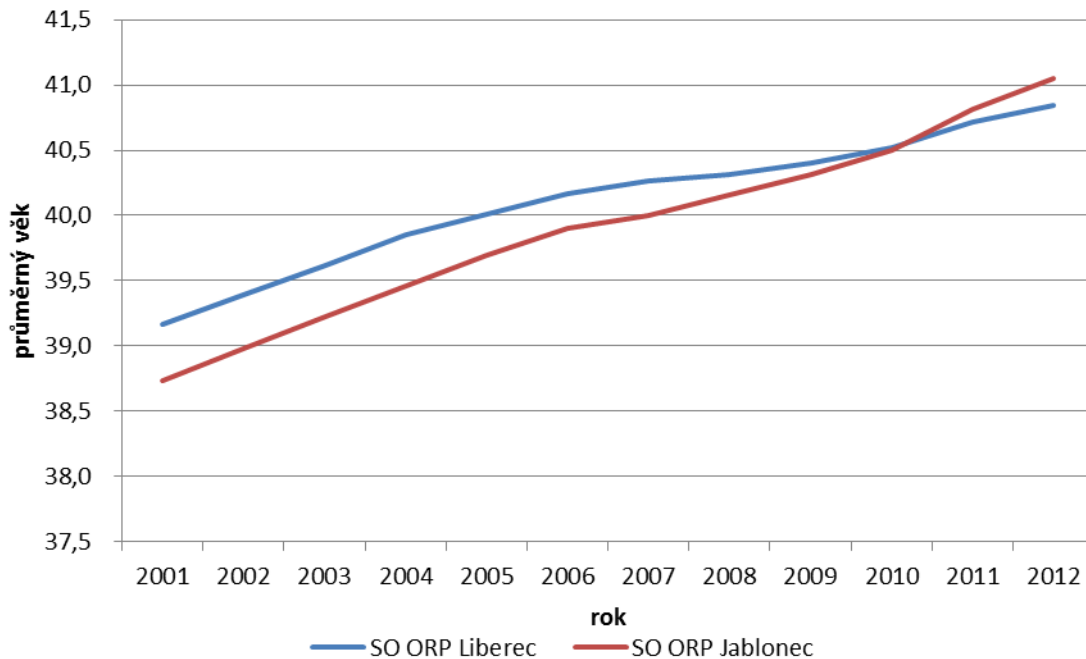
Obec	SO ORP	rozloha km2	počet obyvatel 2013	hustota obyvatel 2013	index vývoje počtu obyvatel 2001-2011	migrační přírůstek 2005-2012	index stáří 2013	podíl EAO v terciéru 2011	míra nezaměstnanosti 2012	pracovní místa na 100 EAO 2011	intenzita bytové výstavby 2005-2012	daňové příjmy na obyvatele 2011 (v. tis. Kč)	podnikatelské subjekty na 1000 obyvatel	škola	zdravotnictví	kanalizace	vodovody	plyn	průměrné stáří domu 2011	podíl neobydlených bytů 2011	podíl obyvatel bez maturity 2011
Dalešice	JnN	2,4	181	74,4	148,2	341,6	59,5	43,1	5,8	102,5	82,0	11,5	249	0	0	0	1	1	55,8	29,5	60,7
Dlouhý Most	LBC	4,4	792	178,2	139,6	175,0	64,1	44,7	11,8	20,7	49,4	12,6	277	1	1	0	1	0	52,6	18,1	55,0
Jeřmanice	LBC	4,4	474	108,4	148,1	251,7	58,0	43,8	7,9	25,4	83,1	13,4	263	0	0	0	1	0	47,4	17,0	49,6
Proseč pod Ještědem	LBC	8,3	333	40,1	120,8	185,8	115,7	44,1	11,1	57,5	44,7	12,6	246	0	0	1	1	0	54,7	39,4	52,3
Stráž nad Nisou	LBC	4,5	2 205	486,5	120,3	127,3	74,7	46,6	8,0	10,5	51,0	11,2	306	1	1	1	1	1	47,5	7,9	45,9
Pulečňý	JnN	6,0	377	62,8	134,6	260,5	63,3	31,3	11,1	28,9	76,6	12,5	260	0	0	1	1	0	57,8	18,6	58,0
Nová Ves	LBC	12,3	822	66,6	118,9	142,1	76,5	35,6	17,3	13,8	35,5	12,9	233	1	0	1	1	0	61,6	15,6	70,2
Janův Důl	LBC	4,6	153	33,6	110,9	80,0	125,0	40,9	9,0	26,0	21,8	11,6	237	0	0	0	1	0	53,5	31,3	57,5
Jablonné v Podještědí	LBC	57,9	3 686	63,7	102,1	1,6	91,9	29,8	12,3	23,1	17,0	13,3	206	1	1	1	1	1	61,6	14,2	63,8
Janovice v Podještědí	LBC	6,3	86	13,6	104,8	63,4	133,3	21,1	19,4	69,0	12,7	17,6	250	0	0	0	1	0	74,4	44,1	73,6
Jablonec nad Nisou	JnN	31,4	45 305	1 443,7	100,0	10,9	113,0	41,4	9,8	10,7	16,7	19,1	279	1	1	1	1	1	61,6	9,3	50,3
Bedřichov	JnN	24,3	330	13,6	131,4	166,9	53,1	51,7	2,6	12,5	190,3	12,2	430	0	0	1	1	0	40,8	56,3	35,6
Janov nad Nisou	JnN	14,7	1 367	92,9	118,2	101,3	104,8	37,8	8,3	10,8	29,8	12,2	290	1	1	1	1	1	68,2	23,3	57,8
Josefův Důl	JnN	22,0	907	41,2	92,6	-35,3	172,7	36,0	12,0	3,1	25,9	18,5	310	1	1	0	1	1	72,4	22,1	65,9
Lučany nad Nisou	JnN	13,1	1 738	132,3	111,4	50,7	107,7	41,2	8,7	41,0	25,6	14,0	269	1	1	1	1	1	64,3	26,4	59,8
Maršovice	JnN	1,8	524	298,2	145,7	196,3	98,7	38,0	8,1	55,8	50,1	11,1	312	0	0	1	1	1	51,8	20,1	48,2
Nová Ves nad Nisou	JnN	4,7	748	158,6	115,8	175,0	78,0	35,7	8,0	16,7	36,2	12,1	277	1	0	1	1	0	62,2	23,4	56,2
Rádlo	JnN	9,7	749	77,6	130,7	219,7	76,8	38,0	5,4	157,9	54,9	12,5	267	1	0	0	1	1	54,5	19,5	51,0
Rychnov u Jablonce nad Nisou	JnN	12,3	2 683	218,9	131,0	131,7	62,7	37,6	9,2	56,1	52,3	12,4	250	1	1	1	1	1	50,0	11,1	53,2

Obec	SO ORP	rozloha km ²	počet obyvatel 2013	hustota obyvatel 2013	index vývoje počtu obyvatel 2001-2011	migrační přírůstek 2005-2012	index stáří 2013	podíl EAO v terciéru 2011	míra nezaměstnanosti 2012	pracovní místa na 100 EAO 2011	intenzita bytové výstavby 2005-2012	daňové příjmy na obyvatele 2011 (v. tis. Kč)	podnikatelské subjekty na 1000 obyvatel	škola	zdravotnictví	kanalizace	vodovody	plyn	průměrné stáří domu 2011	podíl neobydlených bytů 2011	podíl obyvatel bez maturity 2011
Liberec	LBC	106,1	102 113	962,5	103,2	33,5	109,9	47,5	9,9	51,0	28,7	20,2	343	1	1	1	1	1	55,1	8,6	45,4
Bílá	LBC	26,4	881	33,4	105,5	48,1	77,5	29,9	7,2	39,1	24,1	12,9	276	0	0	0	1	0	52,5	31,1	57,7
Bílý Kostel nad Nisou	LBC	25,7	916	35,6	118,2	63,2	95,9	34,2	9,1	12,2	26,0	14,4	255	1	0	0	1	1	62,0	12,6	65,0
Cetenov	LBC	6,1	129	21,3	111,7	17,0	117,4	20,0	5,2	20,3	8,5	12,3	290	0	0	0	1	0	62,0	25,8	52,5
Český Dub	LBC	22,6	2 799	124,0	99,9	72,0	156,7	33,3	10,6	5,5	6,7	16,5	252	1	1	1	1	1	55,4	21,1	58,7
Hlavice	LBC	8,3	226	27,3	98,3	139,0	252,0	31,3	11,6	18,4	4,6	15,0	196	1	0	0	1	0	65,9	46,3	58,0
Hodkovice nad Mohelkou	LBC	13,5	2 790	206,8	108,3	64,4	100,7	33,7	8,2	13,8	34,7	13,3	230	1	1	1	1	1	57,1	14,2	59,4
Hrádek nad Nisou	LBC	48,5	7 642	157,4	104,9	31,8	94,1	31,4	11,1	81,0	17,9	14,1	247	1	1	1	1	1	66,0	14,3	66,5
Chotyně	LBC	9,0	955	105,6	108,6	84,3	86,3	29,3	9,3	44,6	14,4	12,9	246	1	0	1	1	1	67,6	14,2	68,2
Chrastava	LBC	27,5	6 239	227,2	106,2	-5,7	84,6	35,2	11,4	47,1	11,9	14,5	244	1	1	1	1	1	61,4	10,5	61,2
Kryštofovo Údolí	LBC	17,3	349	20,1	157,5	312,2	77,8	43,7	6,9	27,3	17,3	14,9	330	0	1	0	1	0	66,0	60,3	52,3
Křížany	LBC	28,6	824	28,9	123,0	168,3	97,7	32,2	15,6	54,5	25,2	15,5	261	1	1	0	1	0	60,8	23,7	66,8
Mníšek	LBC	25,4	1 451	57,0	127,6	193,9	61,9	45,8	9,1	56,2	45,9	13,9	294	1	1	1	1	1	49,7	12,3	53,2
Oldřichov v Hájích	LBC	16,3	709	43,6	145,2	266,7	70,6	42,8	9,7	11,9	34,2	13,2	259	0	0	0	1	1	69,8	26,4	60,1
Osečná	LBC	28,1	1 075	38,3	110,6	77,7	102,9	35,2	10,2	62,0	20,8	12,4	238	1	1	1	1	1	56,3	22,9	61,0
Rynoltice	LBC	17,7	766	43,3	106,1	33,2	122,2	32,5	11,7	37,3	31,9	14,2	258	1	1	0	1	1	69,9	26,3	63,6
Světlá pod Ještědem	LBC	13,2	943	71,5	118,2	134,4	118,1	41,3	8,2	36,0	20,0	12,7	247	1	1	0	1	0	51,4	36,1	50,2
Šimonovice	LBC	7,2	949	132,0	235,2	602,3	34,9	43,7	6,2	22,3	215,4	11,2	263	0	1	1	1	1	29,4	10,7	43,9
Všelibice	LBC	18,4	534	29,0	107,0	102,2	129,0	28,9	6,9	30,8	20,8	14,1	278	0	1	1	1	0	51,6	37,0	62,2
Zdislava	LBC	9,8	293	29,9	121,2	123,3	98,1	34,3	16,1	43,6	13,7	21,4	222	0	1	0	1	0	64,1	27,5	62,1

Zdroj: PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů; Pozn.:LBC – SO ORP Liberec; JnN – SO ORP Jablonec nad Nisou

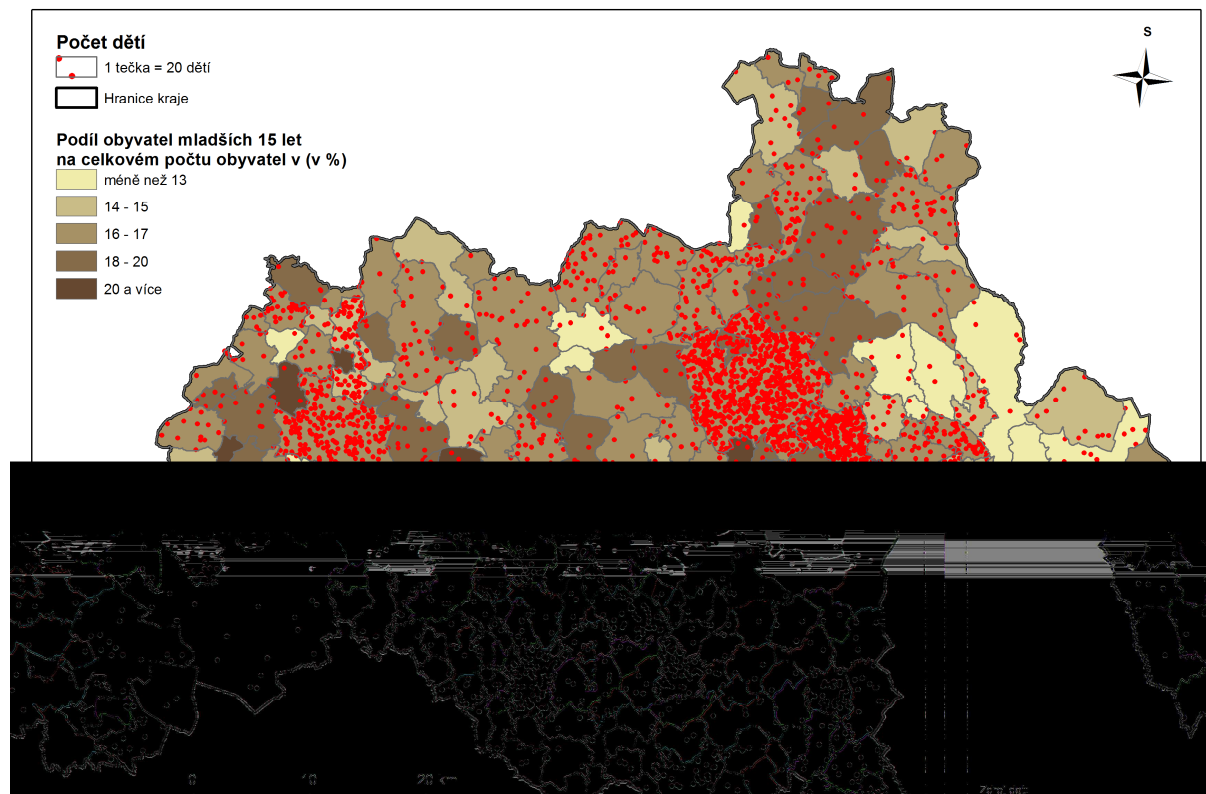
Grafické přílohy

Příloha B 1: Změna průměrného věku obyvatel v období 2001 až 2012

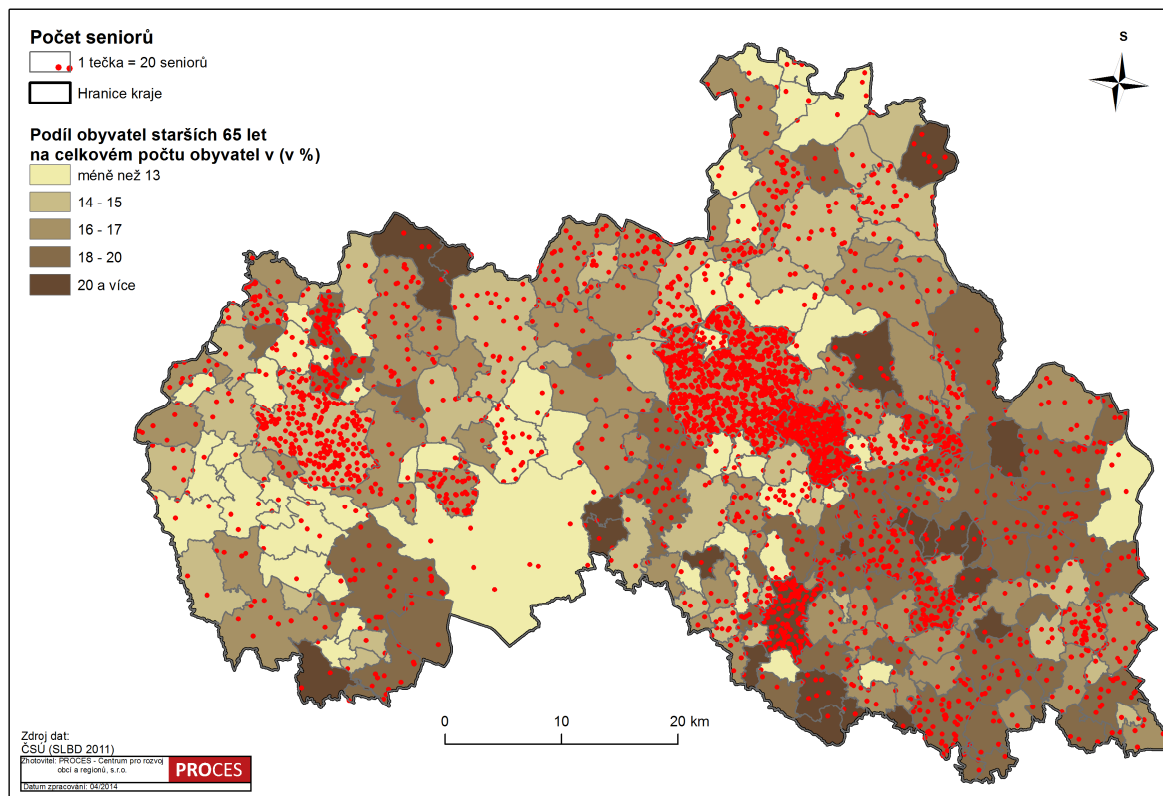
Zdroj: Český statistický úřad, 2012

Příloha B 2: Počet a podíl obyvatel mladších 15 let v Libereckém kraji v roce 2011

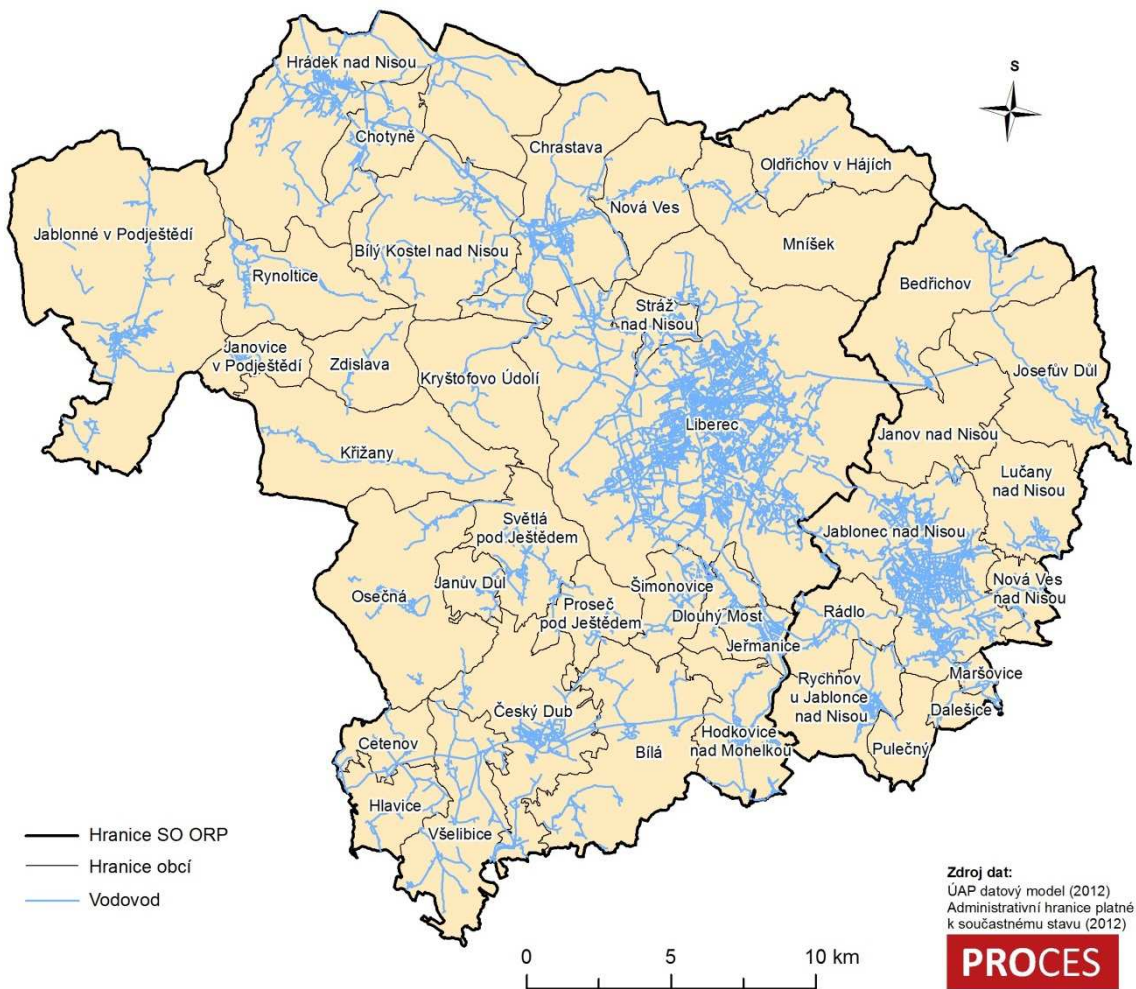
Zdroj: Český statistický úřad, Sčítání lidu, domů a bytů, 2011

Příloha B 3: Počet a podíl obyvatel starších 65 let v Libereckém kraji v roce 2011

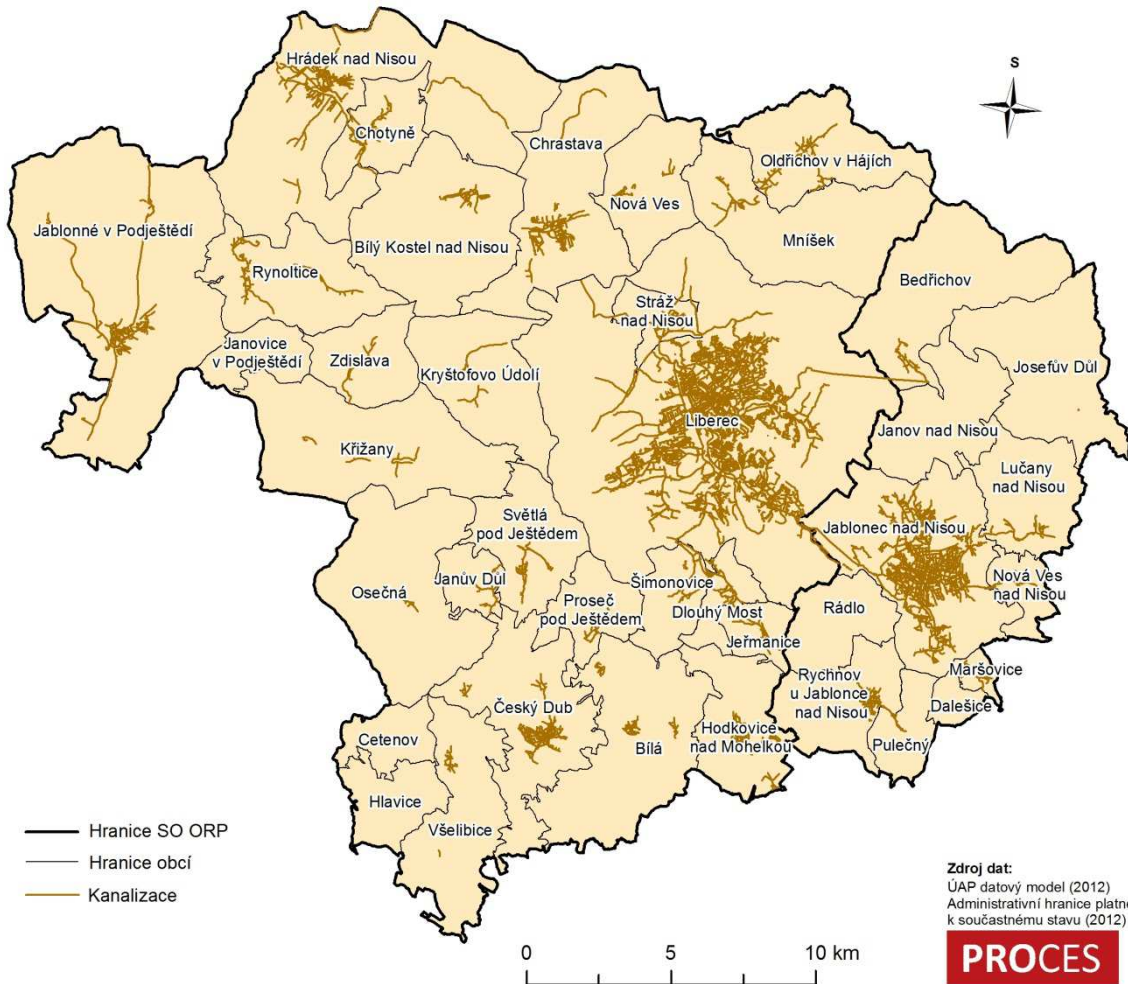
Zdroj: Český statistický úřad, Sčítání lidu, domů a bytů, 2011

Příloha B 4: Mapa vodovodní sítě na území SO ORP Liberec a SO ORP Jablonec nad Nisou

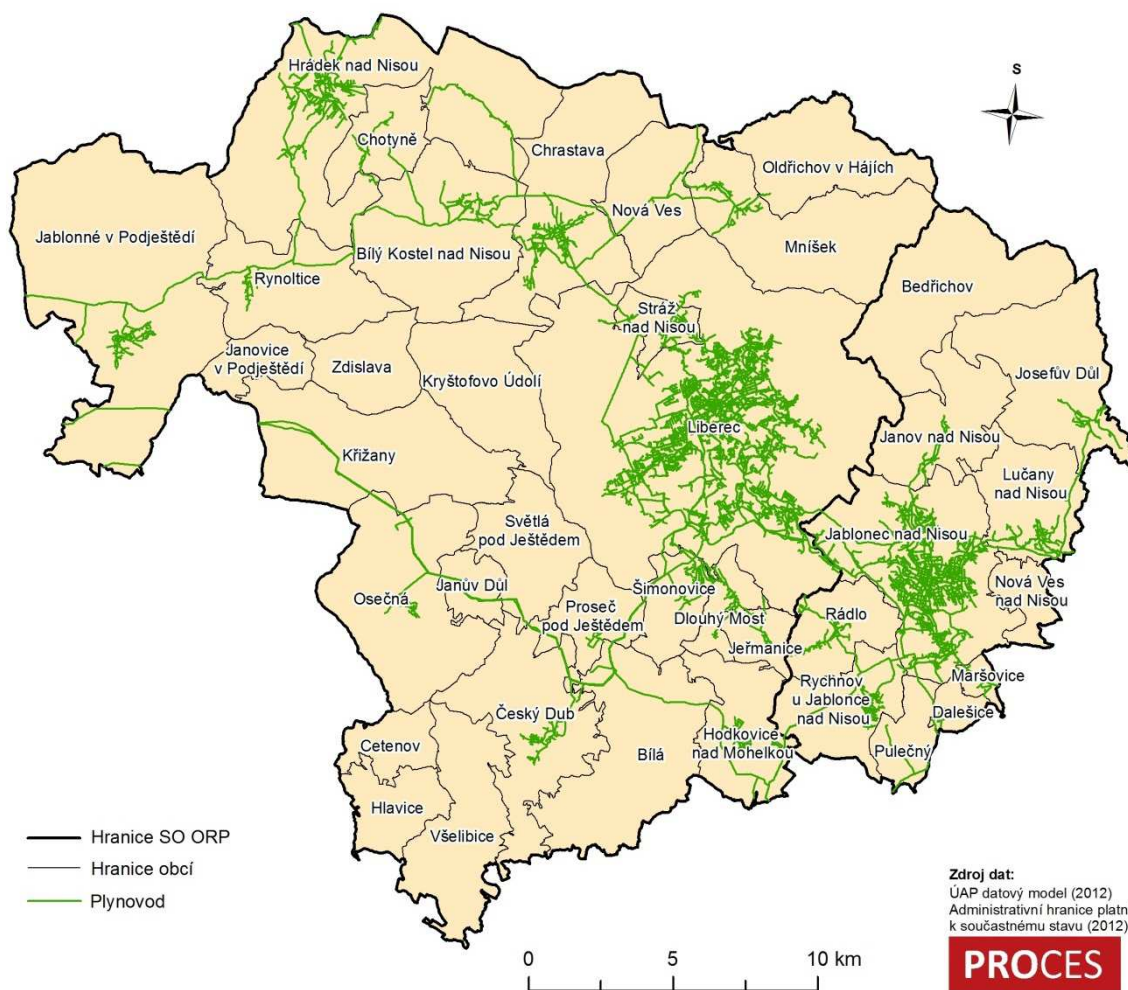
Zdroj: ÚAP datový model, 2012

Příloha B 5: Mapa kanalizační sítě na území SO ORP Liberec a SO ORP Jablonec nad Nisou

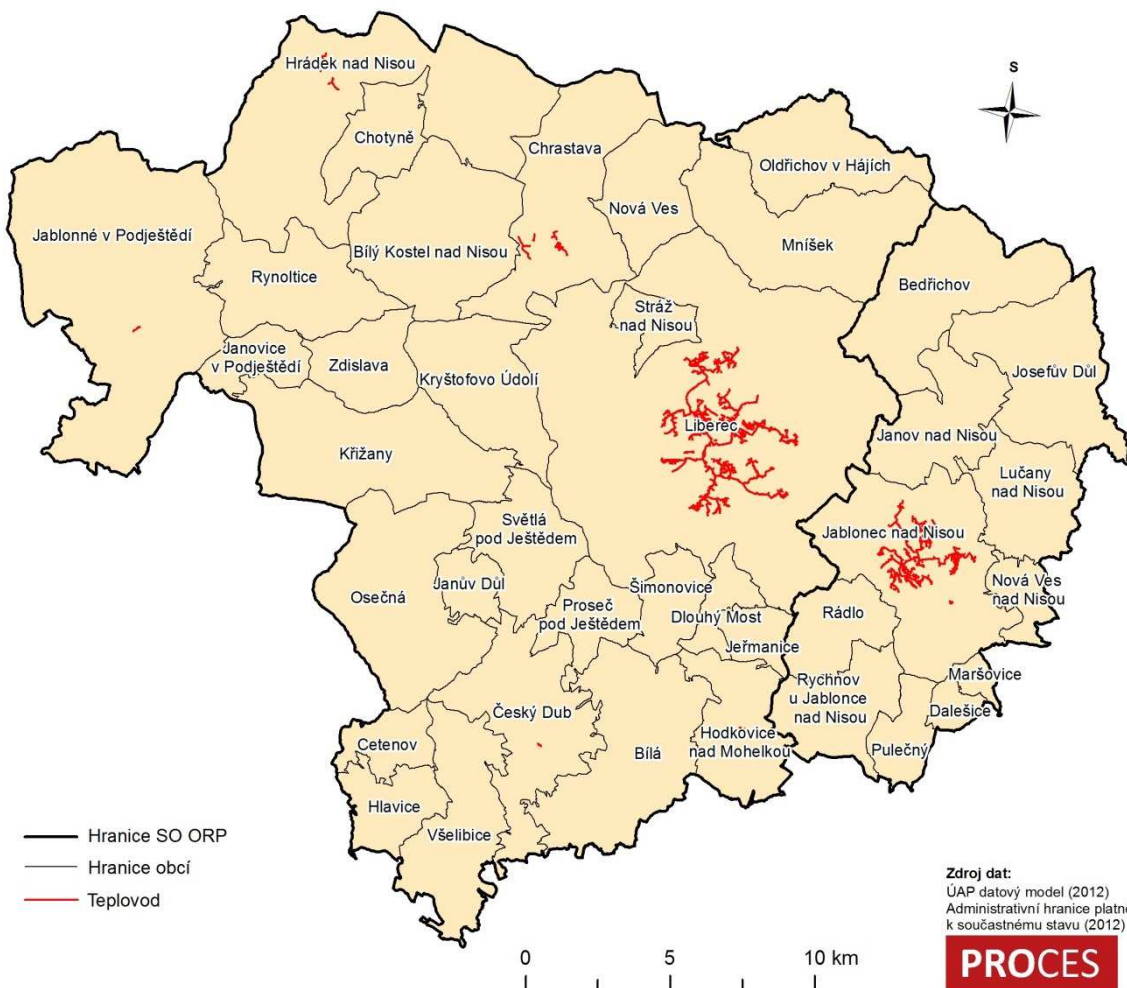
Zdroj: ÚAP datový model, 2012

Příloha B 6: Distribuční síť zásobování plynem na území SO ORP Liberec a SO ORP Jablonec nad Nisou

Zdroj: ÚAP datový model, 2012

Příloha B 7: Distribuční síť zásobování teplem na území SO ORP Liberec a SO ORP Jablonec nad Nisou

Zdroj: ÚAP datový model, 2012

C. Tabulkové přílohy k Analýze stakeholderů

Příloha C 1: Analýza stakeholderů Liberec – Jablonec nad Nisou pro oblast doprava

ANALÝZA STAKEHOLDERŮ IPRŮ Liberec - Jablonec nad Nisou		
Tématický okruh: DOPRAVA		
subjekt	osoba	úroveň
Dopravní podnik měst Liberce a Jablonce nad Nisou, a.s.		1
Ředitelství silnic a dálnic ČR		1
Krajská správa silnic LK		1
Silnice LK, a.s.		1
ČSAD Liberec a.s.		2
České dráhy, a.s.		2
Vogtlandbahn-GmbH, organizační složka		2
Správa železniční dopravní cesty, státní organizace		1
BusLine a.s.		2
KORID LK, spol. s r.o.		1
Autobusové nádraží Liberec, s.r.o.		2
Cyklisté Liberecka		1
Sportovní letiště Hodkovice nad Mohelkou		2
Valbek, spol.s r.o.		1
Technické služby města Liberce, a. s.		2
Technické služby Jablonec n.N., s.r.o.		2
MML, odbor hlavního architekta		1
MML, odbor dopravy		1
MMJN, odbor dopravy		1
Liberecký kraj, odbor dopravy		1
Policie ČR, dopravní inspektorát		1
Městská policie Liberec		2
Městská policie Jablonec n. N.		2

Zdroj: vlastní zpracování

Vysvětlivky:

úroveň 1 = oslovit k účasti v Expertním týmu / pracovních skupinách

úroveň 2 = informovat a vyzvat k podání námětů na projekty

Příloha C 2: Analýza stakeholderů Liberec – Jablonec nad Nisou pro oblast technická infrastruktura a životní prostředí

ANALÝZA STAKEHOLDERŮ IPRŮ Liberec - Jablonec nad Nisou		
Tématický okruh: TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ		
subjekt	osoba	úroveň
Severočeská vodárenská společnost a.s.		1
Severočeské vodovody a kanalizace, a.s.		1
RWE Česká republika a.s. (Svč plynárenská)		1
Liberecká IS a.s.		1
Teplárna Liberec a.s.		1
ČEZ Distribuce a.s.		1
ČEPS, a.s.		2
TERMIZO, a. s.		1
.A.S.A. Liberec s.r.o.		2
Technické služby města Liberce, a. s.		2
SKS s.r.o. - Marius Pedersen, provozovna Jablonec n.N.		2
Ingpro CZ, s.r.o.		2
Warmnis spol. s.r.o.		2
Technické služby Hodkovice, p. o. a Bytové hospodářství Hodkovice, p. o.		2
Teplo Hodkovice nad Mohelkou s.r.o.		2
Město Chrastava (provozovatel CZT)		2
EUROHEAT, s.r.o. Stráž n/N		2
Lesy ČR		1
Městské lesy Liberec		1
Povodí Labe, závod Jablonec		1
Asociace nestátních neziskových organizací LK		1
Čmelák - Společnost přátel přírody, o.s.		2
Ekocentrum Armillaria		2
ZOO Liberec - SEV Divizna		2
Společnost pro Jizerské hory o.p.s.		2
Jizersko - Ještědský horský spolek		2
Agentura ochrany přírody a krajiny / Správa CHKO Jizerské hory		1
Český inspektorát životního ČIŽP oblastní inspektorát Liberec		2
ČHMÚ, stanice Liberec		2
SFŽP - úz. pracoviště Liberec		2
KÚLK - odbor ŽP a zemědělství		1
MML, odbor hlavního architekta		1
MML, odbor správy veřejného majetku		1
MMJN - odbor životního prostředí		1

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha C 3: Analýza stakeholderů Liberec – Jablonec nad Nisou pro oblast vzdělanost a trh práce

ANALÝZA STAKEHOLDERŮ IPRŮ Liberec - Jablonec nad Nisou		
Tématický okruh: VZDĚLANOST A TRH PRÁCE		
subjekt	osoba	úroveň
Úřad práce Liberec		1
Úřad práce Jablonec n. N.		1
OHK Liberec		1
OHK Jablonec nad Nisou		1
Pakt zaměstnanosti Libereckého kraje		1
Regionální rada ČMKOS Liberec		1
Svaz průmyslu a dopravy		1
mateřské školy		2
základní školy		2
SŠ, SOŠ, učiliště		2
ZUŠ		2
Technická univerzita Liberec		1
Vysoká škola Karla Engliš, a.s.		2
Metropolitní univerzita Praha		2
Centrum vzdělanosti Libereckého kraje		2
Národní institut pro další vzdělávání		2
Mraveniště-Přírodní klub		2
Ekocentrum Oldřichov v Hájích		2
DDM Větrník Liberec		2
DDM Vikýř		2
Dětský klub Javorníček		2
Centrum Kašpar		2
Regionální klub Liberecka		2
Fokus Liberec o.s.		2
MML - odbor školství a kultury		1
MMJN - odbor školství		1
KÚLK - odbor školství, mládeže tělovýchovy a sportu		1
významní zaměstnavatelé:		
Preciosa a.s.		2
Magna Exteriors & Interiors (Bohemia) s.r.o.		2
DENSO MANUFACTURING CZECH s.r.o.		2
Benteler		2
TRW Automotive Czech s.r.o.		2
AKT plastikářská technologie Čechy, spol. s r.o.		2
Monroe Czechia, s.r.o. (Tenneco) Hodkovice n. M.		2

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha C 4: Analýza stakeholderů Liberec – Jablonec nad Nisou pro oblast zdravotnictví a sociální služby

ANALÝZA STAKEHOLDERŮ IPRŮ Liberec - Jablonec nad Nisou		
Tématický okruh: ZDRAVOTNICTVÍ A SOCIÁLNÍ SLUŽBY		
subjekt	osoba	úroveň
Komunitní práce Liberec, o.p.s.		2
Dolmen, o.p.s. Agentura pro chráněné bydlení		2
Občanské sdružení OBZOR Liberec		2
Občanské sdružení Foreigners		2
"D" občanské sdružení		2
HoSt - Home-Start Česká republika		2
Instand o.s., institut pro podporu vzdělávání a rozvoj kvality ve veřejných službách		1
Regionální dobrovolnické centrum Ještěd, o.s.		2
Občanské sdružení D.R.A.K.		2
Maják, o.p.s.		2
Sdružení TULIPAN		2
Komunitní středisko KONTAKT Liberec		1
Svítání o.s		2
Dětské centrum Sluníčko		2
Naděje o.s.		2
Fokus Liberec		2
Centrum soc. služeb České unie neslyšících		2
Bílý kruh bezpečí		2
Rytmus Liberec, o.p.s.		2
LOS - Liberecká občanská společnost o.s.		2
Dětský sen		2
Centrum Kašpar		2
Oblastní charita Liberec		2
Most k naději		2
Židovská obec Liberec		2
Centrum zdravotní a sociální péče Liberec		1
Domov Harcov		2
Domov pro seniory Vratislavice, p.o.		2
Dům seniorů Františkov, p.o.		2
DPS Hodkovice nad Mohelkou		2
Domov a Centrum aktivity, příspěvková organizace Hodkovice nad Mohelkou		2
Dům Pohody Chrastava		2
Severka- služby, Šimonovice		2
Advaita, o.s.		2
Centrum sociálních služeb Jablonec nad Nisou, p.o.		1

ANALÝZA STAKEHOLDERŮ IPRŮ Liberec - Jablonec nad Nisou		
Tématický okruh: ZDRAVOTNICTVÍ A SOCIÁLNÍ SLUŽBY		
Rodina 24		2
Diakonie ČCE		2
Domov a Centrum denních služeb Jablonec n. N.		2
SENIA		2
Domov důchodců Jablonecké Paseky		2
Středisko pro ranou péči		2
COMPITUM o.s.		2
Jedličkův ústav p.o. LK		2
APOSS Liberec, příspěvková organizace LK		2
Centrum intervenčních a psychosociálních služeb Libereckého kraje, příspěvková organizace LK		1
Zdravotní ústav v Liberci		2
Zdravotnická záchranná služba LK, p.o.		2
Nemocnice Jablonec nad Nisou, p.o.		1
Krajská nemocnice Liberec, a.s.		1
Centrum pro zdravotně postižené Libereckého kraje o.s.		2
Svaz tělesně postižených v České republice, o.s., místní organizace Na Jeřábu Liberec		2
Občanské sdružení Foreigners		2
Regionální organizace zdravotně postižených Sever Liberec		2
Svaz tělesně postižených v České republice, o.s., okresní organizace Liberec		2
Národní institut pro integraci osob s omezenou schopností pohybu a orientace České republiky, Krajská organizace Libereckého kraje, o.s.		2
Svaz tělesně postižených v České republice, o.s., krajská organizace Libereckého kraje		2
MML - odbor sociální péče		1
MMJN - odbor humanitní		1
MMJN - odbor sociálních věcí a zdravotnictví		1
KÚLK - odbor sociálních věcí		1
KÚLK - odbor zdravotnictví		1

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha C 5: Analýza stakeholderů Liberec – Jablonec nad Nisou pro oblast cestovní ruch a památky

ANALÝZA STAKEHOLDERŮ IPRŮ Liberec - Jablonec nad Nisou		
Tématický okruh: CESTOVNÍ RUCH A PAMÁTKY		
subjekt	osoba	úroveň
ZOO Liberec, p.o. Liberec		2
Botanická zahrada p.o. Liberec		2
Divadlo F. X. Šaldy		2
Severočeské muzeum v Liberci, p.o.		2
Oblastní galerie Liberec		2
Muzeum skla a bižuterie Jablonec		2
Městské divadlo Jablonec nad Nisou		2
Centrum Babylon		2
IQLANDIA		2
Turistický region Jizerské hory		2
Hotely Pytloun		2
Sportovní areál Ještěd a.s.		2
Radiokomunikace a.s. (Ještěd)		2
informační centra (Liberec, Jablonec, Bedřichov, Chrastava)		1
Klub českých turistů		2
Jizerská o.p.s.		1
Sdružení pro rozvoj cestovního ruchu		1
Národní památkový ústav Liberec		1
MML - odbor sportu a cestovního ruchu		1
MMJN - odbor humanitní		1
KÚLK - odbor kultury, památkové péče a CR		1

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha C 6: Analýza stakeholderů Liberec – Jablonec nad Nisou pro subjekty nezařazené do tematických skupin

ANALÝZA STAKEHOLDERŮ IPRŮ Liberec - Jablonec nad Nisou		
Subjekty nezařazené do tematických skupin		
subjekt	osoba	úroveň
samosprávy všech měst a obcí území IPRŮ	starosta/primátor	1
samospráva MO Liberec - Vratislavice nad Nisou	starosta	1
osadní výbory (Liberec, Jablonec n. N., Chrastava)	předseda	2
Městské a obecní úřady na území IPRŮ	tajemník	1
samospráva Libereckého kraje	hejtman	2
Krajský úřad Libereckého kraje	ředitel	1
MAS Podještědí	předseda	2
MAS Rozvoj Tanvaldska	předseda	2
MAS Achát	předseda	2
Mikroregion Jizerské podhůří	předseda	2
Mikroregion Podještědí	předseda	2
Mikroregion Pramen Nisy	předseda	2
Mikroregion Kamenice	předseda	2
Mikroregion Císařský kámen	předseda	2
Euroregion Nisa	sekretář	2
ARR - Agentura regionálního rozvoje, spol. s r.o.		1
CzechInvest, oblastní kancelář		2
ANNOLK	předseda	1
Okresní hospodářská komora Liberec		1
Okresní hospodářská komora Jablonec nad Nisou		1
Regionální rada ČMKOS Liberec		1
příspěvkové organizace měst a obcí		2
ostatní společnosti zřizované městy / obcemi		2

Zdroj: vlastní zpracování

Vysvětlivky:

úroveň 1 = oslovit k účasti v Expertním týmu / pracovních skupinách

úroveň 2 = informovat a vyzvat k podání námětů na projekty

Příloha I 1: Příprava IPRÚ Liberec – Jablonec nad Nisou

Příprava IPRÚ Liberec - Jablonec nad Nisou Expertní tým č. 2				
Doplnění expertního týmu o další odborníky na témata vybraná na základě výsledků analytické části				
č.	jméno, příjmení, titul	zaměstnavatel (pozice) /další údaje	zastupuje organizaci	poznámka, odbornost
1	Mgr. Roman Král	Magistrát města Liberec - odbor péče o občany (vedoucí odboru) *	Magistrát města Liberec	vzdělávání
2	Ing. David Pastva	Magistrát města Liberec - odbor sportu a cestovního ruchu (vedoucí odboru)	Magistrát města Liberec	cestovní ruch
3	Ing. Ladislav Rozsypal	Magistrát města Liberec - odbor hlavního architekta (specialista dopravní inženýr)	Magistrát města Liberec	doprava
4	Ing. Jaroslav Rašín	Magistrát města Liberec - odboru životního prostředí (vedoucí odboru)	Magistrát města Liberec	životní prostředí, vody, toky, povodně
5	Ing. Michal Šálek	Magistrát města Liberec - odbor hlavního architekta (specialista inženýrských sítí)	Magistrát města Liberec	energetika, teplo
6	RNDr. Ivana Pecháčková	Krajský úřad Libereckého kraje - oddělení rozvojových koncepcí (vedoucí oddělení)	Krajský úřad Libereckého kraje	regionální rozvoj
7	Mgr. Petr Karásek	Statutární město Jablonec nad Nisou (člen zastupitelstva)		rozvoj infrastruktury (doprava, životní prostředí, cestovní ruch)
8	Ing. Pavel Spilka	Jablonecká energetická a.s. (ředitel společnosti)	Jablonecká energetická a.s.	energetika, teplotní inženýring
9	Ing. Tomáš Beneš	Magistrát města Jablonec nad Nisou - odbor územního a hospodářského rozvoje (vedoucí odboru)	Magistrát města Jablonec nad Nisou	rozvoj města
10	Ing. Michaela Smrčková	Magistrát města Jablonec nad Nisou - oddělení územního plánování (vedoucí oddělení)	Magistrát města Jablonec nad Nisou	ÚP
11	Mgr. Iveta Habadová	Magistrát města Jablonec nad Nisou -	Magistrát města Jablonec nad	dotace

Příprava IPRÚ Liberec - Jablonec nad Nisou Expertní tým č. 2

Doplnění expertního týmu o další odborníky na témata vybraná na základě výsledků analytické části

č.	jméno, příjmení, titul	zaměstnavatel (pozice) /další údaje	zastupuje organizaci	poznámka, odbornost
		oddělení dotací (vedoucí oddělení)	Nisou	
12	Ing. Oldřich Lubojacký	SAUL s.r.o. - sdružení architektů a urbanistů Liberec, zpracovatel návrhu UP Liberec		regionální rozvoj
13	Ing. Milan Koloušek	VALBEK s.r.o. (technický ředitel)		doprava
14	Ludvík Lavička	DPMLJ a.s. (provozně technický ředitel)	DPMLJ a.s.	MHD, doprava
15	RNDr. Zdeněk Kadlas	ARR - Agentura regionálního rozvoje, spol. s r.o. (výkonný ředitel)	ARR - Agentura regionálního rozvoje, spol. s r.o.	demografie, rozvoj
16	Ing. Jaroslav Zámečník	Euroregion Nisa (jednatel)	Euroregion Nisa	cestovní ruch, rozvoj
17	Ing. Jiří Veselka	Krajská nemocnice Liberec, a.s. (náměstek pro strategii a rozvoj) **		zdravotnictví
18	Ing. Mgr. Petr Černý	Pracovní skupina Teplo pro Liberec (předseda), SBD Sever a.s. (předseda představenstva a ředitel), Statutární město Liberec (neuvolněný člen rady)		energetika, teplo
19	Ing. Pavel Bernát	Termizo a.s., spalovna (ředitel), Statutární město Liberec (člen zastupitelstva)	Termizo a.s., spalovna	energetika, odpady, rozvoj
20	Ing. Ondřej Červinka	Výbor pro školství, výchovu a vzdělávání (předseda), Statutární město Liberec (člen zastupitelstva)		vzdělávání
21	Michael Dufek	Komunitní středisko KONTAKT Liberec (ředitel), p.o., Statutární město Liberec (člen zastupitelstva)	Komunitní středisko KONTAKT Liberec, p.o.	sociální služby, dobrovolníci
22	MUDr. Vít Němeček	Nemocnice Jablonec nad Nisou, p.o. (ředitel nemocnice), statutární město Jablonec nad Nisou (člen zastupitelstva)	Nemocnice Jablonec nad Nisou, p.o.	zdravotnictví

Příprava IPRÚ Liberec - Jablonec nad Nisou Expertní tým č. 2

Doplnění expertního týmu o další odborníky na témata vybraná na základě výsledků analytické části

č.	jméno, příjmení, titul	zaměstnavatel (pozice) /další údaje	zastupuje organizaci	poznámka, odbornost
23	Mgr. Petr Tulpa	Liberecký kraj (člen rady kraje, řízení sociálních věcí), Statutární město Jablonec nad Nisou (člen zastupitelstva)		vzdělávání, sociální oblast
24	Bc. Luboš Wejnar	DPMLJ a.s. (ředitel společnosti)	DPMLJ a.s.	doprava
25	Ing. arch. Vladislav Hron	SAUL s.r.o. - sdružení architektů a urbanistů Liberec , zpracovatel návrhu UP Jablonec n.N.		územní plánování
26	Mgr. Miroslava Rýžaková	Magistrát města Jablonec nad Nisou - vedoucí odboru humanitního	Magistrát města Jablonec nad Nisou	vzdělávání
27	Hana Herkommerová	Jablonecké kulturní a informační centrum, o.p.s.		cestovní ruch, kultura
28	Věra Dobrovská	Jablonecké kulturní a informační centrum, o.p.s.	Jablonecké kulturní a informační centrum, o.p.s.	cestovní ruch, kultura
29	Ing. Jitka Lochovská	Magistrát města Jablonec nad Nisou - oddělení správy veřejné zeleně (vedoucí oddělení)	Magistrát města Jablonec nad Nisou	životní prostředí
30	Bc. Jaroslav Cvrček	Magistrát města Jablonec nad Nisou - oddělení sociálních služeb (vedoucí oddělení)	Magistrát města Jablonec nad Nisou	sociální oblast
31	Ing. Jitka Holčáková, MBA	Teplárna Liberec, a.s. (pověřena řízením úseku financí, obchodu, speciálních projektů a koordinace v regionu)		energetika
32	Vladimír Braun, MBA	MO Liberec - Vratislavice nad Nisou (místostarosta MO)	Městský obvod Vratislavice n.N.	
33	MUDr. Luděk Nečesaný, MBA	Krajská nemocnice Liberec, a.s. (ředitel společnosti)	Krajská nemocnice Liberec, a.s.	zdravotnictví

Příprava IPRÚ Liberec - Jablonec nad Nisou Expertní tým č. 2

Doplnění expertního týmu o další odborníky na témata vybraná na základě výsledků analytické části

č.	jméno, příjmení, titul	zaměstnavatel (pozice) /další údaje	zastupuje organizaci	poznámka, odbornost
34	Ing. Martin Dušek	ARR - Agentura regionálního rozvoje, spol. s r.o. (jednatel)	ARR - Agentura regionálního rozvoje, spol. s r.o.	reg.rozvoj, životní prostředí, vodohospodářství
35	Ing. Jaroslav Bureš	Liberecká IS, a.s. (ředitel společnosti)	Liberecká IS, a.s.	IT, správa měst
36	Ing. Aleš Kočí	ZOO Liberec - SEV Divizna (vedoucí střediska)	ZOO Liberec	životní prostředí, vzdělávání
37	Ing. Michal Machačný	Státní fond životního prostředí - oddělení krajského pracoviště (vedoucí oddělení)	Státní fond životního prostředí	životní prostředí
38	Ing. Jiří Lenkvík	Warmnis spol. s r.o. (ředitel společnosti)		energetika, teplárenství
39	Mgr. Leoš Křeček	Liberecký kraj (vedoucí oddělení projektů ve vzdělávání, odbor školství, mládeže, tělovýchovy a sportu)	Liberecký kraj	vzdělávání, rozvoj
40	Ing. Lidie Vajnerová, MBA	Centrum Babylon a.s. (kontroling manažer), Nadace škola hrou (předseda správní rady)	ANNOLK	cestovní ruch a rozvoj území. veřejná správa
41	Ing. Petr Ponikelský	e-Rozvoj.cz, s.r.o. (jednatel); Správní institut, s.r.o. (ředitel)		regionální rozvoj, MAS
42	doc. Ing. Jozefína Simová, Ph.D.	Technická univerzita Liberec - katedra marketingu a obchodu (vedoucí katedry)		cestovní ruch (marketing-TUL)
43	Ivana Sulovská, DiS	Centrum Kašpar, o.s. (předsedkyně představenstva)		komunitní služby, trh práce, vzdělávání
44	Mgr. Pavel Coufal	IQLANDIA, o.p.s. (ředitel)		cestovní ruch
45	Ing. Vladimír Pour	COMPEDIUM s.r.o. (obchodní ředitel)		cestovní ruch
46	Lukáš Průcha	Člověk v tísni (ředitel pobočky)		sociální začleňování
47	Mgr. Miloš Krčmář	Národní památkový ústav - územní odborné pracoviště Liberec (ředitel)	Národní památkový ústav	památky

Příprava IPRÚ Liberec - Jablonec nad Nisou Expertní tým č. 2

Doplnění expertního týmu o další odborníky na témata vybraná na základě výsledků analytické části

č.	jméno, příjmení, titul	zaměstnavatel (pozice) /další údaje	zastupuje organizaci	poznámka, odbornost
48	Ing. Lubor Franců	bývalý zaměstnanec Magistrát města Liberec (specialista analytik a demograf), nyní důchodce		demografie, bydlení
49	Ing. Arch. Jiří Plašil	SAUL s.r.o. - sdružení architektů a urbanistů Liberec (jednatel), projektant územního plánu města Liberec		územní plánování
50	Ing. Jaroslav Kopta	Krajská hospodářská komora	Krajská hospodářská komora	hospodářský rozvoj, investice
51	Ing. Vladimír Pitín	Teplárna Liberec, a.s. (člen představenstva)	Teplárna Liberec, a.s.	teplárenství, energetik, životní prostředí
52	Prof. Dr. Ing. Zdeněk Kůs	Technická univerzita Liberec (rektor)	Technická univerzita Liberec	školství, věda, výzkum
53	Martin Fryč			
54	Květa Vinklátová	Nakladatelství KNIHY 555		kultura, cestovní ruch
55	MUDr. Kateřina Absolonová	NZZ Alergologie a klinická imunologie Liberec sro, jednatelka + odborný zástupce zařízení; Statutární město Liberec (členka zastupitelstva)		zdravotní a sociální služby
56	Jindřich Berounský	Statutární město Jablonec nad Nisou (člen zastupitelstva)		doprava
57	Bc. Zuzana Kocumová	Liberecký kraj, náměstkyně hejtmána pro oblast zdravotnictví, Statutární město Liberec (člen zastupitelstva)		zdravotní služby, doplňkově ŽP
58	Mgr. Jan Korytář	Čmelák - SPP (předseda organizace, koordinátor projektů), Statutární město Liberec (člen zastupitelstva)		odbornost - ekologie, životní prostředí, zapojování veřejnosti a protikorupční aktivity

Příprava IPRÚ Liberec - Jablonec nad Nisou Expertní tým č. 2

Doplnění expertního týmu o další odborníky na témata vybraná na základě výsledků analytické části

č.	jméno, příjmení, titul	zaměstnavatel (pozice) /další údaje	zastupuje organizaci	poznámka, odbornost
59	Ing. Jaroslav Kraus	Jablonecká energetická a.s. (předseda dozorčí rady)		TI - Technická infrastruktura a DI - Dopravní infrastruktura
60	Bc. Lenka Bobvošová	Občanské sdružení D.R.A.K.		
61	Mgr. Bc. Jindřich Felcman	Krajský úřad Libereckého kraje - odbor územního plánování a stavebního řádu (odborný zaměstnanec na úseku územního plánování)		dopravní infrastruktura a životní prostředí
62	Pavla Haidlová	Spolek přátel Ostašova (předsedkyně sdružení)		kultura, památky
63	Daniel Horáček	OSVČ, odborný zoologický výzkum, opravy kulturních památek		ochrana životního prostředí (zejména městská zeleň, příměstské lesy, ...)
64	Ing. Roman Chládek	OSVČ, samostatný projektant, energetika		energetika
65	Ing. arch. Petr Klápště			územní plánování, participativní procesy v navrhování a plánování
66	Ladislav Kořínek	Občanské sdružení D.R.A.K.		
68	PhDr. Mgr. Ivan Langr	ZOO Liberec (ved. odd. marketingu)		cestovní ruch
69	Mgr. Pavel Matějka	Naděje (vedoucí nízkoprahového denního centra pro lidi bez domova); Cyklisté Liberecka o.s.(předseda)		doprava, sociální služby
70	Jana Novotová Jahodová	Pekařství Jahůdka s.r.o (jednatel); S.P.M. Liberec s.r.o		obchodník
71	Marie Pavlová	důchodce		školství
72	Ing. Martin Švancar, dipl. um.	EGÚ HV Laboratory (technický manažer v oddělení výzkumu a vývoje v		kultura, cestovní ruch, energetika

Příprava IPRÚ Liberec - Jablonec nad Nisou Expertní tým č. 2

Doplnění expertního týmu o další odborníky na témata vybraná na základě výsledků analytické části

č.	jméno, příjmení, titul	zaměstnavatel (pozice) /další údaje	zastupuje organizaci	poznámka, odbornost
		elektrotechnice)		
73	Jiří Žid	TUL, Zachraňte kino Varšava		architekt
74	Petr Hampacher	MAJÁK o.p.s. (ředitel); řídící pracovní skupina komunitního plánování sociálních služeb SML		sociální služby, školská prevence
Změny v expertním týmu				
67	Mgr. Eva Koudelková, Ph.D.***			
Poznámky:				
k č. 1	* ukončení pracovního poměru k 31.8.2014			
k č. 17	** ukončení pracovního poměru k 31.7.2014			
k č. 67	*** odstoupila z ET k 30.7.2014			

J.5 Analýza rizik

Analýza rizik obsahuje identifikaci zásadních rizik ohrožujících realizaci Integrovaného plánu rozvoje území Liberec – Jablonec nad Nisou, jejich hodnocení a opatření k řízení a eliminaci (minimalizaci) těchto rizik.

Identifikovaná rizika jsou popsána formou přehledové s následující strukturou:

- **Oblast** - např. ekonomická, metodická, finanční, legislativní, správní, administrativní, personální, politická, komunikace, apod.
- **Riziko** - výstižný název rizika
- **Popis**- slovní popis výstižně charakterizující riziko
- **Významnost** - číslo z definované škály
- **Pravděpodobnost**- číslo z definované škály
- **Výsledný dopad** – součin dopadu a pravděpodobnosti v číselném vyjádření
- **Úroveň rizika** – textový popis dopadu rizika (malé, střední, vysoké, kritické...)
- **Opatření** – výstižný textový popis opatření ke snížení rizika

Pro hodnocení významnosti a pravděpodobnosti výskytu rizika je využita 5 bodová hodnotící škála, přičemž hodnota 1 představuje nejmenší pravděpodobnost/vliv rizika a hodnota 5 nejvyšší pravděpodobnost/vliv rizika. Hodnota výsledného dopadu rizika je součinem významnosti a pravděpodobnosti s tím, že výsledná škála je definována takto:

- **1-6 nízký dopad**
- **7-13 střední dopad**
- **14-19 vysoký dopad**
- **20-25 kritický dopad**

Pro rizika na úrovni vysokých a kritických dopadů jsou navržena opatření k jejich snížení.

Tabulka: Analýza rizik

Riziko	Popis	Významnost	Pravděpodobnost	Výsledný dopad	Úroveň rizika	Návrh opatření ke snížení/eliminaci rizika
Ekonomická a finanční rizika						
Nestabilita ekonomického prostředí ČR	Nestabilita a zásadní negativní změna ekonomického prostředí ČR může mít vliv na ekonomickou situaci měst i dalších potenciálních žadatelů/realizátorů integrovaných projektů	4	2	8	Střední dopad	-
Nedostatek finančních prostředků na spolufinancování projektových záměrů	Chybně nastavený rozpočet jednotlivých projektů/opatření může vést ke špatnému odhadu rozsahu vlastních zdrojů na spolufinancování.	4	3	12	Střední dopad	-
Malá (nedostatečná) připravenost projektových záměrů a aktivit v IPRÚ	Při tvorbě a přípravě IPRÚ se může vycházet z pouhých projektových záměrů založených na ideálním stavu nebo přáních jednotlivců bez jejich adekvátní přípravy. To může vést k omezení možnosti realizace IPRÚ, resp. čerpání finančních prostředků.	5	4	20	Kritický dopad	Ve fázi přípravy IPRÚ je ze strany nositele komunikován a zjišťován stav připravenosti konkrétních záměrů vč. případných rizik v realizaci. Jako klíčové jsou vybírány takové záměry, které jsou již připravené, nebo se na jejich přípravě aktivně pracuje.
Metodická rizika						
Dosud neschválená metodika pro tvorbu IPRÚ – Metodický pokyn pro využití integrovaných nástrojů (MPIN)	Hrozí riziko významnější změny metodiky pro tvorbu IPRÚ a tím i nutnosti úprav strategie.	5	3	15	Vysoký dopad	Nositel IPRÚ a další kompetentní osoby zodpovědné za zpracování IPRÚ jsou průběžně seznamováni s prováděnými/ uvažovanými změnami, účastní se jednání s MMR, částečně jsou zapojováni do přípravy MPIN formou připomínkování.
Nevhodně nastavená opatření a aktivity IPRÚ v návaznosti na	Při neadekvátně definovaných opatření IPRÚ, které by nebyly v souladu s aktivitami jednotlivých OP, by bylo ohroženo schválení IPRÚ	5	3	15	Vysoký dopad	Ve fázi přípravy a zpracování IPRÚ jsou jednotlivá opatření a aktivity konzultovány se všemi relevantními orgány – MMR, ŘO OP,

podmínky OP						apod.
Nedodržování harmonogramu realizace IPRÚ	V případě nedodržování schváleného harmonogramu realizace jednotlivých opatření IPRÚ může dojít k odejmutí rezervované alokace.	4	3	12	Střední dopad	-
Neaděkvátní zvolení indikátorů a jejich hodnot	Při nevhodně zvolených indikátorech k jednotlivým opatřením mohou nastat problémy při schvalování IPRÚ, případně v důsledku špatně nastavených hodnot indikátorů může být ohrožena realizace a profinancování aktivit IPRÚ.	4	3	12	Střední dopad	-
Organizační rizika						
Personální změny u nositele projektu	Změny koordinačního a řídicího týmu realizace IPRÚ (např. na pozici manažera IPRÚ)	3	3	9	Střední dopad	-
Nízká odbornost koordinačního/řídicího týmu IPRÚ	Nevhodný výběr odborníků zajišťující realizaci a koordinaci IPRÚ může vést k ohrožení řízení a úspěšné realizaci IPRÚ	4	2	8	Střední dopad	-
Politická a právní rizika						
Změna politického vedení nositele/v obcích IPRÚ	Změny politického vedení na straně nositele by mohly vést ke změně priorit, se snahou implementovat je do již schváleného IPRÚ	3	3	9	Střední dopad	-
Změna legislativního prostředí	Změna zásadních zákonů/norem/vyhlášek, které by mohly mít vliv na realizaci IPRÚ - např. změna DPH, změna zákona o veřejných zakázkách, rozpočtové určení daní, apod.	3	2	6	Nízký dopad	-
Komunikační a organizační rizika						
Nedostatečná komunikace při přípravě IPRÚ s Řídicími orgány OP	Nedostatečná komunikace při přípravě IPRÚ může zapříčinit špatně nastavené priority a opatření ve vztahu k podporovaným aktivitám OP, v důsledku čehož nemusí být IPRÚ schválený.	5	3	15	Vysoký dopad	Riziko je eliminováno již v průběhu zpracování IPRÚ. Zástupci nositele i zpracovatel IPRÚ budou aktivně komunikovat a účastnit se jednání s ŘO OP, s MMR, se SMO a dalšími kompetentními orgány pro přípravu a realizaci integrovaných nástrojů.

Nedostatečná komunikace a koordinace při realizaci IPRÚ	Nedostatečná komunikace a koordinace způsobená nekvalitně nastavenou řídicí, realizační a komunikační strukturou IPRÚ může mít negativní dopad při realizaci IPRÚ	5	2	10	Střední dopad	-
Nízký zájem o spolupráci ze strany potenciálních žadatelů (stakeholderů)	Malý zájem klíčových aktérů o realizaci projektových záměrů na základě vyhlášení výzev pro jejich předkládání v IPRÚ může vést k problémům s plněním cílů a indikátorů IPRÚ.	5	3	15	Vysoký dopad	Již ve fázi přípravy jsou stakeholdeři zapojováni do tvorby IPRÚ prostřednictvím ustavených pracovních skupin a mikrotýmů, přičemž ze strany nositele a Manažera IPRÚ musí následně se stakeholdery probíhat intenzivní komunikace
Rizika spojená s realizací klíčových intervencí						
Nerealizování klíčových intervencí	V případě nerealizování klíčových intervencí může dojít k porušení integrovanosti strategie a synergických vazeb a dopadů.	5	3	15	Vysoký dopad	Klíčové intervence budou předem diskutovány jak s relevantními aktéry v území na pracovních skupinách, tak s ŘO OP.
Nesplnění termínu plnění klíčových intervencí	Prodloužení realizace projektu mimo závazné termíny pro jeho realizaci	5	4	20	Kritický dopad	Realizace klíčových intervencí je v harmonogramu nastavena tak, aby probíhala kontinuálně po celou dobu realizace IPRÚ. Finanční plán IPRÚ a jednotlivých opatření na jednotlivé roky bude sestaven tak, aby bral v potaz dobu předpokládané přípravy a realizace identifikovaných integrovaných projektů s důrazem na klíčové intervence.
Nenaplnění indikátorů klíčových intervencí	Nenaplnění závazných indikátorů klíčových intervencí projektů, tzn. nesplnění podmínek ŘO OP, může vést ke snížení alokace a ohrožení integrovanosti strategie.	5	4	20	Vysoký dopad	Indikátory klíčových intervencí jsou stanoveny na základě deklarovaných indikátorů projektových záměrů. Změny projektových záměrů mající vliv na deklarované cílové hodnoty indikátorů tak budou mít vliv i na plnění indikátorů celého IPRÚ. Indikátory byly nastaveny na základě dialogu s odbornou veřejností a klíčovými aktéry v rámci pracovních skupin, kteří ručí za jejich realnost

J.6 Seznam obcí aglomerace

Obec	ORP	Okres
Bedřichov	Jablonec nad Nisou	Jablonec nad Nisou
Dalešice	Jablonec nad Nisou	Jablonec nad Nisou
Dlouhý Most	Liberec	Liberec
Hodkovice nad Mohelkou	Liberec	Liberec
Chrastava	Liberec	Liberec
Jablonec nad Nisou	Jablonec nad Nisou	Jablonec nad Nisou
Janov nad Nisou	Jablonec nad Nisou	Jablonec nad Nisou
Jeřmanice	Liberec	Liberec
Josefův Důl	Jablonec nad Nisou	Jablonec nad Nisou
Kryštofovo Údolí	Liberec	Liberec
Liberec	Liberec	Liberec
Lučany nad Nisou	Jablonec nad Nisou	Jablonec nad Nisou
Maršovice	Jablonec nad Nisou	Jablonec nad Nisou
Mníšek	Liberec	Liberec
Nová Ves	Liberec	Liberec
Nová Ves nad Nisou	Jablonec nad Nisou	Jablonec nad Nisou
Oldřichov v Hájích	Liberec	Liberec
Proseč pod Ještědem	Liberec	Liberec
Pulečný	Jablonec nad Nisou	Jablonec nad Nisou
Rádlo	Jablonec nad Nisou	Jablonec nad Nisou
Rychnov u Jablonce nad Nisou	Jablonec nad Nisou	Jablonec nad Nisou
Stráž nad Nisou	Liberec	Liberec
Světlá pod Ještědem	Liberec	Liberec
Šimonovice	Liberec	Liberec

J.8 Statut a Jednací řád Řídicího výboru

STATUT ŘÍDICÍHO VÝBORU

Integrovaného plánu rozvoje území Liberec – Jablonec nad Nisou

Článek 1 Úvodní ustanovení

- (1) Statutární město Liberec jako nositel Integrovaného plánu rozvoje území Liberec – Jablonec nad Nisou na základě:
- Memoranda o spolupráci na přípravě Integrovaného plánu rozvoje území Liberec - Jablonec nad Nisou mezi STATUTÁRNÍM MĚSTEM LIBEREC a Statutárním městem Jablonec nad Nisou ze dne 27. 3. 2014.
 - Metodického pokynu pro využití integrovaných nástrojů v programovém období 2014-2020 (MPIN) k hlavním zásadám pro přípravu, řízení, hodnocení a schvalování a realizaci Integrovaného plánu rozvoje území;
 - Národního dokumentu k územní dimenzi (NDÚD)
 - Manuálu pro Integrovaný plán rozvoje území

zřizuje Řídicí výbor Integrovaného plánu rozvoje území Liberec – Jablonec nad Nisou za účelem projednávání přípravy, monitorování a zajištění účinnosti a kvality realizace Integrovaného plánu rozvoje území Liberec – Jablonec nad Nisou dále jen „IPRÚ“).

Článek 2 Složení Řídicího výboru IPRÚ

- (1) Řídicí výbor IPRÚ je složen ze zástupců veřejné správy statutárních měst Liberce a Jablonce nad Nisou, zástupce Libereckého kraje, zástupců podnikatelské sféry, terciální sféry a nestátních neziskových organizací a je sestaven na základě principu partnerství.

- (2) V čele výboru je předseda Řídicího výboru IPRÚ (dále jen „předseda“), kterého schválí zastupitelstva obou měst, předseda bude představitel statutárního města Liberec jako nositele IPRÚ.
- (3) Předsedu zastupuje místopředseda Řídicího výboru IPRÚ (dále jen „místopředseda“), kterého schválí zastupitelstva obou měst, místopředseda bude představitel statutárního města Jablonec nad Nisou.
- (4) Členové Řídicího výboru IPRÚ jsou do funkce jmenováni i odvoláváni zastupitelstvy obou statutárních měst na návrh statutárních měst, a to na období délky realizace IPRÚ. Složení Řídicího výboru IPRÚ je přílohou tohoto statutu.
- (5) Člen Řídicího výboru IPRÚ může být odvolán zastupitelstvy obou statutárních měst na návrh předsedy zejména v následujících případech:
 - a) člen výboru se nezúčastní dvou po sobě následujících zasedání výboru;
 - b) člen výboru má v daném roce menší účast na jednání výboru než 75%
 - c) člen výboru podá vlastní žádost (návrh) na odvolání;
- (6) Členové Řídicího výboru IPRÚ (dále jen „člen“) s hlasovacím právem jsou povinni se účastnit zasedání výboru, aktivně se podílet na jeho práci a plnit úkoly vyplývající z usnesení přijatých na jeho zasedání. Člen výboru, pokud se nemůže na zasedání dostavit, oznámí tuto skutečnost manažerovi IPRÚ nejpozději jeden pracovní den před jednáním výboru.
- (7) Zasedání výboru se mohou na pozvání předsedy výboru účastnit hosté bez hlasovacího práva. Pozvání hostů mohou předsedovi navrhopvat i členové výboru. Členem výboru bez hlasovacího práva je dále manažer IPRÚ.

Článek 3 **Střet zájmů člena Řídicího výboru IPRÚ**

- (1) V případě střetu zájmů sdělí člen Řídicího výboru IPRÚ tuto skutečnost předsedajícímu po schválení programu zasedání, nejpozději před projednáváním příslušného bodu.
- (2) Řídicí výbor IPRÚ rozhodne, zda existuje důvod pro vyloučení člena výboru z projednávání a rozhodování dané záležitosti. O tomto rozhodnutí se provede zápis.

Článek 4

Práva a povinnosti členů Řídicího výboru IPRÚ

- (1) Seznámit se s tímto statutem a řídit se jím.
- (2) Aktivně se účastnit jednání Řídicího výboru IPRÚ, na toto jednání se řádně připravit (zejména seznámit se s programem jednání a podklady), popřípadě se řádným způsobem z jednání omluvit.
- (3) Každý člen Řídicího výboru IPRÚ má právo na úplné a včasné podklady a informace, které jsou nezbytné pro vlastní splnění jeho úkolu.
- (4) Členové Řídicího výboru IPRÚ mohou podávat Řídicímu výboru IPRÚ návrhy k projednání.

Článek 5

Kompetence Řídicího výboru IPRÚ

- (1) Kompetence Řídicího výboru IPRÚ
 - a) projednává IPRÚ nebo jeho dílčí části před předložením orgánům statutárních měst Liberec a Jablonec nad Nisou ke schválení,
 - b) projednává výběr integrovaných projektů (projekty k zahrnutí do IPRÚ) k realizaci v rámci IPRÚ a zajišťuje jejich projednání v zastupitelstvech statutárních měst
 - c) schvaluje složení Pracovních skupin (dále jen „PS“) a jejich členy na návrh manažera IPRÚ, včetně změn v jejich složení,
 - d) posuzuje a schvaluje návrhy na změny IPRÚ, podstatné změny IPRÚ předkládá ke schválení zastupitelstvům měst,
 - e) schvaluje monitorovací zprávy IPRÚ a závěrečnou monitorovací zprávu IPRÚ a předkládá je zastupitelstvům statutárních měst Liberec a Jablonec nad Nisou,
 - f) projednává a schvaluje opatření v případě, že je průběh realizace IPRÚ sledán neuspokojivým,
 - g) pokud jsou projektové záměry v IPRÚ vybírány prostřednictvím otevřené výzvy, navrhuje kritéria pro výběr projektových záměrů a předkládá je ke schválení zastupitelstvům statutárních měst Liberec a Jablonec nad Nisou,
 - h) na základě dokumentů předložených manažerem IPRÚ pravidelně hodnotí pokrok v dosahování konkrétních cílů IPRÚ,
 - i) prostřednictvím manažera IPRÚ informuje veřejnost,
 - j) informuje zastupitelstva statutárních měst o činnosti pracovních skupin,
 - k) posuzuje závěry veřejných projednávání a předkládá je zastupitelstvům statutárních měst Liberec a Jablonec nad Nisou,

- l) je zodpovědný zastupitelstvům statutárních měst Liberec a Jablonec nad Nisou za celkový výsledek IPRÚ.
- (2) Řídící výbor IPRÚ schvaluje Jednací řád Řídícího výboru IPRÚ, který stanoví pravidla a procedury činnosti výboru.
- (3) Při své činnosti postupuje Řídící výbor IPRÚ vždy v souladu s platnou metodikou pro přípravu a realizaci IPRÚ.

Článek 6

Předseda a místopředseda Řídícího výboru IPRÚ

- (1) Předseda Řídícího výboru IPRÚ:
 - a) zastupuje Řídící výbor IPRÚ navenek,
 - b) odpovídá zastupitelstvům statutárních měst Liberec a Jablonec nad Nisou za činnost výboru a pravidelně je informuje o činnosti výboru,
 - c) svolává zasedání výboru, navrhuje program zasedání a zasedání řídí,
 - d) v případě potřeby může zahájit proces písemného projednání naléhavé záležitosti, který může vést k usnesení,
 - e) zajišťuje plnění usnesení výboru,
 - f) odpovídá za dodržování pravidel statutu, jednacího řádu všemi členy výboru.
- (2) V případě nepřítomnosti předsedy vykonává jeho funkci místopředseda Řídícího výboru IPRÚ.

Článek 7

Manažer IPRÚ

- (1) Manažer IPRÚ zabezpečuje činnost Řídícího výboru IPRÚ po organizační, administrativní a technické stránce, tzn. zejména:
 - a) organizačně zajišťuje zasedání Řídícího výboru IPRÚ - připravuje návrh programu zasedání Řídícího výboru IPRÚ, distribuuje pozvánky;
 - b) zajišťuje materiály a podklady potřebné pro činnost Řídícího výboru IPRÚ včetně jejich distribuce členům;
 - c) zodpovídá za zpracování a rozeslání zápisů ze zasedání Řídícího výboru IPRÚ;
 - d) zajišťuje pravidelné informování Řídícího výboru IPRÚ o postupu realizace rozhodnutí z předchozích zasedání;
 - e) zajišťuje zveřejnění výstupů, které Řídící výbor IPRÚ určí k zveřejnění;

- f) zajišťuje evidenci veškerých dokumentů souvisejících s činností Řídicího výboru IPRÚ;
- g) zajišťuje předání veškerých relevantních dokumentů zastupitelstvům či radám měst

Článek 8

Závěrečná ustanovení

- (1) Případné změny statutu Řídicího výboru IPRÚ musí být schváleny zastupitelstvy statutárních měst Liberce a Jablonce nad Nisou.
- (2) Vše, co není explicitně uvedeno v tomto statutu, se řídí platnými právními předpisy.
- (3) Statut nabývá účinnosti dnem jeho schválení oběma zastupitelstvy obou měst.

V Liberci statut schválilo zastupitelstvo města dne 30.4.2015 usnesením ZM č. 108/2015.

V Jablonci nad Nisou statut schválilo zastupitelstvo dne 21.4.2015 usnesením č. ZM/86/2015

Jednací řád Řídicího výboru IPRÚ Liberec – Jablonec nad Nisou

Článek I.

Vymezení pojmů pro účely jednacího řádu

1.1 Dohoda o partnerství – smluvní ujednání vymezující práva a povinnosti mezi *nositelem integrované strategie a projektovým partnerem*;

1.2 Integrovaný projekt – individuální projekt, který má být dle žádosti *projektového partnera* realizován jako součást *integrované strategie* a financován z příslušných evropských dotačních fondů;

1.3 Integrovaná strategie rozvoje území Liberec – Jablonec nad Nisou (IPRÚ) – dokument vyhodnocující problémy a potenciál vymezeného území a navrhuující jeho další rozvoj pomocí konkrétních opatření;

1.4 Manažer IPRÚ – fyzická osoba určená *nositelem integrované strategie* k zajištění organizačního a administrativního zázemí pro přípravu a realizaci *integrované strategie*;

1.5 Nositel IPRÚ – subjekt odpovědný za přípravu, zpracování, realizaci a monitoring *integrované strategie*;

1.6 Řídicí výbor IPRÚ – je odpovědný vůči nositeli IPRÚ za řádný průběh realizace strategie. Vydává doporučení orgánům samospráv a statutárním orgánům zapojených partnerů. Řídicí výbor IPRÚ doporučuje zařazení projektů do strategie IPRÚ a podepsání smlouvy mezi nositelem Strategie IPRÚ a realizátory projektů.

1.7 Pracovní skupina – uskupení, které je složeno zejména ze zástupců *projektových partnerů* a které se podílí na přípravě a realizaci *integrované strategie* v rámci tematického zaměření určeného *nositelem integrované strategie*;

1.8 Projektový partner – veřejný či soukromý subjekt, který má zájem o zapojení do přípravy a realizace *integrované strategie* a který uzavře s *nositelem integrované strategie* *dohodu o partnerství*;

1.9 Regionální stálá konference – uskupení, které je složeno ze zástupců regionálních, místních, městských a jiných orgánů veřejné správy, z hospodářských a sociálních partnerů, ze subjektů zastupujících občanskou společnost a z Agentury pro sociální začleňování a které se zaměřuje na problematiku *integrovaných strategií* a regionálního rozvoje v rámci územního obvodu jednotlivých krajů;

1.10 Zpráva o plnění IPRÚ – dokument zpracováváný *nositelem IPRÚ* a obsahující informace o průběhu realizace IPRÚ.

Článek II.

Ustavení a složení řídicího výboru

- 2.1 Řídicí výbor je ustaven za účelem spolupůsobení při zajištění řádné realizace IPRÚ Liberec – Jablonec nad Nisou na základě vzájemného ujednání mezi statutárním městem Liberec a statutárním městem Jablonec nad Nisou v Memorandu o spolupráci na přípravě IPRÚ Liberec – Jablonec nad Nisou a následně Smlouvě č. OS 2015 00265 o spolupráci při výkonu činností souvisejících s přípravou a realizací Integrovaného plánu rozvoje území Liberec – Jablonec nad Nisou.
- 2.2 Řídicí výbor IPRÚ je složen ze zástupců veřejné správy statutárních měst Liberce a Jablonce nad Nisou, zástupce menších obcí v území IPRÚ, zástupce Libereckého kraje, zástupců podnikatelské sféry, terciální sféry a nestátních neziskových organizací, a je sestaven na základě principu partnerství.
- 2.3 Členem řídicího výboru musí být alespoň jedna osoba, která je zároveň členem regionální stálé konference zřízené pro Liberecký kraj.
- 2.4 Členem řídicího výboru bez hlasovacích práv je manažer IPRÚ Liberec – Jablonec nad Nisou.
- 2.5 V čele řídicího výboru stojí předseda schválený zastupitelstvy obou měst, který je představitelem statutárního města Liberce jako nositele IPRÚ, v případě nepřítomnosti předsedy je zastupován místopředsedou, který je představitelem statutárního města Jablonec nad Nisou. Obsazení pozice předsedy a místopředsedy je předmětem vzájemného ujednání ve smyslu bodu 2.1 jednacího řádu.

Článek III.

Předmět činnosti řídicího výboru

- 3.1 Předmět činnosti Řídicího výboru IPRÚ stanoví jeho Statut schválený zastupitelstvy statutárních měst Liberec a Jablonec nad Nisou.

Článek IV.

Pravidla pro svolávání a jednání řídicího výboru

- 4.1 Jednání řídicího výboru se konají dle potřeby, obvykle jedenkrát za 6 týdnů, nejméně však 2 x ročně. Jednání svolává na pokyn předsedy manažer IPRÚ. Pozvánka se zasílá obvykle elektronicky a umožňují-li to okolnosti, alespoň 5 pracovních dnů před samotným jednáním. Součástí pozvánky je den, místo, čas a rámcový program jednání řídicího výboru, případně podklady pro diskuzi.
- 4.2 Jednání řídicího výboru vede předseda, pokud k tomu neurčí jiného člena řídicího výboru. Řídicí výbor je usnášénis schopný, pokud je přítomna nadpoloviční většina všech jeho členů s hlasovacím právem. Člen řídicího výboru může být zastoupen jinou osobou, oznámí-li toto e-mailem včetně návrhu jména a kontaktu svého zástupce na jednání nejpozději jeden pracovní den před jednáním výboru. Tento zástupce se účastní jednání bez hlasovacího práva pouze jako host a se souhlasem předsedy ŘV IPRÚ.
- 4.3 Rozhodnutí bude řídicím výborem přijato pouze tehdy, pokud se pro jeho přijetí vysloví nadpoloviční počet členů řídicího výboru zastupujících SML a nadpoloviční počet členů řídicího výboru zastupujících SMJN. Pokud se pro přijetí rozhodnutí nevysloví nadpoloviční počet členů zastupujících SML a zároveň nadpoloviční počet členů zastupujících SMJN, není rozhodnutí řídicím výborem přijato. Při určování potřebné většiny se nezapočítávají ti členové, kteří jsou povinni se ve smyslu bodu 4.5 jednacího řádu zdržet hlasování.
- 4.4 V případě nutnosti, kterou posuzuje předseda, je možné rozhodovat elektronickou cestou, tzv. per rollam. V dokumentu, který je takto členům řídicího výboru zaslán, to musí být výslovně uvedeno.
- 4.5 Člen řídicího výboru, jemuž vznikl střet zájmů, oznámí tuto skutečnost předsedajícímu po schválení programu zasedání, nejpozději před projednáváním příslušného bodu. Řídicí výbor IPRÚ rozhodne, zda existuje důvod pro vyloučení člena výboru nebo jeho zástupce z projednávání a rozhodování dané záležitosti. O tomto rozhodnutí se provede zápis. Člen řídicího výboru je povinen se zdržet hlasování, jestliže je jeho předmětem projekt předložený k realizaci v rámci IPRÚ subjektem, který tento člen v řídicím výboru zastupuje.
- 4.6 Organizační zabezpečení, přípravu nebo koordinaci zpracování podkladů pro jednání zabezpečuje manažer IPRÚ. Ten také zpracuje zápis z jednání, který obsahuje datum jednání, prezenční listinu a přijatá usnesení, termíny a jasně stanovené odpovědnosti. Zápis je elektronicky rozeslán manažerem IPRÚ nejpozději do 1 týdne ode dne jednání řídicího výboru.
- 4.7 Nesouhlasí-li člen řídicího výboru s obsahem zápisu, je oprávněn vznést námitku, a to elektronicky a do deseti kalendářních dnů ode dne, kdy mu byl doručen zápis ve smyslu předchozího bodu. O námitce informuje manažer IPRÚ bez zbytečného odkladu ostatní členy

řídícího výboru. O oprávněnosti námítky proti zápisu rozhodne s konečnou platností řídicí výbor na svém nejbližším jednání.

**Článek V.
Závěrečná ustanovení**

- 5.1 Jednací řád včetně jeho případných změn projednává a schvaluje Řídicí výbor IPRÚ Liberec – Jablonec nad Nisou.
- 5.2 Jednací řád nabývá platnosti a účinnosti dnem schválení Řídicím výborem IPRÚ Liberec – Jablonec nad Nisou.
- 5.3 Jednací řád podléhá změnám vyplývajícím z metodiky IPRÚ, jakmile dojde k jejímu schválení.

J.9 Statut a Jednací řád Pracovních skupin Řídícího výboru

JEDNACÍ ŘÁD pracovní skupiny

„NÁZEV“

Vymezení pojmů pro účely jednacího řádu

- a) **Dohoda o partnerství** – smluvní ujednání vymezující práva a povinnosti mezi nositelem integrované strategie a projektovým partnerem;
- b) **Integrovaný projekt** – individuální projekt, který má být dle žádosti projektového partnera realizován jako součást integrované strategie a financován z příslušných evropských dotačních fondů;
- c) **Integrovaná strategie** – dokument vyhodnocující problémy a potenciál vymezeného území a navrhuje jeho další rozvoj pomocí konkrétních opatření;
- d) **Manažer integrované strategie** – fyzická či právnická osoba určená nositelem integrované strategie k zajištění organizačního a administrativního zázemí pro přípravu a realizaci integrované strategie;
- e) **Nositel integrované strategie** – Statutární město Liberec - subjekt odpovědný za přípravu, zpracování, realizaci a monitoring integrované strategie;
- f) **Komunikátor pracovní skupiny** – vedoucí pracovní skupiny zodpovědný za řádný průběh pracovních skupin vedoucích k doporučení pro Řídící výbor IPRÚ;
- g) **Projektový partner** – veřejný či soukromý subjekt, který má zájem o zapojení do přípravy a realizace integrované strategie a který uzavře s nositelem integrované strategie dohodu o partnerství;
- h) **Řídící výbor IPRÚ** – uskupení, které je složeno z osob schválených zastupitelstvy statutárního města Liberec (SML) a statutárního města Jablonec nad Nisou (SMJN), které

zejména vydává nositeli integrované strategie doporučení týkající se přípravy a realizace integrované strategie;

i) **Zpráva o plnění integrované strategie** – dokument zpracováváný nositelem integrované strategie a obsahující informace o průběhu realizace integrované strategie.

Čl. I Zřízení a složení pracovní skupiny

- 1.1 Pracovní skupina je zřizována Řídicím výborem IPRÚ Liberec- Jablonec nad Nisou pro tematickou oblast určená pro přípravu a realizaci IPRÚ Liberec- Jablonec nad Nisou na základě vzájemného ujednání mezi statutárním městem Liberec a statutárním městem Jablonec nad Nisou
- 1.2 Pracovní skupina je složena ze členů schválených ŘV IPRÚ na základě předem dohodnutého a na ŘV IPRÚ odsouhlaseného klíče, který je přílohou tohoto jednacího řádu.
- 1.3 V čele pracovní skupiny stojí komunikátor jmenovaný řídicím výborem. V případě potřeby je řídicí výbor oprávněn jmenovat též jednoho či více zástupců komunikátora.
- 1.4 Vzájemné ujednání při přípravě IPRÚ vychází z podepsané Smlouvy o spolupráci při výkonu činností souvisejících s přípravou a realizací IPRÚ.

Čl. II Předmět činnosti pracovní skupiny

- 2.1 Pracovní skupina (PS):
 - a) vydává řídicímu výboru doporučení týkající se přípravy a realizace IPRÚ v určené tematické oblasti, a to zejména ve věci zařazení integrovaného projektu do IPRÚ,
 - b) plní dle potřeby další úkoly související s realizací IPRÚ.

Čl. III Pravidla pro svolávání a jednání pracovní skupiny

- 3.1 Jednání pracovní skupiny se konají dle potřeby. Jednání svolává manažer IPRÚ nebo komunikátor PS. Pozvánka se zasílá obvykle elektronicky a umožňují-li to okolnosti, alespoň 5 pracovních dnů před samotným jednáním. Součástí pozvánky je alespoň rámcový program jednání, případně podklady pro diskuzi.

- 3.2 Jednání pracovní skupiny vede komunikátor PS, pokud k tomu neurčí jiného člena pracovní skupiny. Pracovní skupina je usnášeníschopná, pokud je přítomna alespoň nadpoloviční většina všech jejích členů.
- 3.3 Pracovní skupina rozhoduje úplným konsensem (jednomyslným souhlasem) přítomných členů. Není-li možné úplného konsensu dosáhnout a navrhne-li tak komunikátor PS, postačí k přijetí rozhodnutí pracovní skupiny souhlas prosté většiny všech členů skupiny.
- 3.4 V případě nutnosti, kterou posuzuje komunikátor PS, je možné rozhodovat elektronickou cestou, tzv. per rollam (viz čl. IV). V dokumentu, který je takto členům pracovní skupiny zaslán, to musí být výslovně uvedeno.
- 3.5 Při zabezpečení organizace a přípravy nebo koordinace zpracování podkladů pro jednání spolupracuje komunikátor pracovní skupiny s manažerem IPRÚ či s jeho zástupcem.
- 3.6 Z jednání pracovní skupiny se pořizuje zápis, v němž je vždy obsaženo alespoň datum jednání, prezenční listina a přijatá rozhodnutí. Zápis je členům pracovní skupiny elektronicky rozeslán nejpozději do 1 týdne ode dne jednání pracovní skupiny. Pořízení a rozeslání zápisu zajišťuje komunikátor pracovní skupiny, případně jím určená osoba.
- 3.7 Nesouhlasí-li člen pracovní skupiny s obsahem zápisu, je oprávněn vznést námitku, a to elektronicky a do deseti dnů ode dne, kdy mu byl doručen zápis ve smyslu předchozího bodu. O námitce informuje komunikátora pracovní skupiny, který bez zbytečného odkladu uvědomí ostatní členy pracovní skupiny. O oprávněnosti námítky proti zápisu rozhodne s konečnou platností ŘV IPRÚ na svém nejbližším jednání.

Čl. IV Hlasování per rollam

- 4.1 Hlasování per rollam probíhá e-mailem.
- 4.2 Lhůta pro odpovědi na otázky položené při hlasování je 72 hodin.
- 4.3 Každý z účastníků hlasování je povinen při elektronické komunikaci (e-mail) vždy při své odpovědi zadat "Odpovědět všem", tedy touto cestou zajistit, aby jeho e-mail obdrželi i všichni ostatní adresáti přijatého e-mailu.
- 4.4 Iniciátor hlasování je povinen vždy doplnit do předmětného dokumentu informaci, že je schvalován per rollam, a při elektronické komunikaci (e-mail) „požadovat potvrzení o přečtení“ (viz (Nástroje) v Outlook Express nebo Microsoft Outlook).
- 4.5 Iniciátor hlasování per rollam je povinen oznámit výsledky hlasování nejpozději do 48 hodin po skončení hlasování.

4.6 Hlasování per rollam je písemně zaznamenáno do zápisu nejbližšího zasedání dané pracovní skupiny.

Čl. V Závěrečná ustanovení

5.1 Jednací řád byl schválen Řídicím výborem IPRÚ dne 4. 6. 2015 a je platný a účinný od data schválení.

Příloha I.

Klíč pro výběr členů PS

Návrh klíče výběru lidí do PS IPRÚ (obecný)

1. Zástupci klíčových stakeholderů (z analýzy stakeholderů- označení 1 a jen v podporovatelných tématech)
2. Zástupci expertního týmu (příprava a pracovní verze IPRÚ, ti, co udali dané téma)
3. Zástupci LK v oboru
4. Zástupci menších obcí, případně Vratislavic na dané téma
5. Zástupci odborů na téma SML
6. Zástupci odborů na dané téma SMJN
7. Zástupce Svazu zdravotně postižených
8. Pokud možno stejný poměr M x Ž
9. Zachování partnerského socio přístupu (zástupci veřejné správy, podnikatelů, NNO)

Komunikátor PS - odborník na dané téma, nezávislý?

Specifické požadavky na PS:

1. Udržitelná mobilita

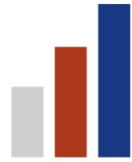
- Zástupce DPMLJ (tramvajové tratě OPD 1.4; pořizování vozidel MHD, odbavovací systémy... IROP 1.2)
- Zástupce veřejné hromadné přepravy (autobusy, vlaky - kvůli přestupnímu terminálu – IROP 1.2)
- Zástupce cyklodopravy (IROP 1.2)
- Zástupce LK - odbor doprava (silnice LK - IROP 1.1)
- Odborník na městskou telematiku
- Odborník na bezpečnost dopravního provozu (přechody, chodníky, bezbariérovost – IROP 1.2)
- Zástupce KORID (IDOL) integrace dopravních systémů

2. Sociální soudržnost (spojení s trhem práce) IROP 2.1

- Zástupce Agentury pro sociální začleňování
- Specialista na sociální bydlení (IROP 2.1)
- Zástupci poskytovatelů sociálních služeb zapojení do komunitního plánování soc. služeb (terénní, ambulantní, pobytové)
- Provozovatelé sociálně-terapeutických dílen
- Zástupci osadních výborů (komunitní centra)
- Komunitní středisko KONTAKT Liberec, p.o.
- Koordinátor pro sociální menšiny
- Zástupci církevních poskytovatelů sociálních služeb

3. Vzdělávání (IROP 2.4.)

- Zástupce za MŠ
- Zástupce za ZŠ
- Zástupce SŠ a VOŠ
- Zástupce zájmového vzdělávání (Větrník, SEV, IQlandia....?)
- Zástupce TUL
- Zástupce Úřadu práce

**OPERAČNÍ
PROGRAM
TECHNICKÁ
POMOC**

**EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
INVESTICE DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI**

- Zástupce KAP, MAP (případně MAS Podještědí) - podle toho, kdo bude realizátorem MAP vzdělávání)

4. Zaměstnanost (OPZ SC 1.1.1 a SC 2.1.1.)

- Zástupce Úřadu práce
- Zástupce poskytovatelů služeb zaměstnanosti (dle cílových skupin osob ohrožených na trhu práce (zaměření na mladé, ženy po MD, osoby 50 +, menšiny, pečující o ZTP a ZTP, nízkokvalifikované...))
- Zástupci chráněných dílen
- Zástupci za VPP
- Zástupce Paktu zaměstnanosti LK
- Zástupce agentury pro sociální začleňování
- Zástupce mateřských center

SEZNAM TABULEK

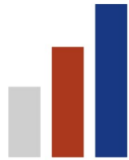
Tabulka 1: Charakteristika Libereckého kraje a sídelní aglomerace Liberec – Jablonec nad Nisou	10
Tabulka 2: Přehled ukazatelů použitých pro vymezení aglomerace Liberec – Jablonec nad Nisou.....	14
Tabulka 3: Přehled obcí vymezené užší sídelní aglomerace Liberec – Jablonec nad Nisou	16
Tabulka 4: Přehled obcí vymezené širší sídelní aglomerace Liberec – Jablonec nad Nisou	17
Tabulka 5: Význam problémových okruhů/prioritních témat pro aglomeraci... Chyba! Záložka není definována.	
Tabulka 7: Základní charakteristika řešeného území – SO ORP Liberec, SO ORP Jablonec nad Nisou.....	18
Tabulka 8: Vývoj počtu obyvatel v SO ORP Liberec a SO ORP Jablonec n. Nisou.....	19
Tabulka 9: Věková struktura obyvatel v roce 2013	19
Tabulka 10: Ekonomicky aktivní obyvatelstvo SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou.....	25
Tabulka 11: Největší zaměstnavatelé v SO ORP Liberec a SO ORP Jablonec nad Nisou.....	27
Tabulka 12: Počet subjektů v SO ORP Liberec a SO ORP Jablonec nad Nisou podle počtu zaměstnanců.....	28
Tabulka 13: Podíl ekonomických subjektů podle vybraných odvětví ekonomické činnosti (v %)	31
Tabulka 14: Celkové výdaje do výzkumu a vývoje v Libereckém kraji.....	33
Tabulka 15: Počty MŠ v obcích na území SO ORP Liberec	38
Tabulka 16: Počty MŠ v obcích na území SO ORP Jablonec nad Nisou	38
Tabulka 17: Počty ZŠ v obcích na území SO ORP Liberec.....	39
Tabulka 18: Počty ZŠ v obcích na území SO ORP Jablonec nad Nisou	39
Tabulka 19: Přehled středních škol působících na území měst SO ORP Liberec.....	41
Tabulka 20: Přehled středních škol působících na území měst SO ORP Jablonec nad Nisou.....	42
Tabulka 21: Přehled vyšších odborných škol působících na území SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou.....	42
Tabulka 22: Počet zdravotnických zařízení v obcích SO ORP Liberec.....	44
Tabulka 23: Počty zdravotnických zařízení na území SO ORP Jablonec nad Nisou.....	45

Tabulka 24: Počty registrovaných poskytovatelů sociálních služeb v obcích SO ORP Liberec	46
Tabulka 25: Významné památky na území SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou.....	49
Tabulka 26: Intenzita bytové výstavby v SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou 2005 - 2012.....	51
Tabulka 27: Stáří bytového fondu v SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou.....	52
Tabulka 28: Obce s centrálním zásobováním teplem a jejich provozovatelé	64
Tabulka 29: Počty ložisek nerostných surovin na území SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou	66
Tabulka 30: Významná vodní díla na území SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou.....	67
Tabulka 31: Podíl vodních ploch na území SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou z celkové výměry	67
Tabulka 32: Překročení imisních limitů na území SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou, podíl (%) z celkové plochy správního obvodu.....	70
Tabulka 33: Emise vybraných znečišťujících látek ze zdrojů na území jednotlivých krajů v roce 2012	71
Tabulka 34: Množství emisí z jednotlivých druhů zdrojů na území Libereckého kraje v roce 2012	71
Tabulka 35: Počet obyvatel zasažených hlukem v jednotlivých pásmech L_{dvn} - celkový hluk.....	72
Tabulka 36: Počet obyvatel zasažených hlukem v jednotlivých pásmech L_n - celkový hluk	73
Tabulka 37: Počet jednotlivých oblastí a objektů ochrany přírody na území SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou	73
Tabulka 38: Koeficient ekologické stability v obcích SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou, 2012.....	74
Tabulka 39: Podíl zemědělské půdy, orné půdy a pozemků určených k plnění funkce lesa, 2012	75
Tabulka 40: Počet starých ekologických zátěží a kontaminovaných míst na území SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou.....	77
Tabulka 41: Produkce odpadů v Libereckém kraji v letech 2005 - 2012	78
Tabulka 42: Podíl vybraných způsobů zpracování odpadů na území Libereckého kraje 2005 - 2012.....	78
Tabulka 43: Přehled obcí SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou se zařazením do vyšších územně správních....	81
Tabulka 44: Kriminalita v jednotlivých krajích České republiky.	82

Tabulka 45: Index kriminality za jednotlivé trestné činy v SO ORP Liberec a SO ORP Jablonec nad Nisou pro období duben 2013 – březen 2014	82
Tabulka 46: Seznam zahraničních partnerských měst Liberce a Jablonce nad Nisou	84
Tabulka 47: Problémové okruhy v území SO ORP Liberec a SO ORP Jablonec nad Nisou	100
Tabulka 48: Expertní hodnocení problémové oblasti Vzdělanost	101
Tabulka 49: Expertní hodnocení problémové oblasti Trh práce a zaměstnanost.....	102
Tabulka 50: Expertní hodnocení problémové oblasti Cestovní ruch	103
Tabulka 51: Expertní hodnocení problémové oblasti Zdravotní služby	103
Tabulka 52: Expertní hodnocení problémové oblasti Sociální služby	104
Tabulka 53: Expertní hodnocení problémové oblasti Dopravní infrastruktura.....	105
Tabulka 54: Expertní hodnocení problémové oblasti Technická infrastruktura	106
Tabulka 55: Expertní hodnocení problémové oblasti Životní prostředí	107
Tabulka 56: Význam témat k řešení pro aglomeraci	107
Tabulka 57: Koincidenční matice – vazba mezi identifikovanými problémovými oblastmi.....	128
Tabulka 61: Přehled krajských strategických dokumentů.....	111
Tabulka 62: Přehled strategických dokumentů obcí	115

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 2: Schéma zpracování IPRÚ	7
Obrázek 2: Vymezení užší aglomerace Liberec - Jablonec nad Nisou.....	11
Obrázek 3: Vymezení širší aglomerace Liberec - Jablonec nad Nisou	12
Obrázek 4: Index stáří	20
Obrázek 5: Věková pyramida obyvatel SO ORP Liberec a SO ORP Jablonec nad Nisou 2014 a 2050 (prognóza)	21
Obrázek 6: Hrubá míra migračního přírůstku populace v obcích SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou (osmiletý průměr z let 2005 - 2012)	22
Obrázek 7: Hrubá míra celkového přírůstku populace obcí SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou (osmiletý průměr z let 2005 - 2012)	23
<i>Obrázek 8: Vzdělanostní struktura SO ORP Liberec a SO ORP Jablonec v porovnání s Libereckým krajem.....</i>	<i>24</i>
Obrázek 9: Vývoj míry nezaměstnanosti v SO ORP Liberec, SO ORP Jablonec nad Nisou.....	29
Obrázek 10: Délka evidence uchazečů o zaměstnání v SO ORP Liberec, SO ORP Jablonec nad Nisou a v Libereckém kraji k 31. 3. 2014.....	30
Obrázek 11: Míra podnikatelské aktivity v Libereckém kraji v roce 2013	35
Obrázek 12: Silniční síť v řešeném území a jeho okolí.....	54
Obrázek 13: Intenzita dopravy SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou	57
Obrázek 14: Železniční síť v řešeném území a jeho okolí	58
Obrázek 15: Vodní režim na území SO ORP Liberec a Jablonec nad Nisou.....	69
Obrázek 16: Oblast působnosti Euroregionu Nisa	85
Obrázek 17: Místní akční skupiny na území Libereckého kraje	86
Obrázek 18: Mikroregiony na území Libereckého kraje	87
Obrázek 19: Matice cílů a opatření strategických dokumentů v území.....	116

**OPERAČNÍ
PROGRAM
TECHNICKÁ
POMOC**

**EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
INVESTICE DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI**

SEZNAM ZKRATEK

ANNOLK	Asociace nestátních nevládních organizací Libereckého kraje
BRKO	Biologicky rozložitelný komunální odpad
CR	Cestovní ruch
CZT	Centrální zásobování teplem
ČOV	Čistička odpadních vod
DDM	Dům dětí a mládeže
DPMLJ	Dopravní podnik měst Liberce a Jablonce nad Nisou
DPS	Domov pro seniory
ET	Expertní tým
CHKO	Chráněná krajinná oblast
CHOPAV	Chráněná oblast přirozené akumulace vod
IP	Investiční priorita
IPRÚ	Integrovaný plán rozvoje území
IROP	Integrovaný regionální operační program
KES	Koeficient ekologické stability
KNL	Krajská nemocnice Liberec
KÚLK	Krajský úřad Libereckého kraje
LK	Liberecký kraj
MAS	Místní akční skupina
MMJN	Magistrát města Jablonce nad Nisou
MML	Magistrát města Liberce
MO	Městský obvod
MPIN	Metodický pokyn pro využití integrovaných nástrojů v programovém období 2014 - 2020
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠ	Mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NDÚD	Národní dokument k územní dimenzi
OHK	Okresní hospodářská komora
OP	Operační program
OPD	Operační program Doprava
OPPIK	Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost
OPVVV	Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
OPZ	Operační program Zaměstnanost
OPŽP	Operační program Životní prostředí

ORP	Obec s rozšířenou působností
OZKO	Oblast se zhoršenou kvalitou ovzduší
PO	Prioritní osa
RIS3	Regionální inovační strategie
SC	Specifický cíl
SČVaK	Severočeské vodárny a kanalizace
SMJN	Statutární město Jablonec nad Nisou
SML	Statutární město Liberec
SO	Správní obvod
SŠ	Střední škola
TKO	Tuhý komunální odpad
TUL	Technická univerzita Liberec
ÚAP	Územně analytické podklady
ÚP	Územní plánování
VŠ	Vysoká škola
ZŠ	Základní škola
ŽP	Životní prostředí